

Käesolev tekst on üksnes dokumenteerimisvahend ning sel ei ole mingit õiguslikku mõju. Liidu institutsioonid ei vastuta selle teksti sisu eest. Asjakohaste õigusaktide autentsed versioonid, sealhulgas nende preambulid, on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas ning on kättesaadavad EUR-Lexi veebisaidil. Need ametlikud tekstid on vahetult kättesaadavad käesolevasse dokumenti lisatud linkide kaudu

► B **NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/112/EÜ,**
28. november 2006,
mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi
(ELT L 347, 11.12.2006, lk 1)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Nõukogu direktiiv 2006/138/EÜ, 19. detsember 2006	L 384	92	29.12.2006
► <u>M2</u>	Nõukogu direktiiv 2007/75/EÜ, 20. detsember 2007	L 346	13	29.12.2007
► <u>M3</u>	Nõukogu direktiiv 2008/8/EÜ, 12. veebruar 2008	L 44	11	20.2.2008
► <u>M4</u>	Nõukogu direktiiv 2008/117/EÜ, 16. detsember 2008	L 14	7	20.1.2009
► <u>M5</u>	Nõukogu direktiiv 2009/47/EÜ, 5. mai 2009	L 116	18	9.5.2009
► <u>M6</u>	Nõukogu direktiiv 2009/69/EÜ, 25. juuni 2009	L 175	12	4.7.2009
► <u>M7</u>	Nõukogu direktiiv 2009/162/EL, 22. detsember 2009	L 10	14	15.1.2010
► <u>M8</u>	Nõukogu direktiiv 2010/23/EL, 16. märts 2010	L 72	1	20.3.2010
► <u>M9</u>	Nõukogu direktiiv 2010/45/EL, 13. juuli 2010	L 189	1	22.7.2010
► <u>M10</u>	Nõukogu direktiiv 2010/88/EL, 7. detsember 2010	L 326	1	10.12.2010
► <u>M11</u>	Nõukogu direktiiv 2013/42/EL, 22. juuli 2013	L 201	1	26.7.2013
► <u>M12</u>	Nõukogu direktiiv 2013/43/EL, 22. juuli 2013	L 201	4	26.7.2013
► <u>M13</u>	Nõukogu direktiiv 2013/61/EL, 17. detsember 2013	L 353	5	28.12.2013
► <u>M14</u>	Nõukogu direktiiv (EL) 2016/856, 25. mai 2016	L 142	12	31.5.2016
► <u>M15</u>	Nõukogu direktiiv (EL) 2016/1065, 27. juuni 2016	L 177	9	1.7.2016
► <u>M16</u>	Nõukogu direktiiv (EL) 2017/2455, 5. detsember 2017	L 348	7	29.12.2017
► <u>M17</u>	Nõukogu direktiiv (EL) 2018/912, 22. juuni 2018	L 162	1	27.6.2018
► <u>M18</u>	Nõukogu direktiiv (EL) 2018/1695, 6. november 2018	L 282	5	12.11.2018
► <u>M19</u>	Nõukogu direktiiv (EL) 2018/1713, 6. november 2018	L 286	20	14.11.2018
► <u>M20</u>	Nõukogu direktiiv (EL) 2018/2057, 20. detsember 2018	L 329	3	27.12.2018

Muudetud:

► <u>A1</u>	Horvaatia ühinemisleping (2012)	L 112	21	24.4.2012
--------------------	---------------------------------	-------	----	-----------

Parandatud:

► <u>C1</u>	Parandus, ELT L 335, 20.12.2007, lk 60 (2006/112/EÜ)
► <u>C2</u>	Parandus, ELT L 67, 12.3.2009, lk 96 (2006/112/EÜ)
► <u>C3</u>	Parandus, ELT L 329, 27.12.2018, lk 53 (2018/1695)

▼B

**NÕUKOGU DIREKTIIV 2006/112/EÜ,
28. november 2006,
mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi**

SISUKORD

- I JAOTIS - TEEMA JA REGULEERIMISALA
- II JAOTIS - TERRITORIAALNE REGULEERIMISALA
- III JAOTIS - MAKSUKOHUSTUSLASED
- IV JAOTIS - MAKSUSTATAVAD TEHINGUD
  - 1. peatükk - Kaubatarne
  - 2. peatükk - Kaupade ühendusesisene soetamine
  - 3. peatükk - Teenuste osutamine
  - 4. peatükk - Kaupade import
  - 5. peatükk - 1. ja 3. peatüki ühissätted
- V JAOTIS - MAKSUSTATAVATE TEHINGUTE KOHT
  - 1. peatükk - Kaubatarnete koht
    - 1. jagu - Kaubatarne ilma veota
    - 2. jagu - Veetavate kaupade tarne
    - 3. jagu - Kaupade tarne laevadel, õhusõidukites või rongides
    - 4. jagu - Kaubatarned jaotusvõrkude kaudu
  - 2. peatükk - Kaupade ühendusesise soetamise koht
  - 3. peatükk - Teenuste osutamise koht
    - 1. jagu - Mõisted
    - 2. jagu - Üldreeglid
    - 3. jagu - Erisätted
  - 1. alajagu - Vahendajate poolt teenuste osutamine
  - 2. alajagu - Kinnisasjaga seotud teenuste osutamine
  - 3. alajagu - Veoteenuste osutamine
  - 4. alajagu - Kultuuri-, kunsti-, spordi-, teadus-, haridus-, meelelahutusteenuste ja muude sarnaste teenuste osutamine, veoga seotud kõrvalteenuste osutamine ning vallasasja hindamine või töö vallasasjaga

▼B

- 5. alajagu - Restorani- ja toitlustusteenuste osutamine
  - 6. alajagu - Veovahendite rent
  - 7. alajagu - Restorani- ja toitlustusteenuste osutamine laeva või õhusõiduki pardal või rongis tarbimiseks
  - 8. alajagu - Mittemaksukohustuslastele telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ja elektrooniliste teenuste osutamine
  - 9. alajagu - Väljaspool ühendust asuvatele mittemaksukohustuslastele teenuste osutamine
  - 10. alajagu - Topeltmaksustamise või maksustamata jätmise vältimine
  - 4. peatükk - Kaupade impordi koht
- VI JAOTIS - MAKSUSTATAV TEOKOOSSEIS JA KÄIBEMAKSUSISSENÕUTAVUS
- 1. peatükk - Üldsätted
  - 2. peatükk - Kaubatarned ja teenuste osutamine
  - 3. peatükk - Kaupade ühendusesisene soetamine
  - 4. peatükk - Kaupade import
- VII JAOTIS - MAKSUSTATAV VÄÄRTUS
- 1. peatükk - Määratlus
  - 2. peatükk - Kaubatarned ja teenuste osutamine
  - 3. peatükk - Kaupade ühendusesisene soetamine
  - 4. peatükk - Kaupade import
  - 5. peatükk - Muud sätted
- VIII JAOTIS - MAKSUMÄÄR
- 1. peatükk - Maksumäära kohaldamine
  - 2. peatükk - Maksumäära struktuur ja tasemed
- 1. jagu - Harilik maksumäär
  - 2. jagu - Vähendatud maksumäärad
  - 3. jagu - Erisätted
- 3. peatükk - Ajutised sätted teatud töömahukatele teenustele
  - 4. peatükk - Lõpliku korra kehtestamiseni kohaldatavad erisätted
  - 5. peatükk - Ajutised sätted
- IX JAOTIS - MAKSUVABASTUSED
- 1. peatükk - Üldsätted

▼B

- 2. peatükk - Maksuvabastused teatavate tegevuste puhul avalikes huvides
- 3. peatükk - Muude tegevuste maksuvabastused
- 4. peatükk - Ühendusesiseste tehingutega seotud maksuvabastused
- 1. jagu - Kaubatarnete maksuvabastused
- 2. jagu - Kaupade ühendusesisese soetamise maksuvabastused
- 3. jagu - Teatud veoteenuste maksuvabastused
- 5. peatükk - Impordi maksuvabastused
- 6. peatükk - Ekspordi maksuvabastused
- 7. peatükk - Rahvusvaheliste vedude maksuvabastused
- 8. peatükk - Eksporditehingutena käsitatavate tehingute maksuvabastused
- 9. peatükk - Vahendajate kaudu osutatud teenuste maksuvabastused
- 10. peatükk - Rahvusvahelise kaubandusega seotud tehingute maksuvabastused
- 1. jagu - Tollilaod, muud ladustamisprotseduurid kui tolliladustamine ja samaväärsed protseduurid
- 2. jagu - Tehingud, mis vabastatakse maksust ekspordi eesmärgil ja ühendusesisese kaubanduse raames
- 3. jagu - 1.ja 2. jao ühissätted
- X JAOTIS - MAHAARVAMINE
- 1. peatükk - Mahaarvamisõiguse tekkimine ja kohaldamisala
- 2. peatükk - Osaline mahaarvamine
- 3. peatükk - Mahaarvamisõiguse piirangud
- 4. peatükk - Mahaarvamisõiguse kasutamise kord
- 5. peatükk - Mahaarvamise korrigeerimine
- XI JAOTIS - MAKSUKOHUSTUSLASTE JA TEATAVATE MITTEMAKSUKOHUSTUSLASTE KOHUSTUSED
- 1. peatükk - Maksukohustus
- 1. jagu - Isikud, kes on maksuhalduri ees kohustatud käibemaksu tasuma
- 2. jagu - Maksmise kord
- 2. peatükk - Registreerimine

▼B

- 3. peatükk - Arved
- 1. jagu - Määratlus
- 2. jagu - Arve mõiste
- 3. jagu - Arvete väljastamine
- 4. jagu - Arvete sisu
- 5. jagu - Arvete edastamine elektroonilisel teel
- 6. jagu - Lihtsustamismeetmed
- 4. peatükk - Arvepidamine
- 1. jagu - Määratlus
- 2. jagu - Üldised kohustused
- 3. jagu - Kõikide arvete säilitamisega seotud erikohustused
- 4. jagu - Juurdepääs muus liikmesriigis elektrooniliselt säilitatavatele arvetele
- 5. peatükk - Deklaratsioonid
- 6. peatükk - Koondaruanded
- 7. peatükk - Muud sätted
- 8. peatükk - Teatud impordi- ja eksporditoimingutega seotud kohustused
- 1. jagu - Imporditoimingud
- 2. jagu - Eksporditoimingud
- XII JAOTIS - ERIKORRAD
- 1. peatükk - Väikeettevõtete erikord
- 1. jagu - Maksustamise ja maksukogumise lihtsustatud menetlused
- 2. jagu - Maksuvabastused ja astmelised maksusoodustused
- 3. jagu - Aruanne ja ülevaatamine
- 2. peatükk - Põllumajandustootjate ühine kindla maksumääraga kord
- 3. peatükk - Reisibüroode erikord
- 4. peatükk - Kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektiooni- ja antiiksemete suhtes kohaldatav erikord
- 1. jagu - Mõisted

▼B

- 2. jagu - Maksukohustuslike edasimütüjate erikord
- 1. alajagu - Kasuminormi maksustamise kord
- 2. alajagu - Kasutatud veovahendite suhtes kohaldatav ülemineku-kord
- 3. jagu - Avaliku enampakkumise erikord
- 4. jagu - Meetmed konkurentsi moonutamise ja maksudest kõrva-lehoidumise vältimiseks
- 5. peatükk - Investeeringukulla erikord
  - 1. jagu - Üldsätted
  - 2. jagu - Maksuvabastus
  - 3. jagu - Maksustamise valiku võimalus
  - 4. jagu - Tehingud reguleeritud kullaturul
  - 5. jagu - Investeeringukullaga kauplejate eriõigused ja -kohus-tused
- 6. peatükk - Mittemaksukohustuslastele telekommunikatsiooni-, ring-häälingu- ning elektroonilisi teenuseid osutavate mitte-asutatud maksukohustuslaste suhtes kohaldatavad erikorrad
  - 1. jagu - Üldsätted
  - 2. jagu - Telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid osutavate maksukohustuslaste, kelle asukoht ei ole ühenduses, suhtes kohaldatav erikord
  - 3. jagu - Telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid osutavate maksukohustuslaste, kelle asukoht on ühenduses, aga mitte tarbimisliikmesriigis, suhtes kohaldatav erikord
- XIII JAOTIS - ERANDID
  - 1. peatükk - Lõpliku korra kehtestamiseni kohaldatavad erandid
    - 1. jagu - 1. jaanuaril 1978 ühendusse kuulunud riikidele kehtes-tatud erandid
    - 2. jagu - Pärast 1. jaanuari 1978 ühendusega ühinenud riikidele kehtestatud erandid
    - 3. jagu - 1. ja 2. jao ühissätted
  - 2. peatükk - Loa alusel kehtestatavad erandid

▼B

1. jagu - Meetmed lihtsustamiseks ja maksudest kõrvalehoidumise või maksustamise vältimise ärahoidmiseks
2. jagu - Rahvusvahelised lepingud
- XIV JAOTIS - MUUD SÄTTED
1. peatükk - Rakendusmeetmed
2. peatükk - Käibemaksukomitee
3. peatükk - Vahetuskurss
4. peatükk - Muud maksud, lõivud ja maksed
- XV JAOTIS - LÕPPSÄTTED
1. peatükk - Liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise üleminekukord
2. peatükk - Euroopa Liiduga ühinemisega seostud üleminekusätted
- 2a. peatükk - Uute sätete kohaldamise üleminekumeetmed
3. peatükk - Ülevõtmine ja jõustumine
- I LISA — ARTIKLI 13 LÕIKE 1 KOLMANDAS LÕIGUS NIMETATUD TEGEVUSALADE LOEND
- II LISA — ARTIKLI 58 ESIMESE LÕIGU PUNKTIS C OSUTATUD ELEKTROONILISELT OSUTATAVATE TEENUSTE NÄIDISLOETELU
- III LISA — LOEND KAUBATARNETEST JA TEENUSTE OSUTAMISTEST, MILLE SUHTES VÕIB KOHALDADA ARTIKLIS 98 NIMETATUD VÄHENDATUD KÄIBEMAKSUMÄÄRASID
- IV LISA — ARTIKLIS 106 NIMETATUD TEENUSTE LOEND
- V LISA — ARTIKLI 160 LÕIKES 2 NIMETATUD KAUBAKATEGORIAD, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE MUUD LADUSTAMISPROTSEDUURI KUI TOLLILADUSTAMINE
- VI LISA — ►**C1** ARTIKLI 199 LÕIKE 1 PUNKTIS D NIMETATUD LOEND KAUBATARNETEST JA TEENUSTE OSUTAMISTEST ◀
- VII LISA — ►**C1** ARTIKLI 295 LÕIKE 1 PUNKTIS 4 NIMETATUD PÕLLUMAJANDUSTOOTMISE TEGEVUSALADE LOEND ◀
- VIII LISA — ARTIKLI 295 LÕIKE 1 PUNKTIS 5 NIMETATUD PÕLLUMAJANDUSTOOTMISE TEGEVUSALADE NÄIDISLOEND
- IX LISA — ARTIKLI 311 LÕIKE 1 PUNKTIDES 2, 3 JA 4 NIMETATUD KUNSTITEOSED, KOLLEKTSIOONI- JA ANTIIKESEMED

▼B

- A osa — Kunstiteosed
- B osa — Kolleksiooniesemed
- C osa — Antiikesemed
- X LISA — ►**A1** LOETELU TEHINGUTEST, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE ARTIKLITES 370 JA 371 NING ARTIKLITES 375 kuni 390c NIMETATUD ERANDEID ◀
- A osa — Tehingud, mille maksustamist liikmesriigid võivad jätkata
- B osa — Tehingud, mille suhtes liikmesriigid võivad säilitada maksuvabastuse
- XI LISA — ►**C1** ————— ◀
- A osa — Kehtetuks tunnistatud direktiivid ja nende hilisemad muudatused
- B osa — Siseriiklikku õigusse ülevõtmise tähtpäevad (millele osutatakse artiklis 411)
- XII LISA — VASTAVUSTABEL

I JAOTIS

TEEMA JA REGULEERIMISALA

Artikkel 1

1. Käesolev direktiiv kehtestab ühise käibemaksusüsteemi.
2. Ühise käibemaksusüsteemi põhimõtteks on kohaldada kaupade ja teenuste suhtes üldist tarbimismaksu, mis on täpselt võrdeline kaupade ja teenuste hinnaga, olenemata nende tehingute arvust, mis tehakse tootmise ja turustamise käigus enne maksustamisetappi.

Igalt tehingult võetakse käibemaksu, mis arvutatakse kaupade ja teenuste hinna põhjal selliste kaupade ja teenuste suhtes kehtiva määraga ja millest on eelnevalt maha arvatud käibemaksu summa, mis on vahetult makstud hinna kujunemise aluseks olevate eri kulukomponentide pealt.

Ühist käibemaksusüsteemi kohaldatakse kuni jaemüügietaapi lõpuni.

Artikkel 2

1. Käibemaksuga maksustatakse järgmisi tehinguid:
  - a) kaubatarned tasu eest liikmesriigi territooriumil maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb;

▼B

- b) kaupade ühendusesisene soetamine tasu eest liikmesriigi territooriumil:
- i) maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb, või mittemaksukohustuslasest juriidilise isiku poolt, kui müüja on maksukohustuslane ja tegutseb sellena ega saa väikeettevõtjatele artiklites 282–292 sätestatud maksuvabastust ning tema suhtes ei kohaldata artikli 33 ega artikli 36 sätteid;
  - ii) uute veovahendite soetamine maksukohustuslase poolt või mittemaksukohustuslasest juriidilise isiku poolt, kelle muud soetatud kaubad ei kuulu artikli 3 lõike 1 alusel käibemaksuga maksustamisele, või muu mittemaksukohustuslase poolt;
  - iii) aktsiisikaupade soetamine, mille osas aktsiis muutub liikmesriigi territooriumil sissenõutavaks vastavalt direktiivile 92/12/EMÜ, maksukohustuslase või juriidilisest isikust mittemaksukohustuslase poolt, kelle muud soetatud kaubad ei kuulu artikli 3 lõike 1 alusel käibemaksuga maksustamisele;
- c) teenuste osutamine tasu eest liikmesriigi territooriumil maksukohustuslase poolt, kes sellena tegutseb;
- d) kaupade import.
2. a) Lõike 1 punkti b alapunktis ii käsitatakse “veovahendina” järgmisi inimeste või kaupade veoks mõeldud veovahendeid:
- i) maismaa mootorsõidukid mootorimahuga üle 48 kuupsentimeetri või mootori võimsusega üle 7,2 kilovati;
  - ii) laevad pikkusega üle 7,5 meetri, välja arvatud laevad, mis on mõeldud avamerel navigeerimiseks ja tasu eest reisijate vedamiseks, kaubandus-, tööstus- või kalastuseesmärgil kasutatavad laevad, pääste- ja abilaevad ning rannakalapüügiks kasutatavad laevad;
  - iii) õhusõidukid stardimassiga üle 1 550 kilogrammi, välja arvatud tasu eest peamiselt rahvusvahelistel liinidel tegutsevate lennukompaniide õhusõidukid.
- b) Nimetatud veovahendeid käsitatakse “uutena” järgmistel juhtudel:
- i) kui maismaa mootorsõidukite tarne toimub kuu kuu jooksul pärast esmakordset kasutamist või kui sõiduk on läbinud maksimaalselt 6 000 kilomeetrit;
  - ii) kui laevade tarne toimub kolme kuu jooksul pärast esmakordset kasutamist või kui laev on sõitnud maksimaalselt 100 tundi;

▼B

iii) kui õhusõidukite tarne toimub kolme kuu jooksul pärast esmakordset kasutamist või kui õhusõiduk on lennanud maksimaalselt 40 tundi.

c) Liikmesriigid kehtestavad tingimused, mille puhul võib punktis b nimetatud andmeid lugeda kindlakstehtuks

▼M7

3. “Aktsiisikaupade” all mõeldakse energiatooteid, alkoholi, alkohoolseid jooke ja töödeldud tubakat, nii nagu need on kehtivates ühenduse õigusaktides määratletud, kuid mitte gaasi, mida tarnitakse maagasiivõrgu kaudu, mis asub ühenduse territooriumil, või sellega ühendatud võrgu kaudu.

▼B*Artikkel 3*

1. Erandina artikli 2 lõike 1 punkti b alapunkti i sätetest ei kuulu käibemaksuga maksustamisele järgmised tehingud:

a) selliste kaupade ühendusesisene soetamine maksukohustuslase või mittemaksukohustuslasest juriidilise isiku poolt, mille tarne liikmesriigi territooriumil oleks artiklite 148 ja 151 alusel maksuvaba;

b) selliste kaupade ühendusesisene soetamine, mida ei ole nimetatud punktis a ega artiklis 4 ja mis ei kuulu ka uute veovahendite ega aktsiisikaupade hulka ning mida teostab ühist kindla maksumäära korda kasutatav põllumajandustootjast maksukohustuslane oma põllumajandus-, metsandus- või kalandusalaseks tegevuseks või maksukohustuslane, kes teostab üksnes selliseid kaubatarneid või osutab üksnes selliseid teenuseid, mis ei anna talle õigust käibemaksu mahaarvamiseks, või mittemaksukohustuslasest juriidiline isik.

2. Lõike 1 punkti b kohaldatakse üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) kaupade ühendusesisese soetamise koguväärtus ei ületa jooksva kalendriaasta jooksul künnist, mille määravad kindlaks liikmesriigid ja mis on vähemalt 10 000 EUR või sellega võrdne summa riigi valuutas;

b) eelmise kalendriaasta jooksul ei ületanud kaupade ühendusesisese soetamise koguväärtus punktis a nimetatud künnist.

Maksuvabastuse kohaldamisel arvesse võetav künnis hõlmab lõike 1 punktis b nimetatud kaupade ühendusesisese soetamise koguväärtuse, millest on maha arvatud selles liikmesriigis tasutud või tasumisele kuuluv käibemaks, kust algab kaupade lähetamine või vedu.

3. Liikmesriigid annavad lõike 1 punkti b sätetele vastavatele maksukohustuslastele ja mittemaksukohustuslasest juriidilistele isikutele õiguse valida artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis i sätestatud üldise korra.

▼B

Liikmesriigid määravad kindlaks üksikasjalikud eeskirjad esimeses lõigus sätestatud valiku kasutamiseks, mis peab igal juhul kestma kaks kalendriaastat.

Artikkel 4

Lisaks artiklis 3 nimetatud tehingutele ei maksustata käibemaksuga järgmisi tehinguid:

- a) artikli 311 lõike 1 punktides 1–4 määratletud kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsiooni- või antiikesemete ühendusesisene soetamine, kui müüja on sellisena tegutsev maksukohustuslasest edasimüüja ja soetatud kaubad on käibemaksuga maksustatud nende lähetamise või veo alguse liikmesriigis artiklites 312–325 sätestatud kasuminormi maksustamise korra kohaselt;
- b) artikli 327 lõikes 3 määratletud kasutatud veovahendite ühendusesisene soetamine, kui müüja on sellisena tegutsev maksukohustuslasest edasimüüja ja soetatud kasutatud veovahendid on nende lähetamise või veo alguse liikmesriigis käibemaksuga maksustatud kasutatud veovahendite suhtes kohaldatava üleminekukorra kohaselt;
- c) artikli 311 lõike 1 punktides 1–4 määratletud kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsiooni- või antiikesemete ühendusesisene soetamine, kui müüja on sellisena tegutsev avaliku enampakkumise korraldaja ja soetatud kaubad on käibemaksuga maksustatud nende lähetamise või veo alguse liikmesriigis avalike enampakkumiste erikorra kohaselt.

II JAOTIS

TERRITORIAALNE REGULEERIMISALA*Artikkel 5*

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) “ühendus” ja “ühenduse territoorium” – punktis 2 määratletud liikmesriikide territooriumid;
- 2) “liikmesriik” ja “liikmesriigi territoorium” – ühenduse iga liikmesriigi territoorium, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingut vastavalt viimase artiklile 299, välja arvatud käesoleva direktiivi artiklis 6 nimetatud territooriumid;
- 3) “kolmandad territooriumid” – artiklis 6 nimetatud territooriumid;
- 4) “kolmandad riigid” – iga riik ja territoorium, mille suhtes asutamislepingut ei kohaldata.

▼B*Artikkel 6*

1. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmistel ühenduse tolliterritooriumi hulka kuuluvatel territooriumidel:

- a) Athose mägi;
- b) Kanaari saared;

▼M13

c) Prantsusmaa territooriumid, mis on nimetatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 349 ja artikli 355 lõikes 1;

▼B

- d) Ahvenamaa;
- e) Kanalisaared.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata järgmistel ühenduse tolliterritooriumi hulka mittekuuluvatel territooriumidel:

- a) Helgoland saar;
- b) Büsingeni territoorium;
- c) Ceuta;
- d) Melilla;
- e) Livigno;
- f) Campione d'Italia;
- g) Itaaliale kuuluv osa Lugano järvest;

Artikkel 7

1. Võttes arvesse Prantsusmaaga, Ühendkuningriigiga ja Küprosega vastastikuselt sõlmitud konventsioone ja lepinguid, ei käsitata Monaco Vürstiriiki, Mani saart ega Ühendkuningriigi suveräänseid baasipiirkondi Akrotiris ja Dhekelias käesoleva direktiivi kohaldamisel kolmandate riikidena.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et Monaco Vürstiriigist lähtuvaid või sinna suunatud tehinguid käsitatakse Prantsusmaalt lähtuvate või sinna suunatud tehingutena, et Mani saarelt lähtuvaid või sinna suunatud tehinguid käsitatakse Ühendkuningriigist lähtuvate või sinna suunatud tehingutena ning et Ühendkuningriigi suveräänsetest baasipiirkondadest Akrotirist ja Dhekeliasist lähtuvaid või sinna suunatud tehinguid käsitatakse Küproselst lähtuvate või sinna suunatud tehingutena.

Artikkel 8

Kui komisjon leiab, et artiklite 6 ja 7 sätted ei ole enam põhjendatud eelkõige ausat konkurentsi või omavahendeid silmas pidades, teeb ta nõukogule vastavad ettepanekud.

▼BIII JAOTIS
MAKSUKOHUSTUSLASED*Artikkel 9*

1. “Maksudohustuslane” on iga isik, kes mis tahes paigas teostab iseseisvalt mis tahes majandustegevust, olenemata nimetatud tegevuse eesmärgist või tulemustest.

“Majandustegevus” on tootja, ettevõtja ja teenuseid osutava isiku mis tahes tegevus, sealhulgas kaevandamis- ja põllumajandusalane tegevus ning kutsealane tegevus. Majandustegevusena käsitatakse eelkõige materiaalse või immateriaalse vara kasutamist kestva tulu saamise eesmärgil.

2. Lisaks lõikes 1 nimetatud isikutele käsitatakse maksudohustuslasena igat isikut, kes juhuti tarnib uue veovahendi, mille soetajale on lähetanud või vedanud müüja, soetaja või nende esindaja väljapoole liikmesriigi territooriumi, kuid ühenduse territooriumi siseselt.

Artikkel 10

►C1 Artikli 9 lõikes 1 nimetatud tingimus, et ◀ majandustegevus peab olema iseseisva iseloomuga, vabastab käibemaksust töötajad ja teised isikud, kui nad on tööandjaga seotud töölepingu või muude õiguslike suhete kaudu, mis loovad töötingimusi, töötasu ning tööandja vastutust käsitlevad alluvussuhted.

Artikkel 11

Pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist võib iga liikmesriik oma territooriumil asuvaid isikuid, kes on õiguslikult iseseisvad, kuid rahaliste, majanduslike ja organisatsiooniliste sidemete kaudu üksteisega tihedalt seotud, käsitada ühe maksudohustuslasena.

Liikmesriik, kes kasutab esimeses lõigus sätestatud võimalust, võib võtta mis tahes meetmed, mis on vajalikud, et takistada selle sätte kasutamist maksudest kõrvalehoidumiseks või maksustamise vältimiseks.

Artikkel 12

1. Liikmesriigid võivad maksudohustuslasena käsitada isikut, kes juhuti teeb artikli 9 lõike 1 teises lõigus nimetatud tegevusega seotud tehingu, eelkõige mõne järgmistest tehingutest:

a) ehitise, ehitise osade või ehitise aluse maa võõrandamine enne esmast kasutuselevõttu;

▼B

b) ehitusmaa võõrandamine.

2. Lõike 1 punktis a käsitatakse “ehitise” igasugust maaga püsivalt ühendatud rajatist.

Liikmesriigid võivad kehtestada lõike 1 punktis a sätestatud kriteeriumi ehitiste ümberkujundamisele kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad ning määrata ehitise aluse maa mõiste.

Liikmesriigid võivad kohaldada muid kriteeriume peale esmase kasutuselevõtu, näiteks ajavahemik ehitise valmimisest esmase võõrandamiseni või ajavahemik esmasest kasutuselevõtust järgmise võõrandamiseni, tingimusel et nimetatud ajavahemikud ei ületa vastavalt viit ning kaht aastat.

3. Lõike 1 punktis b käsitatakse “ehitusmaana” hoonestamata või hoonestatud maad, mis vastab liikmesriikide vastavatele määratlustele.

Artikkel 13

1. Riike, regionaalsete ja kohalike omavalitsuste ametiasutusi ning teisi avalik-õiguslikke organisatsioone ei käsitata maksukohustuslasena tegevuse või tehingutega seoses, mida nad teevad ametivõimudena, isegi kui nad koguvad seoses nimetatud tegevuse või tehingutega makse, lõive, liikmemakse või tasusid.

Kui nad sellist tegevust või selliseid tehinguid teostavad, käsitatakse neid siiski maksukohustuslasena seoses tegevuse või tehingutega, mille puhul maksukohustuse kohaldamata jätmise põhjustaks olulist konkurentsimoonutamist.

Igal juhul käsitatakse avalik-õiguslikke organisatsioone maksukohustuslasena seoses I lisas nimetatud tegevusaladega, välja arvatud juhul, kui nende tegevuste maht on tühine.

▼A1

2. Liikmesriigid võivad lugeda ametivõimude tegevuseks avalik-õiguslike organisatsioonide tegevuse, mis on artiklite 132, 135, 136 ja 371, artiklite 374 kuni 377, artikli 378 lõike 2, artikli 379 lõike 2 või artiklite 380 kuni 390c alusel maksust vabastatud.

▼B

IV JAOTIS

MAKSUSTATAVAD TEHINGUD

1. PEATÜKK

Kaubatarne*Artikkel 14*

1. “Kaubatarne” on materiaalse vara omanikuna kasutamise õiguse üleminek.

▼B

2. Lisaks lõikes 1 nimetatud tehingule käsitatakse kaubatarnena järgmisi tehinguid:
- a) ametivõimude poolt või nimel tehtud korralduse alusel või vastavalt õigusaktidele vara omandiõiguse üleminekut hüvitise eest;
  - b) kaupade tegelikku üleandmist vastavalt lepingule kaupade tähtajalise rendi kohta või järelmaksuga müügi kohta, millega nähakse ette, et tavaliselt läheb omandiõigus üle hiljemalt viimase osamakse tasumisega;
  - c) kaupade üleandmist ostu või müügi korral komisjonitasu ette nägeva lepingu alusel.
3. Liikmesriigid võivad käsitada kaubatarnena teatavate ehitustööde üleandmist.

*Artikkel 15***▼M7**

1. Elektrienergia, gaas, soojus- või jahutusenergia ja muu selline loetakse materiaalseks varaks.

▼B

2. Liikmesriigid võivad käsitada materiaalse varana:
  - a) teatavaid kinnisasjaõigusi;
  - b) asjaõigusi, mis annavad nende omanikule kinnisasja kasutamise õiguse;
  - c) osi ja aktsiaid, mis annavad nende omanikule kinnisasja või selle osa *de jure* või *de facto* omandiõiguse või valduse.

Artikkel 16

Maksudhustulase poolt tema ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupade kasutamist tema enda või tema töötajate isiklikuks tarbeks või selle tasuta äraandmine või üldiselt kasutamine muul kui ettevõtluse eesmärgil käsitatakse kaubatarnena tasu eest, kui nendelt kaupadelt või nende osadelt võis käibemaksu täielikult või osaliselt maha arvata.

Kaubatarnena tasu eest ei käsitata siiski näidiste jagamist või väikese väärtusega kinkide tegemist maksudhustulase majandustegevuse eesmärgil.

Artikkel 17

1. Kaubatarnena tasu eest käsitatakse maksudhustulase poolt tema ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupade teise liikmesriiki üleviimist.

▼ B

“Teise liikmesriiki üleviimine” on materiaalse vallasasja igasugune lähetamine või vedamine maksukohustuslase või tema eest tegutseva isiku poolt oma ettevõtluse eesmärgil väljapoole selle liikmesriigi territooriumi, kus vara asub, kuid ühendusesiseselt.

2. Teise liikmesriiki üleviimiseks ei loeta kaupade lähetamist või vedamist järgmiste tehingute jaoks:

- a) kaubarne, mille maksukohustuslane teeb lähetamise või veo sihtliikmesriigi territooriumil artiklis 33 sätestatud tingimustel;
- b) kaubarne, mille maksukohustuslane teeb lähetamise või veo sihtliikmesriigi territooriumil kaupade paigaldamiseks või kokkupanekuks tarnija või tema eest tegutseva isiku poolt artiklis 36 sätestatud tingimustel;
- c) kaubarne, mille maksukohustuslane teeb laevas, õhusõidukis või rongis reisijateveo ajal artiklis 37 sätestatud tingimustel;

▼ M7

- d) gaasi tarne ühenduse territooriumil asuva maagaasivõrgu või sellega ühendatud võrgu kaudu, elektrienergia tarne ning soojus- või jahutusenergia tarne asjaomase võrgu kaudu artiklis 38 või 39 sätestatud tingimustel;

▼ B

- e) kaubarne, mille maksukohustuslane teeb liikmesriigi territooriumil artiklites 138, 146, 147, 148, 151 või 152 sätestatud tingimustel;

▼ M9

- f) maksukohustuslasele sellise teenuse osutamine, mis hõlmab asjaomaste kaupade hindamist või tööd kõnealuste kaupadega ja mis füüsiliselt toimub kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriigi territooriumil, tingimusel et pärast hindamist või töötlemist saadetakse kaubad tagasi sellele maksukohustuslasele liikmesriiki, kust need algselt lähetati või veeti;

▼ B

- g) kaupade ajutine kasutamine kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriigi territooriumil teenuste osutamiseks maksukohustuslase poolt, kes on registreeritud kaupade lähetamise või veo alguse liikmesriigi territooriumil;
- h) kaupade ajutine kasutamine kõige rohkem 24 kuu jooksul teise liikmesriigi territooriumil, kus kolmandast riigist ajutiseks kasutamiseks imporditud samad kaubad oleksid suunatud ajutise impordi protseduurile koos täieliku vabastusega impordimaksudest.

▼B

3. Kui mõni lõikes 2 sätestatud soodustuse saamise tingimus ei ole enam täidetud, loetakse kaubad üleviiduks teises liikmesriigis asuvasse sihtkohta. Sellisel juhul loetakse üleviimine toimunuks hetkest, mil tingimus enam täidetud ei ole.

Artikkel 18

Liikmesriigid võivad kaubatarnena tasu eest käsitada järgmisi tehinguid:

- a) maksukohustuslase poolt selliste kaupade oma ettevõtluse eesmärgil kasutamine, mis on nimetatud ettevõtluse käigus valmistatud, ehitatud, kaevandatud, töödeldud, ostetud või imporditud, tingimusel et nimetatud kaupadelt ei võiks käibemaksu täielikult maha arvata, kui see oleks soetatud teiselt maksukohustuslaselt;
- b) maksukohustuslase poolt kaupade kasutamine mittemaksustatava tehingu eesmärgil, kui nimetatud kaupadelt võis soetamisel või punkti a kohasel kasutamisel käibemaksu täielikult või osaliselt maha arvata;
- c) maksukohustuslase või tema õigusjärglaste poolt kaupade säilitamine, kui nimetatud isik lõpetab maksustatava majandustegevuse ning nimetatud kaupadelt võis soetamisel või punkti a kohasel kasutamisel käibemaksu täielikult või osaliselt maha arvata, välja arvatud artiklis 19 nimetatud juhtudel.

Artikkel 19

Kogu vara või selle osa tasu eest või tasuta või äriühingu kapitali sissemaksena üleandmise korral võivad liikmesriigid lugeda kaubatarnet mittetoimunuks ning sel juhul käsitatakse saajat üleandja õigusjärglasena.

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed konkurentsimoonutuste vältimiseks juhtudel, kui saaja ei ole täies ulatuses maksukohustuslane. Nad võivad võtta ka mis tahes meetmeid, mis on vajalikud, et takistada selle artikli kasutamist maksudest kõrvalehoidumiseks või maksustamise vältimiseks.

*2. PEATÜKK**Kaupade ühendusesisene soetamine**Artikkel 20*

“Kaupade ühendusesisene soetamine” on sellise õiguse omandamine, mille alusel võib käsutada omanikuna materiaalselt vallasasja, mille müüja või kaupade soetaja või nende arvel tegutsev isik lähetab või veab kaupade soetajale muusse liikmesriiki kui see, kust kaubad lähetatakse või veetakse.

▼B

Kui kaubad, mille soetajaks on mittemaksukohustuslasest juriidiline isik, lähetatakse või veetakse kolmandalt territooriumilt või kolmandast riigist ning kui nimetatud mittemaksukohustuslasest juriidiline isik impordib neid kaupu muusse liikmesriiki kui kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriiki, loetakse kaubad lähetatuks või veetuks impordi liikmesriigist. Nimetatud liikmesriik tagastab artikli 201 kohaselt isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, või sellena tunnustatud importijale kaupade impordil makstud käibemaksu, kui importija tõendab, et on soetamisel maksnud käibemaksu kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriigis.

Artikkel 21

Kaupade ühendusesiseseks soetamiseks tasu eest loetakse selliste kaupade kasutamist maksukohustuslane poolt oma ettevõtluse eesmärgil, mille nimetatud maksukohustuslane või tema arvel tegutsev isik on lähetanud või vedanud teisest liikmesriigist, kus kaubad valmistati, kaevandati, töödeldi, osteti või soetati artikli 2 lõike 1 punkti b tähenduses, või mille maksukohustuslane oma ettevõtluse eesmärgil nimetatud teise liikmesriiki importis.

▼M6*Artikkel 22*

Kaupade ühendusesiseseks soetamiseks tasu eest loetakse selliste kaupade kasutamist Põhja-Atlandi Lepingu osalisriigi relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilpersonalist poolt, mis ei ole ostetud mõne liikmesriigi siseturul maksustamist reguleerivate üldnormide alusel, kui nimetatud kaupade impordil ei saaks kohaldada artikli 143 lõike 1 punktis h sätestatud maksuvabastust.

▼B*Artikkel 23*

Liikmesriigid võtavad meetmed tagamaks, et kaupade ühendusesiseseks soetamiseks liigitatakse tehing, mis oleks määratletud kaubarne, kui selle oleks nende territooriumil teostanud maksukohustuslane, kes sellena tegutseb.

*3. PEATÜKK****Teenuste osutamine****Artikkel 24*

1. “Teenuste osutamine” on mis tahes tehing, mis ei ole kaubarne.
2. “Telekommunikatsiooniteenused” on teenused, mis on seotud mis tahes laadi signaalide, kirjutiste, kujutiste ja helide või teabe edastamise, saatmise või vastuvõtmisega juhtme kaudu või raadio teel, optiliste või

▼B

muude elektromagnetiliste süsteemide abil, sealhulgas sellega seotud edastus-, saate- või vastuvõtumahtude kasutusõiguse üleandmine või võimaldamine, mille hulka kuulub ülemaailmsetele teabevõrkudele juurdepääsu võimaldamine.

Artikkel 25

Teenuste osutamine võib seisneda muu hulgas ühes järgmistest tehingutest:

- a) omandiõigust tõendava dokumendiga varustatud või varustamata immateriaalse vara võõrandamine;
- b) kohustus hoiduda teatud teo tegemisest või taluda teatavat tegu või olukorda;
- c) teenuse osutamine vastavalt tellimusele, mis on esitatud ametivõimude poolt või nimel või seaduse alusel.

Artikkel 26

1. Tasu eest teenuste osutamisenä käsitatakse järgmisi tehinguid:

- a) ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupade kasutamine maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil, kui nendelt kaupadelt oli käibemaks täielikult või osaliselt mahaarvatav;
- b) maksukohustuslase poolt tasuta teenuste osutamine tema enda või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil.

2. Liikmesriigid võivad lõike 1 sätetest erandeid teha, kui see ei too kaasa konkurentsimoõnutamist.

Artikkel 27

Konkurentsi moonutamise vältimiseks ning pärast konsulteerimist käibemaksukomiteega võivad liikmesriigid teenuste osutamisenä tasu eest käsitada maksukohustuslase teenuse osutamist oma ettevõtluse eesmärgil, tingimusel et selliselt teenuselt ei võiks käibemaksu täielikult maha arvata, kui selle osutaks teine maksukohustuslane.

Artikkel 28

Kui enda nimel, kuid teise maksukohustuslase eest tegutsev maksukohustuslane osaleb teenuste osutamises, loetakse, et nimetatud teenused on saanud ja osutanud tema ise.

Artikkel 29

Artiklit 19 kohaldatakse samal viisil ka teenuste osutamise suhtes.

▼B

4. PEATÜKK

Kaupade import*Artikkel 30*

“Kaupade import” on selliste kaupade ühendusse toomine, mis ei ole vabas ringluses vastavalt asutamislepingu artiklile 24.

Lisaks esimeses lõigus määratletud tehingule on kaupade import ka vabas ringluses olevate kaupade ühendusse toomine, kui see saabub ühendusse kolmandalt territooriumilt, mis kuulub ühenduse tolliterritooriumi hulka.

▼M15

5. PEATÜKK

1. ja 3. peatüki ühissätted*Artikkel 30a*

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „vautšer” – instrument, mille puhul on kohustus see vastu võtta tasuna või osana tasust tarnitavate kaupade või osutatavate teenuste eest ning mille puhul tarnimisele kuuluvad kaubad või osutamisele kuuluvad teenused või nende potentsiaalsete tarnijate või osutajate isikud on märgitud kas instrumendil endal või sellega seotud dokumentides, sealhulgas sellise instrumendi kasutamise tingimustes;
- 2) „üheotstarbeline vautšer” – vautšer, mille puhul vautšeriga seotud kaupade tarnimise või teenuste osutamise koht ja nendelt kaupadelt või teenustelt sisse nõutav käibemaks on vautšeri väljastamise ajal teada;
- 3) „mitmeotstarbeline vautšer” – muu vautšer kui üheotstarbeline vautšer.

Artikkel 30b

1. Üheotstarbelise vautšeri iga üleandmist enda nimel tegutseva maksukohustulase poolt käsitatakse vautšeriga seotud kaupade tarnimise või teenuste osutamisenä. Kaupade tegelikku üleandmist või teenuste tegelikku osutamist üheotstarbelise vautšeri eest, mille kaubatarnija või teenuseosutaja võtab vastu tasuna või osana tasust, ei käsitata sõltumatu tehinguna.

Kui üheotstarbelise vautšeri annab üle teise maksukohustulase nimel tegutsev maksukohustulane, käsitatakse kõnealust üleandmist vautšeriga seotud kaupade tarnimise või teenuste osutamisenä teise maksukohustulase poolt, kelle nimel maksukohustulane tegutseb.

Kui kaubatarnija või teenuseosutaja ei ole maksukohustulane, kes üheotstarbelise vautšeri enda nimel väljastas, loetakse kõnealune kaubatarnija või teenuseosutaja siiski nimetatud maksukohustulasele kõnealuse vautšeriga seotud kaubatarnijaks või teenuseosutajaks.

▼M15

2. Kaupade tegelik üleandmine või teenuste tegelik osutamine mitmeotstarbelise vautšeri eest, mille kaubatarnija või teenuseosutaja võtab vastu tasuna või osana tasust, maksustatakse artikli 2 kohaselt käibemaksuga, samas kui kõnealuse mitmeotstarbelise vautšeri kõiki eelnevaid üleandmisi käibemaksuga ei maksustata.

Kui mitmeotstarbelise vautšeri annab üle muu maksukohustuslane kui maksukohustuslane, kes teeb esimese lõigu kohaselt käibemaksuga maksustatava tehingu, maksustatakse käibemaksuga igasugune teenuste osutamine, mida on võimalik kindlaks teha, näiteks turustus- või müügiedendusteenused.

▼B

V JAOTIS

MAKSUSTATAVATE TEHINGUTE KOHT

1. PEATÜKK

*Kaubatarnete koht***1. jagu****Kaubatarne ilma veeta***Artikkel 31*

Kui kaupu ei lähetata ega veeta, tuleb tarnekohana käsitada kaupade asukohta tarne ajal.

2. jagu**Veetavate kaupade tarne***Artikkel 32*

Kui kaupu lähetab või veab tarnija, soetaja või kolmas isik, tuleb tarnekohana käsitada kohta, kus kaubad asuvad ajal, mil algab selle läheta mine või vedu soetajale.

Kui aga kaupade lähetamise või veo lähtekoht asub kolmandal territooriumil või kolmandas riigis, tuleb artikli 201 alusel isiku, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, või sellena tunnustatud importija poolt tehtud kaubarne ja ka edasiste tarnete kohana käsitada kaupade impordi liikmesriiki.

Artikkel 33

1. Erandina artiklist 32 käsitatakse tarnija või tema eest tegutseva isiku poolt muust liikmesriigist kui lähetamise või veo sihtliikmesriigist lähetatud või veetud kaupade tarnekohana kohta, kus kaubad asuvad soetajale lähetamise või veo lõpus, kui on täidetud järgmised tingimused:

▼B

- a) kaubarne tehakse maksukohustuslasele või mittemaksukohustuslasest juriidilisele isikule, kelle kaupade ühendusesised soetamised ei kuulu artikli 3 lõike 1 alusel käibemaksuga maksustamisele, või muule mittemaksukohustuslasele;
- b) tarnitud kaubad ei ole uued veovahendid ega kaubad, mille tarnija või tarnija eest tegutsev isik tarnib pärast kokkupanekut või paigaldamist, millega kas kaasneb või ei kaasne katsetamine.

2. Kui tarnitud kaubad lähetatakse või veetakse kolmandalt territooriumilt või kolmandast riigist ning tarnija impordib need muusse liikmesriiki kui soetajale lähetatud või veetud kaupade sihtliikmesriiki, siis loetakse kaupade lähetamise või veo riigiks impordi liikmesriiki.

Artikkel 34

1. Kui on täidetud järgmised tingimused, ei kohaldata artikli 33 sätteid nende kaupade tarnete suhtes, millest kõik lähetatakse või veetakse samasse liikmesriiki, kui see liikmesriik on lähetamise või veo sihtliikmesriik:

- a) tarnitud kaubad ei ole aktsiisikaubad;
- b) artiklis 33 ettenähtud tingimuste kohaselt selles liikmesriigis tehtud tarnete käibemaksuta koguväärtus ei ole ühe kalendriaasta jooksul suurem kui 100 000 EUR või sellega võrdne summa riigi valuutas;
- c) artiklis 33 ettenähtud tingimuste kohaselt liikmesriigis toimunud muude kaupade kui aktsiisikaupade tarnete käibemaksuta koguväärtus ei olnud eelmisel kalendriaastal suurem kui 100 000 EUR või sellega võrdne summa riigi valuutas.

2. Liikmesriik, kelle territooriumil kaubad soetajale lähetamise või veo lõpus asuvad, võib lõikes 1 nimetatud künnist piirata 35 000 EURni või sellega võrdse summani riigi valuutas, kui nimetatud liikmesriik arvab, et 100 000 EUR suurune künnis võiks põhjustada tõsist konkurentsi moonutamist.

Liikmesriigid, kes kasutavad esimeses lõigus nimetatud võimalust, võtavad vajalikud meetmed, et teavitada sellest pädevaid ametivõime liikmesriigis, kust kaubad lähetatakse või veetakse.

3. Komisjon esitab esimesel võimalusel nõukogule aruande lõikes 2 nimetatud ►C1 35 000 EUR suuruse ◀ erikünnise toimimise kohta, lisades vajadusel asjakohased ettepanekud.

4. Liikmesriik, kelle territooriumil kaubad lähetamise või veo alguses asuvad, annab maksukohustuslastele, kes tarnivad lõike 1 sätetele vastavaid kaupu, õiguse valida, et selliste tarnete asukoht määratakse artikli 33 kohaselt.

Liikmesriigid määravad kindlaks üksikasjalikud eeskirjad esimeses lõigus sätestatud valiku kasutamiseks, mis peab igal juhul kestma kaks kalendriaastat.

▼B*Artikkel 35*

Artiklite 33 ja 34 sätteid ei kohaldata artikli 311 lõike 1 punktides 1–4 määratletud kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektiooni- ja antiikeseemete tarnete ega ka artikli 327 lõikes 3 määratletud kasutatud veovahendite tarnete suhtes, mida maksustatakse käibemaksuga nendes valdkondades kehtiva erikorra kohaselt.

Artikkel 36

Juhul kui tarnija, soetaja või kolmanda isiku poolt lähetatud või veetud kaubad paigaldab või paneb kokku tarnija või tema eest tegutsev isik ja sellega kas kaasneb või ei kaasne katsetamine, loetakse tarnekohaks kohta, kus kaubad paigaldatakse või kokku pannakse.

Kui paigaldamist või kokkupanekut teostatakse liikmesriigis, mis ei ole tarnija asukohariik, võtab liikmesriik, kelle territooriumil paigaldamist või kokkupanekut teostatakse, kõik vajalikud meetmed topeltmaksustamise vältimiseks selles liikmesriigis.

3. jagu**Kaupade tarne laevadel, õhusõidukites või rongides***Artikkel 37*

1. Laevadel, õhusõidukites või rongides tarnitavate kaupade puhul on sellise veo ajal, mis on ühenduses toimuva reisijateveo osa, tarnekohaks reisijateveo lähtepunkt.

2. Lõike 1 kohaldamisel käsitatakse “ühenduses toimuva reisijateveo osana” sellise veo osa, mis ühenduse territooriumist väljaspool peatumata kulgeb reisijateveo lähtekohast sihtkohta.

“Reisijateveo lähtekoht” on esimene reisijate pealeminekuks kavandatud ühenduses asuv koht, isegi kui see on pärast ühendusest väljaspool toimunud veotappi.

“Reisijateveo sihtkoht” on viimane reisijate mahaminekuks kavandatud ühenduses asuv koht, isegi kui see on enne ühendusest väljaspool toimuvat veotappi.

Edasi-tagasi veo korral käsitatakse tagasivedu eraldi veona.

3. Komisjon esitab nõukogule esimesel võimalusel aruande, millele vajadusel lisatakse asjakohased ettepanekud seoses laevadel, õhusõidukites või rongides reisijatele tarbimiseks tarnitud kaupade ja osutatud teenuste, sealhulgas restoraniteenuste, maksustamise kohaga.

▼B

Sõidukite pardal tarbimiseks mõeldud kaubatarnete suhtes, mille maksustamiskoht on kindlaks määratud lõike 1 kohaselt, võivad liikmesriigid kuni esimeses lõigus nimetatud ettepanekute vastuvõtmiseni kehtestada või säilitada maksuvabastuse koos varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega.

▼M7**4. jagu****Gaasi tarned maagaasivõrgu kaudu, elektrienergia tarned ning asjaomaste võrkude kaudu toimuvad soojus- ja jahutusenergia tarned***Artikkel 38*

1. Ühenduse territooriumil asuva maagaasivõrgu või sellega ühendatud võrgu kaudu transporditava gaasi tarne puhul maksukohustuslasest maagaasi edasimüüjale, elektrienergia tarne puhul ning asjaomaste võrkude kaudu toimuva soojus- ja jahutusenergia tarne puhul loetakse kaubatarne kohaks koht, kus on maksukohustuslasest edasimütaja ettevõtte asukoht või püsiv tegevuskoht, kuhu kaupa tarnitakse, nimetatud asukoha või püsiva tegevuskoha puudumisel aga tema alaline elu- või asukoht või peamine elukoht.

2. Lõike 1 kohaldamisel käsitatakse “maksukohustuslasest edasimüüjana” maksukohustuslast, kelle põhitegevus hangitava gaasi, elektrienergia ning soojus- ja jahutusenergia osas on selle edasimüümine ja kelle nende toodete omatarbimine on tühine.

Artikkel 39

Ühenduse territooriumil asuva maagaasivõrgu või sellega ühendatud võrgu kaudu transporditava gaasi tarne puhul, elektrienergia tarne puhul ning asjaomaste võrkude kaudu toimuva soojus- ja jahutusenergia tarne puhul, kui sellist tarnet ei reguleerita artikliga 38, loetakse tarnekohtaks kohta, kus soetaja kaupa tegelikult kasutab ja tarbib.

Kui soetaja jätab tarbimata kogu gaasi ning elektri-, soojus- ja jahutusenergia või osa sellest, loetakse tarbimata kaup kasutatuks ja tarbituks kohas, kus on soetaja ettevõtte asukoht või püsiv tegevuskoht, kuhu kaupa tarnitakse. Sellise asukoha või püsiva tegevuskoha puudumisel on nimetatud kauba kasutamise ja tarbimise kohaks soetaja alaline elu- või asukoht või peamine elukoht.

▼B*2. PEATÜKK****Kaupade ühendusesise soetamise koht****Artikkel 40*

Kaupade ühendusesise soetamise koht on koht, kus kaubad asuvad soetajale lähetamise või veo lõpus.

▼B*Artikkel 41*

Ilma et see piiraks artikli 40 kohaldamist, loetakse artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis i nimetatud kaupade ühendusesisese soetamise kohaks selle liikmesriigi territoorium, kes väljastas käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri, mille alusel soetaja kaubad soetas, kui soetaja ei tõenda, et soetamine on käibemaksuga maksustatud artikli 40 kohaselt.

Kui soetamine maksustatakse artikli 40 kohaselt käibemaksuga kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriigis ning kaupu on eelnevalt maksustatud esimese lõigu kohaselt, siis vähendatakse vastavalt maksustatavat väärtust selles liikmesriigis, kus väljastati käibemaksukohustuslasena registreerimise number, mille alusel soetaja need kaubad soetas.

Artikkel 42

Artikli 41 esimest lõiku ei kohaldata ja kaupade ühendusesisene soetamine loetakse artikli 40 kohaselt käibemaksuga maksustatuks, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) kaupade soetaja tõendab, et ta on kaubad ühendusesiseselt soetanud järgneva tarne jaoks, mis toimus artikli 40 kohaselt kindlaksmääratud liikmesriigi territooriumil ning mille puhul vastavalt artiklile 197 on isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, määratud isik, kellele kaubad tarniti;
- b) kaupade soetaja on täitnud artiklis 265 sätestatud koondaruande esitamise seotud kohustused.

▼M3*3. PEATÜKK**Teenuste osutamise koht***1. jagu****Mõisted***Artikkel 43*

Teenuste osutamise kohta käsitlevate eeskirjade kohaldamisel:

1. maksukohustuslast, kelle kõik tegevused või tehingud ei ole maksustatavad kaubatarned või teenuseosutamised vastavalt artikli 2 lõikele 1, käsitatakse maksukohustuslasena kõigi talle osutatud teenuste puhul;
2. käibemaksukohustuslasena registreeritud juriidilisest isikust mittemaksukohustuslast käsitatakse maksukohustuslasena.

▼ **M3**

2. jagu

Üldreeglid

Artikkel 44

Maksudohustuslasele, kes sellisena tegutseb, osutatavate teenuste osutamise kohaks on nimetatud isiku ettevõtte asukoht. Juhul, kui neid teenuseid osutatakse maksudohustuslase püsivale tegevuskohale, mis asub mujal kui tema ettevõtte asukohas, on nende teenuste osutamise kohaks nimetatud püsiva tegevuskoha koht. Sellise ettevõtte asukoha või püsiva tegevuskoha puudumisel on teenuste osutamise kohaks neid teenuseid saava maksudohustuslase alaline elu- või asukoht või peamine elukoht.

Artikkel 45

Mittemaksudohustuslasele osutatavate teenuste osutamise kohaks on teenuse osutaja ettevõtte asukoht. Juhul, kui neid teenuseid osutatakse teenuse osutaja püsivast tegevuskohast, mis asub mujal kui tema ettevõtte asukohas, on nende teenuste osutamise kohaks nimetatud püsiva tegevuskoha koht. Sellise ettevõtte asukoha või püsiva tegevuskoha puudumisel on teenuste osutamise kohaks teenuse osutaja alaline elu- või asukoht või peamine elukoht.

3. jagu

Erisätted

1. alajagu

Vahendajate poolt teenuste osutamine

Artikkel 46

Teise isiku nimel ja eest tegutseva vahendaja poolt mittemaksudohustuslasele osutatavate teenuste osutamise kohaks on koht, kus teostatakse kooskõlas käesoleva direktiiviga vahendatav põhitehing.

2. alajagu

Kinnisasjaga seotud teenuste osutamine

Artikkel 47

Kinnisasjaga seotud teenuste, sealhulgas ekspertide ja kinnisvaramaaklerite teenuste, hotelli- või muude sarnaste majutusteenuste, näiteks puhkelaagrite või kämpinguna kasutamiseks ettenähtud paikade majutusteenuste, kinnisasja kasutamise õiguste andmise teenuste ning ehitustööde ettevalmistamise ja korraldamisega seotud teenuste, näiteks arhitektide ja kohapealset järelevalvet teostavate ettevõtjate teenuste osutamise kohaks on kinnisasja asukoht.

▼ **M3****3. alajagu****Veoteenuste osutamine***Artikkel 48*

Reisijateveo teenuste osutamise kohaks on veo toimumise koht, võttes arvesse läbitud vahemaid.

Artikkel 49

Kaubaveoteenuste (välja arvatud ühendusesiseste kaubaveoteenuste) mittemaksukohustuslastele osutamise kohaks on koht, kus vedu toimub, võttes arvesse läbitud vahemaid.

Artikkel 50

Ühendusesiseste kaubaveoteenuste mittemaksukohustuslastele osutamise kohaks on veo lähtekoht.

Artikkel 51

„Ühendusesisene kaubavedu” on igasugune kaubavedu, mille lähtekoht ja sihtkoht asuvad kahe erineva liikmesriigi territooriumil.

„Lähtekoht” on koht, kust kaubavedu tegelikult algab, arvestamata vahemaid, mis tuli läbida kaupade asukohani jõudmiseks, ning „sihtkoht” on koht, kus kaubavedu tegelikult lõpeb.

Artikkel 52

Liikmesriigid ei pea käibemaksuga maksustama mittemaksukohustuslastele osutatava ühendusesisese kaubaveoteenuse seda osa, mis toimub ühenduse territooriumi alla mittekuuluvate vete kohal.

4. alajagu

Kultuuri-, kunsti-, spordi-, teadus-, haridus-, meelelahutusteeluste ja muude sarnaste teenuste osutamine, veoga seotud kõrvalteenuste osutamine ning vallasasja hindamine või töö vallasasjaga

Artikkel 53

Maksukohustuslastele osutatavate kultuuri-, kunsti-, spordi-, teadus-, haridus- ja meelelahutusüritustele või sarnastele üritustele, nagu messidele ja näitustele, sissepääsuga seotud teenuste ja kõrvalteenuste osutamise kohaks on koht, kus kõnealused üritused tegelikult toimuvad.

▼M3*Artikkel 54*

1. Mittemaksukohustuslasele osutatavate kultuuri-, kunsti-, spordi-, teadus-, haridus- ja meelelahutusürituste või sarnaste üritustega, nagu messid ja näitused, seotud teenuste ja kõrvalteenuste, kaasa arvatud selliste ürituste korraldajate osutatavate teenuste osutamise kohaks on koht, kus kõnealused üritused tegelikult toimuvad.

2. Järgmiste teenuste mittemaksukohustuslasele osutamise kohaks on teenuste füüsilise osutamise koht:

a) veoga seotud kõrvalteenused, nagu laadimine, mahalaadimine, teisaldamine ja muu sarnane tegevus;

b) materiaalse vallasasja hindamine või töö materiaalse vallasasjaga.

5. alajagu**Restorani- ja toitlustusteenuste osutamine***Artikkel 55*

Restorani- ja toitlustusteenuste osutamise kohaks on teenuste füüsilise osutamise koht, välja arvatud laeva või õhusõiduki pardal või rongis ühenduses toimuva reisijateveo osa ajal füüsiliselt osutatud teenuste puhul.

6. alajagu**Veovahendite rent***Artikkel 56*

1. Veovahendi lühiajalisele rendile andmise kohaks on koht, kus veovahend tegelikult kliendi käsutusse antakse.

2. Mittemaksukohustuslasele veovahendi rendile andmise kohaks, välja arvatud lühiajalise rendi puhul, on koht, kus on teenuse tarbija asukoht, tema alaline asuvõie elukoht või peamine elukoht.

Lõbusõidulaeva mittemaksukohustuslasele rentimise (välja arvatud lühiajaline rent) kohaks on aga koht, kus lõbusõidulaev tegelikult rendilevõtja käsutusse antakse, kui teenuseosutaja osutab seda teenust tegelikult oma selles kohas asuvast asukohast või püsivast tegevuskohast.

3. Lõigetes 1 ja 2 käsitatakse „lühiajalisena” veovahendite jätkuvat valdamist või kasutamist ajavahemikul, mis ei ole pikem kui 30 päeva ja laevade puhul ajavahemikul, mis ei ole pikem kui 90 päeva.

▼ **M3****7. alajagu****Restorani- ja toitlustusteenuste osutamine laeva või õhusõiduki pardal või rongis tarbimiseks***Artikkel 57*

1. Laeva või õhusõiduki pardal või rongis ühenduses toimuva reisijateveo osa ajal füüsiliselt osutatavate restorani- ja toitlustusteenuste osutamise koht on reisijateveo lähtekoht.

2. Lõike 1 kohaldamisel käsitatakse „ühenduses toimuva reisijateveo osana” sellist veo osa, mis ühenduse territooriumist väljaspool peatumata kulgeb reisijateveo lähtekohast sihtkohta.

„Reisijateveo lähtekoht” on esimene reisijate pealeminekuks kavandatud ühenduses asuv koht, isegi kui see on pärast ühendusest väljaspool toimunud veoetappi.

„Reisijateveo sihtkoht” on viimane reisijate mahaminekuks kavandatud ühenduses asuv koht, isegi kui see on enne ühendusest väljaspool toimuvat veoetappi.

Edasi-tagasiveo korral käsitatakse tagasivedu eraldi veona.

8. alajagu**Mittemaksukohustuslastele telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ja elektrooniliste teenuste osutamine**▼ **M16***Artikkel 58*

1. Järgmiste mittemaksukohustuslastele osutatavate teenuste osutamise kohaks on kõnealuse isiku asukoht, alaline elu- või asukoht või peamine elukoht:

- a) telekommunikatsiooniteenused;
- b) raadio- ja televisiooniringhäälinguteenused;
- c) elektrooniliselt osutatavad, eelkõige II lisas nimetatud teenused.

Kui teenuse osutaja ja teenuse saaja suhtlevad elektronposti teel, ei tähenda see iseenesest, et osutatav teenus on elektrooniliselt osutatav teenus.

2. Lõiget 1 ei kohaldata juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) teenuse osutaja asub või asukoha puudumisel omab alalist elu- või asukohta või peamist elukohta ainult ühes liikmesriigis ning
- b) teenuseid osutatakse mittemaksukohustuslastele, kes asuvad või omavad alalist elu- või asukohta või peamist elukohta mõnes muus liikmesriigis kui see, millele on osutatud punktis a, ning

▼M16

- c) punktis b osutatud teenuste käibemaksuta koguväärtus ei ole jooksva kalendriaasta jooksul suurem kui 10 000 eurot või sellega võrdväärne summa liikmesriigi valuutas ning ei olnud seda ka eelmise kalendriaasta jooksul.
3. Kui kalendriaasta jooksul ületatakse lõike 2 punktis c osutatud künnis, kohaldatakse sellest hetkest alates lõiget 1.
4. Liikmesriik, kelle territooriumil lõikes 2 osutatud teenuseosutajad asuvad või asukohta puudumisel omavad alalist elu- või asukohta või peamist elukohta, annab kõnealustele teenuseosutajatele õiguse valida, et teenuste osutamise koht määratakse kindlaks lõike 1 kohaselt, hõlmates igal juhul kahte kalendriaastat.
5. Liikmesriigid võtavad asjakohased meetmed, et jälgida, kas maksukohustuslane täidab lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud tingimusi.
6. Lõike 2 punktis c osutatud summa liikmesriigi valuutas arvutatakse kasutades nõukogu direktiivi (EL) 2017/2455 ⁽¹⁾ vastuvõtmise kuupäeval Euroopa Keskpanga poolt avaldatud vahetuskurssi.

▼M3**9. alajagu****Väljaspool ühendust asuvatele mittemaksukohustuslastele teenuste osutamine***Artikkel 59*

Mittemaksukohustuslasele, kelle asukoht või alaline asu- või elukoht või peamine elukoht on väljaspool ühendust, osutatud järgmiste teenuste osutamise kohaks on koht, kus on kõnealuse isiku asukoht, tema alaline asu- või elukoht või peamine elukoht:

- a) autoriõiguste, patentide, litsentside, kaubamärkide ja muude sarnaste õiguste võõrandamine ja kasutada andmine;
- b) reklaamiteenused;
- c) konsultantide, inseneride, konsultatsioonibüroode, juristide ja raamatupidajate teenused ja muud sarnased teenused, samuti andmetöötlus- ning teabeandmisteenused;
- d) teatava majandustegevuse või käesolevas artiklis nimetatud õiguse teostamisest täielikult või osaliselt loobumise kohustused;
- e) panga-, finants- ja kindlustustehingud, sealhulgas edasikindlustamine, välja arvatud seifide üürimine;
- f) personali rendileandmine;

⁽¹⁾ Nõukogu 5. detsembri 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/2455, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ ja direktiivi 2009/132/EÜ seoses teatavate käibemaksukohustustega teenuste osutamise ja kaupade kaugmüügi puhul (ELT L 348, 29.12.2017, lk 7).

▼ **M3**

g) materiaalse vallasasja, välja arvatud mis tahes veovahendite rendileandmine;

▼ **M7**

h) maagaasivõrgule, mis asub ühenduse territooriumil, või sellega ühendatud võrgule, elektrivõrgule ning soojus- ja jahutusenergia võrkudele juurdepääsu võimaldamine või nende võrkude kaudu toimuv edastamine ja jaotamine ning muude nendega otseselt seotud teenuste pakkumine.

▼ **M3****10. alajagu****Topeltmaksustamise või maksustamata jätmise vältimine***Artikkel 59a*

Topeltmaksustamise, maksustamata jätmise ja konkurentsi moonutamise vältimiseks võivad liikmesriigid seoses teenustega, mille osutamise kohta reguleeritakse artiklitega 44, 45, 56, 58 ja 59, käsitada:

- a) nende territooriumil asuvat mõne või kõigi selliste teenuste osutamise kohta väljaspool ühendust asuva kohana, kui teenuste tegelik kasutamine ja neist kasusaamine toimub väljaspool ühendust;
- b) väljaspool ühendust asuvat mõne või kõigi selliste teenuste osutamise kohta nende territooriumil asuva kohana, kui teenuste tegelik kasutamine ja neist kasusaamine toimub nende territooriumil.

▼ **B***4. PEATÜKK****Kaupade impordi koht****Artikkel 60*

Kaupade impordi kohaks on liikmesriik, mille territooriumil kaubad ühendusse toomise ajal asuvad.

Artikkel 61

Juhul kui kaubad, mis ei ole vabas ringluses, suunatakse ühendusse toomisel ühele artiklis 156 nimetatud protseduurile või ühte artiklis 156 nimetatud olukorda või ajutise impordi protseduurile täieliku vabastusega imporditollimaksust või välistransiidi protseduurile, siis on erandina artiklist 60 selliste kaupade impordi kohaks liikmesriik, mille territooriumil nimetatud protseduurid või olukorrad kaupade suhtes lõpetatakse.

Vabas ringluses olevate kaupade puhul, mis suunatakse ühendusse toomisel ühele artiklites 276 ja 277 nimetatud protseduuridest või ühte artiklites 276 ja 277 nimetatud olukorda, on impordi kohaks samuti liikmesriik, mille territooriumil nimetatud protseduurid või olukorrad kaupade suhtes lõpetatakse.

▼B

VI JAOTIS

MAKSUSTATAV TEOKOOSSEIS JA KÄIBEMAKSU SISSENÕUTAVUS*PEATÜKK 1.****Üldsätted****Artikkel 62*

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) “maksustatav teokoosseis” – olukord, mille puhul on täidetud maksu sissenõudmiseks vajalikud õiguslikud tingimused;
- 2) “käibemaksu sissenõutavus” – maksuhalduril teatud hetkel tekkiv seadusjärgne õigus nõuda isikult, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, maksu tasumist, olenemata tasumise tähtaja edasilükkamise võimalusest.

*2. PEATÜKK****Kaubatarned ja teenuste osutamine****Artikkel 63*

Maksustatav teokoosseis tekib ning käibemaks muutub sissenõutavaks alates kaubatarnete teostamise või teenuste osutamise hetkest.

Artikkel 64

1. Kui kaubatarnetega, välja arvatud kaupade teatud ajavahemikuks rendileandmise või järelmaksuga müügiga, nagu sätestatud artikli 14 lõike 2 punktis b, ning teenuste osutamisega kaasneb mitu järjestikust arvepidamist või makset, loetakse kaubatarned ja teenuste osutamine lõpetatuks pärast nimetatud arvepidamiste või maksete tähtaja lõppu.

▼M9

2. Ühest kalendrikuust pikema ajavahemiku jooksul tehtavat selliste kaupade pidevat tarnet, mida vastavalt artiklis 138 sätestatud tingimustele lähetatakse või veetakse liikmesriiki, mis ei ole kõnealuste kaupade lähetamise või veo alguskoht, ja mida tarnitakse käibemaksuvabalt või mida maksukohustuslane viib käibemaksuvabalt teise liikmesriiki oma ettevõtluse eesmärgil, loetakse lõpetatuks iga kalendrikuu järel kuni kaubarne lõppemiseni.

Pidev teenuste osutamine, mille puhul teenuse saaja maksab käibemaksu vastavalt artiklile 196, pikema ajavahemiku jooksul kui üks aasta, loetakse lõpetatuks ühe kalendriaasta järel kuni teenuse osutamise lõpuni, kui nimetatud ajavahemiku jooksul ei toimu tasaarveldusi või makseid.

▼M9

Liikmesriigid võivad teatavatel esimeses ja teises lõigus sätestamata juhtudel ette näha, et pidevad kaubatarned ja pidev teenuste osutamine, mis toimuvad teatava ajavahemiku jooksul, loetakse lõpetatuks vähemalt ühe aasta möödumisel.

▼B*Artikkel 65*

Kui enne kaubatarnet või teenuse osutamist tuleb tasuda ettemaks, muutub käibemaks sissenõutavaks ettemakse kättesaamisel ning saadud summalt.

Artikkel 66

Erandina artiklitest 63, 64 ja 65 võivad liikmesriigid ette näha, et teatavate tehingute või teatavat liiki maksukohustuslaste puhul muutub käibemaks sissenõutavaks:

- a) hiljemalt arve väljastamisel;
- b) hiljemalt tasu kättesaamisel;

▼M9

- c) kui arvet ei väljastata või väljastatakse hiljem, kindlaksmääratud aja jooksul, kuid mitte hiljem kui liikmesriikide poolt arvete esitamiseks artikli 222 teise lõigu kohaselt kehtestatud tähtaja möödumisel või kui liikmesriik ei ole sellist tähtaega kehtestanud, siis kindlaksmääratud aja jooksul alates maksustatava teokoosseisu tekkimise kuupäevast.

Esimeses lõigus sätestatud erandit ei kohaldata siiski selliste teenuste osutamise suhtes, mille eest vastavalt artiklile 196 peab käibemaksu tasuma teenuse saaja, ning artiklis 67 nimetatud kaubatarnete või kaupade üleviimise suhtes.

Artikkel 67

Selliste kaupade puhul, mida käibemaksuvabalt lähetatakse või veetakse artiklis 138 sätestatud tingimustel teise liikmesriiki kui selle lähetamise või veo alguse liikmesriik, või kui maksukohustuslane viib kaubad käibemaksuvabalt teise liikmesriiki oma ettevõtluse eesmärgil, muutub käibemaks sissenõutavaks arve väljastamisel, või artikli 222 esimeses lõigus osutatud tähtaja möödumisel, kui selleks ajaks ei ole arvet väljastatud.

Artikli 64 lõiget 1, artikli 64 lõike 2 kolmandat lõiku ja artiklit 65 ei kohaldata esimeses lõigus osutatud tarnete ja kaupade üleviimise puhul.

▼B*3. PEATÜKK**Kaupade ühendusesisene soetamine**Artikkel 68*

Maksustatav teokoosseis tekib hetkel, mil on toimunud kaupade ühendusesisene soetamine.

▼B

Kaupade ühendusesisene soetamine loetakse toimunuks hetkel, mil sarnased kaubatarned loetakse liikmesriigi territooriumi siseselt toimunuks.

▼M9*Artikkel 69*

Kaupade ühendusesisese soetamise korral muutub käibemaks sissenõutavaks arve väljastamisel, või artikli 222 esimeses lõigus osutatud tähtaja möödumisel, kui selleks ajaks ei ole arvet väljastatud.

▼B*4. PEATÜKK****Kaupade import****Artikkel 70*

Maksustatav teokoosseis tekib ja käibemaks muutub sissenõutavaks kaupade impordi hetkel.

Artikkel 71

1. Kui kaubad suunatakse ühendusse toomisel ühele artiklites 156, 276 või 277 nimetatud protseduuridest või ühte nendes artiklites nimetatud olukordadest või ajutise impordi protseduurile täieliku vabastusega imporditollimaksust, või välistransiidi protseduurile, tekib maksustatav teokoosseis ja käibemaks muutub sissenõutavaks alles siis, kui nimetatud protseduurid või olukorrad kaupade suhtes lõpetatakse.

Kui aga imporditud kaubad on maksustatud ühise poliitika kohaselt kohaldatavate tollimaksude, põllumajandusmaksude või samaväärse toimega maksudega, tekib maksustatav teokoosseis ja käibemaks muutub sissenõutavaks hetkest, mil tekib maksustatav teokoosseis nimetatud muude maksude suhtes ja need maksud muutuvad sissenõutavaks.

2. Kui imporditud kaubad ei ole maksustatud ühegi lõike 1 teises lõigus nimetatud maksuga, kohaldavad liikmesriigid maksustatava teokoosseisu ja käibemaksu sissenõutavuse suhtes kehtivaid tollimakse reguleerivaid sätteid.

VII JAOTIS

MAKSUSTATAV VÄÄRTUS*1. PEATÜKK****Määratlus****Artikkel 72*

Käesolevas direktiivis tähendab “turuväärtus” kogusummat, mis kliendil tuleks vaba konkurentsi tingimustes tasuda kõnealuste kaupade ja teenuste hankimiseks samal turustusetapil, mil kaupade tarne või teenuste osutamine aset leiab, sõltumatule kaubatarbijale või teenuse osutajale liikmesriigis, kus kaubatarnet või teenuse osutamist maksustatakse.

▼B

Kui ühtki võrreldavat kaubatarnet või teenuste osutamist ei ole võimalik tuvastada, tähendab turuväärtus järgmist:

- 1) kaupade osas – summa, mis ei ole väiksem kaupade või sarnaste kaupade ostusummast, või ostuhinna puudumisel omahind, mis määratakse kindlaks tarne tegemise ajal;
- 2) teenuste osas – summa, mis ei ole väiksem kui maksukohustuslase kogukulu teenuse osutamisel .

2. PEATÜKK

Kaubatarned ja teenuste osutamine*Artikkel 73*

Artiklites 74–77 nimetatud kaubatarnete ja teenuste osutamise puhul on maksustatavaks väärtuseks kõik tasuna käsitatav, mille tarnija või teenuse osutaja soetajalt, teenuse saajalt või kolmandalt isikult nimetatud tehingute eest on saanud või saab, kaasa arvatud nimetatud tehingute hinnaga otseselt seotud toetused.

▼M15*Artikkel 73a*

Ilma et see piiraks artikli 73 kohaldamist, peab mitmeotstarbelise vautšeriga seotud tarnitavate kaupade või osutatavate teenuste puhul maksustatav väärtus olema võrdne vautšeri eest makstud tasuga või selle tasu kohta teabe puudumisel mitmeotstarbelisel vautšeril või seotud dokumentides märgitud rahalise väärtusega, millest lahutatakse tarnitud kaupade või osutatud teenustega seotud käibemaksusumma.

▼B*Artikkel 74*

Oma ettevõtte kaupade äraandmise või kasutamise puhul maksukohustuslase poolt või kaupade säilitamise puhul maksukohustuslase või tema õigusjärglaste poolt tema maksustatava majandustegevuse lõppemisel, nagu sätestatud artiklites 16 ja 18, moodustab maksustatava väärtuse kaupade või muude sarnaste kaupade ostuhind või ostuhinna puudumisel omahind, mis määratakse kindlaks nende toimingute tegemise ajal.

Artikkel 75

Selliste artiklis 26 nimetatud teenuste osutamise puhul, milleks on ettevõtte vara kasutamine isiklikuks tarbeks ja teenuste tasuta osutamine, moodustab maksustatava väärtuse maksukohustuslase teenuste osutamisega seotud kogukulu.

▼B*Artikkel 76*

Selliste kaubatarnete puhul, milleks on teise liikmesriiki üleviimine, moodustab maksustatava väärtuse kaupade või muude sarnaste kaupade ostuhind või ostuhinna puudumisel omahind, mis määratakse kindlaks üleviimise ajal.

Artikkel 77

Artiklis 27 nimetatud teenuste osutamisel maksukohustuslase poolt oma ettevõtluse eesmärgil moodustab maksustatava väärtuse kõnealuse teenuse turuväärtus.

Artikkel 78

Maksustatava väärtuse hulka arvatakse:

- a) maksud, tollimaksud, lõivud ja tasud, välja arvatud käibemaks;
- b) kõrvalkulud, nagu vahendus-, pakkimis-, veo- ja kindlustuskulud, mida tarnija soetajalt või teenuse saajalt nõuab.

Esimese lõigu punkti b tähenduses võivad liikmesriigid kõrvalkuludena käsitada ka eraldi lepinguga hõlmatud kulusid.

Artikkel 79

Maksustatava väärtuse hulka ei arvata:

- a) varase maksmise puhul tehtavad hinnaalandusi;
- b) soetajale või teenuse saajale võimaldatud hinnaalandusi ning maksevähendeid, mis saadi tehingu toimumise ajal;
- c) summasid, mille maksukohustuslane saab soetajalt või teenuse saajalt tagasimaksena viimaste nimel ja arvel tehtud kulude katteks ning mis on tema raamatupidamisdokumentides kajastatud vahekontol.

Maksukohustuslane peab esitama tõendid esimese lõigu punktis c nimetatud kulude tegeliku summa kohta ega tohi maha arvata käibemaksu, mida oleks võinud nimetatud tehingutelt sisse nõuda.

Artikkel 80

1. Liikmesriigid võivad maksudest kõrvalehoidumise või maksustamise vältimise tõkestamiseks võtta meetmeid selleks, et juhul, kui kaupu tarnitakse või teenuseid osutatakse kellelegi, kellega on olemas liikmesriigi määratluse kohased perekondlikud või muud tihedad isiklikud sidemed, juhtimisalastest, omandi-, liikmelisus-, rahalistest või õiguslikest suhetest tulenevad sidemed, oleks maksustavaks väärtuseks turuväärtus:

- a) kui kaubatarne või teenuse osutamise eest makstud tasu on turuväärtusest väiksem ning kaubatarne või teenuse saajal ei ole artiklite 167–171 ja artiklite 173–177 alusel täielikku mahaarvamisõigust;

▼ A1

b) kui kaubatarne või teenuse osutamise eest makstud tasu on turuväärtusest väiksem ning kaubatarnijal või teenuse osutajal ei ole artiklite 167 kuni 171 ja artiklite 173 kuni 177 alusel täielikku mahaarvamisõigust ning kauba tarne või teenuse osutamise suhtes kohaldatakse artiklites 132, 135, 136, 371, 375, 376, 377, artikli 378 lõikes 2, artikli 379 lõikes 2 või artiklites 380–390c kehtestatud erandit;

▼ B

c) kui kaubatarne või teenuse osutamise eest makstud tasu on turuväärtusest kõrgem ning kauba tarnijal või teenuse osutajal ei ole artiklite 167–171 ja artiklite 173–177 alusel täielikku mahaarvamisõigust.

Esimese lõigu tähenduses võib tihedateks sidemeteks lugeda ka tööandja sidemed töötaja, töötaja perekonna või mõne muu töötajale lähedase isikuga.

2. Lõikes 1 sätestatud juhtudel võivad liikmesriigid määratleda, milliste kaubatarnijate ja teenuseosutajate või teenusesaajate ja kauba soetajate kategooriate suhtes meetmeid kohaldatakse.

3. Liikmesriigid teavitavad käibemaksukomiteed vastavalt lõikele 1 vastu võetud siseriiklikest meetmetest, juhul kui nõukogu ei ole nimetatud meetmeid heaks kiitnud enne 13. augustit 2006 kooskõlas direktiivi 77/388/EMÜ artikli 27 lõigetega 1-4, ja kui neid meetmeid käesoleva artikli lõike 1 alusel jätkatakse.

Artikkel 81

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1993 ei kasutanud artiklis 98 sätestatud vähendatud maksimumäära võimalust, võivad artiklis 89 sätestatud võimalust kasutades ette näha, et artikli 103 lõikes 2 nimetatud kunstiteoste tarnel võrdub maksustatav väärtus ► **C1** artiklite 73, 74, 76, 78 ja 79 kohaselt kindlaksmääratud summa murdosaga. ◀

Esimeses lõigus nimetatud murdosa määratakse kindlaks nii, et asjakohane tasumisele kuuluv käibemaks võrdub vähemalt 5 protsendiga artiklite 73, 74, 76, 78 ja 79 kohaselt kindlaksmääratud summast.

Artikkel 82

Liikmesriigid võivad sätestada, et kaupade tarne või teenuste osutamise maksustatava väärtuse sisse arvestatakse kliendi poolt töötlemiseks tarnitud maksuvaba investeeringukulla väärtus artikli 346 tähenduses kui kuld kaotab selle tulemusena maksuvaba investeeringukulla staatuse selliste kaupade tarnimisel või teenuste osutamisel. Kasutatavaks väärtuseks on investeeringukulla turuväärtus nimetatud kaupade tarnimise või teenuste osutamise ajal.

▼ **B**

3. PEATÜKK

Kaupade ühendusesisene soetamine*Artikkel 83*

Kaupade ühendusesisese soetamise korral määratakse maksustatav väärtus kindlaks samade näitajate põhjal ► **C1** , mida 2. peatüki kohaselt ◀ kasutatakse maksustatava väärtuse kindlaksmääramiseks samade kaupade liikmesriigi territooriumil toimuva tarne puhul . Selliste tehingute korral, mida loetakse artiklites 21 ja 22 nimetatud kaupade ühendusesisese soetamisega samaväärseteks, moodustab maksustatava väärtuse kaupade või muude sarnaste kaupade ostuhind või ostuhinna puudumisel omahind, mis määratakse kindlaks nende tehingute toimumise ajal.

Artikkel 84

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et aktsiis, mille peab tasuma või on tasunud aktsiisikaupade ühendusesisese soetamisega tegelev isik, lisatakse maksustatavale väärtusele artikli 78 esimese lõigu punkti a kohaselt.

2. Kui pärast kaupade ühendusesisest soetamist tagastatakse soetajale kaupade lähetamise või veo alguse liikmesriigis tasutud aktsiis, vähendatakse maksustatavat väärtust sellele vastavalt liikmesriigis, mille territooriumil toimus kaupade soetamine.

4. PEATÜKK

Kaupade import*Artikkel 85*

Kaupade impordil moodustab maksustatava väärtuse ühenduse kehtivate õigusaktide kohaselt kindlaksmääratud tolliväärtus.

Artikkel 86

1. Maksustatava väärtuse hulka arvatakse, juhul kui need juba ei sisaldu maksustatavas väärtuses:

- a) väljaspool impordi liikmesriiki ning seoses impordiga tasutavad maksud, tollimaksud, lõivud ja muud tasud, välja arvatud tasumisele kuuluv käibemaks;
- b) kõrvalkulud, nagu komisjoni-, pakkimis-, veo- ja kindlustuskulud, mis on tekkinud enne kaupade jõudmist esimesse sihtkohta impordi liikmesriigi territooriumil, ja kõrvalkulud, mis on tekkinud seoses veoga teise ühenduses asuvasse sihtkohta, kui see koht on maksustatava teokoosseisu tekkimise hetkel teada.

▼B

2. Lõike 1 punkti b tähenduses käsitatakse “esimese sihtkohana” kohta, mis on märgitud veokirjas või mis tahes muus dokumendis, mille alusel kaubad impordi liikmesriiki imporditakse. Nimetatud märke puudumisel loetakse esimeseks sihtkohaks koht, kus veos impordi liikmesriigis esmakordselt üle antakse.

Artikkel 87

Maksustatava väärtuse hulka ei arvata:

- a) varase maksmise puhul tehtavaid hinnaalandusi;
- b) soetajale võimaldatud hinnaalandusi ega maksevähendeid, mille ta sai impordi ajal.

Artikkel 88

Kui kaubad on ajutiselt eksporditud ühendusest väljapoole ning reimporditakse pärast väljaspool ühendust teostatud parandustöid, töötlemist, kohandamist, kujundamist või viimistlemist, võtavad liikmesriigid meetmeid tagamaks, et saadud kaupu käsitatakse käibemaksuga maksustamisel samal viisil, kui seda oleks käsitatud siis, kui nimetatud toimingud oleksid aset leidnud nende territooriumil.

Artikkel 89

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1993 ei kasutanud artiklis 98 sätestatud vähendatud maksumäära võimalust, võivad ette näha, et artikli 311 lõike 1 punktides 2, 3 ja 4 määratletud kunstiteoste, kollektsiooni- ja antiiksemete impordi puhul võrdub maksustatav väärtus artiklite 85, 86 ja 87 kohaselt kindlaksmääratud summa murdosaga.

Esimeses lõigus nimetatud murdosa määratakse kindlaks nii, et asjakohane impordilt võetav käibemaks võrdub vähemalt 5 protsendiga artiklite 85, 86 ja 87 kohaselt kindlaksmääratud summast.

*5. PEATÜKK****Muud sätted****Artikkel 90*

1. Tühistamise, taganemise, ülesütleamise või osalise või täieliku mittetasumise korral või juhul, kui hinda alandatakse pärast tarne toimumist, vähendatakse maksustatavat väärtust sellele vastavalt ning liikmesriikide poolt kindlaksmääratud tingimustel.

2. Täieliku või osalise mittetasumise korral võivad liikmesriigid lõikest 1 erandi teha.

Artikkel 91

1. Kui impordi puhul on maksustatava väärtuse kindlaksmääramiseks vajalikud andmed väljendatud muus valuutas kui selle liikmesriigi valuutas, kus maksustamine toimub, määratakse vahetuskurss kindlaks tolliväärtuse arvutamist reguleerivate ühenduse kehtivate õigusaktide kohaselt.

▼B

2. Kui tehingu puhul, mis ei ole kaupade import, on maksustatava väärtuse kindlaksmääramiseks vajalikud andmed väljendatud muus valuutas kui selle liikmesriigi valuutas, kus maksustamine toimub, kohaldatakse vahetuskurssi, mis vastab viimasele registreeritud müügi-kursile maksu sissenõutavaks muutumise ajal asjaomase liikmesriigi kõige tähtsamal valuutaturul/valuutaturgudel, või kurssi, mis määratakse kindlaks nimetatud turule/turgudele viidates selle liikmesriigi kehtestatud korra kohaselt.

▼M9

Liikmesriigid peavad selle kasutamise nõustuma, selle asemel et kasutada Euroopa Keskpannga poolt käibemaksu sissenõutavaks muutumise ajal avaldatud uusimat vahetuskurssi. Ümberarvestus muude vääringute vahel kui euro toimub iga vääringu euro vahetuskurssi kasutades. Liikmesriigid võivad nõuda, et maksukohustuslane teavitaks neid selle valikuvõimaluse kasutamisest.

Mõne esimeses lõigus osutatud tehingu puhul või teatavat liiki maksukohustuslaste puhul võivad liikmesriigid kasutada vahetuskurssi, mis määratakse kindlaks tolliväärtuse arvutamist reguleerivate ühenduse kehtivate õigusnormide kohaselt.

▼B*Artikkel 92*

Tagastatavate pakendite maksumuse suhtes võivad liikmesriigid võtta ühe järgmistest meetmetest:

- a) selle maksustatavast väärtusest välja jätta ja võtta vajalikke meetmeid tagamaks, et väärtust korrigeeritakse pakendi tagastamata jätmise korral;
- b) selle maksustatava väärtuse hulka arvata ja võtta vajalikke meetmeid tagamaks, et väärtust korrigeeritakse pakendi tagastamise korral.

VIII JAOTIS
MAKSUMÄÄR

*1. PEATÜKK**Maksumäära kohaldamine**Artikkel 93*

Maksustatavate tehingute suhtes kohaldatakse maksustatava teokoosseisu tekkimise ajal kehtivat maksumäära.

Järgmistel juhtudel kohaldatakse siiski maksu sissenõutavaks muutumise ajal kehtivat maksumäära:

- a) artiklites 65 ja 66 nimetatud juhtumite korral;
- b) kaupade ühendusesisese soetamise korral;
- c) artikli 71 lõike 1 teises lõigus ja lõikes 2 nimetatud kaupade impordi korral.

▼B*Artikkel 94*

1. Kaupade ühendusesisese soetamise suhtes kohaldatakse samaväärsete kaupade tarne suhtes liikmesriigi territooriumil kohaldatavat maksumäära.
2. Kui kunstiteoste, kollektsiooni- või antiikesemete impordil vähendatud maksumäära kohaldamist võimaldavast artikli 103 lõikest 1 ei tulene teisiti, kohaldatakse kaupade impordi suhtes samaväärsete kaupade tarne suhtes liikmesriigi territooriumil kohaldatavat maksumäära.

Artikkel 95

Kui maksumäära muudetakse, võivad liikmesriigid teha artiklites 65 ja 66 nimetatud juhtudel korrigeerimisi, et võtta arvesse kaubatarnete või teenuste osutamise ajal kehtinud maksumäära.

Liikmesriigid võivad ka võtta mis tahes asjakohaseid ülemineku-meetmed.

*2. PEATÜKK****Maksumäära struktuur ja tasemed*****1. jagu****Harilik maksumäär***Artikkel 96*

Liikmesriigid kohaldavad harilikku maksumäära, mille iga liikmesriik on kindlaks määranud teatud protsendina maksustatavast väärtusest ning mis on sama kaubatarnete ja teenuste osutamise puhul.

▼M17*Artikkel 97*

Harilik maksumäär ei või olla madalam kui 15 %.

▼B**2. jagu****Vähendatud maksumäärad***Artikkel 98*

1. Liikmesriigid võivad kohaldada kas üht või kaht vähendatud maksumäära.
2. Vähendatud maksumäärasid kohaldatakse üksnes III lisas nimetatud rühmadesse kuuluvate kaubatarnete ja teenuste osutamise suhtes.

▼M19

Vähendatud maksumäärasid ei kohaldata elektrooniliselt osutatavate teenuste suhtes, välja arvatud need, mis kuuluvad III lisa punkti 6 alla.

▼B

3. Lõikes 1 ettenähtud vähendatud maksumäärade kohaldamisel kaupade rühmade suhtes võivad liikmesriigid kasutada asjakohaste rühmade täpse ulatuse määramiseks kaupade koondnomenklatuuri.

Artikkel 99

1. Vähendatud maksumäärad määratakse kindlaks teatud protsendina maksustatavast väärtusest ning see ei või olla madalam kui 5 protsenti.

2. Iga vähendatud maksumäär määratakse kindlaks nii, et selle määra kohaldamisel saadavast käibemaksusummast oleks võimalik tavapärasel viisil maha arvata kogu ►C1 artiklite 167–171 ja artiklite 173–177 kohaselt mahaarvamisele kuuluv käibemaks. ◀

▼M19

3. Erandina käesoleva artikli lõigetest 1 ja 2 ning lisaks artikli 98 lõikes 1 osutatud maksumääradele võivad liikmesriigid, kes kohaldasid 1. jaanuaril 2017 vastavalt liidu õigusele käesolevas artiklis sätestatud miinimumist madalamaid vähendatud maksumäärasid või võimaldasid maksuvabastusi koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamisega III lisa punktis 6 osutatud teatavate kaupade suhtes, kohaldada sama käibemaksumäära, kui tarne toimub elektrooniliselt, nagu on osutatud III lisa punktis 6.

▼B*Artikkel 100*

Alates 1994. aastast vaatab nõukogu vähendatud maksumäärade reguleerimisala läbi komisjoni aruande alusel iga kahe aasta tagant.

Asutamislepingu artikli 93 kohaselt võib nõukogu otsustada muuta III lisas esitatud kaupade ja teenuste loendit.

Artikkel 101

Komisjon esitab hiljemalt 30. juuniks 2007 Euroopa Parlamendile ja nõukogule sõltumatu majandusekspertrühma uurimisel põhineva üldhinnanguaruande vähendatud maksumäärade kohapeal osutatavatele teenustele, sealhulgas restoraniteenustele kohaldamise kohta, eeskätt töökohade loomise, majanduskasvu ja siseturu nõuetekohase toimimise osas.

3. jagu**Eri sätted****▼M7***Artikkel 102*

Liikmesriigid võivad kohaldada vähendatud maksumäära maagaasi- ja elektritarnete ning kaugkütte suhtes pärast konsulteerimist käibemaksukomiteega.

▼B*Artikkel 103*

1. Liikmesriigid võivad ette näha, et vähendatud maksumäära või üht vähendatud maksumäärade, mida nad kohaldavad vastavalt artiklitele 98 ja 99, kohaldatakse ka artikli 311 lõike 1 punktides 2, 3 ja 4 määratletud kunstiteoste, kollektiooni- ja antiikesemete impordi suhtes.
2. Kui liikmesriigid kasutavad lõikes 1 nimetatud võimalust, võivad nad kohaldada vähendatud maksumäära ka järgmiste tarnete suhtes:
  - a) kunstiteosed, mida tarnib nende autor või tarnivad tema õigusjärglased;
  - b) kunstiteosed, mida juhuti tarnib maksukohustuslane, kes ei ole maksukohustuslasest edasimüüja, kui maksukohustuslane on need kunstiteosed ise importinud või kui nende autor või auori õigusjärglased on need talle tarninud või kui need kunstiteosed on talle andnud õiguse käibemaks täielikult maha arvata.

Artikkel 104

Austria võib Jungholzi vallas ja Mittelbergi vallas (Kleines Walsertal) kohaldada teist harilikku maksumäära, mis on madalam kui mujal Austrias kohaldatav vastav määr, kuid mitte madalam kui 15 protsenti.

▼M5*Artikkel 104a*

Küpros võib ballooniidides tarnitava veeldatud naftagaasi (LPG) tarnete suhtes kohaldada üht kahest artiklis 98 sätestatud vähendatud maksu- määrast.

Artikkel 105

1. Portugal võib Lissaboni piirkonna teesildade kasutusmaksude suhtes kohaldada üht kahest artiklis 98 sätestatud vähendatud määrast.
2. Portugal võib Assooride ja Madeira autonoomsetes piirkondades sooritatud tehingute suhtes ja otse nendesse piirkondadesse tehtava impordi suhtes kohaldada mandri maksumääraga võrreldes madalamat maksumäära.

▼B*4. PEATÜKK**Lõpliku korra kehtestamiseni kohaldatavad erisätted**Artikkel 109*

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse kuni artiklis 402 sätestatud lõpliku korra kehtestamiseni.

▼B*Artikkel 110*

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1991 võimaldasid maksuvabastusi koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamise või kohaldasid artiklis 99 sätestatud miinimumist madalamaid vähendatud maksumäärasid, võivad nende maksuvabastuste võimaldamist ning selliste vähendatud maksumäärade kohaldamist jätkata.

Esimeses lõigus nimetatud maksuvabastused ja vähendatud maksumäärad peavad olema kooskõlas ühenduse õigusega ning vastu võetud lähtuvalt selgelt määratletud sotsiaalsetest huvidest ning lõpptarbija kasuks.

Artikkel 111

Artikli 110 teises lõigus sätestatud tingimustel võib jätkata maksuvabastuste kohaldamist koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamise järgmistel juhtudel:

- a) Soomes – tellitud ajalehtede ja ajakirjade tarnete ning avalikes huvides (*yleishyödylliset yhteisöt*) tegutsevate ühingute liikmetele jagatavate trükiste trükkimise suhtes;
- b) Rootsis – ajalehtede tarnete suhtes, sealhulgas nägemispuudega inimestele mõeldud heliajalehtede ja kassettidele salvestatud ajalehtede, haiglatele või retsepti alusel müüdavate farmaatsiatoodete ning sellega seotud toodete ja teenuste suhtes, ning mittetulundusühingute perioodiliste trükiste tarnete suhtes;

▼M5

- c) Maltal – inimtoiduks mõeldud toiduainete ja ravimite tarnete suhtes.

▼B*Artikkel 112*

Kui artikli 110 sätted põhjustavad Iirimaal konkurentsi moonutamist kütmiseks ja valgustuseks mõeldud energiatoodete tarnel, võib komisjon Iirimaa sellekohase taotluse alusel anda loa kohaldada selliste tarnete suhtes vähendatud maksumäära kooskõlas artiklitega 98 ja 99.

Esimeses lõigus nimetatud juhul esitab Iirimaa komisjonile taotluse koos kogu vajaliku teabega. Kui komisjon ei ole kolme kuu jooksul alates taotluse saamisest otsust teinud, võib järeldada, et Iirimaa on taotlusaluse vähendatud maksumäära kohaldamiseks loa saanud.

Artikkel 113

Liikmesriigid, kes kooskõlas ühenduse õigusega võimaldasid 1. jaanuaril 1991 maksuvabastusi koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamise või kohaldasid artiklis 99 sätestatud miinimumist madalamaid vähendatud maksumäärasid nende kaupade ja teenuste suhtes, mida ei ole nimetatud III lisas, võivad kõnealuste kaubatarnete või teenuste osutamise suhtes kohaldada vähendatud maksumäära või üht kahest artiklis 98 sätestatud vähendatud maksumääradest.

▼ B*Artikkel 114*

1. Liikmesriigid, kes olid 1. jaanuaril 1993 kohustatud suurendama 1. jaanuaril 1991 kehtinud harilikku maksumäära rohkem kui 2 protsendi võrra, võivad kohaldada artiklis 99 sätestatud miinimumist madalamat vähendatud maksumäära III lisas nimetatud rühmadesse kuuluvate kaubatarnete ja teenuste osutamise suhtes.

▼ M5

Esimeses lõigus nimetatud liikmesriigid võivad sellist määra kohaldada ka lasterõivaste, lastejalatsite ja eluasemete suhtes.

▼ B

2. Liikmesriigid ei või lõike 1 alusel kehtestada maksuvabastusi koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamisega.

▼ M5*Artikkel 115*

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1991 kohaldasid vähendatud maksumäära lasterõivaste, lastejalatsite või eluasemete suhtes, võivad kõnealuste kaubatarnete ja osutatud teenuste suhtes selle määra kohaldamist jätkata.

▼ B*Artikkel 117***▼ M5****▼ B**

2. Austria võib kinnisasja elamispiinnana üürileandmise suhtes kohaldada üht kahest artiklis 98 sätestatud vähendatud maksumäärast, tingimusel et see määr ei ole madalam kui 10 protsenti.

Artikkel 118

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1991 kohaldasid vähendatud maksumäära kaubatarnete ja osutatud teenuste suhtes, mida ei ole nimetatud III lisas, võivad kohaldada selliste tarnete ja teenuste suhtes vähendatud maksumäära või üht kahest artiklis 98 sätestatud vähendatud määrast, tingimusel et maksumäär ei ole madalam kui 12 protsenti.

Esimest lõiku ei kohaldata artikli 311 lõike 1 punktides 1–4 määratletud kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektiooni- ja antiikesemete suhtes, mida maksustatakse käibemaksuga artiklites 312–325 sätestatud kasumi-normi maksustamise korra või avalike enampakkumiste erikorra kohaselt.

Artikkel 119

Artikli 118 kohaldamisel võib Austria kohaldada vähendatud maksumäära põllumajandustootja poolt talumajapidamises toodetud veini suhtes, tingimusel et maksumäär ei ole madalam kui 12 protsenti.

▼ B*Artikkel 120*

Kreeka võib kohaldada Kreeka mandriosas kohaldatavatest vastavatest määradest kuni 30 protsenti madalamaid maksumäärasid Lesbose, Chiose, Samose, Dodekaneeside ja Küklaadide piirkonnas ja järgmistel saartel: Thásos, Põhja-Sporaadid, Samothráki ja Skyros.

Artikkel 121

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1993 käsitasid kaupade valmistamist kaubatarnena, võivad kohaldada valmistuslepingu alusel tehtavate tarnete suhtes maksumäära, mis kehtib pärast kaupade valmistamist saadud kaupade suhtes.

Esimese lõigu kohaldamisel käsitatakse “valmistuslepingu alusel tehtava tarnena” seda, kui tööttevõtja annab oma kliendile üle vallasasja, mille ta on valmistanud või kokku pannud talle selleks kliendi antud materjalist või esemetest, olenemata sellest, kas tööttevõtja on osaliselt kasutanud oma materjali.

Artikkel 122

Liikmesriigid võivad kohaldada vähendatud maksumäära elustaimede ja teiste lillekasvatustoodete, sealhulgas taimesibulate ja -juurte ja sarnaste toodete, lõikelilled ja kaunistuseks mõeldud lehtede ning küttepuude tarnete suhtes.

*5. PEATÜKK**Ajutised sätted***▼ M2***Artikkel 123*

Tšehhi Vabariik võib jätkata 31. detsembrini 2010 vähemalt 5protsendilise vähendatud maksumäära kohaldamist elamuehitusega seotud ehitustööde suhtes, mida ei ole teostatud sotsiaalpoliitika raames, välja arvatud ehitusmaterjalid.

▼ B*Artikkel 125*

1. Küpros võib jätkata ► **M2** kuni 31. detsembrini 2010 ◀ käibemaksuvabastuse kohaldamist koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamisega farmaatsiatoodete ja inimtoiduks mõeldud toiduainete tarnete suhtes, välja arvatud jäätis, mahlajäätis, külmutatud jogurt, sorbett ja sarnased tooted ning soolased suupisted (kartulikrõpsud ja -pulgad, paisterad ning muud sarnased pakendatud ja inimtoiduks mõeldud valmistooted).

▼ M5**▼ M2****▼ M5**

▼ M2*Artikkel 128*

1. Poola võib kohaldada maksuvabastust koos eelmises etapis tasutud käibemaksu mahaarvamise teatud raamatute ja erialaperioodika tarnete suhtes kuni 31. detsembrini 2010.

▼ M5

_____

▼ M2

3. Poola võib jätkata III lisa punktis 1 nimetatud toiduainete tarnete suhtes vähemalt 3protsendise vähendatud maksumäära kohaldamist kuni 31. detsembrini 2010.

4. Poola võib jätkata elamute ehituse, remondi ja ümberehitusega seotud teenuste suhtes, mida ei ole osutatud sotsiaalpoliitika osana, välja arvatud ehitusmaterjalid, ning artikli 12 lõike 1 punktis a sätestatud elamute või elamuosade enne esmast kasutuselevõttu võõrandamise suhtes vähemalt 7protsendise vähendatud maksumäära kohaldamist kuni 31. detsembrini 2010.

▼ B*Artikkel 129*▼ M5

_____

▼ B

2. Sloveenia võib jätkata elamute ehitus-, remondi- ja hooldustööde suhtes, mida ei ole teostatud sotsiaalpoliitika osana, välja arvatud ehitusmaterjalid, vähemalt 5 protsendise vähendatud maksumäära kohaldamist ► M2 kuni 31. detsembrini 2010 ◀.

▼ M2

_____

▼ B

IX JAOTIS

MAKSUVABASTUSED*1. PEATÜKK**Üldsätted**Artikkel 131*

Peatükkidega 2–9 ettenähtud maksuvabastusi kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse muude õigusaktide kohaldamist, ja liikmesriikide kehtestatud tingimustel, mille eesmärk on tagada nimetatud maksuvabastuste nõuetekohane ja arusaadav kohaldamine ning ära hoida maksudest kõrvalehoidumist, maksustamise vältimist ja muid kuritarvitusi.

▼B

2. PEATÜKK

Maksuvabastused teatavate tegevuste puhul avalikes huvides

Artikkel 132

1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:
  - a) riiklike postiteenistuste poolt teenuste, välja arvatud reisijateveo- ja telekommunikatsiooniteenuste, osutamine ja nendega seotud kaubatarned;
  - b) haiglaravi ja meditsiiniline abi ning nendega otseselt seotud tegevus, mida teostavad avalik-õiguslikud organisatsioonid või avalik-õiguslike organisatsioonidega võrreldavates sotsiaalsetes tingimustes tegutsevad haiglad, meditsiini- või diagnostikakeskused ning teised nõuetekohaselt tunnustatud sama laadi asutused;
  - c) meditsiinilise abi andmine meditsiinitöötajate ja parameedikute poolt vastavalt asjaomase liikmesriigi määratlusele;
  - d) inimorganite, inimvere ja rinnapiima tarne;
  - e) hambatehnikute poolt kutsealase tegevuse raames osutatavad teenused ning hambaarstide ja hambatehnikute tarnitavad hambaproteesid;
  - f) teenused, mida osutavad käibemaksust vabastatud või käibemaksuga maksustamata sõltumatud isikute rühmad oma liikmetele nende tegevuseks otseselt vajalike teenuste osutamiseks, kui need rühmad nõuavad, et liikmed hüvitaksid üksnes täpselt oma osa ühistest kulu-dest, tingimusel et selline maksuvabastus ei põhjusta konkurentsimo-noonutamist;
  - g) otseselt hoolekande ja sotsiaalkindlustusega seotud teenuste osuta-mine ja kaubatarned, sealhulgas vanadekodus osutatavad teenused, avalik-õiguslike organisatsioonide või teiste asjaomases liikmesriigis heategevana tunnustatud organisatsioonide poolt;
  - h) otseselt laste ja noorte kaitsmisega seotud teenuste osutamine ja kaubatarned avalik-õiguslike organisatsioonide või teiste asjaomases liikmesriigis heategevana tunnustatud organisatsioonide poolt;
  - i) laste ja noorte haridus, kooli- või ülikooliharidus, kutseõpe või ümberõpe, samuti nendega otseselt seotud teenuste osutamine ja kaubatarned nimetatud eesmärkidel tegutsevate avalik-õiguslike organisatsioonide või teiste asjaomases liikmesriigis sarnastel eesmärkidel tegutsevana tunnustatud organisatsioonide poolt;
  - j) õpetajate antav eraõpe kooli- või ülikoolihariduse raames;

▼B

- k) personali rendileandmine usu- või filosoofiaorganisatsioonide poolt ►C1 seoses punktide b, g, h ja i all nimetatud tegevustega ning hingeabi andmiseks; ◄
- l) poliitilistel, ametiühingutega seotud, usulistel, patriootlikel, filosoofilistel, heategevuslikel või kodanikega seotud eesmärkidel tegutsevate mittetulundusühingute poolt nende eeskirjade kohaselt kehtestatud liikmemaksu eest teenuste osutamine ja nendega otseselt seotud kaupade tarne oma liikmetele, tingimusel et selline maksuvabastus ei põhjusta ilmselt konkurentsi moonutamist;
- m) otseselt spordi või kehakultuuriga seotud teatavad teenused, mida mittetulundusühingud osutavad spordi või kehakultuuriga tegelevatele isikutele;
- n) teatavate kultuuriteenuste osutamine ja nendega otseselt seotud kaupade tarne avalik-õiguslike organisatsioonide või asjaomases liikmesriigis tunnustatud teiste kultuuriasutuste poolt;
- o) teenused, mida osutavad, ja kaubad, mida tarnivad üksnes oma tarbeks korraldatud rahakogumisürituste jaoks organisatsioonid, kelle tegevus on maksust vabastatud punktide b, g, h, i, l, m ja n kohaselt, tingimusel et selline maksuvabastus ei põhjusta ilmselt konkurentsi moonutamist;
- p) veoteenused haigetele või vigastatuile, mida eriotstarbeliste sõidukitega osutavad nõuetekohaselt volitatud organisatsioonid;
- q) avalik-õiguslike raadio- ja televisiooniorganisatsioonide tegevus, välja arvatud ärilist laadi tegevus.

2. Lõike 1 punkti o kohaldamisel võivad liikmesriigid kehtestada vajalikud piirangud eelkõige ürituste arvu ning kogutavate summade suhtes, mis annavad õiguse saada maksuvabastust.

Artikkel 133

Liikmesriigid võivad muudele kui avalik-õiguslikele organisatsioonidele artikli 132 lõike 1 punktides b, g, h, i, l, m ja n sätestatud maksuvabastuse andmise suhtes kohaldada iga juhtumi puhul üht või mitut järgmist tingimust:

- a) kõnealuste organisatsioonide eesmärk ei ole süstemaatiliselt kasumit teenida ning võimalikku tekkinud kasumit ei jagata kunagi, vaid kasutatakse osutatavate teenuste jätkamiseks või paremaks muutmiseks;
- b) neid organisatsioone juhivad ja haldavad rangelt vabatahtlikul alusel isikud, kellel ei ole isiklikult ega vahendajate kaudu ei otseseid ega kaudseid huvisid seoses asjaomase tegevuse tulemustega;

▼B

- c) nende organisatsioonide hinnad on kinnitatud ametiasutuste poolt või jäävad selliselt kinnitatud hindade piiridesse või on hindade kinnitamisest mittevajavate teenuste puhul madalamad kui muude sarnaste teenuste hinnad, kui neid osutavad käibemaksuga maksustatavad äriühingud;
- d) asjaomaste teenuste maksuvabastus ei põhjusta ilmselt konkurentsi moonutamist, seades käibemaksuga maksustatavad äriühingud ebasoodsasse olukorda.

►C1 Liikmesriigid, kes maksustasid käibemaksuga 1. jaanuaril 1989 direktiivi 77/388/EMÜ E lisa alusel artikli 132 lõike 1 punktides m ja n nimetatud tehinguid, võivad kohaldada käesoleva artikli esimese lõigu punktis d ettenähtud tingimusi ◀ ka siis, kui nimetatud teenuste osutamine või kaubatarned avalik-õiguslike organisatsioonide poolt on maksust vabastatud.

Artikkel 134

Teenuste osutamisel või kaupade tarnel ei anta artikli 132 lõike 1 punktides b, g, h, i, l, m ja n sätestatud maksuvabastust järgmistel juhtudel:

- a) see ei ole maksust vabastatavate tehingute jaoks tingimata vajalik;
- b) selle põhieesmärk on teenida organisatsioonile lisatulu tehingute kaudu, mis otseselt konkureerivad käibemaksuga maksustatavate äriühingute tehingutega.

*3. PEATÜKK****Muude tegevuste maksuvabastused****Artikkel 135*

1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:
  - a) kindlustus- ja edasikindlustustehingud, sealhulgas nendega seotud teenused, mida osutavad kindlustusmaaklerid ja kindlustusagendid;
  - b) krediidi andmine ja läbirääkimine ning krediidi haldamine krediidandja poolt;
  - c) krediiditagatiste või muude rahaliste tagatiste tehingud ja nende läbirääkimine ning krediiditagatiste haldamine krediidandja poolt;
  - d) hoiuste ja arvelduskontode, maksete, ülekannete, võlanõuete, tšekide ja muude vabalt kaubeldavate maksevahenditega (välja arvatud võlgade sissenõudmisega) seotud tehingud, sealhulgas nendega kaasnev läbirääkimine;
  - e) seadusliku maksevahendina kasutatava valuuta, pangatähtede ja müntidega seotud tehingud, sealhulgas nendega kaasnev läbirääkimine, välja arvatud kollektsooniesemed, millena käsitatakse kuld-, hõbe- või muust metallist münte ning pangatähti, mida tavaliselt seadusliku maksevahendina ei kasutata või millel on numismaatiline väärtus;

▼B

- f) tehingud, sealhulgas nendega kaasnev läbirääkimine, välja arvatud hoidmine ja haldamine, mis on seotud aktsiate, äriühingute ja ühenduste osakute, võlakirjade ning teiste väärtpaberitega, välja arvatud need, mis annavad kaupadele omandiõiguse või artikli 15 lõikes 2 nimetatud õigused ja väärtpaberid;
- g) liikmesriikide määratletud eriotstarbeliste investeerimisfondide haldamine;
- h) liikmesriigi territooriumil postiteenuste kasutamiseks kõlblike postmarkide, maksumärkide ja muude samalaadsete märkide nimiväärtusega tarne;
- i) kihlveod, loteriid ja muud hasartmängud vastavalt iga liikmesriigi kehtestatud tingimustele ja piirangutele;
- j) ehitise või ehitise osade ja maa, millel ehitise asub, võõrandamine, välja arvatud artikli 12 lõike 1 punktis a nimetatud juhtudel;
- k) ehitiseta maa, välja arvatud artikli 12 lõike 1 punktis b nimetatud ehitusmaa võõrandamine;
- l) kinnisasja rendile- ja üürileandmine.

2. Lõike 1 punktis 1 nimetatud maksuvabastus ei kehti järgmiste tehingute puhul:

- a) liikmesriikide õigusaktides määratletud majutamine hotellisektoris või sama ülesandega sektorites, sealhulgas majutamine puhkelaagrites või telkimiseks ettenähtud paikades;
- b) ruumide ja maatükkide rendileandmine sõidukite parkimiseks;
- c) alaliselt paigaldatud seadmete ja masinate rendileandmine;
- d) seifide üürimine.

Liikmesriigid võivad lõike 1 punktis 1 nimetatud maksuvabastuse kohaldamisalas teha lisaerandeid.

Artikkel 136

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:

▼A1

- a) selliste kaupade tarne, mida kasutatakse üksnes artiklite 132, 135, 371, 375, 376 ja 377, artikli 378 lõike 2, artikli 379 lõike 2 ning artiklite 380 kuni 390c alusel maksust vabastatud tegevuseks, kui nimetatud kaupade puhul ei saanud maha arvata eelmises etapis makstud maksu;

▼B

- b) sellise selliste kaupade tarne, mille soetamisel või valmistamisel ei võinud artikli 176 kohaselt käibemaksu maha arvata.

▼B*Artikkel 137*

1. Liikmesriigid võivad anda maksumaksjatele maksustamise suhtes valikuõiguse järgmistel juhtudel:

- a) artikli 135 lõike 1 punktides b–g nimetatud tehingud;
- b) ehitise või ehitise osade ja maa, millel ehitise asub, võõrandamine, välja arvatud artikli 12 lõike 1 punktis a nimetatud juhtudel;
- c) ehitiseta maa, välja arvatud artikli 12 lõike 1 punktis b nimetatud ehitusmaa võõrandamine;
- d) kinnisasja rendile- ja üürileandmine.

2. Liikmesriigid kehtestavad lõikes 1 ettenähtud valikuõiguse kasutamise üksikasjalikud eeskirjad.

Liikmesriigid võivad piirata nimetatud valikuõiguse kohaldamisala.

*4. PEATÜKK****Ühendusesiseste tehingutega seotud maksuvabastused*****1. jagu****Kaubatarnete maksuvabastused***Artikkel 138*

1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust kaubatarned, mille müüja, soetaja või nende nimel tegutsev isik lähetab või veab sihtkohta väljaspool enda territooriumi, kuid ühenduse territooriumil, teisele maksukohustuslasele või mittemaksukohustuslasest juriidilisele isikule, kes sellena tegutseb, muus liikmesriigis kui kaupade lähetamise või veo alguse liikmesriigis.

2. Lisaks lõikes 1 nimetatud tarnetele vabastavad liikmesriigid käibemaksust järgmised tehingud:

- a) uute veovahendite tarne, mille müüja, saaja või nende nimel tegutsev isik lähetab või veab kaupade soetajale väljaspool enda territooriumi asuvasse sihtkohta, kuid ühenduse territooriumil, maksukohustuslastele või mittemaksukohustuslasest juriidilistele isikutele, kelle kaupade ühendusesisesed soetamised ei kuulu artikli 3 lõike 1 alusel käibemaksuga maksustamisele, või mis tahes muule mittemaksukohustuslasele;
- b) aktsiisikaupade tarne, mille müüja, saaja või nende nimel tegutsev isik lähetab või veab kaupade saajale väljaspool enda territooriumi asuvasse sihtkohta, kuid ühenduse territooriumil, maksukohustuslastele või mittemaksukohustuslasest juriidilistele isikutele, kelle aktsiisiga maksustamisele mittekuuluvate kaupade soetamine ei kuulu artikli 3 lõike 1 alusel käibemaksuga maksustamisele juhul, kui nende kaupade lähetamine või vedu toimub koosõlas direktiivi 92/12/EMÜ artikli 7 lõigetega 4 ja 5 või artikliga 16;

▼B

- c) kaubarne, mis seisneb kaupade teise liikmesriiki üleviimises, millele oleks kohaldatud lõikes 1 ja punktides a ja b sätestatud maksuvabastust, kui see oleks sooritatud teise maksukohustuslase eest.

Artikkel 139

1. Artikli 138 lõikes 1 sätestatud maksuvabastust ei kohaldata kaubatarnete suhtes, mida teostavad maksukohustuslased, kes saavad artiklile 282–292 sätestatud väikeettevõtjatele mõeldud maksuvabastust.

Seda maksuvabastust ei kohaldata ka maksukohustuslastele või mitte-maksukohustuslasest juriidilistele isikutele tehtud kaubatarnete suhtes, kelle kaupade ühendusesisest soetamist ei maksustata käibemaksuga vastavalt artikli 3 lõikele 1.

2. Artikli 138 lõike 2 punktis b sätestatud maksuvabastust ei kohaldata aktsiisikaupade tarnete suhtes, mida teostavad maksukohustuslased, kes saavad artiklites 282–292 sätestatud väikeettevõtjatele mõeldud maksuvabastust.

3. Artikli 138 lõike 1 ja lõike 2 punktides b ja c sätestatud maksuvabastust ei kohaldata kaubatarnete suhtes, mida maksustatakse käibemaksuga artiklites 312–325 sätestatud kasuminormi maksustamise korra või avalike enampakkumiste erikorra kohaselt.

Artikli 138 lõike 1 ja lõike 2 punktis c sätestatud maksuvabastust ei kohaldata kasutatud veovahendite tarnete suhtes, nagu need on määratletud artikli 327 lõikes 3, mida maksustatakse kasutatud veovahendite suhtes kohaldatava üleminekukorra kohaselt.

2. jagu**Kaupade ühendusesisese soetamise maksuvabastused***Artikkel 140*

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:

- a) kaupade ühendusesisene soetamine, kui selliste kaupade tarne oleks maksukohustuslastele nende enda territooriumil alati maksuvaba;

▼M6

- b) kaupade ühendusesisene soetamine, kui selliste kaupade import oleks artikli 143 lõike 1 punktide a, b ja c ning e–l alusel alati maksuvaba;

▼B

- c) kaupade ühendusesisene soetamine, kui selliste kaupade soetajal oleks artiklite 170 ja 171 alusel alati õigus artikli 2 lõike 1 punkti b kohaselt tasumisele kuuluva käibemaksu täielikule hüvitamisele.

▼B*Artikkel 141*

Liikmesriigid võtavad konkreetseid meetmeid tagamaks, et käibemaksu ei võeta kaupade ühendusesiselt soetamiselt, mis on toimunud nende territooriumil kooskõlas artikliga 40 ja mille puhul on täidetud järgmised tingimused:

- a) kaubad soetab maksukohustuslane, kelle registrijärgne asukoht ei ole selle liikmesriigi territooriumil, kuid kes on käibemaksukohustuslasena registreeritud teises liikmesriigis;
- b) kaubad soetab samas liikmesriigis punktis a nimetatud maksukohustuslane nende kaupade järgneva tarne jaoks;
- c) punktis a nimetatud maksukohustuslase poolt kõnealusel viisil soetatud kaubad lähetatakse või veetakse liikmesriigist, kus ta ei ole käibemaksukohustuslasena registreeritud, otse isikule, kellele ta järgneva tarne teeb;
- d) isik, kellele järgnev tarne tehakse, on maksukohustuslane või juriidilisest isikust mittemaksukohustuslane, kes on asjassepuutuvas liikmesriigis käibemaksukohustuslasena registreeritud;
- e) punktis d nimetatud tarne saaja on vastavalt artiklile 197 määratud isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma tarnete osas, mida teeb maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus maks tasumisele kuulub.

3. jagu**Teatud veoteenuste maksuvabastused***Artikkel 142*

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust selliste ühendusesiseste veoteenuste osutamise, mis on seotud kaupade veoga saartele ja saartelt, mis moodustavad Assooride ja Madeira autonoomsed piirkonnad, ning samuti kaupade veoga nimetatud saarte vahel.

*5. PEATÜKK***Impordi maksuvabastused***Artikkel 143***▼M6**

1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:

▼B

- a) selliste kaupade lõplik import, mille tarne maksukohustuslase poolt oleks tema enda territooriumil alati maksuvaba;

▼B

- b) selliste kaupade lõplik import, mida reguleerivad nõukogu direktiivid 69/169/EMÜ, ⁽¹⁾ 83/181/EMÜ ⁽²⁾, 2006/79/EÜ ⁽³⁾ ja ;
- c) ühenduse tolliterritooriumi hulka kuuluvalt kolmandalt territooriumilt pärineva, vabas ringluses olevate kaupade lõplik import, millele võiks kohaldada punktis b sätestatud maksuvabastust, kui kaubad oleksid imporditud artikli 30 esimese lõigu tähenduses;
- d) kui kolmandalt territooriumilt lähetatud või veetud kaubad imporditakse muusse liikmesriiki kui lähetamise või veo sihtliikmesriiki, siis liikmesriigid vabastavad sellise impordi käibemaksust juhul, kui selliste kaupade tarne artiklis 201 määratletud või tunnustatud importija poolt, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, on käibemaksust vabastatud vastavalt artiklile 138;
- e) kaupade reimport kaupade eksportija poolt samas seisus, kui seda eksporditi, kui kaubad on vabastatud tollimaksust;
- f) diplomaatiliste või konsulaarkokkulepete alusel imporditavad kaubad, mis on vabastatud tollimaksust;

▼M7

- fa) kauba import Euroopa Ühenduse, Euroopa Aatomienergiaühenduse, Euroopa Keskpanka, Euroopa Investeerimispanka või selliste ühenduste asutatud asutuste poolt, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide 8. aprilli 1965. aasta protokoll, vastavalt piirangutele ja tingimustele, mis on ette nähtud nimetatud protokolliga ning selle rakendamiseks sõlmitud lepingute või peakorteritega sõlmitud lepingutega, tingimusel et see ei tekita konkurentsimoonutusi;
- g) kauba import vastuvõtva liikmesriigi ametivõimude tunnustatud muude kui punktis fa nimetatud rahvusvaheliste organisatsioonide ja nende liikmete poolt vastavalt piirangutele ja tingimustele, mis on ette nähtud rahvusvaheliste konventsioonidega nimetatud organisatsioonide asutamise kohta või peakorterit käsitlevate kokkulepetega;

⁽¹⁾ Nõukogu 28. mai 1969. aasta direktiiv 69/169/EMÜ rahvusvahelises reisiliikluses toimuva impordi suhtes kohaldatavat käibemaksu- ja aktsiisivabastust käsitlevate õigusnormide ühtlustamise kohta (EÜT L 133, 4.6.1969, lk 6). Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 2005/93/EÜ (ELT L 346, 29.12.2005, lk 16).

⁽²⁾ Nõukogu 28. märtsi 1983. aasta direktiiv 83/181/EMÜ direktiivi 77/388/EMÜ artikli 14 lõike 1 punkti d rakendusala määratluse kohta seoses teatavate kaupade käibemaksuvabastusega nende lõplikul importimisel (EÜT L 105, 23.4.1983, lk 38). Direktiivi on viimati muudetud 1994. aasta ühinemisaktiga.

⁽³⁾ Nõukogu 5. oktoobri 2006. aasta direktiiv 2006/79/EÜ kolmandatest riikidest imporditavate mittekaubanduslikku laadi kaupade väikesaadetiste maksuvabastuse kohta (kodifitseeritud versioon) (ELT L 286, 17.10.2006, lk 15).

▼ B

- h) kaupade import Põhja-Atlandi lepingu osaliste liikmesriikide territooriumile nimetatud lepingu teiste osalisriikide relvajõudude poolt nende relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilpersonalit tarbeks või nende söögisaalide ja sööklate varustamiseks, kui nimetatud jõud osalevad ühises kaitsetegevuses;
- i) kaupade import Ühendkuningriigi relvajõudude poolt, kes 16. augusti 1960. aasta Kuproose Vabariigi asutamislepingu kohaselt asuvad Kuproose saarel, nimetatud relvajõudude või nendega seotud tsiviilpersonalit tarbeks või nende söögisaalide ja sööklate varustamiseks;
- j) merekalapüügiettevõtjate poolt töötlemata või turustamiseks konserveeritud, kuid seni tarnimata, saagi import sadamatesse;
- k) kulla import keskpankade poolt;

▼ M7

- l) gaasi import maagaasivõrgu või sellega ühendatud võrgu kaudu või gaasi transportiva tankeriga maagaasivõrku või tootmisvõrku pumbatava gaasi import, elektrienergia import ning soojus- või jahutusenergia import asjaomase võrgu kaudu.

▼ M6

2. Lõike 1 punktiga d ette nähtud maksuvabastust kohaldatakse juhul, kui kaupade impordimisele järgneb artikli 138 lõike 1 ja lõike 2 punkti c kohaselt käibemaksust vabastatud kaubarne, kuid üksnes siis, kui importija on impordimisel impordiliikmesriigi pädevatele asutustele esitanud vähemalt järgmise teabe:

- a) importijale impordiliikmesriigis väljastatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number või tema maksuesindajale, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, impordiliikmesriigis väljastatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number;
- b) sellise kliendi, kellele kaubad vastavalt artikli 138 lõikele 1 tarnitakse, teises liikmesriigis väljastatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number, või importija enda käibemaksukohustuslasena registreerimise number, mis on väljastatud kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriigis, kui kaubad viiakse üle vastavalt artikli 138 lõike 2 punktile c;
- c) tõend, et imporditud kaubad kavatsetakse vedada või lähetada impordiliikmesriigist teise liikmesriiki.

Liikmesriigid võivad siiski sätestada, et punktis c nimetatud tõend esitatakse pädevatele asutustele üksnes nende taotluse korral.

▼ B*Artikkel 144*

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust kaupade impordiga seotud teenuste osutamise, kui nimetatud teenuste maksumus kuulub artikli 86 lõike 1 punkti b kohaselt maksustatava väärtuse hulka.

▼B*Artikkel 145*

1. Vajaduse korral esitab komisjon nõukogule niipea kui võimalik ettepanekud artiklites 143 ja 144 sätestatud maksuvabastuste kohaldamisala ning rakendamise üksikasjalike eeskirjade täpsustamiseks.

2. Kuni lõikes 1 nimetatud sätete jõustumiseni võivad liikmesriigid jätkata siseriiklike õigusaktide kohaldamist.

Liikmesriigid võivad kohandada oma siseriiklikke õigusakte, et vältida ühenduses konkurentsi moonutamist ning eelkõige käibemaksuga maksustamata jätmist või käibemaksuga topeltmaksustamist.

Liikmesriigid võivad võtta mis tahes haldusmeetmeid, mida nad maksuvabastuse saavutamiseks kõige kohasemaks peavad.

3. Liikmesriigid teavitavad komisjoni kehtivate siseriiklike õigusaktide sätetest (kui neist pole komisjoni teavitatud) ja sätetest, mis nad võtavad vastu lõike 2 alusel.

*6. PEATÜKK****Ekspordi maksuvabastused****Artikkel 146*

1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:
  - a) selliste kaupade tarne, mille lähetab või veab väljaspool ühendust asuvasse sihtkohta müüja või tema nimel tegutsev isik;
  - b) selliste kaupade tarne, mille lähetab või veab väljaspool ühendust asuvasse sihtkohta väljaspool riigi territooriumi asuv soetaja või tema nimel tegutsev isik, välja arvatud kaupade puhul, mida soetaja veab ise lõbusõidulaevade ja eraisikutele kuuluvate õhusõidukite või muude erakasutuseks ettenähtud veovahendite seadmestamiseks, tankimiseks ja proviandiga varustamiseks;
  - c) kaubarne volitatud asutustele, kes ekspordivad ühendusest selle oma humanitaarse, heategevusliku või koolitustegevuse jaoks väljaspool ühendust;
  - d) teenuste osutamine, mille sisuks on töö vallasasjaga, mis on omandatud või imporditud selle töö tegemiseks ühenduse territooriumil ning mille lähetab või veab ühendusest välja teenuseid osutav isik või klient, kelle asukoht ei ole kõnealuses riigis, või ühe neist nimel tegutsev isik;

▼C2

- e) teenuste osutamine, sealhulgas veoteenused ja abitoimingud, kuid mitte artiklite 132 ja 135 alusel maksust vabastatud teenuste osutamine, kui teenused on otseselt seotud kaupade ekspordiga või artikli 61 ja artikli 157 lõike 1 punkti a sätetega hõlmatud kaupade impordiga.

▼B

2. Lõike 1 punktis c nimetatud maksuvabastust võib rakendada käibemaksu tagastamise kaudu.

Artikkel 147

1. Juhul, kui artikli 146 lõike 1 punktis b nimetatud tarne hõlmab reisijate isiklikus pagasis veetavaid kaupu, kehtib maksuvabastus vaid järgmistel tingimustel:

- a) reisija elukoht ei ole ühenduses;
- b) kaubad veetakse väljapoole ühendust tarne toimumise kuule järgneva kolme kuu jooksul;
- c) tarne koguväärtus koos käibemaksuga on suurem kui 175 EUR või sellega võrdne summa riigi valuutas, mis määratakse kindlaks kord aastas oktoobrikuu esimese tööpäeva vahetuskursi alusel, kehtivusega järgmise aasta 1. jaanuarist.

Liikmesriigid võivad siiski vabastada tarne ►C1, mille koguväärtus on esimese lõigu punktis c nimetatud summast väiksem. ◀

2. Lõike 1 tähenduses on “reisija, kelle elukoht ei ole ühenduses” reisija, kelle alaline või peamine elukoht ei ole ühenduses. Antud juhul on “alaline või peamine elukoht” koht, mis on sellisena märgitud passi, isikutunnistusele või muule isikut tõendavale dokumendile, mida tunnustab liikmesriik, kus tarne tehakse.

Eksporditõendiks on arve või seda asendav dokument, mille on kinnitanud tollipunkt, mille kaudu kaubad ühendusest välja viidi.

Iga liikmesriik edastab komisjonile nende templitest näidisjälgendid, mida ta kasutab teises lõigus nimetatud kinnitamiseks. Komisjon edastab selle teabe teiste liikmesriikide maksuhalduritele.

*7. PEATÜKK****Rahvusvaheliste vedude maksuvabastused****Artikkel 148*

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:

- a) kaubatarned, mis on mõeldud avamerel navigeerimiseks ja tasu eest reisijate vedamiseks või kaubandus-, tööstus- või kalastuseesmärgil kasutatavate laevade, pääste- ja abilaevade ning rannakalapüügiks kasutatavate laevade tankimiseks ja proviandiga varustamiseks, välja arvatud rannakalapüügiks kasutatavate laevade proviandiga varustamiseks;

▼B

- b) kaubatarned, mis on mõeldud sõjalaevade koondnomenklatuuri koodiga 8906 10 00, mis lahkuvad liikmesriigist väljaspool asuvasse sadamatesse või ankrupaikadesse, tankimiseks ja proviandiga varustamiseks;
- c) punktis a nimetatud merelaevade tarne, ümberehitamine, remont, hooldus, prahtimine ja rendileandmine ning nendes sisalduvate või kasutatavate seadmete, sealhulgas kalapüügiseadmete tarne, rendileandmine, remont ja hooldus;
- d) punktis c nimetatud teenuste osutamine, mis on otseselt vajalikud seoses punktis a nimetatud merelaevade või nende lastiga;
- e) kaubatarned, mis on mõeldud peamiselt rahvusvahelistel liinidel tasu eest tegutsevate lennukompaniide õhusõidukite tankimiseks ja proviandiga varustamiseks;
- f) punktis e nimetatud õhusõidukite tarne, ümberehitamine, remont, hooldus, rendileandmine meeskonnaga või ilma ning nendes sisalduvate või kasutatavate seadmete tarne, rendileandmine, remont ja hooldus;
- g) punktis f nimetatud teenuste osutamine, mis on otseselt vajalikud seoses punktis e nimetatud õhusõidukite või nende lastiga.

Artikkel 149

Portugal võib mere- ja õhustransporti Assooride ja Madeira autonoomsetesse piirkondadesse kuuluvate saarte vahel ning nende piirkondade ja mandri vahel käsitada rahvusvahelise veona.

Artikkel 150

1. Vajaduse korral esitab komisjon nõukogule niipea kui võimalik ettepanekud artiklis 148 sätestatud maksuvabastuste kohaldamisala täpsustamiseks ning rakendamise üksikasjalike eeskirjade kehtestamiseks.

2. Lõike 1 sätete jõustumiseni võivad liikmesriigid artikli 148 punktides a ja b sätestatud maksuvabastuste ulatust piirata.

*8. PEATÜKK****Eksporditehingutena käsitatavate tehingute maksuvabastused****Artikkel 151*

- 1. Liikmesriigid vabastavad käibemaksust järgmised tehingud:
  - a) kaubatarned ja teenuste osutamine diplomaatiliste või konsulaarkokkulepete alusel;

▼M7

- aa) kauba tarne või teenuste osutamine Euroopa Ühendusele, Euroopa Aatomienergiaühendusele, Euroopa Keskpangale, Euroopa Investeeringispangale või sellistele ühenduste asutatud asutustele, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immunitetide 8. aprilli 1965. aasta protokoll, vastavalt piirangutele ja tingimustele, mis on ette nähtud nimetatud protokolliga ning selle rakendamiseks sõlmitud lepingute või peakorteritega sõlmitud lepingutega, tingimusel et see ei tekita konkurentsimoonutusi;
- b) kauba tarne või teenuste osutamine vastuvõtva liikmesriigi ametivõimude tunnustatud muudele kui punktis aa nimetatud rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende liikmetele vastavalt piirangutele ja tingimustele, mis on ette nähtud rahvusvaheliste konventsioonidega nimetatud organisatsioonide asutamise kohta või peakorterit käsitlevate kokkulepetega;

▼B

- c) kaubatarne ja teenuste osutamine Põhja-Atlandi lepingu osalises liikmesriigis, mis on mõeldud nimetatud lepingu teiste osalisriikide relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilpersonalit tarbeks või nende söögisaalide ja sööklate varustamiseks, kui nimetatud jõud osalevad ühises kaitsetegevuses;
- d) teise liikmesriiki suunatud kaubatarne ja teenuste osutamine, mis on mõeldud Põhja-Atlandi lepingu mis tahes muu osalise liikmesriigi kui sihtliikmesriigi relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilpersonalit tarbeks või nende söögisaalide ja sööklate varustamiseks, kui nimetatud jõud osalevad ühises kaitsetegevuses;
- e) kaubatarne ja teenuste osutamine Ühendkuningriigi relvajõududele, kes asuvad 16. augusti 1960. aasta Küprose Vabariigi asutamislepingu kohaselt Küprose saarel, nimetatud relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilpersonalit tarbeks või nende söögisaalide ja sööklate varustamiseks, kui nimetatud jõud osalevad ühises kaitsetegevuses.

Ühtsete maksueeskirjade vastuvõtmiseni kohaldatakse esimeses lõigus sätestatud maksuvabastusi vastuvõtva liikmesriigi kehtestatavates piirides.

2. Juhul, kui kaupu ei lähetata ega veeta väljapoole seda liikmesriiki, kus toimub kaubarne, ning teenuste puhul võib maksuvabastust rakendada käibemaksu tagastamise kaudu.

Artikkel 152

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust kullatarne keskpankadele.

9. PEATÜKK

Vahendajate kaudu osutatud teenuste maksuvabastused

Artikkel 153

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust teise isiku nimel ja arvel tegutsevate vahendajate osutatavad teenused, kui need moodustavad osa peatükkides 6, 7 ja 8 nimetatud või väljaspool ühendust tehtavatest tehingutest.

Esimeses lõigus nimetatud maksuvabastus ei laiene reisibüroodele, kes reisija nimel ja arvel osutavad teenuseid, mis osutatakse teistes liikmesriikides.

10. PEATÜKK

Rahvusvahelise kaubandusega seotud tehingute maksuvabastused

1. jagu

Tollilaod, muud ladustamisprotseduurid kui tolliladustamine ja samaväärsed protseduurid

Artikkel 154

Käesolevas jaos käsitatakse “muude ladustamisprotseduuridena kui tolliladustamine” aktsiisikaupade puhul direktiivi 92/12/EMÜ artikli 4 punktis b määratletud maksuladustamise kohti ja kaupade puhul, mis ei kuulu aktsiisiga maksustamisele, liikmesriikide poolt sellistena määratletud kohti.

Artikkel 155

Ilma et see piiraks ühenduse muude maksustamissätete kohaldamist, võivad liikmesriigid pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist võtta erimeetmeid kõikide või mõningate käesolevas jaos nimetatud tehingute maksust vabastamiseks, tingimusel et need ei ole ette nähtud lõppkasutuseks või -tarbimiseks ja et käesolevas jaos nimetatud protseduuride või olukordade lõpetamisel tasumisele kuuluv käibemaks võrdub maksusummaga, mis oleks kuulunud tasumisele, kui kõik need tehingud oleks maksustatud nende liikmesriigi territooriumil.

Artikkel 156

1. Liikmesriigid võivad käibemaksust vabastada järgmised tehingud:
  - a) selliste kaupade tarne, mis on mõeldud tollile esitamiseks ja vajaduse korral ajutiseks ladustamiseks;
  - b) selliste kaupade tarne, mis on mõeldud suunamiseks vabapiirkonda või vabalattu;

▼B

- c) selliste kaupade tarne, mis on mõeldud suunamiseks tolliladustamisprotseduurile või seestöötlemise protseduurile;
  - d) selliste kaupade tarne, mis on mõeldud territoriaalvetes asuvate puurimis- või tootmisplatvormidele paigaldamiseks nende ehitamise, parandamise, hooldamise, ümberehitamise või seadistamise eesmärgil või selliste puurimis- või tootmisplatvormide maismaaga ühendamiseks;
  - e) selliste kaupade tarne, mis on mõeldud territoriaalvetes asuvate puurimis- või tootmisplatvormide kütuse- ja muude varudega varustamiseks.
2. Lõikes 1 nimetatud kohad määratletakse ühenduse kehtivate tollieeskirjade kohaselt.

Artikkel 157

1. Liikmesriigid võivad käibemaksust vabastada järgmised tehingud:
- a) selliste kaupade import, mis on mõeldud suunamiseks muule ladustamisprotseduurile kui tolliladustamine;
  - b) selliste kaupade tarne, mis on mõeldud liikmesriigi territooriumil suunamiseks muule ladustamisprotseduurile kui tolliladustamine.
2. Liikmesriigid ei või kaupade puhul, mis ei kuulu aktsiisiga maksustamisele, ette näha muid ladustamisprotseduure peale tolliladustamisprotseduuride juhtudel, kui need kaubad on mõeldud tarneks jaemüügietaapis.

Artikkel 158

1. Erandina artikli 157 lõikest 2 võivad liikmesriigid muu ladustamisprotseduuri kui tolliladustamine ette näha siis, kui kaubad on mõeldud:
- a) *tax-free* kauplustele, tarneks reisijate isiklikus pagasis, kes lendavad või sõidavad laevaga kolmandatele territooriumidele või kolmandatesse riikidesse, kui need tarded on artikli 146 lõike 1 punkti b kohaselt käibemaksuvabad;
  - b) maksukohustuslastele tarneteks reisijatele õhusõiduki pardal lendamise või laeva pardal sõitmise ajal, kui sihtkoht asub väljaspool ühendust;
  - c) maksukohustuslastele tarneteks, mis on tehakse artikli 151 alusel käibemaksuvabad.
2. Kui liikmesriigid kasutavad lõike 1 punktis a ettenähtud maksuvabastuse võimalust, siis võtavad nad vajalikud meetmed, et tagada selle maksuvabastuse nõuetekohane ja arusaadav kohaldamine ning ära hoida maksudest kõrvalehoidumist, maksustamise vältimist ja muid kuritarvitusi.

▼B

3. Lõike 1 punkti a tähenduses on “*tax-free* kauplus” igasugune lennujaama või sadama piiratud alal asuv ettevõtte, mis vastab pädevate ametivõimude poolt ettenähtud tingimustele.

Artikkel 159

Liikmesriigid võivad maksust vabastada artiklis 156, artikli 157 lõike 1 punktis b ja artiklis 158 nimetatud kaubatarnetega seotud teenuste osutamise.

Artikkel 160

1. Liikmesriigid võivad maksust vabastada järgmised tehingud:

- a) kaubatarned ja teenuste osutamised artikli 156 lõikes 1 nimetatud kohtades, kui kaubad ja teenused on jätkuvalt liikmesriigi territooriumil mõnes selles lõikes märgitud olukordadest;
- b) kaubatarned ja teenuste osutamised artikli 157 lõike 1 punktis b ja artiklis 158 nimetatud kohtades, kui kaubad ja teenused on jätkuvalt liikmesriigi territooriumil mõnes artikli 157 lõike 1 punktis b ja artikli 158 lõikes 1 märgitud olukordadest.

2. Kui liikmesriigid kasutavad tolliladudes toimuvate tehingute suhtes lõike 1 punktis a sätestatud võimalust, võtavad nad vajalikke meetmeid nägemaks ette muid ladustamisprotseduure peale tolliladustamise, mis võimaldavad lõike 1 punkti b sätteid kohaldada samade tehingute suhtes, mis on seotud V lisas nimetatud kaupadega ja mis tehakse sellistes muudes ladudes kui tolliladudes.

Artikkel 161

Liikmesriigid võivad maksust vabastada järgmised kaubatarned ja nendega seotud teenuste osutamised:

- a) artikli 30 esimeses lõigus nimetatud kaubatarned, mille suhtes kohaldatakse jätkuvalt ajutise impordi protseduuri koos täieliku vabastusega imporditollimaksust või välistransiidiprotseduuri;
- b) artikli 30 teises lõigus nimetatud kaubatarned, mille suhtes kohaldatakse jätkuvalt artiklis 276 sätestatud ühenduse sisetransiidiprotseduuri.

Artikkel 162

Kui liikmesriigid kasutavad käesolevas jaos sätestatud võimalust, võtavad nad vajalikke meetmeid tagamaks, et mõnele artiklis 156, artikli 157 lõike 1 punktis b ja artiklis 158 nimetatud protseduurile või mõnda nendes artiklites nimetatud olukorda suunamiseks mõeldud kaupade ühendusesiseste soetamiste suhtes kohaldatakse samu sätteid kui kaubatarnete suhtes, mis toimuvad liikmesriigi territooriumil samadel tingimustel.

▼B*Artikkel 163*

Kui käesolevas jaos nimetatud protseduurid või olukorrad kaupade suhtes lõpevad, tuues kaasa impordi artikli 61 tähenduses, võtab impordi liikmesriik vajalikke meetmeid topeltmaksustamise vältimiseks.

2. jagu**Tehingud, mis vabastatakse maksust ekspordi eesmärgil ja ühendusesisese kaubanduse raames***Artikkel 164*

1. Pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist võivad liikmesriigid maksukohustuslase eelmise 12 kuu ekspordimahuga võrdses väärtuses maksust vabastada järgmised tema tehtud või tema kasutuseks mõeldud tehingud:

a) kaupade ühendusesisene soetamine, samuti impordi- ja kaubatarned maksukohustuslasele, kes kavatseb need kaubad samal kujul või pärast töötlemist eksportida ühendusest väljapoole;

b) maksukohustuslase eksporditegevusega seotud teenuste osutamine.

2. Kasutades lõikes 1 ettenähtud maksuvabastuse võimalust ja pärast konsulteerimist käibemaksukomiteega, laiendavad liikmesriigid käesolevat maksuvabastust maksukohustuslase poolt artiklis 138 ettenähtud tingimustel tehtud tarnetega seotud tehingutele tema eelmise 12 kuu samadel tingimustel tehtud kaubatarnete koguväärtuse ulatuses.

Artikkel 165

Liikmesriigid võivad kindlaks määrata selliste tehingute ühtse maksimumväärtuse, mille nad vabastavad käibemaksust artikli 164 alusel.

2. jagu**1. ja 2. jao ühissätted***Artikkel 166*

Vajaduse korral esitab komisjon niipea kui võimalik nõukogule ettepanekud 1. ja 2. jaos nimetatud tehingute suhtes käibemaksu kohaldamise ühise korra kohta.

▼B

X JAOTIS
MAHAARVAMINE

1. PEATÜKK

Mahaarvamisõiguse tekkimine ja kohaldamisala

Artikkel 167

Mahaarvamisõigus tekib mahaarvatava maksu sissenõutavaks muutmise ajal.

▼M9

Artikkel 167a

Liikmesriigid võivad vabatahtliku korra alusel ette näha, et sellise maksukohustuslase mahaarvamisõigus, kellelt käibemaks nõutakse sisse vaid vastavalt artikli 66 punktile b, lükatakse edasi kuni hetkeni, mil talle tarnitud kaupadelt või osutatud teenustelt on käibemaks tema tarnijale tasutud.

Liikmesriigid, kes kohaldavad esimeses lõigus nimetatud vabatahtlikku korda, kehtestavad nende territooriumil seda korda kasutavatele maksukohustuslastele künnise, mille aluseks on artikli 288 kohaselt arvatud maksukohustuslase aastakäive. See künnis ei tohi olla suurem kui 500 000 eurot või võrdväärne summa liikmesriigi vääringus. Liikmesriigid võivad suurendada nimetatud künnist 2 000 000 euroni või võrdväärse summani liikmesriigi vääringus pärast konsulteerimist käibemaksukomiteega. Käibemaksukomiteega konsulteerimine ei ole siiski nõutav liikmesriikide puhul, kes kohaldasid 31. detsembril 2012 künnist, mis oli suurem kui 500 000 eurot või võrdväärne summa omavääringus.

Liikmesriigid teavitavad käibemaksukomiteed vastavalt esimesele lõigule vastuvõetud siseriiklikest õiguslikest meetmetest.

▼B

Artikkel 168

Kui kaupu ja teenuseid kasutatakse maksukohustuslase maksustatavate tehingute tarbeks, on maksukohustuslasel õigus selles liikmesriigis, kus ta neid tehinguid teeb, käibemaksust, mida ta on kohustatud tasuma, maha arvata:

- a) käibemaks, mis kuulub tasumisele või on tasutud selle liikmesriigi territooriumil kaupade või teenuste eest, mille talle on tarnitud või osutanud või tarnib või osutab mõni teine maksukohustuslane;
- b) artikli 18 punkti a ja artikli 27 kohaselt kaubatarnete ja teenuste osutamiseks käsitatavate tehingute eest tasumisele kuuluv käibemaks;
- c) ►C1 artikli 2 lõike 1 punkti b alapunkti i kohaselt ◄ kaupade ühendusesiseselt soetamiselt tasumisele kuuluv käibemaks;

▼B

- d) artiklite 21 ja 22 kohaselt kaupade ühendusesisese soetamisena käsitatavate tehingute eest tasumisele kuuluv käibemaks;
- e) sellesse liikmesriiki imporditud kaupadelt tasumisele kuuluv või tasutud käibemaks.

▼M7*Artikkel 168a*

1. Maksukohustuslase ettevõtte vara hulka kuuluva kinnisasja kasutamisel nii maksukohustuslase ettevõtte tegevuse eesmärgil kui ka maksukohustuslase või tema töötajate isiklikuks tarbeks või üldiselt muul kui ettevõtluse eesmärgil tohib kooskõlas artiklites 167, 168, 169 ja 173 sätestatud põhimõtetega kõnealuse kinnisasjaga seotud käibemaksu maha arvata üksnes selles ulatuses, milles kinnisasja kasutatakse maksukohustuslase ettevõtte tegevuse eesmärgil.

Erandina artiklist 26 võetakse esimeses lõigus osutatud kinnisasja kasutamise protsentuaalset muutumist arvesse kooskõlas artiklites 184–192 sätestatud põhimõtetega vastavalt nende sätete rakendamisele kõnealuses liikmesriigis.

2. Liikmesriigid võivad neile sobival viisil kohaldada lõiget 1 ka muude ettevõtte vara hulka kuuluvate kaupadega seotud kulutuste käibemaksuga maksustamisel.

▼B*Artikkel 169*

Lisaks artiklis 168 nimetatud mahaarvamisele on maksukohustuslasel õigus artiklis 168 nimetatud käibemaks maha arvata, kui kaupu ja teenuseid kasutatakse järgmiste tehingute tarbeks:

- a) seoses artikli 9 lõike 1 teises lõigus nimetatud majandustegevusega väljaspool seda liikmesriiki, kus maks tasumisele kuulub või kus maks on tasutud, tehtavad tehingud, mille puhul võiks maksu maha arvata, kui need oleksid tehtud selles liikmesriigis;
- b) tehingud, mis on maksust vabastatud artiklite 138, 142 ja 144, artiklite 146–149, artiklite 151, 152, 153 ja 156, artikli 157 lõike 1 punkti b, artiklite 158–161 ja artikli 164 kohaselt;
- c) tehingud, mis on maksust vabastatud artikli 135 lõike 1 punktide a–f kohaselt, kui teenuse saaja asub väljaspool ühendust või kui nimetatud tehingud on vahetult seotud ühendusest välja ekspordiks ettenähtud kaupadega.

▼ B*Artikkel 170***▼ M3**

Igal maksukohustuslasel, kelle asukoht ei ole direktiivi 86/560/EMÜ⁽¹⁾ artikli 1, direktiivi 2008/9/EÜ⁽²⁾ artikli 2 punkti 1 ja artikli 3 ning käesoleva direktiivi artikli 171 tähenduses liikmesriigis, kus ta soetab kaupu ja saab teenuseid või impordib käibemaksuga maksustatavaid kaupu, on õigus käibemaksu tagastamisele, kui kaupu ja teenuseid kasutatakse järgmiste tehingute tarbeks:

▼ B

- a) artiklis 169 nimetatud tehingud;
- b) tehingud, mille puhul käibemaksu tasub ► **C1** artiklite 194–197 või artikli 199 kohaselt üksnes soetaja või saaja. ◀

*Artikkel 171***▼ M3**

1. Käibemaks tagastatakse direktiivis 2008/9/EÜ sätestatud üksikisjalike eeskirjade kohaselt maksukohustuslastele, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus nad soetavad kaupu ja saavad teenuseid või impordivad käibemaksuga maksustatavaid kaupu, vaid teises liikmesriigis.

▼ B

2. Käibemaks tagastatakse maksukohustuslastele, kes ei asu ühenduse territooriumil vastavalt direktiivis 86/560/EMÜ sätestatud rakenduskorrale.

Direktiivi 86/560/EMÜ artiklis 1 nimetatud isikuid käsitatakse kõnealuse direktiivi kohaldamisel samuti maksukohustuslastena, kelle registrijärgne asukoht on väljaspool ühendust, kui nad on liikmesriigis, kus nad soetavad kaupu ja saavad teenuseid või impordivad käibemaksuga maksustatavaid kaupu, üksnes tarninud kaupu ja osutanud teenuseid üksnes isikule, kes vastavalt artiklitele 194–197 või artiklile 199 on määratud isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma.

▼ M3

3. Direktiivi 86/560/EMÜ ei kohaldata:

- a) käibemaksusummade suhtes, mida kajastav arve on tagastamisliikmesriigi õiguse kohaselt esitatud ebaõigelt;

⁽¹⁾ Nõukogu kolmeteistkümnes direktiiv 86/560/EMÜ, 17. november 1986, kumuleerivate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta — ühenduse territooriumil registreerimata maksukohustuslastele käibemaksu tagastamise kord (EÜT L 326, 21.11.1986, lk 40).

⁽²⁾ Nõukogu 12. veebruari 2008. aasta direktiiv 2008/9/EÜ, milles sätestatakse üksikisjalikud eeskirjad käibemaksu tagastamiseks vastavalt direktiivile 2006/112/EÜ maksukohustuslastele, kelle asukoht ei ole tagastamisliikmesriigis, vaid teises liikmesriigis (ELT L 44, 20.2.2008, lk 23).

▼M3

- b) käibemaksusummade suhtes, mida kajastav arve on esitatud seoses kaupadega, mille tarnimine on või võib olla maksust vabastatud artikli 138 või artikli 146 lõike 1 punkti b alusel.

Artikkel 171a

Liikmesriigid võivad selle asemel, et direktiivi 86/560/EMÜ või direktiivi 2008/9/EÜ alusel tagastada sellistelt maksukohustuslasele tarnitud kaupadelt või talle osutatud teenustelt tasutud käibemaks, millelt käibemaksu tasumise eest maksukohustuslane artiklite 194 kuni 197 või artikli 199 kohaselt vastutab, lubada selle maksu mahaarvamist vastavalt artiklis 168 sätestatud menetlusele. Direktiivi 86/560/EMÜ artikli 2 lõikest 2 ja artikli 4 lõikest 2 tulenevad piirangud võib säilitada.

Selleks võivad liikmesriigid käibemaksu tasumise eest vastutava maksukohustuslase direktiivi 86/560/EMÜ või direktiivi 2008/9/EÜ kohaselt tagastamismenetlusest välja arvata.

▼B*Artikkel 172*

1. Igal isikul, keda käsitatakse maksukohustuslasena seetõttu, et ta tarnib juhuti uue veovahendi artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a ettenähtud tingimustel, on õigus liikmesriigis, kus tarne toimus, veovahendi ostuhinnas sisalduv või selle impordil või ühendusesisesel soetamisel makstud käibemaks maha arvata ulatuses, mis ei ületa maksumat, mille ta oleks olnud kohustatud tasuma, kui tarne poleks maksust vabastatud.

Mahaarvamisõigus tekib ja seda tohib kasutada ainult uue veovahendi tarne ajal.

2. Liikmesriigid võtavad vastu lõike 1 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad.

*2. PEATÜKK****Osaline mahaarvamine****Artikkel 173*

1. Kaupade ja teenuste puhul, mida maksukohustuslane kasutab nii artiklites 168, 169 ja 170 nimetatud tehingute tarbeks, mille puhul võib käibemaksu maha arvata, kui ka tehingute tarbeks, mille puhul käibemaksu maha arvata ei või, võib käibemaksu maha arvata üksnes esimesena nimetatud tehingutega seotud osas.

Nimetatud osa määratakse artiklite 174 ja 175 kohaselt kindlaks kõikide maksukohustuslase tehingute kohta.

▼B

2. Liikmesriigid võivad võtta järgmised meetmed:
  - a) lubada maksukohustuslasel mahaarvatav osa määrata iga oma tegevusvaldkonna kohta, kui iga valdkonna kohta peetakse eraldi arvestust;
  - b) kohustada maksukohustuslast mahaarvatavat osa määrama iga oma tegevusvaldkonna kohta ning pidama iga valdkonna kohta eraldi arvestust;
  - c) lubada maksukohustuslasel käibemaks maha arvata kõikide kaupade ja teenuste või neist osa kasutamise alusel või kohustada teda seda tegema;
  - d) lubada maksukohustuslasel lõike 1 esimeses lõigus nimetatud korras käibemaks maha arvata kõikide kaupade ja teenuste puhul, mida kasutatakse seoses kõikide selles nimetatud tehingutega, või kohustada teda seda tegema;
  - e) näha ette, et kui maksukohustuslase poolt mahaarvamisele mittekuulva käibemaksu summa on tühine, seda ei arvestata.

Artikkel 174

1. Mahaarvatav osa on murdarv, milles:
  - a) lugeja on artiklite 168 ja 169 kohaselt käibemaksu mahaarvamise aluseks olevate tehingutega seotud aastakäibe käibemaksuta kogusumma;
  - b) nimetaja on käibemaksu mahaarvamise aluseks olevate lugejas sisalduvate tehingutega ning käibemaksu mahaarvamisele mittekuuluvate tehingutega seotud aastakäibe käibemaksuta kogusumma.

Liikmesriigid võivad nimetajasse lisada ka toetuste summa, välja arvatud artiklis 73 nimetatud kaubatarnete ja teenuste hinnaga otseselt seotud toetused.

2. Erandina lõike 1 sätetest jäetakse mahaarvatava osa arvutamisel kõrvale:
  - a) maksukohustuslase poolt tema ettevõtluse eesmärgil kasutatavate kapitalikaupade tarne käive;
  - b) kinnisasjaga tehtavate tehingute ja finantskõrvaltehingute käive;
  - c) artikli 135 lõike 1 punktides b–g nimetatud tehingute käive, kui need on kõrvaltehingud.

3. Kui liikmesriigid kasutavad artiklis 191 sätestatud võimalust kapitalikaupade puhul korrigeerimist mitte nõuda, võivad nad mahaarvatava osa arvutamisel arvesse võtta ka kapitalikaupade võõrandamise tehinguid.

▼B*Artikkel 175*

1. Mahaarvatav osa määratakse kindlaks aasta kohta, esitatakse protsendina ning ümardatakse arvuni, mis ei ole suurem järgmisest täisarvust.

2. Aastaks prognoositav mahaarvatav osa arvutatakse eelmise aasta tehingute alusel. Selliste võrdlustehingute puudumise korral või nende tühise väärtuse korral annab esialgse hinnangu mahaarvatava osa kohta maksuhalduri järelevalve all maksukohustuslane ise oma prognooside kohaselt.

Sellest olenemata võivad liikmesriigid säilitada oma senised eeskirjad, mis sisalduvad nende 1. jaanuaril 1979 kehtinud siseriiklikes õigusaktides või ühendusega pärast seda kuupäeva ühinenud liikmesriikide puhul nende ühinemiskuupäeval kehtinud õigusaktides.

3. Esialgselt prognoositud osa alusel tehtud mahaarvamised korrigeeritakse järgmisel aastal lõpliku osa kindlaksmääramise ajal.

*3. PEATÜKK****Mahaarvamisõiguse piirangud****Artikkel 176*

Nõukogu otsustab komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt, milliste kulude puhul ei ole õigust käibemaksu maha arvata. Mingil juhul ei tohi lubada käibemaksu maha arvata kulude puhul, mis ei ole rangelt ettevõtluskulud, näiteks kulutused luksuskaupadele, lõbustustele või meelelahutusele.

Kuni esimeses lõigus nimetatud sätete jõustumiseni võivad liikmesriigid säilitada kõik erandid, mis sisalduvad nende 1. jaanuaril 1979 kehtinud siseriiklikes õigusaktides või ühendusega pärast seda kuupäeva ühinenud liikmesriikide puhul nende ühinemiskuupäeval kehtinud õigusaktides.

Artikkel 177

Pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist võib iga liikmesriik seoses majanduse tsüklilisusega mahaarvamissüsteemist osaliselt või täielikult välja arvata mõningad või kõik kapitalikaubad või muud kaubad.

Identsete konkurentsitingimuste säilitamiseks võivad liikmesriigid mahaarvamisest keeldumise asemel maksustada maksukohustuslase enese toodetud või ühendusest ostetud või imporditud kaubad nii, et maks ei ületaks selle käibemaksu summat, mis oleks nõutud sisse muude sarnaste kaupade soetamise korral.

▼B

4. PEATÜKK

Mahaarvamisõiguse kasutamise kord*Artikkel 178*

Mahaarvamisõiguse kasutamiseks peab maksukohustuslane täitma järgmised tingimused:

▼M9

a) artikli 168 punktis a osutatud mahaarvamise korral seoses kaubatarnetega või teenuste osutamisega peab tal olema XI jaotise 3. peatüki 3.–6. jao kohaselt koostatud arve;

▼B

b) artikli 168 punktis b nimetatud mahaarvamise korral seoses kaubatarnete ja teenuste osutamise käsitatavate tehingutega peab ta täitma asjaomase liikmesriigi kehtestatud formaalsused;

▼M9

c) artikli 168 punktis c osutatud mahaarvamise korral seoses kaupade ühendusesisese soetamisega peab ta esitama artiklis 250 ettenähtud käibedeklaratsioonis kogu teabe, mis on vajalik tema tehtud ühendusesiseselt kaupade soetamiselt tasumisele kuuluva käibemaksu summa arvutamiseks, ning tal peab olema XI jaotise 3. peatüki 3.–5. jao kohaselt koostatud arve;

▼B

d) artikli 168 punktis d nimetatud mahaarvamise korral (kaupade ühendusesiseste soetamistena käsitatavate tehingute puhul) peab ta täitma asjaomase liikmesriigi kehtestatud formaalsused;

e) artikli 168 punktis e nimetatud mahaarvamise korral peab tal olema impordidokument, milles ta on märgitud kaubasaajaks või importijaks ning milles on näidatud või mille alusel on võimalik välja arvutada tasumisele kuuluva käibemaksu summa;

f) kui ta peab artiklite 194–197 või artikli 199 kohaldamise korral teenuse saaja või soetajana käibemaksu tasuma, peab ta täitma asjaomase liikmesriigi kehtestatud formaalsused.

Artikkel 179

Maksukohustuslane teeb mahaarvamise, lahutades vastava maksustamisperioodi tasumisele kuuluvast käibemaksu kogusummast käibemaksu kogusumma, mille suhtes on samal perioodil tekkinud artikli 178 kohaselt teostatav mahaarvamisõigus.

Liikmesriigid võivad siiski nõuda, et artiklis 12 nimetatud juhutehinguid tegevd maksukohustuslased kasutaksid mahaarvamisõigust üksnes tarne ajal.

▼B*Artikkel 180*

Liikmesriigid võivad maksukohustuslasel lubada teha mahaarvamisi, mida ta ei ole teinud vastavalt artiklitele 178 ja 179.

▼M9*Artikkel 181*

Liikmesriigid võivad anda maksukohustuslasele, kellel ei ole XI jaotise 3. peatüki 3.–5. jao kohaselt koostatud arvet, loa artikli 168 punktis c osutatud mahaarvamise tegemiseks ühendusesiseselt kaupade soetamise puhul.

▼B*Artikkel 182*

Liikmesriigid määravad kindlaks artiklite 180 ja 181 kohaldamise tingimused ja üksikasjalikud eeskirjad.

Artikkel 183

Kui kõnealusel maksustamisperioodil ületab lubatud mahaarvamise summa tasumisele kuuluva käibemaksu summa, võivad liikmesriigid teha tagastuse või vastavalt enda kindlaksmääratavatele tingimustele kanda ülejäägi üle järgmisesse perioodi.

Liikmesriigid võivad siiski tagastusest või ülekandmisest keelduda, kui ülejäägi summa on tühine.

*5. PEATÜKK****Mahaarvamise korrigeerimine****Artikkel 184*

Esialgset mahaarvamist korrigeeritakse, kui see oli suurem või väiksem kui maksukohustuslasele lubatud.

Artikkel 185

1. Mahaarvamist korrigeeritakse eelkõige, kui pärast käibedeklaratsiooni tegemist muutuvad mahaarvatava summa kindlaksmääramisel kasutatud tegurid, eelkõige ostude tühistamise või hinnaalanduste saamise korral.

2. Erandina lõikest 1 ei tehta korrigeerimist tehingute puhul, mille eest on osaliselt või täielikult tasumata, vara nõuetekohaselt tõendatud või kinnitatud hävimise, kaotuse või varguse korral ega ka artiklis 16 nimetatud väikese väärtusega kinkide tegemise ja näidiste jagamise korral.

Liikmesriigid võivad siiski nõuda korrigeerimist tehingute puhul, mille eest on täielikult või osaliselt tasumata, ning varguse puhul.

▼B*Artikkel 186*

Liikmesriigid kehtestavad artiklite 184 ja 185 kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad.

Artikkel 187

1. Kapitalikaupade puhul jagatakse korrigeerimine viie aasta peale, kaasa arvatud aasta, mil kaubad soetati või toodeti.

Liikmesriigid võivad korrigeerimise aluseks võtta perioodi, mis hõlmab kaupade esmasele kasutuselevõtule järgnevad viis täisaastat.

Kapitalikaubana soetatud kinnisasja puhul võib korrigeerimisperioodi pikendada kahekümne aastani.

2. Iga-aastane korrigeerimine hõlmab üksnes üht viiendikku kaupadele kehtestatud maksust või pikema korrigeerimisperioodi korral sellele vastavat osa kapitalikaupadele kehtestatud käibemaksust.

►C1 Esimeses lõigus osutatud korrigeerimine tehakse ◄, võttes aluseks järgmiste aastate muutused mahaarvamisõiguses võrreldes õigusega sellel aastal, mil kaubad omandati või toodeti või mil seda kasutati esimest korda.

Artikkel 188

1. Korrigeerimisperioodil võõrandamise korral loetakse, et maksukohustuslane kasutas kapitalikaupu majandustegevuse eesmärgil korrigeerimisperioodi lõpuni.

Kui kapitalikaupade võõrandamine on maksustatud, eeldatakse, et nimetatud majandustegevus on täies ulatuses maksustatud.

Kui kapitalikaupade võõrandamine on maksust vabastatud, eeldatakse, et nimetatud majandustegevus on täies ulatuses maksust vabastatud.

►C1 2. Lõikes 1 sätestatud korrigeerimine tehakse ülejäänud korrigeerimisperioodi kohta ◄ ühekorraga. Kui kapitalikaupade võõrandamine on maksust vabastatud, võivad liikmesriigid siiski korrigeerimisnõudest loobuda, kui soetaja on maksukohustuslane, kes kasutab kõnealuseid kapitalikaupu üksnes tehinguteks, mille puhul saab käibemaksu maha arvata.

▼B*Artikkel 189*

Artiklite 187 ja 188 kohaldamiseks võivad liikmesriigid võtta järgmisi meetmeid:

- a) määratleda kapitalikaupade mõiste;
- b) kindlaks määrata korrigeerimisel arvessevõetava maksusumma;
- c) võtta kõik vajalikud meetmed tagamaks, et korrigeerimine ei tooks kaasa põhjendamatu soodustusi;
- d) lubada halduskorda lihtsustada.

Artikkel 190

Artiklite 187, 188, 189 ja 191 kohaldamiseks võivad liikmesriigid käsitada kapitalikaupadena teenuseid, millel on samad tunnused, mida tavaliselt omistatakse kapitalikaupadele.

Artikkel 191

Kui mõnes liikmesriigis on artiklite 187 ja 188 kohaldamise praktiline mõju tühine, võib see liikmesriik pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist loobuda nimetatud artiklite kohaldamisest, võttes arvesse üldist käibemaksu mõju kõnealuses liikmesriigis ning halduse lihtsustamise vajadust, tingimusel et see ei põhjusta konkurentsimoonutusi.

Artikkel 192

Kui maksukohustuslane liigub tavapärase maksustamiskorra alt maksustamise erikorra alla või vastupidi, võivad liikmesriigid võtta vajalikud meetmed tagamaks, et nimetatud maksukohustuslane ei saaks põhjendamatu kasu ega kannaks põhjendamatu kahju.

XI JAOTIS

MAKSUKOHUSTUSLASTE JA TEATAVATE MITTEMAKSUKOHUSTUSLASTE KOHUSTUSED*1. PEATÜKK****Maksukohustus*****1. jagu****Isikud, kes on maksuhalduri ees kohustatud käibemaksu tasuma****▼M3***Artikkel 192a*

Käesoleva jao kohaldamisel käsitatakse maksukohustuslast, kellel on selle liikmesriigi territooriumil, kus maks tasumisele kuulub, püsiv tegevuskoht, selles liikmesriigis asukohta mitteomava maksukohustuslasena, kui on täidetud järgmised tingimused:

▼ M3

- a) ta teostab kõnealuse liikmesriigi territooriumil maksustatavaid kaubatarneid või teenuseosutamisi;
- b) tema tegevuskoht kõnealuse liikmesriigi territooriumil ei osale kõnealuses kaubatarnes ega teenuseosutamises.

▼ M18**▼ C3***Artikkel 193*

Käibemaksu tasub maksukohustuslane, kelle kaubatarned või teenuste osutamine on maksustatav, välja arvatud juhtudel, kui vastavalt artiklitele 194–199b ja artiklile 202 tasub maksu teine isik.

▼ B*Artikkel 194*

1. Kui maksustatavaid kaupu tarnib või teenuseid osutab maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole selle liikmesriigi territooriumil, kus käibemaks tasumisele kuulub, võivad liikmesriigid ette näha, et käibemaksu on kohustatud tasuma isik, kellele kaupu tarnitakse või teenuseid osutatakse.

2. Liikmesriigid määravad kindlaks lõike 1 rakendamise tingimused.

Artikkel 195

Käibemaksu tasuvad isikud, kes on selle liikmesriigi territooriumil, kus käibemaks tasumisele kuulub, registreeritud käibemaksukohustuslasena ja kellele kaubad tarnitakse artiklis 38 või 39 esitatud tingimustel, juhul kui tarnijaks on maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole kõnealuses liikmesriigis.

▼ M3*Artikkel 196*

Käibemaksu tasuvad kõik maksukohustuslased ja käibemaksukohustuslasena registreeritud juriidilistest isikutest mittemaksukohustuslased, kellele osutatakse artiklis 44 nimetatud teenuseid, juhul kui teenuseid osutab maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis.

▼ B*Artikkel 197*

1. Käibemaksu tasub kaubatarnete saaja, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) maksustatav tehing on artiklis 141 sätestatud tingimustel tehtud kaubarne;
- b) kaubarne saaja on teine maksukohustuslane või mittemaksukohustuslasest juriidiline isik, kes on registreeritud käibemaksukohustuslasena liikmesriigis, kus kaupu tarnitakse;

▼M9

- c) sellise maksukohustuslase väljastatud arve, kelle asukoht ei ole sihtliikmesriigis, on koostatud 3. peatüki 3.–5. jao kohaselt.

▼B

2. Liikmesriigid võivad kehtestada käesoleva artikli lõikest 1 erandi, kui vastavalt artiklile 204 on isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, määratud maksuesindaja.

Artikkel 198

1. Kui maksukohustuslase, kes on reguleeritud kullaturu liige, ja teise maksukohustuslase, kes ei ole selle turu liige, vahelisi investeeringukuluga seotud eritehinguid maksustatakse vastavalt artiklile 352, määravad liikmesriigid soetaja isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma.

Kui soetaja, kes ei ole reguleeritud kullaturu liige, on maksukohustuslane ja on kohustatud liikmesriigis, kus maks kuulub tasumisele üksnes artiklis 352 nimetatud tehingute eest, end käibemaksukohustuslasena registreerima, täidab müüja maksukohustused soetaja nimel selle liikmesriigi seaduse kohaselt.

2. Kui kullamaterjali või pooltooteid, mille puhtusaste on vähemalt 325 tuhandikku, või artikli 344 lõike 1 määratlusele vastavat investeeringukulda tarnib maksukohustuslane, kes kasutab artiklites 348, 349 ja 350 sätestatud valikutest üht, võib liikmesriik määrata soetaja isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks lõigete 1 ja 2 rakendamise korra ja tingimused.

Artikkel 199

1. Liikmesriigid võivad sätestada, et käibemaksu tasumise eest vastutav isik on maksukohustuslane, kellele osutatakse ükskõik millist järgmist teenust või tehakse ükskõik milline järgmine tarne:

- a) kinnisvaraga seotud ehitusteenused, sealhulgas remondi-, puhastus-, hooldus-, ümberehitus- ja lammutusteenused ning artikli 14 lõike 3 alusel kaubatarnena käsitatav ehitustööde üleandmine;

- b) punktis a loetletud tegevusega seotud personaliteenused;

- c) artikli 135 lõike 1 punktides j ja k osutatud kinnisvaratarned, kui tarnija on valinud artikli 137 kohase maksustamisvõimaluse;

▼B

- d) kasutatud materjali tarned, sellise kasutatud materjali tarned, mida samal kujul ei ole võimalik taaskasutada, jääkide, tööstuslike ja mittetööstuslike jäätmete, ringlussevõtmiseks sobivate jäätmete, osaliselt töödeldud jäätmete, vanametalli ja teatavate kaupade tarned ning teenuste osutamine vastavalt VI lisas esitatud loetelule;
- e) selliste kaupade tarned, mida üks maksukohustuslane annab teisele tagatisena üle tagatise sissenõudmisel;
- f) pärast omandireservatsiooni loovutamist reservatsiooni kasutavale isikule tehtud tarned;
- g) kinnisvara võõrandamine sundmüügi puhul võlgniku poolt kohtuotsuse alusel.

2. Lõikes 1 sätestatud võimaluse kohaldamisel võivad liikmesriigid määratleda, milliste kaubatarnete ja teenuseosutamiste ning milliste kaubatarbijate ja teenuseosutajate või teenusesaajate ja kauba soetajate kategooriate suhtes neid meetmeid kohaldatakse.

3. Lõike 1 kohaldamiseks võivad liikmesriigid võtta järgmisi meetmeid:

- a) sätestada, et maksukohustuslasena käsitletakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud maksukohustuslast, kes viib ka läbi tegevusi või teostab tehinguid, mida ei käsitata artikli 2 kohase maksustatava kaubatarne või teenuste osutamisenä;
- b) sätestada, et mittemaksukohustuslasest avalik-õiguslikku isikut käsitletakse kui maksukohustuslast seoses talle osutatud teenuste ja saadud tarnetega nagu on osutatud lõike 1 punktides e, f ja g.

4. Liikmesriigid teavitavad käibemaksukomiteed vastavalt lõikele 1 vastu võetud siseriiklikest meetmetest, juhul kui nõukogu ei ole nimeetatud meetmeid heaks kiitnud enne 13. augustit 2006 kooskõlas direktiivi 77/388/EMÜ artikli 27 lõigetega 1-4, ja kui neid meetmeid käesoleva artikli lõike 1 alusel jätkatakse.

▼M8*Artikkel 199a*

1. ►**M18** Kuni 30. juunini 2022 võivad liikmesriigid ette näha, et käibemaksu on kohustatud tasuma maksukohustuslane, kellele tehakse mõni järgmistest tarnetest: ◀

- a) antakse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem) ⁽¹⁾ artiklis 3 määratletud kasvuhoonegaaside saastekvoot, mida võib üle anda kooskõlas kõnealuse direktiivi artikliga 12;
- b) antakse üle muid ühikuid, mida käitajad võivad kasutada kõnealuse direktiivi täitmiseks;

⁽¹⁾ ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

▼ **M12**

- c) mobiiltelefonide tarned, mis on valmistatud või kohandatud töötamiseks litsentsitud võrkudes ja kindlaksmääratud sagedustel, sõltumata sellest, kas neil on või puudub mõni muu kasutusala;
  - d) integraallülituse seadmete tarned, nagu mikroprotsessorid ja keskprotsessorid enne lõpptarbijale suunatud tootega liitmist;
  - e) gaasi ja elektrienergia tarned artikli 38 lõikes 2 määratletud maksukohustuslasest edasimüüjale;
  - f) gaasi ja elektrienergia sertifikaatide tarned;
  - g) artikli 24 lõikes 2 määratletud telekommunikatsiooniteenused;
  - h) mängukonsoolide, tahvel- ja sülearvutite tarned;
  - i) teravilja ja tehniliste kultuuride, sealhulgas õliseemnete ja suhkrupeedi, mida töötlemata kujul tavaliselt lõpptarbimiseks ei kasutata, tarned;
  - j) toormetallid ja metallide pooltoodete, sealhulgas väärismetallide, kui need ei ole muidu hõlmatud artikli 199 lõike 1 punktiga d või kui nende suhtes ei kehti kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsiooniesemete ja antiikesemete suhtes kohaldatav erikord vastavalt artiklitele 311–343 või investeringukulla erikord vastavalt artiklitele 344–356, tarned.
- 1a. Liikmesriigid võivad kehtestada lõikes 1 sätestatud mehhanismi kohaldamise tingimused.
- 1b. Lõikes 1 sätestatud mehhanismi kohaldamisega kõnealuse lõike punktides c–j loetletud kaupade või teenuste tarnete suhtes kaasneb asjakohaste ja tõhusate aruandluskohustuste kehtestamine nende maksustatavate isikute suhtes, kes tarnivad kaupu või teenuseid, mille suhtes kohaldatakse lõikes 1 sätestatud mehhanismi.
2. Liikmesriigid teavitavad käibemaksukomiteed lõikes 1 sätestatud mehhanismi kohaldamisest sellise mehhanismi kasutuselevõtmisel ja esitavad käibemaksukomiteele järgmise teabe:
- a) mehhanismi kohaldava meetme rakendusala koos pettuste liigi ja tunnustega ning kaasnevate meetmete üksikasjalik kirjeldus, sealhulgas maksustatavate isikute mis tahes aruandluskohustused ja mis tahes kontrollimeetmed;
  - b) meetmed, mis on võetud selleks, et teavitada asjaomaseid maksustatavaid isikuid mehhanismi kohaldamise alustamisest;

▼ **M12**

- c) hindamiskriteeriumid, mis võimaldavad võrrelda lõikes 1 loetletud kaupade ja teenustega seotud pettusi enne ja pärast mehhanismi kohaldamist, muude kaupade ja teenustega seotud pettusi enne ja pärast mehhanismi kohaldamist ning muud liiki pettuste mis tahes võimalikku sagemist enne ja pärast mehhanismi kohaldamist;
- d) mehhanismi kohaldava meetme alguskuupäev ja kohaldamise periood.

▼ **M8**

3. ► **M12** Liikmesriigid, kes kohaldavad lõikes 1 sätestatud mehhanismi, peavad lõike 2 punktis c sätestatud hindamiskriteeriumide põhjal ning hiljemalt 30. juuniks 2017 esitama komisjonile aruande. ◀ Aruandes näidatakse selgelt, millist teavet tuleb käsitada konfidentsiaalsena ja millist teavet võib avaldada.

Aruandes esitatakse üksikasjalik hinnang meetme üldise tulemuslikkuse ja tõhususe kohta, eelkõige seoses järgmisega:

▼ **M12**

- a) pettuste mõju meetmega hõlmatud kaupade tarnetele või teenuste osutamisele;

▼ **M8**

- b) pettuste võimalik ülekandumine kaupadele või teistele teenustele;
- c) maksukohustuslaste poolt kõnealuse meetme nõuete täitmiseks tehtavad kulutused.

▼ **M12**

4. Iga liikmesriik, kes on avastanud oma territooriumil muutusi käesoleva artikli jõustumisest lõikes 1 loetletud kaupade või teenustega seotud pettuste suundumustes seoses nende kaupade või teenustega, esitab komisjonile selle kohta aruande hiljemalt 30. juuniks 2017.

5. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule enne 1. jaanuari 2018 üldise hindamisaruande, milles hinnatakse lõikes 1 sätestatud mehhanismi mõju pettusevastasele võitlusele.

▼ **M18***Artikkel 199b*

1. Liikmesriik võib tungivalt kiireloomulistel juhtudel ja kooskõlas lõigetega 2 ja 3 teatavate kaupade tarnimisel või teenuste osutamisel määrata erandina artiklist 193 käibemaksu tasumise eest vastutavaks isikuks kaupade või teenuste saaja, kiirreageerimismehhanismi erimeetmena sellise ootamatu ja suuremahulise maksupettuse tõkestamiseks, mis võib kaasa tuua märkimisväärset ja korvamatut rahalist kahju.

Liikmesriik võtab kiirreageerimismehhanismi erimeetme suhtes asjakohaseid kontrollimeetmeid maksukohustuslaste puhul, kes tarnivad kaupu või osutavad teenuseid, mille suhtes kõnealust meedet kohaldatakse, ning erimeetme kehtivusaeg ei või olla pikem kui üheksa kuud.

2. Liikmesriik, kes soovib võtta lõike 1 kohast kiirreageerimismehhanismi erimeedet, saadab komisjonile lõike 4 kohaselt kehtestatud standardvormi kasutades teate ja samal ajal saadab selle ka teistele liikmesriikidele. Liikmesriik esitab komisjonile teabe, milles on märgitud asjaomane sektor, pettuse liik ja tunnused, tungiva kiireloomulisuse põhjuste olemasolu, pettuse ootamatus ja suuremahulisus ning tagajärjed märkimisväärse ja korvamatu rahalise kahju seisukohast. Kui komisjon leiab,

▼ **M18**

et tal ei ole kogu vajalikku teavet, võtab ta kahe nädala jooksul alates teate saamisest asjaomase liikmesriigiga ühendust ning täpsustab, millist täiendavat teavet on vaja. Täiendav teave, mida asjaomane liikmesriik komisjonile annab, saadetakse samal ajal ka teistele liikmesriikidele. Kui saadud täiendav teave ei ole piisav, teatab komisjon asjaomasele liikmesriigile sellest ühe nädala jooksul.

Liikmesriik, kes soovib võtta käesoleva artikli lõike 1 kohast kiirreageerimismehhanismi erimeedet, esitab samal ajal komisjonile artikli 395 lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetluse kohaselt taotluse.

Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud tungivalt kiireloomulistel juhtudel viiakse artikli 395 lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetlus lõpule kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil komisjon taotluse kätte sai.

3. Niipea kui komisjonil on olemas kogu teave, mida ta peab vajalikuks lõike 2 esimeses lõigus osutatud teate hindamiseks, teatab ta sellest liikmesriikidele. Kui komisjon on kiirreageerimismehhanismi erimeetme võtmisele vastu, koostab ta negatiivse arvamuse ühe kuu jooksul alates teate saamisest ning teavitab sellest asjaomast liikmesriiki ja käibemaksukomiteed. Kui komisjonil ei ole vastuväiteid, kinnitab ta seda asjaomasele liikmesriigile ja käibemaksukomiteele kirjalikult sama ajavahemiku jooksul. Liikmesriik võib kiirreageerimismehhanismi erimeetme vastu võtta alates sellise kinnituse saamise kuupäevast. Teate hindamisel võtab komisjon arvesse mis tahes teise liikmesriigi poolt talle saadetud kirjalikke seisukohti.

4. Komisjon võtab vastu rakendusakti, millega kehtestatakse standardvorm lõikes 2 osutatud kiirreageerimismehhanismi erimeetme võtmise teate esitamiseks ja lõike 2 esimeses lõigus osutatud teabe andmiseks. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas lõikes 5 osutatud kontrollimenetlusega.

5. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011⁽¹⁾ artiklit 5 ja selle kohaldamisel on komitee nõukogu määruse (EL) nr 904/2010⁽²⁾ artikliga 58 loodud komitee.

6. Lõikes 1 sätestatud kiirreageerimismehhanismi erimeedet kohaldatakse kuni 30. juunini 2022.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

⁽²⁾ Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

▼ **M20***Artikkel 199c*

1. Erandina artiklist 193 võib liikmesriik kuni 30. juunini 2022 võtta kasutusele riigisisese kaupade tarnimise ja teenuste osutamise suhtes kohaldatava üldise pöördmaksustamise mehhanismi, mille kohaselt on käibemaksu kohustatud tasuma maksukohustuslane, kellele kõikide tarnitavate kaupade ja osutatavate teenuste maksumus ületab 17 500 eurot tehingu kohta.

Liikmesriik, kes soovib üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutusele võtta, peab vastama kõigile järgmistele tingimustele:

- a) tema käibemaksu alalaekumine, mis on arvatud vastavalt komisjoni poolt 23. augustil 2016 avaldatud käibemaksu alalaekumist käsitlevas 2016. aasta lõpparuandes esitatud meetodile ja andmetele ning mis on väljendatud protsendina käibemaksukohustuste kogusummast, oli 2014. aastal vähemalt 5 protsendipunkti üle ühenduse käibemaksu alalaekumise mediaani;
- b) tuginedes mõjuhinnangule, mis oli lisatud käesoleva artikli seadusandlikule ettepanekule, on tema karussellpettuse tase üle 25 % kogu käibemaksu alalaekumise summast;
- c) ta on teinud kindlaks, et muud kontrollimeetmed ei ole piisavad karussellpettuse vastu võitlemiseks tema territooriumil, täpsustades eelkõige, milliseid kontrollimeetmeid on kohaldatud ja mis olid konkreetsed tulemuslikkuse puudumise põhjused, samuti täpsustades põhjused, miks käibemaksualane halduskoostöö on osutunud ebapiisavaks;
- d) ta on teinud kindlaks, et maksukohustuse täitmisest saadav hinnanguline kasu ja maksusumma, mille kogumist eeldatakse üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutuselevõtu tulemusena, kaaluvad üles üldise eeldatava lisakoormuse ettevõtetele ja maksuhalduritele vähemalt 25 % võrra, ning
- e) ta on teinud kindlaks, et ettevõtetele ja maksuhalduritele üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutuselevõtu tulemusena tekkivad kulud ei ole suuremad muude kontrollimeetmete kohaldamisega kaasnevatest kuludest.

Liikmesriigid lisavad lõikes 3 osutatud taotlusele käesoleva lõike teise lõigu punktis a osutatud käibemaksu alalaekumise arvutuse vastavalt komisjoni avaldatud käibemaksu alalaekumist käsitlevas aruandes esitatud meetodile ja andmetele.

2. Üldist pöördmaksustamise mehhanismi kohaldavad liikmesriigid kehtestavad asjakohased ja tulemuslikud elektroonilise aruandluse kohustused kõigile maksukohustuslastele, eelkõige neile, kes tarnivad või saavad kaupu või osutavad või saavad teenuseid, mille suhtes kõnealust mehhanismi kohaldatakse, eesmärgiga tagada üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise tõhus toimimine ja jälgimine.

▼ **M20**

3. Liikmesriik, kes soovib üldist pöördmaksustamise mehhanismi kohaldada, esitab komisjonile taotluse koos järgmise teabega:

- a) üksikasjalik põhjendus lõikes 1 osutatud tingimuste täitmise kohta,
- b) üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise alguskuupäev ja kohaldamisperiood,
- c) meetmed maksukohustuslaste teavitamiseks üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutuselevõttust ning
- d) lõikes 2 osutatud kaasnevate meetmete üksikasjalik kirjeldus.

Kui komisjon leiab, et tal ei ole kogu vajalikku teavet, nõuab ta ühe kuu jooksul alates taotluse kättesaamisest lisateavet, sealhulgas aluseks olevate meetodite, eelduste ja uuringute kohta, ja muid tõendavaid dokumente. Taotleval liikmesriik esitab nõutud teabe ühe kuu jooksul pärast teate kättesaamist.

4. Kui komisjon leiab, et taotlus vastab lõikes 3 sätestatud nõuetele, esitab ta hiljemalt kolme kuu möödumisel pärast kogu vajaliku teabe saamist nõukogule ettepaneku. Nõukogu võib ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal lubada taotleval liikmesriigil kohaldada üldist pöördmaksustamise mehhanismi. Kui komisjon leiab, et taotlus ei vasta lõikes 3 sätestatud nõuetele, teeb ta taotlevale liikmesriigile ja nõukogule oma põhjendused sama tähtaja jooksul teatavaks.

5. Kui käesoleva lõike teise lõigu kohaselt on tegemist siseturule avalduva märkimisväärse negatiivse mõjuga, teeb komisjon hiljemalt kolme kuu möödumisel pärast kogu vajaliku teabe saamist ettepaneku tunnistada kõik lõikes 4 osutatud rakendusotsused kehtetuks kõige varem kuus kuud pärast seda, kui jõustub esimene rakendusotsus, millega lubatakse liikmesriigil üldist pöördmaksustamise mehhanismi kohaldada. See kehtetuks tunnistamise ettepanek loetakse nõukogu poolt vastuvõetuks, kui 30 päeva jooksul pärast seda, kui komisjon on ettepaneku vastu võtnud, ei otsusta nõukogu ühehäälselt ettepanek tagasi lükata.

Märkimisväärse negatiivse mõjuna käsitatakse asjaolu, mille korral on täidetud järgmised tingimused:

- a) vähemalt üks liikmesriik, kes ei kohalda üldist pöördmaksustamise mehhanismi, teatab komisjonile, et üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise tõttu on käibemaksupettus tema territooriumil suurenenud, ning
- b) komisjon teeb kindlaks, sealhulgas käesoleva lõigu punktis a osutatud liikmesriikide esitatud teabe põhjal, et käibemaksupettuse suurenemine on seotud pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamisega ühes või mitmes liikmesriigis.

6. Üldist pöördmaksustamise mehhanismi kohaldav liikmesriik esitab elektrooniliselt kõigile liikmesriikidele järgmise teabe:

- a) nende isikute nimed, kelle suhtes on üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise alguskuupäevale eelnenud 12 kuu jooksul algatatud kas kriminaal- või haldusmenetlus käibemaksupettuse eest, ning

▼ **M20**

- b) nende isikute nimed, sealhulgas juriidiliste isikute korral nende juhatajate nimed, kelle käibemaksukohustuslasena registreerimine kõnealuses liikmesriigis lõpetatakse pärast üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutuselevõttu, ning
- c) nende isikute nimed, sealhulgas juriidiliste isikute korral nende juhatajate nimed, kes ei ole üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutuselevõtule järgnenud kahe järjestikuse maksustamisperioodi kohta esitanud oma käibedeklaratsiooni.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud teave esitatakse hiljemalt kolme kuu möödumisel pärast üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutuselevõttu ning seda ajakohastatakse seejärel iga kolme kuu tagant. Esimese lõigu punktis c osutatud teave esitatakse hiljemalt üheksa kuu möödumisel pärast üldise pöördmaksustamise mehhanismi kasutuselevõttu ning seda ajakohastatakse seejärel iga kolme kuu tagant.

Üldist pöördmaksustamise mehhanismi kohaldavad liikmesriigid esitavad komisjonile vahearuaude hiljemalt ühe aasta möödumisel pärast üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise algust. Selles aruandes hinnatakse üksikasjalikult üldise pöördmaksustamise mehhanismi tulemuslikkust. Kolm kuud pärast üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise lõppemist esitavad kõnealust mehhanismi kohaldanud liikmesriigid lõpparuande selle üldise mõju kohta.

7. Liikmesriigid, kes kõnealust mehhanismi ei kohalda, esitavad komisjonile vahearuaude nende territooriumile teistes liikmesriikides üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamisest tulenenud mõju kohta. Selline aruanne esitatakse komisjonile hiljemalt kolme kuu jooksul pärast seda, kui üldist pöördmaksustamise mehhanismi on kohaldatud ühes liikmesriigis vähemalt üks aasta.

Kui vähemalt üks liikmesriik kohaldab üldist pöördmaksustamise mehhanismi, esitavad liikmesriigid, kes kõnealust mehhanismi ei kohalda, komisjonile lõpparuande nende territooriumile teistes liikmesriikides üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamisest tulenenud mõju kohta 30. septembriks 2022.

8. Lõikes 6 osutatud aruannetes hindavad liikmesriigid üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise mõju järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:

- a) muutused käibemaksu alalaekumises;
- b) muutused käibemaksupettuses, pidades eelkõige silmas karussellpettust ja pettust jaemüügi tasandil;
- c) muutused maksukohustuslaste halduskoormuses;
- d) muutused maksuhaldurite halduskuludes.

9. Lõikes 7 osutatud aruannetes hindavad liikmesriigid üldise pöördmaksustamise mehhanismi kohaldamise mõju järgmiste hindamiskriteeriumide alusel:

- a) muutused käibemaksupettuses, pidades eelkõige silmas karussellpettust ja pettust jaemüügi tasandil;
- b) pettuse kandumine liikmesriikidest, kes kohaldavad või on kohaldanud üldist pöördmaksustamise mehhanismi.

▼B*Artikkel 200*

Käibemaksu tasub iga isik, kes teostab kaupade maksustatava ühendusesisese soetuse.

Artikkel 201

Impordil tasub käibemaksu isik või tasuvad käibemaksu isikud, kelle impordi liikmesriik on määranud isikuteks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma või keda ta sellisena tunnustab.

Artikkel 202

Käibemaksu tasub isik, kelle tõttu kaubad ei ole enam hõlmatud artiklites 156, 157, 158, 160 ja 161 nimetatud protseduuride või olukordadega.

Artikkel 203

Käibemaksu tasub iga isik, kes märgib arvele käibemaksu.

Artikkel 204

1. Kui artiklite 193–197 ja artiklite 199 ja 200 kohaselt käibemaksu tasumise eest vastutav isik on maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus käibemaks tasumisele kuulub, võivad liikmesriigid lubada tal määrata maksuesindaja isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma.

Kui maksustatava tehingu sooritab maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus käibemaks tasumisele kuulub, ja tema asukohariigiga puudub juriidiline vastastikust abi käsitlev kokkulepe, mis oma ulatuselt sarnaneb direktiivis 76/308/EMÜ⁽¹⁾ ja määruses (EÜ) 1798/2003⁽²⁾ sätestatuga, võivad liikmesriigid samuti ette näha, et isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, on ühendusevälise maksukohustuslase määratud maksuesindaja.

▼M3

Liikmesriigid ei või kohaldada teises lõigus nimetatud valikut nende artikli 358a punktis 1 määratletud maksukohustuslaste suhtes, kelle asukoht ei ole ühenduses ja kes on valinud telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ja elektrooniliste teenuste suhtes kohaldatava erikorra.

▼B

2. Lõike 1 esimeses lõigus nimetatud valikuvõimalus sõltub iga liikmesriigi kehtestatavatest tingimustest ja korrast.

Artikkel 205

Artiklites 193–200 ning artiklites 202, 203 ja 204 nimetatud juhtudel võivad liikmesriigid ette näha, et käibemaksu tasumise eest vastutab solidaarselt mõni muu isik peale isiku, kes on kohustatud käibemaksu tasuma.

⁽¹⁾ Nõukogu 15. märtsi 1976. aasta direktiiv 76/308/EMÜ vastastikuse abi kohta teatavate lõivude, tollimaksude, maksude ja muude meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (EÜT L 73, 19.3.1976, lk 18). Direktiivi on viimati muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

⁽²⁾ Nõukogu 7. oktoobri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1798/2003 halduskoostöö kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 264, 15.10.2003, lk 1). Määrust on viimast korda muudetud määrusega (EÜ) nr 885/2004 (ELT L 168, 1.5.2004, lk 1).

▼B

2. jagu

Maksmise kord

Artikkel 206

Iga maksukohustuslane, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, tasub käibemaksu netosumma artiklis 250 ettenähtud regulaarse käibedeklaratsiooni esitamisel. Liikmesriigid võivad nimetatud summa tasumiseks kehtestada muu tähtpäeva või nõuda vahemakseid.

Artikkel 207

Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid selleks, et isikud, kes artiklite 194–197 ja artiklite 199 ja 204 kohaselt loetakse olevat kohustatud tasuma maksu maksukohustuslase asemel, kelle asukoht ei ole kõnealuse riigi territooriumil, täidaksid käesolevas jaos sätestatud maksekohustusi.

Samuti võtavad nad vajalikke meetmeid selleks, et isikud, kes artikli 205 kohaselt vastutavad maksu tasumise eest solidaarselt, neid maksekohustusi täidaksid.

Artikkel 208

Kui liikmesriigid määravad vastavalt artikli 198 lõikele 1 isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, investeringukulla soetaja või kui kullamaterjali, pooltoodete või artikli 344 lõike 1 kohaselt määratletud investeringukulla puhul kasutavad liikmesriigid artikli 198 lõikes 2 ettenähtud võimalust määrata soetaja isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, võtavad nad vajalikud meetmed tagamaks, et maksu tasumise eest vastutavaks määratud isik täidab käesolevas jaos sätestatud maksimiskohustusi.

Artikkel 209

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et mittemaksukohustuslasest juriidilised isikud, kes on kohustatud käibemaksu tasuma ►C1 artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis i nimetatud ◀ kaupade ühendusesiseselt soetamiselt, täidaksid käesolevas jaos sätestatud maksimiskohustusi.

Artikkel 210

►C1 Liikmesriigid määravad artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis ii nimetatud uute veovahendite ühendusesisesel soetamisel ja artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis iii nimetatud ◀ aktsiisikaupade ühendusesisesel soetamisel kehtiva käibemaksu maksmise korra.

▼B*Artikkel 211*

Liikmesriigid kehtestavad maksmise üksikasjalikud eeskirjad kaupade impordi puhul.

Eelkõige võivad liikmesriigid ette näha, et käibemaksu, mis kuulub tasumisele kaupade impordil maksukohustuslaste või isikute poolt, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, või nimetatud kahte liiki isikute teatavate kategooriate poolt, ei pea tasuma kaupade impordil, tingimusel et selline maks märgitakse artikli 250 kohaselt esitatavasse käibedeklaratsiooni.

Artikkel 212

Liikmesriigid võivad vabastada maksukohustuslased tasumisele kuuluva tühise käibemaksusumma tasumisest.

*2. PEATÜKK***Registreerimine***Artikkel 213*

1. Iga maksukohustuslane teatab, millal tema tegevus maksukohustuslasena algab, muutub või lõpeb.

Enda kehtestatavatel tingimustel lubavad liikmesriigid selle teate esitada elektrooniliselt. Nad võivad elektroonilist esitamist ka nõuda.

2. Ilma et see piiraks lõike 1 esimese lõigu kohaldamist, peab iga maksukohustuslane või mittemaksukohustuslasest juriidiline isik, kes soetab ühendusesiselt kaupu, mis ei kuulu artikli 3 lõike 1 alusel käibemaksuga maksustamisele, selle deklareerima, kui nimetatud artiklis ettenähtud maksuvabastuse tingimused ei ole enam täidetud.

Artikkel 214

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et järgmised isikud registreerida, andes neile individuaalse numbr:

- a) iga maksukohustuslane, välja arvatud artikli 9 lõikes 2 nimetatud maksukohustuslased, kes teeb oma riigi territooriumil mahaarvamisõigust andvaid kaubarneid või osutab teenuseid, välja arvatud sellised kaubarneid ja teenuseosutamised, mille puhul peab käibemaksu artiklite 194–197 ja artikli 199 kohaselt tasuma ainult kaupade soetaja või teenuste saaja või isik, kelle tarbeks kaubad või teenused on mõeldud;
- b) iga maksukohustuslane või mittemaksukohustuslasest juriidiline isik, kes ühendusesiselt soetab artikli 2 lõike 1 punkti b kohaselt käibemaksuga maksustatavaid kaupu või kes kasutab artikli 3 lõikes 3 ettenähtud valikuõigust oma kaupade ühendusesisene soetamine käibemaksuga maksustada;

▼ B

- c) iga maksukohustuslane, kes soetab oma riigi territooriumil ühendusesiseselt kaupu oma tegevuseks ► **C1** , mis on seotud artikli 9 lõike 1 teises lõigus nimetatud välismaal toimuva majandustegevusega; ◀

▼ M3

- d) iga maksukohustuslane, kes selle riigi territooriumil saab teenuseid, mille eest ta artikli 196 kohaselt peab tasuma käibemaksu;
- e) iga maksukohustuslane, kelle asukoht on selle riigi territooriumil ja kes osutab teise liikmesriigi territooriumil teenuseid, millelt artikli 196 kohaselt peab käibemaksu tasuma üksnes teenuse saaja.

▼ B

2. Liikmesriigid ei pea registreerima teatavaid maksukohustuslasi, kes juhuti teevad artiklis 12 sätestatud tehinguid.

Artikkel 215

Isiku käibemaksuregistri numbril on eesliide, milles kasutatakse kahetähelist koodi vastavalt rahvusvahelisele standardile ISO 3166 alfa 2, mis võimaldab tuvastada registreerimise numbril väljaandnud liikmesriigi.

Kreeka Vabariik võib siiski kasutada eesliidet "EL".

Artikkel 216

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et nende registreerimissüsteem võimaldaks tuvastada artiklis 214 nimetatud maksukohustuslasi ning tagada seega artiklis 402 sätestatud ühendusesiseste tehingute maksustamise üleminekukorra nõuetekohane kohaldamine.

*3. PEATÜKK**Arved***1. jagu****Määratlus****▼ M9***Artikkel 217*

Käesoleva direktiivi kohaldamisel tähendab mõiste „elektrooniline arve” arvet, mis sisaldab käesoleva direktiiviga nõutud teavet ning mis väljastatakse ja saadakse elektroonilisel kujul.

▼B

2. jagu

Arve mõiste

Artikkel 218

Käesoleva direktiivi kohaldamisel tunnustavad liikmesriigid paberil või elektroonilisel kujul olevaid dokumente ja sõnumeid arvetena ►**C1**, kui need vastavad käesolevas peatükis sätestatud tingimustele. ◀

Artikkel 219

Iga dokumenti või sõnumit, mis selgesõnaliselt ja ühemõtteliselt viitab esialgsele arvele ja muudab seda, käsitatakse arvena.

3. jagu

Arvete väljastamine

▼M16

Artikkel 219a

1. Arve väljastamise suhtes kohaldatakse V jaotise sätete kohaselt selle liikmesriigi eeskirju, mida käsitatakse kaubarne tegemise või teenuste osutamise kohana.

2. Erandina lõikest 1 kohaldatakse arve väljastamise suhtes

a) selle liikmesriigi eeskirju, kus on kauba tarnija või teenuse osutaja ettevõtte asukoht või püsiv tegevuskoht, kust tarnet teostatakse või teenust osutatakse, või sellise asukoha või püsiva tegevuskoha puudumisel selle liikmesriigi eeskirju, kus on kauba tarnija või teenuse osutaja alaline elu- või asukoht või peamine elukoht, juhul kui

i) kauba tarnija või teenuse osutaja asukoht ei ole liikmesriigis, mida V jaotise sätete kohaselt käsitatakse kaubarne tegemise või teenuste osutamise kohana, või kui tema tegevuskoht kõnealuses liikmesriigis ei osale kaubarne tegemise või teenuste osutamises artikli 192a punkti b tähenduses, ning kui isik, kes on kohustatud tasuma käibemaksu, on isik, kellele kaup tarnitakse või teenused osutatakse, välja arvatud juhul, kui kauba soetaja või teenuse saaja väljastab arve (endale arve koostamine);

ii) kaubarne tegemise või teenuste osutamise koht ei ole V jaotise sätete kohaselt ühenduses;

b) selle liikmesriigi eeskirju, kus kauba tarnija või teenuse osutaja, kes kasutab ühte XII jaotise 6. peatükis osutatud erikordadest, on registreeritud.

3. Käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse ilma, et see piiraks artiklite 244–248 kohaldamist.

▼ **M9***Artikkel 220*

1. Iga maksukohustuslane tagab, et arve oleks väljastatud tema enda, kauba soetaja või teenuse saaja poolt või tema nimel ja arvel tegutseva kolmanda isiku poolt järgmistel juhtudel:

- 1) kaubatarned või teenused teisele maksukohustuslasele või juriidilisest isikust mittemaksukohustuslasele;
- 2) artiklis 33 nimetatud kaubatarned;
- 3) kaubatarned, mis teostatakse vastavalt artiklis 138 nimetatud tingimustele;
- 4) enne ühe punktides 1 ja 2 osutatud kaubarne teostamist talle tehtud ettemaksed;
- 5) talle teise maksukohustuslasele või juriidilisest isikust mittemaksukohustuslase poolt enne teenuste osutamise lõpetamist tehtud ettemaksed.

2. Erandina lõikest 1 ja ilma et see piiraks artikli 221 lõike 2 kohaldamist, ei nõuta arve väljastamist artikli 135 lõike 1 punktide a–g alusel käibemaksust vabastatud teenuste osutamise puhul.

Artikkel 220a

1. Liikmesriigid lubavad maksukohustuslasel väljastada lihtsustatud arve järgmistel juhtudel:

- a) kui arve summa ei ole suurem kui 100 eurot või sellega võrdväärne summa liikmesriigi vääringus;
- b) väljastatud arve on dokument või sõnum, mida käsitatakse arvena artikli 219 kohaselt.

2. Liikmesriigid ei luba maksukohustuslasel väljastada lihtsustatud arvet, kui arved tuleb väljastada artikli 220 lõike 1 punktide 2 ja 3 kohaselt või kui maksustatavat kaubatarnet või teenuste osutamist teostab maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus maks tasumisele kuulub, või kelle tegevuskoht kõnealuse liikmesriigi territooriumil ei osale kõnealuses kaubarne ega teenuseosutamises artikli 192a tähenduses, ja käibemaksu tasuma kohustatud isik on isik, kellele kaubad tarnitakse või teenuseid osutatakse.

▼ **M9***Artikkel 221*

1. Liikmesriigid võivad kehtestada maksukohustuslastele kohustuse esitada arve, mis oleks kooskõlas artikli 226 või 226b kohaselt nõutavate andmetega, muude kaubatarnete või teenuste osutamiste puhul, millele ei ole osutatud artikli 220 lõikes 1.

2. Liikmesriigid võivad kehtestada maksukohustuslastele, kelle asukoht on nende territooriumil või kellel on nende territooriumil püsiv tegevuskoht, mille kaudu teenuseid osutatakse, kohustuse väljastada arve, mis oleks kooskõlas artiklis 226 või 226b nõutavate andmetega, artikli 135 lõike 1 punktide a–g kohaselt maksust vabastatud teenuste osutamise puhul kõnealuste maksukohustuslaste poolt nende territooriumil või väljaspool ühendust.

▼ **A1**

3. Liikmesriigid võivad vabastada maksukohustuslased artikli 220 lõikega 1 või artikliga 220a sätestatud kohustusest esitada arve kaubatarnete või teenuste osutamise kohta, mille maksukohustuslane on teostanud nende territooriumil ja mis on artiklite 110 ja 111, artikli 125 lõike 1, artikli 127, artikli 128 lõike 1, artikli 132, artikli 135 lõike 1 punktide h kuni l, artiklite 136, 371, 375, 376 ja 377, artikli 378 lõike 2, artikli 379 lõike 2 ja artiklite 380 kuni 390c alusel maksust vabastatud, olenemata sellest, kas eelnevas etapis makstud käibemaks tagastatakse.

▼ **M9***Artikkel 222*

Kui tarnitakse kaupu artiklis 138 sätestatud tingimustel või osutatakse teenuseid, mille eest vastavalt artiklile 196 peab käibemaksu tasuma teenuse saaja, väljastatakse arve hiljemalt maksustatava teokoosseisu tekkimisele järgneva kuu viieteistkümnendaks kuupäevaks.

Muude kaubatarnete ja muu teenuste osutamisega seotud arvete väljastamisele võivad liikmesriigid kehtestada maksukohustuslastele ajapiirangud.

Artikkel 223

Liikmesriigid lubavad maksukohustuslasel väljastada koondarveid, mis hõlmavad mitme eri kaubatarne või teenuste osutamise andmeid, tingimusel et koondarves kajastatud kaubatarnetelt või teenuste osutamiselt tasumisele kuuluv käibemaks muutub sissenõutavaks sama kalendrikuu jooksul.

Ilma et see piiraks artikli 222 kohaldamist, võivad liikmesriigid lubada koondarvetel kajastada tarneid, millelt tasumisele kuuluv käibemaks on muutunud sissenõutavaks ühest kalendrikuust pikema ajavahemiku jooksul.

▼M9*Artikkel 224*

Maksudohustulase poolt tarnitud kaupade soetaja või osutatud teenuste saaja võib ise arve koostada, tingimusel et mõlemad osapooled on selles eelnevalt kokku leppinud ja on olemas kord, mille alusel kaupu tarniv või teenuseid osutav maksudohustulane iga arve vastu võtab. Liikmesriigid võivad nõuda, et sellised arved tuleb koostada maksudohustulase nimel ja eest.

Artikkel 225

Liikmesriigid võivad kehtestada maksudohustulastele eritingimusi juhtudeks, kui kolmas isik või soetaja või teenuse saaja, kes väljastab arveid, asub riigis, kellega puudub igasugune juriidiline vastastikust abi käsitlev kokkulepe, mis oma ulatuselt sarnaneks direktiivi 2010/24/EL⁽¹⁾ ja määruse (EÜ) nr 1798/2003⁽²⁾ poolt sätestatuga.

▼B**4. jagu****Arvete sisu***Artikkel 226*

Ilma et see piiraks käesoleva direktiivi erisätete kohaldamist, tuleb artiklite 220 ja 221 kohaselt koostatud arvetel esitada seoses käibemaksuga üksnes järgmised andmed:

- 1) arve väljastamise kuupäev;
- 2) järjekorranumber, mis põhineb ühel või mitmel sarjal ja annab arvele kordumatu tunnuse;
- 3) artiklis 214 nimetatud käibemaksudohustulasena registreerimise number, mille alusel maksudohustulane kaupu tarnis või teenuseid osutas;
- 4) kaupade soetaja või teenuse saaja artiklis 214 nimetatud käibemaksudohustulasena registreerimise number, mille alusel talle kaupu tarniti või teenuseid osutati, juhul kui ta on kohustatud tasuma käibemaksu talle tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest või kui talle on tarnitud kaupu artikli 138 kohaselt;
- 5) maksudohustulase ja kaupade soetaja või teenuse saaja täielik nimi ja aadress;
- 6) tarnitud kaupade kogus ja laad või osutatud teenuste ulatus ja laad;

⁽¹⁾ Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.3.2010, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 7. oktoobri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1798/2003 halduskoostöö kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 264, 15.10.2003, lk 1).

▼ B

- 7) kuupäev, mil kaupade tarne või teenuste osutamine toimus või lõppes, või kuupäev, mil tehti artikli 220 punktides 4 ja 5 nimetatud ettemakse, kui seda kuupäeva on võimalik kindlaks teha ja kui see erineb arve väljastamise kuupäevast;

▼ M9

- 7a) märge „kassapõhine raamatupidamisarvestus”, kui käibemaks muutub sissenõutavaks tasu kättesaamise ajal vastavalt artikli 66 punktile b ning mahaarvamise õigus tekib ajal, kui mahaarvatav maks muutub sissenõutavaks;

▼ B

- 8) iga maksumäära või -vabastuse puhul maksustatav väärtus, ühikuhind ilma käibemaksuta ning hinnaalandused ja maksevähendid, kui need ei sisaldu ühikuhinnas;
- 9) kohaldatav käibemaksumäär;
- 10) tasumisele kuuluva käibemaksu summa, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse erikorda, mille puhul käesoleva direktiivi kohaselt seda teavet ei esitata;

▼ M9

- 10a) märge „endale arve koostamine”, kui kaupade tarnija või teenuse osutaja asemel väljastab arve kaupade soetaja või teenuse saaja;
- 11) maksuvabastuse korral viide käesoleva direktiivi asjakohastele sätetele, vastavatele siseriiklikele sätetele või mis tahes muu märge, et kaupade tarnimine või teenuste osutamine on maksuvaba;
- 11a) märge „pöördmaksustamine”, kui kaupade soetaja või teenuse saaja on kohustatud käibemaksu tasuma;

▼ B

- 12) uute veovahendite artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a sätestatud tingimustel tehtud ühendusesisese tarne puhul artikli 2 lõike 2 punktis b nimetatud andmed;

▼ M9

- 13) reisibüroode erikorra kohaldamisel märge „kasuminormi maksustamise kord – reisibürood”;
- 14) kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsiooni- ja antiikesemete suhtes kohaldatava erikorra kohaldamisel vastavalt märge „kasuminormi maksustamise kord – kasutatud kaubad”, „kasuminormi maksustamise kord – kunstiteosed” või „kasuminormi maksustamise kord – kollektsiooni- ja antiik-esemed”;

▼ B

- 15) kui isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, on maksuesindaja artikli 204 tähenduses, tema artiklis 214 nimetatud käibemaksukohustuslasena registreerimise number koos täieliku nime ja aadressiga.

▼ M9*Artikkel 226a*

Kui kaupu tarniv või teenuseid osutav maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus maks tasumisele kuulub, või kelle tegevuskoht kõnealuse liikmesriigi territooriumil ei osale kõnealuses kaubatarnes ega teenuseosutamises artikli 192a tähenduses, väljastab arve sellisele kaupade soetajale või sellisele teenuse saajale, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, võib maksukohustuslane välja jätta artikli 226 punktides 8, 9 ja 10 osutatud andmed ja selle asemel märkida kõnealuste kaupade või teenuste maksustatava väärtuse, osutades tarnitud kaupade kogusele ja liigile või osutatud teenuste ulatusele ja liigile.

Artikkel 226b

Artikli 220a ning artikli 221 lõigete 1 ja 2 kohaselt väljastatud lihtsustatud arvete puhul nõuavad liikmesriigid vähemalt järgmisi andmeid:

- a) arve väljastamise kuupäev;
- b) kaupu tarniva või teenuseid osutava maksukohustuslase registreerimisnumber;
- c) tarnitud kaupade või osutatud teenuste liik;
- d) tasumisele kuuluva käibemaksu summa või teave, mis võimaldab seda arvutada;
- e) kui väljastatud arve on dokument või sõnum, mida käsitatakse arvena artikli 219 kohaselt, täpne ja ühemõtteline viide nimetatud algele arvele ning konkreetsed andmed, mida muudetakse.

Liikmesriigid ei tohi nõuda arvetel muid andmeid peale selliste andmete, mis on osutatud artiklites 226, 227 ja 230.

▼ B*Artikkel 227*

Liikmesriigid võivad nõuda, et nende territooriumil registreeritud ja seal kaupu tarnivad või teenuseid osutavad maksukohustuslased märgiksid kaupade soetaja või teenuse saaja artiklis 214 nimetatud käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri muudel kui artikli 226 punktis 4 nimetatud juhtudel.

▼ M9

▼B*Artikkel 229*

Liikmesriigid ei nõua arvete allkirjastamist.

▼M9*Artikkel 230*

Arvel esitatud summad võivad olla mis tahes valuutas, tingimusel et tasumisele kuuluva või korrigeeritud käibemaksu summa on väljendatud selle liikmesriigi valuutas, rakendades artiklis 91 sätestatud vahetuskursi määramise viisi.

▼B**5. jagu****▼M9****Paberarved ja elektroonilised arved***Artikkel 232*

Elektroonilist arvet kasutatakse arve vastuvõtja nõusolekul.

Artikkel 233

1. Nii paber- kui elektroonilise arve päritolu õigsus, sisu terviklus ja arve loetavus tuleb tagada alates arve väljastamisest kuni arve säilitusaja lõpuni.

Iga maksukohustuslane määrab kindlaks arve päritolu õigsuse, sisu tervikluse ja loetavuse tagamise viisi. Selleks võib kasutada mis tahes äritegevuse kontrolli, mis loob usaldusväärse auditijälje arve ja kaubatarne või teenuse osutamise vahel.

„Päritolu õigsus” – tarne teostaja, teenuse osutaja või arve esitaja isiku samasuse tagamine.

„Sisu terviklus” tähendab, et käesoleva direktiivi kohaselt nõutavat sisu ei ole muudetud.

2. Lisaks lõikes 1 kirjeldatud äritegevuse kontrolli liikidele on elektroonilise arve päritolu õigsuse ja sisu tervikluse tagamise tehnoloogiad näiteks järgmised:

- a) täiustatud elektrooniline allkiri Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 1999. aasta direktiivi 1999/93/EÜ (elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta)⁽¹⁾ artikli 2 punkti 2 tähenduses, mis põhineb heakskiidetud sertifikaadil ja on loodud turvalise allkirja andmise vahendiga direktiivi 1999/93/EÜ artikli 2 punktide 6 ja 10 tähenduses;

⁽¹⁾ EÜT L 13, 19.1.2000, lk 12.

▼M9

- b) elektrooniline teabevahetus, mis on määratletud komisjoni 19. oktoobri 1994. aasta soovitusel 94/820/EÜ (elektroonilise teabevahetuse õiguslike aspektide kohta) ⁽¹⁾ 1. lisa artiklis 2, kui teabevahetusega seonduv leping näeb ette päritolu õigsust ja andmete terviklust tagavate menetluste kasutamise.

Artikkel 235

Liikmesriigid võivad kehtestada eritingimusi nende territooriumil tarnitud kaupade või osutatud teenuste eest esitatud elektrooniliste arvete suhtes, mis on väljastatud riigist, millega puudub juriidiline vastastikust abi käsitlev kokkulepe, mis oma kohaldamisalalt sarnaneb direktiivis 2010/24/EL ja määruses (EÜ) nr 1798/2003 sätestatuga.

Artikkel 236

Elektrooniliste arvete kogumi korral, mille puhul samale vastuvõtjale saadetakse või tehakse kättesaadavaks mitu arvet, võib kõikide arvete ühised andmed märkida vaid ühe korra, kui iga arve puhul on kogu teave juurdepääsetav.

Artikkel 237

Komisjon esitab hiljemalt 31. detsembriks 2016 Euroopa Parlamendile ja nõukogule sõltumatu majandusuuringul põhineva üldise hindamisaruande arvete esitamist käsitlevate uute eeskirjade kohta, mida kohaldatakse 1. jaanuarist 2013, ning eelkõige selle kohta, mil määral on need tegelikult aidanud vähendada ettevõtjate halduskoormust, ning vajaduse korral asjakohase ettepaneku kõnealuste eeskirjade muutmiseks.

▼B**6. jagu****Lihtsustamismeetmed***Artikkel 238***▼M9**

1. Pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist võivad liikmesriigid enda kehtestatud tingimustel ette näha, et kaubarneid ja osutatud teenuseid kajastavatele arvetele tuleb märkida ainult artikliga 226b nõutud teave järgmistel juhtudel:

- a) kui arve summa on suurem kui 100 eurot, kuid mitte suurem kui 400 eurot, või sellega võrdväärne summa liikmesriigi vääringus;
- b) kui asjakohase tegevusvaldkonna äri- ja haldustavade või arvete väljastamise tehniliste tingimuste tõttu on eriti raske täita kõiki artiklis 226 või 230 osutatud nõudeid.

⁽¹⁾ EÜT L 338, 28.12.1994, lk 98.

▼M9

3. Lõikega 1 ette nähtud lihtsustatud korda ei kohaldata juhul, kui nõutav on arvete väljastamine artikli 220 lõike 1 punktide 2 ja 3 kohaselt või kui maksustatavat kaubatarnet või teenuste osutamist teostab maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole liikmesriigis, kus käibemaks tasumisele kuulub, või kelle asukoht kõnealuse liikmesriigi territooriumil ei osale kõnealuses kaubatarne ega teenuseosutamises artikli 192a tähenduses, ja käibemaksu tasuma kohustatud isik on isik, kellele kaubad tarnitakse või teenust osutatakse.

▼B*Artikkel 239*

Kui liikmesriigid kasutavad artikli 272 lõike 1 esimese lõigu punktis b sätestatud võimalust mitte anda käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit maksukohustuslastele, kes ei tee ühtki artiklites 20, 21, 22, 33, 36, 138 ja 141 kirjeldatud tehingut, ja kui tarnijale, teenuse osutajale, kaupade soetajale või teenuse saajale ei ole seda tüüpi registreerimisnumbrit antud, tuleb selle asemel arvele märkida asjaomaste liikmesriikide poolt kindlaksmääratud muu maksuviitenumber.

Artikkel 240

Liikmesriigid, kes kasutavad artikli 272 lõike 1 esimese lõigu punktis b ettenähtud võimalust, võivad juhul, kui maksukohustuslasele on antud käibemaksukohustuslasena registreerimise number, ette näha, et arvele märgitakse ka järgmised andmed:

- 1) artiklites 44, 47, 50, 53, 54 ja 55 nimetatud teenuste osutamise ning artiklites 138 ja 141 tehtud kaubatarnete puhul käibemaksukohustuslasena registreerimise number ja maksuviitenumber;
- 2) muude kaubatarnete ja teenuste osutamise puhul üksnes maksuviitenumber või üksnes registreerimisnumber.

*4. PEATÜKK**Arvepidamine***1. jagu****Määratlus***Artikkel 241*

Käesolevas peatükis tähendab “arve säilitamine elektroonilisel teel” andmete säilitamist andmetöötluse ja salvestamise elektrooniliste vahendite abil, sealhulgas digitaalse pakkimise teel, andmesalvestuse teel ning kasutades juhett, raadiot, optikat või muid elektromagnetilisi vahendeid.

▼B

2. jagu
Üldised kohustused

Artikkel 242

Maksudkohustuslane peab pidama piisavalt üksikasjalikku raamatupidamisarvestust, mis võimaldab käibemaksu kohaldada ja selle kohaldamist maksuhalduri poolt kontrollida.

▼M9*Artikkel 243*

1. Maksukohustuslane peab arvestust kaupade kohta, mille ta on lähetanud või vedanud või mis on tema nimel lähetatud või veetud sihtkohta ühenduse territooriumil, kuid väljaspool lähteliikmesriiki, artikli 17 lõike 2 punktides f, g ja h sätestatud tingute tarbeks, mis seisnevad kõnealuste kaupade hindamises või töös kõnealuste kaupadega või nende ajutises kasutamises.

2. Maksukohustuslane peab piisavalt üksikasjalikku arvestust, mis võimaldaks tuvastada mõnest teisest liikmesriigist seal käibemaksudokumentatsioonina registreeritud maksukohustuslase või tema nimel tegutseva isiku poolt talle saadetud kaubad, mida kasutatakse teenuste osutamiseks, mis seisnevad kõnealuste kaupade hindamises või töös kõnealuste kaupadega.

▼B

3. jagu
Kõikide arvete säilitamisega seotud erikohustused

Artikkel 244

Iga maksukohustuslane tagab tema enda, kaupade soetaja või teenuse saaja või tema nimel ja arvel tegutseva kolmanda isiku väljastatud arvete koopiate säilitamise ja kõikide nende arvete säilitamise, mis ta on saanud.

Artikkel 245

1. Käesoleva direktiivi kohaldamisel võib maksukohustuslane kindlaks määrata kõigi arvete säilitamiskoha, tingimusel et ta teeb arved või teabe, mida säilitatakse vastavalt artiklile 244, pädevatele asutustele viimaste taotluse korral põhjendamatu viivitusega kättesaadavaks.

2. Liikmesriigid võivad nõuda, et nende territooriumil asuvad maksukohustuslased teataksid neile arvete säilitamiskoha juhul, kui see paikneb väljaspool nende territooriumi.

▼B

Lisaks võivad liikmesriigid nõuda, et maksukohustuslased, kes asuvad nende territooriumil, säilitaksid nende territooriumil arveid, mille on väljastanud maksukohustuslased ise, kaupade soetaja või teenuse saaja või nende nimel ja arvel tegutsev kolmas isik, ja arveid, mis nad on saanud, juhul kui säilitamine ei toimu elektroonilisel teel, mis tagaks asjakohastele andmetele täieliku *on-line* juurdepääsu.

▼M9**▼B***Artikkel 247*

1. Iga liikmesriik määrab kindlaks tähtaja, mille vältel maksukohustuslased peavad säilitama arveid, mis kajastavad tema territooriumil tarnitud kaupu või osutatud teenuseid, ja arveid, mis tema territooriumil asuvad maksukohustuslased on saanud.

▼M9

2. Artiklis 233 sätestatud nõuete täitmise tagamiseks võib lõikes 1 nimetatud liikmesriik nõuda, et arveid säilitataks algupärasel kujul – paberil või elektrooniliselt –, nagu need saadeti või kättesaadavaks tehti. Samuti võib liikmesriik nõuda, et arvete elektroonilisel säilitamisel säilitataks elektrooniliselt ka andmed, mis tagavad arvete päritolu õigsuse ja sisu tervikluse, nagu on sätestatud artiklis 233.

3. Lõikes 1 osutatud liikmesriigid võivad kehtestada eritingimusi, millega keelatakse või piiratakse arvete säilitamist riigis, millega ei ole sõlmitud õiguslikku kokkulepet vastastikuse abi kohta, mille ulatus on sarnane direktiivis 2010/24/EL ja määruses (EÜ) nr 1798/2003 sätestatuga või artiklis 249 osutatud õigusega arvetele elektrooniliste vahenditega juurde pääseda, neid alla laadida ja kasutada.

▼B*Artikkel 248*

Liikmesriigid võivad enda kehtestatavatel tingimustel nõuda mittemaksukohustuslaste saadud arvete säilitamist.

4. jagu**Juurdepääs muus liikmesriigis elektrooniliselt säilitatavatele arvetele****▼M9***Artikkel 248a*

Liikmesriigid võivad teatavate maksukohustuslaste puhul või teatavatel juhtudel kontrollimise eesmärgil nõuda, et arved, mis esitatakse nende territooriumil tarnitavate kaupade või osutatavate teenuste eest, ning arved, mis esitatakse maksukohustuslastele, kelle asukoht on nende territooriumil, tõlgitakse nende ametlikku keelde. Liikmesriigid ei või siiski kehtestada arvete tõlkimise üldist nõuet.

▼M9*Artikkel 249*

Kui maksukohustuslane säilitab enda väljastatud või saadud arveid elektroonilisel teel nii, et on tagatud *on-line*-juurdepääs asjaomastele andmetele, on tema asukohaliikmesriigi pädevatel asutustel ja teise liikmesriigi pädevatel asutustel, kui käibemaks kuulub tasumisele kõnealuses teises liikmesriigis, õigus kontrollimise eesmärgil neile arvetele juurde pääseda, neid alla laadida ja kasutada.

▼B*5. PEATÜKK****Deklaratsioonid****Artikkel 250*

1. Iga maksukohustuslane peab esitama käibedeklaratsiooni, kus on ära toodud kogu sissenõutavaks muutunud maksu ning tehtavate mahaarvamiste arvutamiseks vajalik teave, sealhulgas nimetatud maksu ja mahaarvamistega seotud tehingute koguväärtus ning maksuvabade tehingute summa, ulatuses, mis on vajalik maksubaasi kindlaksmääramiseks.

2. Liikmesriigid lubavad enda kehtestatavatel tingimustel lõikes 1 nimetatud käibedeklaratsiooni esitada elektroonilisel teel ja võivad selle elektroonilist esitamist nõuda.

Artikkel 251

Lisaks artiklis 250 nimetatud teabele tuleb antud maksustamisperioodi kohta käivas käibedeklaratsioonis esitada järgmised andmed:

- a) artiklis 138 nimetatud kaubatarnete käibemaksuta koguväärtus, millelt käibemaks on muutunud sellel maksustamisperioodil sissenõutavaks;
- b) artiklites 33 ja 36 nimetatud selliste kaubatarnete käibemaksuta koguväärtus, mis on tehtud teise liikmesriigi territooriumil ning millelt käibemaks on muutunud sellel maksustamisperioodil sissenõutavaks, kui kaupade lähetamise või veo lähtekoht asub liikmesriigis, kuhu deklaratsioon tuleb esitada;
- c) kõnealuse riigi territooriumil toimunud kaupade ühendusesisese soetamise ning artiklites 21 ja 22 nimetatud, samaväärsena käsitatavate toimingute käibemaksuta koguväärtus, millelt käibemaks on muutunud sellel maksustamisperioodil sissenõutavaks;
- d) artiklites 33 ja 36 nimetatud kaubatarnete käibemaksuta koguväärtus, mis on tehtud liikmesriigis, kuhu tuleb deklaratsioon esitada ning millelt käibemaks on muutunud sellel maksustamisperioodil sissenõutavaks, juhul kui kaupade lähetamise või veo lähtekoht asub teise liikmesriigi territooriumil;

▼B

- e) nende kaubatarnete käibemaksuta koguväärtus, mis on tehtud liikmesriigis, kuhu tuleb käibedeklaratsioon esitada ja mille osas maksukohustuslane on vastavalt artiklile 197 määratud isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, ning millelt käibemaks on muutunud sellel maksustamisperioodil sissenõutavaks.

Artikkel 252

1. Käibedeklaratsioon esitatakse liikmesriikide kindlaksmääratava tähtaja jooksul. Nimetatud tähtaeg ei või olla pikem kui kaks kuud iga maksustamisperioodi lõpust.

2. Liikmesriigid määravad maksustamisperioodiks kas ühe kuu, kaks kuud või kolm kuud.

Liikmesriigid võivad määrata ka teistsuguseid maksustamisperioode, mis pole ühest aastast pikemad.

Artikkel 253

Rootsi võib kohaldada lihtsustatud menetlust väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatele, kusjuures maksukohustuslased, kes teevad üksnes siseriiklikult maksustatavaid tehinguid, võivad esitada käibedeklaratsioone kolm kuud pärast iga-aastase otsese maksustamise perioodi lõppu.

Artikkel 254

Uute veovahendite tarnete puhul, mille registreeritud käibemaksukohustuslane on vastavalt artikli 138 lõike 2 punktis a sätestatud tingimustele teinud mittekäibemaksukohustuslasest soetajale või mille on teinud artikli 9 lõikes 2 määratletud maksukohustuslane, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et müüja edastab kõik andmed, mis on vajalikud käibemaksu kohaldamiseks ja selle kohaldamise kontrollimiseks maksuhalduri poolt.

Artikkel 255

Kui liikmesriigid määravad vastavalt artikli 198 lõikele 1 isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, investeringukulla soetaja või kui liikmesriigid kasutavad kullamaterjali, pooltoodete või artikli 344 lõike 1 kohaselt määratletud investeringukulla puhul artikli 198 lõikes 2 sätestatud võimalust määrata soetaja isikuks, kes on kohustatud käibemaksu tasuma, võtavad nad vajalikud meetmed tagamaks, et vastutavaks määratud isik täidab käesoleva peatüki kohaseid deklareerimiskohustusi.

Artikkel 256

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et isikud, kes vastavalt artiklitele 194–197 ja artiklile 204 loetakse olevat kohustatud käibemaksu tasuma maksukohustuslase asemel, kes ei asu nende territooriumil, täidavad käesolevas peatükis sätestatud deklareerimiskohustusi.

▼B*Artikkel 257*

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et mittemaksukohustuslasest juriidilised isikud, kes on kohustatud käibemaksu tasuma ►C1 artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktiga i hõlmatud kaupade ◀ ühendusesiseselt soetamiselt, täidavad käesolevas peatükis sätestatud deklareerimiskohustusi.

Artikkel 258

►C1 Liikmesriigid kehtestavad artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis ii nimetatud uute veovahendite ühendusesise soetamisega ja artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis iii nimetatud ◀ aktsiisikaupade ühendusesise soetamisega seotud käibedeklaratsiooni esitamise üksikasjalikud eeskirjad.

Artikkel 259

►C1 Liikmesriigid võivad nõuda isikutelt, kes tegelevad artikli 2 lõike 1 punkti b alapunktis ii nimetatud ◀ uute veovahendite ühendusesise soetamisega, käibedeklaratsiooni esitamisel kogu teabe esitamist, mis on vajalik käibemaksu kohaldamiseks ja selle kohaldamise kontrollimiseks maksuhalduri poolt.

Artikkel 260

Liikmesriigid kehtestavad kaupade impordiga seotud käibedeklaratsiooni esitamise üksikasjalikud eeskirjad.

Artikkel 261

1. Liikmesriigid võivad nõuda, et maksukohustuslane esitaks deklaratsiooni, mis sisaldab kõiki artiklites 250 ja 251 nimetatud andmeid kõigi eelmisel aastal tehtud tehingute kohta. Nimetatud käibedeklaratsioon sisaldab võimalikuks korrigeerimiseks kogu vajalikku teavet.

2. Liikmesriigid lubavad enda kehtestatavatel tingimustel lõikes 1 nimetatud käibedeklaratsiooni esitada elektroonilisel teel ja võivad selle elektroonilist esitamist nõuda.

*6. PEATÜKK****Koondaruanded*****▼M3***Artikkel 262*

Iga käibemaksukohustuslasena registreeritud maksukohustuslane esitab koondaruande, milles esitatakse järgmised andmed:

- a) käibemaksukohustuslasena registreeritud soetajad, kellele ta on tarninud kaupu vastavalt artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis c määratletud tingimustele;

▼ M3

- b) käibemaksukohustuslasena registreeritud isikud, kellele ta on tarninud kaupu, mis olid talle endale tarnitud artiklis 42 nimetatud ühendusesisese soetusena;
- c) maksukohustuslased ja käibemaksukohustuslasena registreeritud juriidilistest isikutest mittemaksukohustuslased, kellele ta on osutanud teenuseid, mis ei ole käibemaksust vabastatud liikmesriigis, kus tehing maksustatakse ja millelt teenuse saaja peab artikli 196 kohaselt maksu tasuma.

▼ M4*Artikkel 263*

1. Koondaruanne koostatakse iga kalendrikuu kohta kõige enam ühe kuu jooksul liikmesriikide kehtestatud korras.

1a. Tingimustel, mida liikmesriigid võivad ise kehtestada, võivad nad siiski lubada maksukohustuslastel esitada koondaruande iga kalendrikvartali kohta hiljemalt ühe kuu jooksul alates selle kvartali lõpust, kui artikli 264 lõike 1 punkti d ja artikli 265 lõike 1 punkti c kohaste kaubatarnete koguväärtus ilma käibemaksuta ei ületa ei asjaomases kvartalis ega üheski neljas eelnevas kvartalis 50 000 eurot või vastavat summat liikmesriigi vääringus.

Esimeses lõikes sätestatud võimalust ei saa enam kohaldada alates selle kuu lõpust, mille jooksul artikli 264 lõike 1 punkti d ja artikli 265 lõike 1 punkti c kohaste kaubatarnete koguväärtus jooksva kvartali kohta ilma käibemaksuta ületab 50 000 eurot või vastavat summat liikmesriigi vääringus. Sellisel juhul koostatakse hiljemalt ühe kuu jooksul koondaruanne alates kvartali algusest möödunud kuu või kuude kohta.

1b. Liikmesriigid võivad kuni 2011. aasta 31. detsembrini kehtestada lõikes 1a ettenähtud määraks 100 000 eurot või vastava summa liikmesriigi vääringus.

1c. Tingimustel, mida liikmesriigid võivad ise kehtestada, võivad nad lubada maksukohustuslastel artikli 264 lõike 1 punkti d kohaste teenuste osutamise puhul esitada koondaruande iga kalendrikvartali kohta hiljemalt ühe kuu jooksul alates selle kvartali lõpust.

Eelkõige võivad liikmesriigid nõuda maksukohustuslastelt, kes teostavad artikli 264 lõike 1 punktis d osutatud kaubarneid ja teenuseid, et nad esitaksid koondaruande lõigete 1 kuni 1b kohaldamisest tuleneva tähtaja jooksul.

2. Liikmesriigid lubavad enda kehtestatavatel tingimustel lõikes 1 nimetatud koondaruande esitada elektroonilise failiedastuse teel ja võivad sellist esitamist nõuda.

▼ B*Artikkel 264*

1. Koondaruandes esitatakse järgmised andmed:

▼ M3

- a) maksukohustuslasele selles liikmesriigis, kus koondaruanne tuleb esitada, antud käibemaksukohustuslasena registreerimise number, mille alusel maksukohustuslane on teinud kaubatarneid artikli 138 lõikes 1 määratletud tingimustel ning mille alusel ta on osutanud maksustatavaid teenuseid artiklis 44 sätestatud tingimustel;
- b) kaupade soetajale või teenuste saajale koondaruande esitamise liikmesriigist erinevas liikmesriigis antud käibemaksukohustuslasena registreerimise number, mille alusel talle kaubad tarniti või teenused osutati;

▼ B

- c) artikli 138 lõike 2 punktis c nimetatud kaubatarnete puhul maksukohustuslasele koondaruande esitamise liikmesriigis antud käibemaksuregistri number, mille alusel ta toimetas kaubad teise liikmesriiki, ja lähetamise või veo sihtliikmesriigis talle antud registreerimisnumber;

▼ M3

- d) maksukohustuslase tehtud kaubatarnete koguväärtus ja osutatud teenuste koguväärtus iga kaubasoetaja või teenusesaaja lõikes;

▼ B

- e) artikli 138 lõike 2 punktis c nimetatud kaubatarnete puhul, mille käigus kaubad toimetati teise liikmesriiki, tarnete artikli 76 kohaselt kindlaksmääratud koguväärtus;

- f) artikli 90 kohaselt tehtud korrigeerimiste summad.

▼ M4

2. Lõike 1 punktis d nimetatud summad deklareeritakse artikli 263 lõigete 1 kuni 1c kohaselt kindlaks määratud esitamisperioodi kohta, mille jooksul maks muutus sissenõutavaks.

Lõike 1 punktis f nimetatud summad deklareeritakse artikli 263 lõigete 1 kuni 1c kohaselt kindlaks määratud esitamisperioodi kohta, mille jooksul kaupade soetajale korrigeerimisest teatatakse.

▼ B*Artikkel 265*

1. Artiklis 42 nimetatud kaupade ühendusesisese soetamise puhul märgib maksukohustuslane, kes on käibemaksukohustuslasena registreeritud selles liikmesriigis, mis andis talle soetamisel kasutatud käibemaksukohustuslasena registreerimise numbri, koondaruandes selgelt:

- a) kõnealuses liikmesriigis antud käibemaksuregistri numbri, mille alusel ta soetas kaubad ja tegi järgneva kaubatarne;

▼B

- b) maksukohustuslase poolt tehtud järgneva tarne saajale liikmesriigis, kus on kaupade lähetamise või veo sihtkoht, antud käibemaksuregistri numbril;
- c) maksukohustuslase poolt kaupade lähetamise või veo sihtliikmesriigis tehtud tarnete käibemaksuta koguväärtus iga järgneva tarne kohta.

▼M4

2. Lõike 1 punktis c nimetatud summad deklareeritakse artikli 263 lõigete 1 kuni 1b kohaselt kindlaks määratud esitamisperioodi kohta, mille jooksul maks muutus sissenõutavaks.

▼B*Artikkel 266*

Erandina artiklitest 264 ja 265 võivad liikmesriigid ette näha, et koondaruannetes esitatakse täiendavat teavet.

Artikkel 267

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et isikud, kes artiklite 194 ja 204 kohaselt loetakse olevat kohustatud käibemaksu tasuma maksukohustuslase asemel, kes ei asu kõnealuse riigi territooriumil, täidavad käesolevas peatükis sätestatud koondaruande esitamise kohustust.

Artikkel 268

Liikmesriigid võivad nõuda maksukohustuslastelt, kes tegelevad nende territooriumil kaupade ühendusesisese soetamisega ning artiklites 21 ja 22 nimetatud samaväärsete tehingutega, nimetatud soetamiste kohta üksikasjalikke andmeid sisaldavate aruannete esitamist, kuid selliseid aruandeid ei tohi nõuda lühema aja kui ühe kuu kohta.

Artikkel 269

Nõukogu võib ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal lubada mis tahes liikmesriigil kehtestada artiklites 270 ja 271 sätestatud erimeetmed käesolevas peatükis sätestatud koondaruande esitamise kohustuse lihtsustamiseks. Nimetatud lihtsustamismeetmed ei tohi ohustada ühendusesiseste tehingute nõuetekohast järelevalvet.

Artikkel 270

Artiklis 269 nimetatud loa kohaselt võivad liikmesriigid lubada maksukohustuslastel esitada iga-aastase koondaruande, milles on märgitud sellistele isikutele teises liikmesriigis antud käibemaksuregistri numbrid, kellele nimetatud maksukohustuslased on tarninud kaupu artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis c sätestatud tingimustel, kui maksukohustuslaste puhul on täidetud kolm järgmist tingimust:

▼B

- a) maksukohustuslase tehtud kaubatarnete ja osutatud teenuste käibemaksuta aastane koguväärtus ei ületa 35 000 EUR võrra või sellega võrdse summa võrra riigi valuutas aastakäivet, mis on võetud aluseks artiklites 282–292 sätestatud väikeettevõtjatele mõeldud maksuvabastuse kohaldamisel;
- b) maksukohustuslase poolt artiklis 138 sätestatud tingimustel tehtud kaubatarnete käibemaksuta aastane kogusumma ei ületa 15 000 EUR või sellega võrdset summat riigi valuutas;
- c) ükski maksukohustuslase poolt artiklis 138 sätestatud tingimustel tehtud kaubarne ei ole uue veovahendi tarne.

Artikkel 271

Artiklis 269 nimetatud loa alusel võivad liikmesriigid, kes kehtestavad üle kolmekuuse maksustamisperioodi, mille kohta tuleb maksukohustuslastel esitada artikli 250 kohane käibedeklaratsioon, lubada maksukohustuslastel esitada koondaruanded sama perioodi kohta, kui maksukohustuslaste puhul on täidetud järgmised kolm tingimust:

- a) maksukohustuslase tehtud kaubatarnete ja osutatavate teenuste käibemaksuta aastane koguväärtus ei ületa 200 000 EUR või sellega võrdset summat riigi valuutas;
- b) maksukohustuslase poolt artiklis 138 sätestatud tingimustel tehtud kaubatarnete käibemaksuta aastane koguväärtus ei ületa 15 000 EUR või sellega võrdset summat riigi valuutas;
- c) ükski maksukohustuslase poolt artiklis 138 sätestatud tingimustel tehtud kaubarne ei ole uue veovahendi tarne.

*7. PEATÜKK****Muud sätted****Artikkel 272*

1. Liikmesriigid võivad teatavatest või kõikidest peatükkides 2–6 nimetatud kohustustest vabastada järgmised maksukohustuslased:

- a) maksukohustuslased, kelle kaupade ühendusesisene soetamine ei kuulu artikli 3 lõike 1 alusel käibemaksuga maksustamisele;
- b) maksukohustuslased, kes ei tee ühtki artiklites 20, 21, 22, 33, 36, 138 ja 141 nimetatud tehingutest ega toimingutest;
- c) maksukohustuslased, kes tegelevad üksnes artiklite 132, 135 ja 136, artiklite 146–149 ning artiklite 151, 152 ja 153 alusel maksust vabastatud kaupade tarne ja teenuste osutamisega;

▼B

- d) maksukohustuslased, kellele kohaldub artiklites 282–292 väikeettevõtetele ettenähtud maksuvabastus;
- e) maksukohustuslased, kellele kohaldub ühine kindla maksumääraga kord põllumajandustootjatele.

▼M9

Liikmesriigid ei või vabastada esimese lõigu punktis b osutatud maksukohustuslasi 3. peatüki 3.–6. jaos ja 4. peatüki 3. jaos sätestatud arve esitamise kohustustest.

▼B

2. Kui liikmesriigid kasutavad lõike 1 esimese lõigu punktis e sätestatud võimalust, võtavad nad vajalikud meetmed tagamaks ühenduseseste tehingute maksustamise üleminekukorra nõuetekohase kohaldamise.

3. Liikmesriigid võivad maksukohustuslased teatavatest artiklis 242 nimetatud arvepidamiskohustustest vabastada, välja arvatud lõikes 1 nimetatud maksukohustuslased.

Artikkel 273

Liikmesriigid võivad maksukohustuslaste riigisiseste ja liikmesriikidevaheliste tehingute võrdse kohtlemise põhimõtet järgides kehtestada käibemaksu nõuetekohaseks kogumiseks ning maksudest kõrvalehoidumise ärahoidmiseks vajalikuks peetavaid muid kohustusi, tingimusel et sellised kohustused ei too liikmesriikidevahelises kaubanduses kaasa formaalsusi piiriületamisel.

Esimeses lõigus sisalduvat võimalust ei või kasutada selleks, et kehtestada täiendavaid arvetega seotud kohustusi lisaks 3. peatükis sätestatud kohustustele.

*8. PEATÜKK**Teatud impordi- ja eksporditoimingutega seotud kohustused***1. jagu****Imporditoimingud***Artikkel 274*

Artiklite 275, 276 ja 277 sätteid kohaldatakse selliseid vabas ringluses olevaid kaupu käsitlevate imporditoimingute suhtes, mis saabuvad ühendusse kolmandalt territooriumilt, mida käsitatakse ühenduse tolliterritooriumina.

▼B*Artikkel 275*

Artiklis 274 nimetatud kaupade impordil kohaldatakse samu formaalsusi, mis vastavalt ühenduse tollinormidele kehtivad kaupade ühenduse tolliterritooriumile impordi suhtes.

Artikkel 276

Kui artiklis 274 nimetatud kaupade lähetamise või veo sihtkoht ei ole liikmesriigis, mille kaudu kaubad ühendusse saabuvad, ringleb see ühenduses kehtivate ühenduse tollinormidega ettenähtud ühenduse sisetransiidiprotseduuri alusel, kui ühendusse toomisel on tehtud deklaratsioon nende kaupade kõnealusele protseduurile suunamise kohta.

Artikkel 277

Kui ühendusse toomise ajal on artiklis 274 nimetatud kaubad olukorras, kus artikli 30 esimese lõigu tähenduses saaks kohaldada mõnd artiklis 156 nimetatud protseduuri või olukorda või ajutise impordi protseduuri koos täieliku vabastusega impordimaksudest, võtavad liikmesriigid meetmed tagamaks, et kaubad jäävad ühendusse samadel tingimustel, kui on ette nähtud kõnealuste protseduuride või olukordade kohaldamiseks.

2. jagu**Eksporditoimingud***Artikkel 278*

Artiklite 279 ja 280 sätteid kohaldatakse eksporditoimingute suhtes, kus vabas ringluses olevad kaubad lähetatakse või veetakse liikmesriigist sihtkohta, mis asub ühenduse tolliterritooriumi hulka kuuluval kolmandal territooriumil.

Artikkel 279

Artiklis 278 nimetatud kaupade ekspordil väljapoole ühenduse territooriumi kohaldatakse samu formaalsusi, mis vastavalt ühenduse tollinormidele kehtivad kaupade ühenduse tolliterritooriumilt ekspordi suhtes.

Artikkel 280

Kaupade osas, mis eksporditakse ühendusest ajutiselt, et need hiljem reimportida, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et reimpordil kohaldatakse nende kaupade suhtes sätteid, mida oleks kohaldatud ajutisel ekspordil ühenduse tolliterritooriumilt.

XII JAOTIS
ERIKORRAD

1. PEATÜKK

Väikeettevõtete erikord

1. jagu

Maksustamise ja maksukogumise lihtsustatud menetlused

Artikkel 281

Liikmesriikidel, kellel võib tavapärase käibemaksureeglite kohaldamisel väikeettevõtetele tekkida nende ettevõtete tegevusest või struktuurist tulenevaid raskusi, on võimalus enda kehtestatud tingimustel ja piirides ning pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist kohaldada maksustamise ja maksukogumise lihtsustatud menetlusi, nagu näiteks kindla maksumääraga kordasid, juhul kui need ei too kaasa maksu vähenemist.

2. jagu

Maksuvabastused ja astmelised maksusoodustused

Artikkel 282

Käesolevas jaos ettenähtud maksuvabastusi ja astmelisi maksusoodustusi kohaldatakse kaupade tarnele ja teenuste osutamisele väikeettevõtete poolt.

Artikkel 283

1. Käesolevas jaos ettenähtud meetmeid ei kohaldata järgmistele tehingutele:

- a) artiklis 12 nimetatud juhuti sooritatavad tehingud;
- b) uute veovahendite tarne vastavalt artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a nimetatud tingimustele;
- c) kaubatarned ja teenuste osutamine maksukohustuslase poolt, kelle asukoht ei ole selle liikmesriigi territooriumil, kus käibemaks tasumisele kuulub.

2. Liikmesriigid võivad käesolevas jaos sätestatud meetmete alt välja arvata ka tehingud, mida ei ole lõikes 1 nimetatud.

Artikkel 284

1. Liikmesriigid, kes on kasutanud nõukogu 11. aprilli 1967. aasta direktiivi 67/228/EMÜ (käibemakse käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühise käibemaksusüsteemi struktuur ja kohaldamiskord) ⁽¹⁾ artikliga 14 sätestatud võimalust kehtestada maksuvabastusi või astmelisi maksusoodustusi, võivad säilitada nimetatud meetmed ning nende kohaldamise korra, kui need on kooskõlas käibemaksureeglitega.

⁽¹⁾ EÜT L 71, 14.4.1967, lk 1303/67. Direktiiv on tunnustatud kehtetuks direktiiviga 77/388/EMÜ.

▼B

2. Liikmesriigid, kes 17. mail 1977 kohaldasid maksuvabastust maksukohustuslastele, kelle aastakäive riigi valuutas oli nimetatud kuupäeval kehtinud ümberarvestuskursi kohaselt väiksem kui 5 000 Euroopa arvestusühikut, võivad nimetatud maksuvabastuse ülemmäära tõsta kuni 5 000 EUR võrra.

Astmelisi maksusoodustusi kohaldavad liikmesriigid ei tohi astmeliste maksusoodustuste ülemmäära suurendada ega soodustuse andmise tingimusi soodsamaks muuta.

Artikkel 285

Liikmesriigid, kes ei ole kasutanud direktiivi 67/228/EMÜ artikliga 14 sätestatud võimalust, võivad anda maksuvabastuse maksukohustuslastele, kelle aastakäive on maksimaalselt 5 000 EUR või sellega võrdne summa riigi valuutas.

Esimeses lõigus nimetatud liikmesriigid võivad anda astmelisi maksusoodustusi maksukohustuslastele, kelle aastakäive ületab liikmesriikide poolt maksuvabastuse kohaldamiseks kehtestatud ülemmäära.

Artikkel 286

Liikmesriigid, kes 17. mail 1977 kohaldasid maksuvabastust maksukohustuslastele, kelle aastakäive riigi valuutas on nimetatud kuupäeval kehtinud vahetuskursi kohaselt 5 000 või rohkem euroopa arvestusühikut, võivad nimetatud maksuvabastuse ülemmäära suurendada, et säilitada selle reaalkäivetus.

Artikkel 287

Liikmesriigid, kes ühinesid pärast 1. jaanuari 1978, võivad kohaldada maksuvabastust maksukohustuslaste suhtes, kelle aastakäive riigi valuutas nende ühinemiskuupäeval kehtinud vahetuskursi kohaselt ei ületa järgmisi summasid:

- 1) Kreeka: 10 000 Euroopa arvestusühikut;
- 2) Hispaania: 10 000 eküüd;
- 3) Portugal: 10 000 eküüd;
- 4) Austria: 35 000 eküüd;
- 5) Soome: 10 000 eküüd;
- 6) Rootsi: 10 000 eküüd;
- 7) Tšehhi Vabariik: 35 000 EUR;
- 8) Eesti: 16 000 EUR;
- 9) Küpros: 15 600 EUR;
- 10) Läti: 17 200 EUR;
- 11) Leedu: 29 000 EUR;
- 12) Ungari: 35 000 EUR;

▼B

13) Malta: 37 000 EUR, kui majandustegevus seisneb peamiselt kaupade müügis, 24 300 EUR, kui majandustegevus seisneb peamiselt madala lisandväärtusega (kallite sisenditega) teenuste osutamises, ning 14 600 EUR muudel juhtudel, eelkõige teenuseosutajate puhul, kes osutavad kõrge lisandväärtusega (odavate sisenditega) teenuseid;

14) Poola: 10 000 EUR;

15) Sloveenia: 25 000 EUR;

16) Slovakkia: 35 000 EUR;

▼M7

17) Bulgaaria: 25 600 eurot;

18) Rumeenia: 35 000 eurot;

▼A1

19) Horvaatia: 35 000 EUR.

▼B*Artikkel 288*

Käesolevas jaos sätestatud meetmete kohaldamisel kontrollsummana kasutatav käibe moodustub järgmistest summadest ilma käibemaksuta:

- 1) kaubatarnete ja osutatud teenuste väärtus, niivõrd, kui need on maksustatavad;
- 2) nende artiklites 110 või 111, artikli 125 lõikes 1, artiklis 127 või artikli 128 lõikes 1 nimetatud maksust vabastatud (koos varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega) tehingute väärtus;
- 3) artiklites 146–149, 151, 152 või 153 nimetatud maksust vabastatud tehingute väärtus;
- 4) kinnisasjaga tehtavate tehingute, artikli 135 lõike 1 punktides b–g nimetatud finantstehingute ja kindlustusteenuste summa, juhul kui need tehingud ei ole oma olemuselt abitehingud.

Käibe arvutamisel ei võeta siiski arvesse ettevõtja materiaalse või immateriaalse põhivara võõrandamise tehinguid.

Artikkel 289

Maksust vabastatud maksukohustuslastel ei ole õigust artiklite 167–171 ja 173–177 kohaselt käibemaksu maha arvata ega oma arvetele käibemaksu märkida.

Artikkel 290

Maksuvabastuse saamise õigusega maksukohustuslased võivad valida tavapärase käibemaksureeglite või artiklis 281 nimetatud lihtsustatud menetlused. Viimasel juhul on neil õigus saada võimalikke siseriiklike õigusaktidega ettenähtud astmelisi maksusoodustusi.

▼B*Artikkel 291*

Artikli 281 alusel astmelisi maksusoodustusi saavaid maksukohustuslasi käsitatakse samamoodi kui tavapäraste käibemaksureeglite alusel maksustatavaid maksukohustuslasi.

Artikkel 292

Käesolevas jaos sätestatud meetmeid kohaldatakse kuni kuupäevani, mille nõukogu määrab kindlaks vastavalt asutamislepingu artiklile 93, kuid mitte hiljem artiklis 402 nimetatud lõpliku korra jõustumise kuupäevast.

3. jagu**Aruanne ja ülevaatamine***Artikkel 293*

Iga nelja aasta järel pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist esitab komisjon nõukogule käesoleva peatüki sätete kohaldamise aruande, toetudes liikmesriikidelt saadud informatsioonile, lisades sellele aruandele vajaduse korral, võttes arvesse vajadust tagada siseriiklike õigusaktide kestev lähendamine, ettepanekud järgmistel teemadel:

- 1) väikeettevõtete erikorra vajalikud parandused;
- 2) siseriiklike süsteemide kohandamine seoses maksuvabastuste ja astmeliste maksusoodustustega;
- 3) 2. jaos sätestatud piirmäärade kohandamine.

Artikkel 294

Nõukogu otsustab vastavalt asutamislepingu artiklile 93, kas väikeettevõtete erikord on lõpliku korra raamides vajalik, ning vajaduse korral sätestab nimetatud erikorra ühiste piiride ning selle rakendamise tingimuste kohta.

*2. PEATÜKK****Põllumajandustootjate ühine kindla maksumääraga kord****Artikkel 295*

1. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:
  - 1) “põllumajandustootja” – maksukohustuslane, kes tegutseb põllumajandus-, metsandus- või kalandusettevõttes;
  - 2) “põllumajandus-, metsandus- või kalandusettevõtte” – ettevõtte, mida iga liikmesriik VII lisas nimetatud tegevusalade raames sellise ettevõtteks käsitab;
  - 3) “kindla maksumääraga põllumajandustootja” – põllumajandustootja, kellele kohaldatakse käesolevas peatükis sätestatud kindla maksumääraga korda;

▼B

- 4) “põllumajandustooted” – igas liikmesriigis põllumajandus-, metsandus- või kalandusettevõtete poolt VII lisas nimetatud tegevusalade raames toodetud kaubad;
- 5) “põllumajandusteenused” – eelkõige VIII lisas nimetatud teenused, mida osutab põllumajandustootja, kasutades oma tööjõudu või seadmeid, mida tema käitatavas põllumajandus-, metsandus- või kalandusettevõttes tavapäraselt kasutatakse, ja mis on põllumajandustootmise tavapärane osa;
- 6) “sisendkäibemaksusumma” – liikmesriigi kõikide kindla maksumääraga korraga hõlmatud põllumajandus-, metsandus- või kalandusettevõtete poolt ostetud kaupadelt ja teenustelt tasumisele kuuluva käibemaksu kogusumma, kui nimetatud maksu võiks tavapäraseid käibemaksureegleid kohaldav põllumajandustootja artiklite 167, 168 ja 169 ning 173–177 kohaselt maha arvata;
- 7) “kindlamääralise hüvitise protsendimäärad” – protsendimäärad, mille liikmesriigid kehtestavad artiklite 297, 298 ja 299 kohaselt ning mida nad kohaldavad artiklis 300 sätestatud juhtudel, võimaldamaks sisendkäibemaksusumma kindla määraga hüvitamist kindla maksumääraga põllumajandustootjatele;
- 8) “kindlamääraline hüvitis” – summa, mis saadakse kindla maksumääraga hüvitise protsendimäär kohaldamisel kindla maksumääraga põllumajandustootja käibe suhtes artiklis 300 nimetatud juhtudel.

2. Kui põllumajandustootja töötleb tavapäraselt põllumajandus-, metsandus- või kalandusettevõttes kasutatavate vahenditega tooteid, mis pärinevad peamiselt tema põllumajandustoodangust, loetakse nimetatud töötlemine samuti VII lisas nimetatud põllumajandustootmiseks.

Artikkel 296

1. Kui tavapäraste käibemaksureeglite või 1. peatükiga ettenähtud erikorra kohaldamine põllumajandustootjate suhtes tooks kaasa raskusi, võivad liikmesriigid põllumajandustootjate suhtes käesoleva peatüki kohaselt kohaldada kindla maksumääraga korda, millega hüvitatakse kindla maksumääraga põllumajandustootjatelt kaupade ja teenuste ostmisel võetud käibemaks.

2. Iga liikmesriik võib kindla maksumääraga korra alt välja jätta teatavad põllumajandustootjate kategooriad ning põllumajandustootjad, kelle puhul tavapäraste käibemaksureeglite või artikliga 281 sätestatud lihtsustatud menetluste kohaldamine ei tooks kaasa haldamisraskusi.

3. Kindla maksumääraga põllumajandustootja võib liikmesriigi kehtestatud korra ja tingimuste kohaselt valida tavapäraste käibemaksureeglite kohaldamise või teatud juhtudel artiklis 281 sätestatud lihtsustatud menetlused.

▼B*Artikkel 297*

Liikmesriigid kehtestavad vajaduse korral kindlamääralise hüvitise protsendimäärad. Nad võivad metsandusele, põllumajanduse eri harudele ja kalandusele kehtestada erinevad protsendimäärad.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni vastavalt esimesele lõigule kehtestatud kindlamääralise hüvitise protsendimääradest enne nende kohaldamist.

Artikkel 298

Kindlamääralise hüvitise protsendimäärade arvutamise aluseks on makromajanduse statistilised andmed üksnes kindla maksumääraga põllumajandustootjate kohta eelnenud kolme aasta lõikes.

Nimetatud protsendimäärasid võib ümardada üles- või allapoole lähima poole protsendipunktini. Liikmesriigid võivad protsendimäärad taandada ka nullini.

Artikkel 299

Kindlamääralise hüvitise protsendimäärasid ei või kasutada kindla maksumääraga põllumajandustootjatele suuremate tagasimaksete arvutamiseks kui sisendkäibemaksusumma.

Artikkel 300

Kindlamääralise hüvitise protsendimäärasid kohaldatakse järgmiste kaupade ja teenuste ilma käibemaksuta hindade suhtes:

- 1) põllumajandustooted, mille kindla maksumääraga põllumajandustootjad on tarninud muudele kui nendele maksukohustuslastele, kes kohaldavad liikmesriigis, kus põllumajandustooted tarnitakse, seda kindla maksumääraga korda;
- 2) põllumajandustooted, mille kindla maksumääraga põllumajandustootjad on tarninud artiklis 138 sätestatud tingimustel mittemaksukohustuslasest juriidilistele isikutele, kelle kaupade ühendusesisene soetamine maksustatakse käibemaksuga põllumajandustoodete lähetamise või veo sihtliikmesriigis vastavalt artikli 2 lõike 1 punktile b;
- 3) põllumajandusteenused, mida kindla maksumääraga põllumajandustootjad on osutanud muudele kui nendele maksukohustuslastele, kes kohaldavad liikmesriigis, kus teenused osutatakse, seda kindla maksumääraga korda.

Artikkel 301

1. Liikmesriigid sätestavad, et artiklis 300 nimetatud põllumajandustoodete tarne ning põllumajandusteenuste osutamise puhul maksab kindlamääralise hüvitise kas kaupade soetaja, teenuse saaja või riigivõimuorganid.

▼B

2. Artiklis 300 nimetatata põllumajandustoodete tarne ja põllumajandusteenuste osutamise korral loetakse kindlamääraline hüvitis maksuks soetaja või teenuse saaja poolt.

Artikkel 302

Kui kindla maksumääraga põllumajandustootja saab kindlamääralist hüvitist, pole tal õigust käibemaksu mahaarvamisele käesoleva kindla maksumääraga korra alla käivate tegevuste osas.

Artikkel 303

1. Kui maksukohustuslasest kaupade soetaja või teenuse saaja maksab artikli 301 lõike 1 alusel kindlamääralist hüvitist, siis on tal õigus vastavalt artiklites 167, 168 ja 169 ning 173–177 ettenähtud tingimustele ning liikmesriikide ettenähtud korras arvata käibemaksust, mida ta on kohustatud tasuma selles liikmesriigis, kus ta maksustatavaid tehinguid teeb, maha kindlamääralise hüvitise summa.

2. Liikmesriigid tagastavad kaupade soetajale või teenuse saajale kindlamääralise hüvitise summa, mille ta maksis mis tahes tehinguga järgmistest tehingutest:

- a) põllumajandustoodete tarded artiklis 138 sätestatud tingimustel maksukohustuslastele või mittemaksukohustuslasest juriidilistele isikutele, kes sellena tegutsevad, muus liikmesriigis, mille territooriumil nende kaupade ühendusesisene soetamine maksustatakse käibemaksuga vastavalt artikli 2 lõike 1 punktile b;
- b) põllumajandustoodete tarded artiklites 146, 147, 148 ja 156, artikli 157 lõike 1 punktis b ning artiklites 158, 160 ja 161 sätestatud tingimustel väljaspool ühendust asuvatele maksukohustuslasest soetajatele, kui nimetatud soetajad kasutavad tooteid artikli 169 punktides a ja b nimetatud tehingutes või teenustes, mis loetakse osutatuks liikmesriigi territooriumil, kus soetaja asub, ning millelt käibemaksu peab artikli 196 alusel maksma ainult soetaja;
- c) põllumajandusteenuste osutamine maksukohustuslasest teenuste saajale, kes asub ühenduses, kuid teises liikmesriigis, või väljaspool ühendust asuvale maksukohustuslasest teenuse saajale, kui ta kasutab kõnealuseid teenuseid artikli 169 punktides a ja b nimetatud tehingutes ning teenustes, mis loetakse osutatuks liikmesriigi territooriumil, kus teenuste saaja asub ning millelt käibemaksu peab artikli 196 alusel maksma ainult teenuse saaja.

3. Liikmesriigid määravad kindlaks lõikes 2 ettenähtud tagasimaksete tegemise viisi. Eelkõige võivad nad kohaldada direktiivide 79/1072/EMÜ ja 86/560/EMÜ sätteid.

▼B*Artikkel 304*

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et kontrollida kindlamääralise hüvitise maksmist kindla maksumääraga põllumajandustootjatele.

Artikkel 305

Kui liikmesriigid kohaldavad käesolevat kindla maksumääraga korda, võtavad nad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et põllumajandustoodete artiklis 33 sätestatud tingimustel tehtud liikmesriikide vahelised tarned maksustatakse samamoodi nii siis, kui tarnijaks on kindla maksumääraga põllumajandustootja, kui ka siis, kui tarnijaks on muu maksukohustuslane.

*3. PEATÜKK****Reisibüroode erikord****Artikkel 306*

1. Liikmesriigid kohaldavad reisibüroode tegevuse suhtes käesoleva peatüki kohaselt käibemaksu erikorda, kui reisibürood teevad reisijatega tehinguid enda nimel ning kasutavad reisivõimaluste pakkumiseks teiste maksukohustuslaste tarneid või teenuseid.

Käesolevat erikorda ei kohaldata reisibüroode suhtes, kes tegutsevad üksnes vahendajana ning kelle suhtes kohaldatakse maksustatava väärtuse arvutamiseks artikli 79 esimese lõigu punkti c.

2. Käesolevas peatükis käsitatakse reisibüroodena ka reisikorraldajaid.

Artikkel 307

Tehingud, mida reisibüroo artiklis 306 sätestatud tingimustel seoses reisiga teeb, loetakse reisibüroo poolt reisijale osutatavaks üheks teenuseks.

Osutatav teenus maksustatakse liikmesriigis, kus on reisibüroo asukoht või püsiv tegevuskoht, kust reisibüroo teenuseid osutas.

Artikkel 308

Reisibüroo ühe teenuse maksustatav väärtus ja ilma käibemaksuta hind artikli 226 punkti 8 tähenduses on reisibüroo kasuminorm, s.t reisija poolt tasutav käibemaksuta kogusumma ning reisibüroo jaoks teistelt maksukohustuslastelt saadud tarne või teenuste tegeliku maksumuse vahe, kui nimetatud tehingud on tehtud otseselt reisija huvides.

▼B*Artikkel 309*

Kui reisibüroo poolt teistele maksukohustuslastele usaldatud tehinguid teevad nimetatud isikud väljaspool ühendust, loetakse reisibüroo teenus maksust vabastatud vahendustegevuseks vastavalt artiklile 153.

►**C1** Kui esimeses lõigus nimetatud tehinguid tehakse ◀ nii ühenduses kui ka väljaspool seda, võib maksust vabastada üksnes selle osa reisibüroo teenusest, mis on seotud tehingutega väljaspool ühendust.

Artikkel 310

Käibemaksu, mis on reisibüroolt võetud teiste maksukohustuslaste poolt artiklis 307 nimetatud tehingutelt, mis on tehtud otseselt reisija huvides, ei või üheski liikmesriigis maha arvata ega tagastada.

*4. PEATÜKK****Kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsooni- ja antiikesemete suhtes kohaldatav erikord*****1. jagu****Mõisted***Artikkel 311*

1. Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid, ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist:

- 1) “kasutatud kaubad” – materiaalne vallasasi, mis kõlbab edasiseks kasutamiseks samal kujul või parandatuna, välja arvatud kunstiteosed, kollektsooni- ja antiikesemed ning liikmesriikide määratletud väärismetallid ja -kivid;
- 2) “kunstiteosed” – IX lisa A osas loetletud esemed;
- 3) “kollektsooniesemed” – IX lisa B osas loetletud esemed;
- 4) “antiikesemed” – IX lisa C osas loetletud esemed;
- 5) “maksukohustuslik edasimüüja” – maksukohustuslane, kes oma majandustegevuse käigus ja edasimüügi eesmärgil ostab või kasutab oma ettevõtluse eesmärgil või impordib kasutatud kaupu, kunstiteoseid, kollektsooni- või antiikesemeid, olenemata sellest, kas kõnealune maksukohustuslane tegutseb oma huvides või mõne teise isiku huvides lepingu alusel, mille kohaselt makstakse ostu või müügi pealt komisjonitasu;

▼B

- 6) “avaliku enampakkumise korraldaja” – iga maksukohustuslane, kes oma majandustegevuse käigus pakub kaupu müügiks avalikul enampakkumisel eesmärgiga võõrandada need enim pakkunule;
- 7) “avaliku enampakkumise korraldaja volitaja” – iga isik, kes edastab kaubad avaliku enampakkumise korraldajale lepingu alusel, mille kohaselt makstakse müügilt komisjonitasu.

2. Liikmesriikidel on võimalus mitte käsitada kunstiteostena IX lisa A osa punktides 5, 6 ja 7 loetletud esemeid.

3. Lõike 1 punktis 7 nimetatud leping, mille kohaselt makstakse müügilt komisjonitasu, peab sätestama, et avaliku enampakkumise korraldaja pakub kaupu müügiks oma nimel, kuid oma volitaja huvides ja et ta peab kaubad üle andma oma nimel, kuid oma volitaja huvides enampakkumisel enim pakkunule.

2. jagu**Maksukohustuslike edasimüüjate erikord****1. alajagu****Kasuminormi maksustamise kord***Artikkel 312*

Käesolevas alajaos kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) “müügihind” – kõik, mis moodustab tasu, mis maksukohustuslik edasimüüja on saanud või saab soetajalt või kolmandalt isikult, kaasa arvatud vahetult selle tehinguga seotud toetused, maksud, lõivud ja kõrvalkulud, nagu komisjoni-, pakendus-, veo- ja kindlustuskulud, mis maksukohustuslasest edasimüüja nõuab soetajalt sisse, kuid välja arvatud artiklis 79 nimetatud summad;
- 2) “ostuhind” – kõik, mis moodustab punktis 1 määratletud tasu, mis tarnija on saanud või saab maksukohustuslikult edasimüüjalt.

Artikkel 313

1. Maksukohustuslike edasimüüjate teostatavate kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsiooni- ja antiikesemete tarnete suhtes kohaldavad liikmesriigid erikorda maksukohustuslike edasimüüjate saadud kasuminormi maksustamiseks käesoleva alajao sätete kohaselt.

2. Kuni artiklis 402 nimetatud lõpliku korra kehtestamiseni ei kohaldata käesoleva artikli lõikes 1 ettenähtud korda artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a ettenähtud tingimustes teostatud uute veovahendite tarnetele.

▼B

Artikkel 314

Kasuminormi maksustamise korda kohaldatakse kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsooni- ja antiikesemete tarnetele maksukohustusliku edasimüüja poolt, kui need kaubad on talle ühenduse piires tarninud üks järgmistest isikutest:

- a) mittemaksukohustuslane;
- b) teine maksukohustuslane, kui selle maksukohustulase kaubatarne on artikli 136 kohaselt maksuvaba;
- c) teine maksukohustuslane, kui selle maksukohustulase kaubatarne suhtes kehtib artiklites 282–292 sätestatud vabastus ja tegu on kapitalikaupadega;
- d) teine maksukohustuslik edasimüüja, kui selle maksukohustusliku edasimüüja kaubatarne maksustati käibemaksuga käesoleva kasuminormi maksustamise korra kohaselt.

Artikkel 315

Artiklis 314 nimetatud kaubatarnete maksustatav väärtus on maksukohustusliku edasimüüja kasuminormi ja kasuminormiga seotud käibemaksu summa vahe.

Maksukohustusliku edasimüüja kasuminorm võrdub kaupade eest maksukohustusliku edasimüüja võetava müügihinna ja ostuhinna vahega.

Artikkel 316

1. Liikmesriigid annavad maksukohustuslikele edasimüüjatele õiguse valida, kas kohaldada kasuminormi maksustamise korda järgmiste esemete tarne suhtes:

- a) kunstiteosed, kollektsooni- või antiikesemed, mille maksukohustuslik edasimüüja on ise importinud;
- b) kunstiteosed, mille on maksukohustuslikule edasimüüjale tarninud nende loojad või loojate õigusjärglased;
- c) kunstiteosed, mille on maksukohustuslikule edasimüüjale tarninud maksukohustuslikust edasimüüjast erinev teine maksukohustuslane, kui selle tarne suhtes kohaldata artikli 103 kohaselt vähendatud määra.

2. Liikmesriigid kehtestavad üksikasjalikud eeskirjad lõikes 1 sätestatud valiku kasutamiseks, mida peab igal juhul rakendama vähemalt kahe kalendriaasta jooksul.

Artikkel 317

Kui maksukohustuslik edasimüüja rakendab artiklis 316 sätestatud valikut, määratakse maksustatav väärtus kindlaks artikli 315 kohaselt.

▼B

Maksudohustusliku edasimüüja enda imporditud kunstiteoste, kollektsiooni- või antiikesemete tarnete puhul on kasuminormi arvutamisel kasutatav ostuhind võrdne impordil maksustatava väärtusega, mis määratakse kindlaks artiklite 85–89 kohaselt ja millele liidetakse impordil tasumisele kuuluv või tasutud käibemaks.

Artikkel 318

1. Liikmesriigid võivad maksu kogumise menetluse lihtsustamiseks ette näha pärast käibemaksukomiteega konsulteerimist, et teatavate tehingute või teatavat liiki maksudohustuslike edasimüüjate puhul määratakse kasuminormi maksustamise korra alusel toimuvate kaubatarnete maksustatav väärtus kindlaks igaks maksustamisperioodiks, mille kohta maksudohustuslik edasimüüja peab esitama artiklis 250 nimetatud käibedeklaratsiooni.

Esimeses lõigus nimetatud võimaluse kasutamisel on nende kaubatarnete maksustatav väärtus, mille suhtes kohaldatakse sama käibemaksu-määra, maksudohustusliku edasimüüja kogukasuminormi ja selle kasu-minormiga seotud käibemaksu summa vahe.

2. Kogukasuminorm võrdub järgmiste summade vahega:

- a) kasuminormi maksustamise korra alusel maksustamisperioodil maksudohustusliku edasimüüja teostatud kaubatarnete kogusumma; see on müügihindade kogusumma;
- b) artiklis 314 nimetatud selliste kaubaostude kogusumma, mis maksu-kohustuslik edasimüüja on maksustamisperioodil sooritanud; see on ostuhindade kogusumma.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et lõikes 1 nimetatud maksudohustuslikud edasimüüjad ei saaks põhjendamatu kasu ega kannaks põhjendamatu kahju.

Artikkel 319

Maksudohustuslik edasimüüja võib kohaldada tavapäraseid käibemaksu-reegleid iga kasuminormi maksustamise korraga hõlmatud tarne suhtes.

Artikkel 320

1. Kui maksudohustuslik edasimüüja rakendab tavapäraseid käibe-maksureegleid nende kunstiteoste, kollektsiooni- või antiikesemete tarnete suhtes, mis ta on ise importinud, on tal õigus arvata käibemak-sust, mida ta on kohustatud tasuma, maha käibemaks, mis kuulub tasu-misele või on tasutud nende kaupade impordilt.

▼B

Kui maksukohustuslik edasimüüja rakendab tavapäraseid käibemaksureegleid loojalt või looja õigusjärglaselt või muult maksukohustuslaselt kui maksukohustuslik edasimüüja saadud kunstiteose tarne suhtes, on tal õigus arvata käibemaksust, mida ta on kohustatud tasuma, maha käibemaks, mis kuulub tasumisele või on tasutud talle tarnitud kunstiteoselt.

2. Mahaarvamisõigus tekib ajal, mil käibemaks muutub tarnelt, mille suhtes maksukohustuslik edasimüüja otsustab kohaldada tavapäraseid käibemaksureegleid, sissenõutavaks.

Artikkel 321

Kui kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektsiooni- või antiikesemete tarned, mille suhtes kohaldatakse kasuminormi maksustamise korda, tehakse artiklites 146, 147, 148 või 151 sätestatud tingimustel, vabastatakse need maksust.

Artikkel 322

Kui maksukohustuslik edasimüüja tarnib kaupu kasuminormi maksustamise korra alusel, ei ole tal õigust arvata käibemaksust, mida ta on kohustatud tasuma, maha:

- a) käibemaksu, mis kuulub tasumisele või on tasutud kunstiteoste, kollektsiooni- või antiikesemete eest, mis ta on ise importinud;
- b) käibemaksu, mis kuulub tasumisele või on tasutud kunstiteoste eest, mille talle on tarninud või tarnivad nende loojad või loojate õigusjärglased;
- c) käibemaksu, mis kuulub tasumisele või on tasutud kunstiteoste eest, mille talle on tarninud või tarnib maksukohustuslane, kes ei ole maksukohustuslik edasimüüja.

Artikkel 323

Maksukohustuslastel ei ole õigust arvata käibemaksust, mida nad on kohustatud tasuma, maha käibemaksu, mis kuulub tasumisele või on tasutud kaupade eest, mis neile on tarninud või tarnib maksukohustuslik edasimüüja, kui kõnealuste kaupade tarnete suhtes, mida teostab maksukohustuslik edasimüüja, kohaldatakse kasuminormi maksustamise korda.

Artikkel 324

Kui maksukohustuslik edasimüüja kohaldab nii tavapäraseid käibemaksureegleid kui ka kasuminormi maksustamise korda, peab ta liikmesriikide kehtestatavate eeskirjade kohaselt oma arvepidamises eraldi kajastama kummagi korra alla kuuluvaid tehinguid.

Artikkel 325

Maksukohustuslik edasimüüja ei või eraldi märkida oma väljastatavatele arvetele käibemaksu, mis on seotud kaubarneaga, mille suhtes ta kohaldab kasuminormi maksustamise korda.

▼B**2. alajagu****Kasutatud veovahendite suhtes kohaldatav üleminekukord***Artikkel 326*

Liikmesriigid, kes 31. detsembril 1992 kohaldasid maksukohustuslike edasimüüjate teostatavate kasutatud veovahendite tarnete suhtes muud maksustamise erikorda kui kasuminormi maksustamise korda, võivad jätkata selle korra kohaldamist kuni artiklis 402 nimetatud lõpliku korra kehtestamiseni sel määral, kui see vastab või see korrigeeritakse vastavaks käesolevas alajaos ettenähtud tingimustele.

Taanil on õigus kohaldada esimeses lõigus ettenähtud maksustamise erikorda.

Artikkel 327

1. Seda üleminekukorda kohaldatakse kasutatud veovahendite tarnetele, mida teostavad maksukohustuslikud edasimüüjad ja mille suhtes kohaldatakse kasuminormi maksustamise korda.

2. Seda üleminekukorda ei kohaldata uute veovahendite tarnetele, mis teostatakse artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a nimetatud tingimustel.

3. Lõikes 1 loetakse "kasutatud veovahenditeks" artikli 2 lõike 2 punktis a nimetatud maismaa mootorsõidukeid, laevu ja õhusõidukeid, kui nad on kasutatud kaubad, mis ei vasta tingimustele, mille alusel võiks neid pidada uuteks veovahenditeks.

Artikkel 328

Igalt artiklis 327 nimetatud tarnelt tasumisele kuuluv käibemaks võrdub selle käibemaksu summaga, mis oleks kuulunud tasumisele, kui tarnele oleks kohaldataud tavapäraseid käibemaksureegleid, ja millest on lahutatud käibemaksusumma, mis loetakse sisalduvaks veovahendi eest maksukohustusliku edasimüüja makstud ostuhinnas.

Artikkel 329

Käibemaks, mis loetakse sisalduvaks veovahendi eest maksukohustusliku edasimüüja makstud ostuhinnas, arvutatakse järgmisel viisil:

- a) aluseks võetakse artikli 312 punktis 2 määratletud ostuhind;
- b) see maksukohustusliku edasimüüja makstud ostuhind loetakse sisalduvaks käibemaksu, mis oleks kuulunud tasumisele, kui maksukohustuslik edasimüüja oleks kohaldanud tarnele tavapäraseid käibemaksureegleid;

▼B

- c) aluseks võetakse artiklis 93 määratletud maksumäär, mida kohaldatakse liikmesriigis, mille territooriumil loetakse olevat maksukohustuslikule edasimüüjale tehtava tarne koht, mis on kindlaks määratud artiklite 31 ja 32 kohaselt.

Artikkel 330

Igalt artikli 327 lõikes 1 nimetatud veovahendi tarnelt võetav käibemaks, mis määratakse kindlaks artikli 328 kohaselt, ei või olla väiksem kui selle käibemaksu summa, mis kuuluks tasumisele, kui selle tarne suhtes oleks kohaldatud kasuminormi maksustamise korda.

Liikmesriigid võivad ette näha, et kui tarnele kohaldatakse kasuminormi maksustamise korda, ei tohi see kasuminorm olla väiksem kui 10 protsenti artikli 312 punktis 1 määratletud müügihinnast.

Artikkel 331

Maksukohustuslastel ei ole õigust arvata käibemaksust, mida nad on kohustatud tasuma, maha käibemaksu, mis kuulub tasumisele või on tasutud kasutatud veovahenditelt, mille on neile tarninud maksukohustuslik edasimüüja, kui kõnealust tarnet maksustatakse käibemaksuga käesoleva üleminekukorra kohaselt.

Artikkel 332

Maksukohustuslikul edasimüüjal ei ole õigust eraldi näidata oma väljastataval arvel käibemaksu, mis on seotud tarnetega, millele ta kohaldab üleminekukorda.

3. jagu**Avaliku enampakkumise erikord***Artikkel 333*

1. Liikmesriigid võivad käesoleva jao sätete kohaselt kohaldada kasuminormi maksustamise korda kasutatud kaupade, kunstiteoste, kollektiooni- või antiikesemete tarnetele, mida teostab avaliku enampakkumise korraldaja, kes tegutseb enda nimel ja artiklis 334 nimetatud isikute eest lepingu alusel, mille järgi makstakse komisjonitasu nende kaupade avalikul enampakkumisel müümise eest.

2. Lõikes 1 nimetatud korda ei kohaldata uute veovahendite tarnete suhtes, mis teostatakse artikli 138 lõikes 1 ja lõike 2 punktis a sätestatud tingimustel.

▼B*Artikkel 334*

Käesolevat erikorda kohaldatakse tarnete suhtes, mida teostab avaliku enampakkumise korraldaja, kes tegutseb enda nimel ja järgmistest isikutest ühe huvides:

- a) mittemaksukohustuslane;
- b) teine maksukohustuslane, kui selle maksukohustuslase kaubarne, mis teostatakse lepingu alusel, mille järgi makstakse müügilt komisjonitasu, on artikli 136 kohaselt maksuvaba;
- c) teine maksukohustuslane, kui selle maksukohustuslase kaubarne suhtes, mis teostatakse lepingu alusel, mille järgi makstakse müügilt komisjonitasu, kehtib artiklites 282–292 sätestatud väikeettevõtete maksuvabastus ja tegu on kapitalikaupadega;
- d) maksukohustuslik edasimüüja, kui selle maksukohustusliku edasimüüja kaubarne, mis teostatakse lepingu alusel, mille järgi makstakse müügilt komisjonitasu, maksustatakse kasuminormi maksustamise korra kohaselt.

Artikkel 335

Kaubarne maksukohustuslasele, kes on avaliku enampakkumise korraldaja, loetakse toimuvaks siis, kui toimub nende kaupade müük avalikul enampakkumisel.

Artikkel 336

Iga käesolevas jaos nimetatud kaubarne maksustatav väärtus on kogusumma, mille kohta avaliku enampakkumise korraldaja esitab soetajale artikli 339 kohaselt arve, miinus:

- a) netosumma, mille avaliku enampakkumise korraldaja on maksnud või maksab oma volitajale ja mis määratakse kindlaks artikli 337 kohaselt;
- b) selle käibemaksu summa, mille avaliku enampakkumise korraldaja peab maksma oma tarnelt.

Artikkel 337

Netosumma, mille avaliku enampakkumise korraldaja on maksnud või maksab oma volitajale, võrdub kaupade avaliku enampakkumisel kujunenud hinna ja selle komisjonitasu vahega, mille avaliku enampakkumise korraldaja saab või on saanud volitajalt lepingu alusel, mille järgi makstakse müügilt komisjonitasu.

▼B*Artikkel 338*

Avaliku enampakkumise korraldajad, kes tarnivad kaupu artiklites 333 ja 334 sätestatud tingimustel, peavad oma raamatupidamises ajutistele kontodele märkima:

- a) kaupade soetajalt saadud või saadava summa;
- b) kaupade müüjale hüvitatud või hüvitatava summa.

Esimeses lõigus nimetatud summad peavad olema nõuetekohaselt tõendatud.

Artikkel 339

Enampakkumise korraldaja peab väljastama soetajale arve, millele on eraldi märgitud:

- a) kaupade enampakkumisel kujunenud hind;
- b) maksud, lõivud ja maksed;
- c) kõrvalkulud, nagu komisjoni-, pakendus-, veo- ja kindlustuskulud, mis korraldaja nõuab sisse kaupade soetajalt.

Enampakkumise korraldaja poolt väljastatud arvele ei tohi käibemaksu eraldi märkida.

Artikkel 340

1. Avaliku enampakkumise korraldaja, kellele anti kaubad üle lepingu alusel, mille järgi makstakse avalikul enampakkumisel müümise eest komisjonitasu, peab esitama oma volitajale aruande.

Avaliku enampakkumise korraldaja väljastatavas aruandes tuleb märkida tehingu summa, see tähendab kaupade enampakkumisel kujunenud hind, millest arvatakse maha volitajalt saadud või saadava komisjonitasu summa.

2. Kõnealune aruanne, mis on koostatud lõike 1 kohaselt, täidab selle arve otstarvet, mille volitaja, kui ta on maksukohustuslane, peab väljastama avaliku enampakkumise korraldajale artikli 220 kohaselt.

Artikkel 341

Kui liikmesriigid kohaldavad käesolevas jaos sätestatud erikorda, kohaldavad nad seda erikorda ka artikli 327 lõikes 3 määratletud kasutatud veovahendite tarnete suhtes, mida avaliku enampakkumise korraldaja teostab enda nimel lepingu alusel, mille järgi makstakse komisjonitasu nende kaupade avalikul enampakkumisel müümise eest, kuid maksukohustusliku edasimüüja huvides, kui neid tarneid, mida teostab see maksukohustuslik edasimüüja, maksustatakse käibemaksuga kasutatud veovahenditele kohaldatava üleminekukorra kohaselt.

▼B**4. jagu****Meetmed konkurentsi moonutamise ja maksudest kõrvalehoidumise vältimiseks***Artikkel 342*

Liikmesriigid võivad võtta käibemaksu mahaarvamise õigusega seotud meetmeid, et maksukohustuslikud edasimüüjad, kelle suhtes kohaldatakse 2. jaos ettenähtud erikorda, ei saaks põhjendamatu kasu ega kannaks põhjendamatu kahju.

Artikkel 343

Komisjoni ettepaneku põhjal võib nõukogu ühehäälselt lubada mis tahes liikmesriigil kehtestada erimeetmeid maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemiseks, mille kohaselt kasuminormi maksustamise korra kohaldamisel tasumisele kuuluva käibemaksu summa ei või olla väiksem kui selle käibemaksu summa, mis kuuluks tasumisele, kui kasuminorm võrduks teatava protsendimääraga müügihinnast.

Müügihinna protsendimäär kehtestamisel võetakse arvesse ettevõtjate harilikku kasuminormi asjakohasel tegevusalal.

*5. PEATÜKK****Investeeringukulla erikord*****1. jagu****Üldsätted***Artikkel 344*

1. Ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist, tähendab käesolevas direktiivis "investeeringukuld":

- 1) kulda, mis on kullaturgudel heakskiidetud kaaluga kangi või tahvli kujul ja mille puhtusaste on vähemalt 995 tuhandikku kaaluosa, olenemata sellest, kas see on käibel väärtpaberite vormis või mitte;
- 2) kuldünite, mille puhtusaste on vähemalt 900 tuhandikku kaaluosa ja mis on münditud pärast 1800. aastat, mis on või on olnud käibel päritoluriigis ja mida müüakse tavaliselt hinnaga, mis ei ületa rohkem kui 80 protsendi võrra mündis sisalduva kulla hinda vabaturul.

2. Liikmesriigid võivad erikorra kohaldamisalast välja jätta väikesed kangid või tahvlid, mille kaal on 1 gramm või vähem.

▼B

3. Käesolevas direktiivis ei käsitata lõike 1 punktis 2 nimetatud münte müüdavana nende numismaatilise väärtuse põhjal.

Artikkel 345

Alates 1999. aastast teatab iga liikmesriik komisjonile igal aastal 1. juuliks müntidest, mis vastavad artikli 344 lõike 1 punktis 2 nimetatud kriteeriumidele ja millega kaubeldakse asjaomases liikmesriigis. Komisjon avaldab tervikliku loendi nendest müntidest Euroopa Liidu Teataja C-seerias igal aastal enne 1. detsembrist. Avaldatud loendis sisalduvaid münte käsitatakse neid tingimusi täitvana kogu selle aasta vältel, mille kohta loend avaldatakse.

2. jagu**Maksuvabastus***Artikkel 346*

Liikmesriigid vabastavad käibemaksust investeeringukulla tarned, ühendusesisesed soetused ja impordi, sealhulgas väärtpaberitena käibel oleva investeeringukulla puhul, mis on kindlaksmääratud või kindlaksmääramata osades või millega kaubeldakse kullakontodel, ja eeskätt kullalae-nude ja -vahetustehingute puhul, mis hõlmavad omandiõigust või nõuet investeeringukulla suhtes, ning investeeringukullatehingud, mis hõlmavad futuur- ja tähtpäevalepinguid, mille alusel läheb üle oman-diõigus või nõue investeeringukulla suhtes.

Artikkel 347

Liikmesriigid vabastavad nende vahendajate teenused, kes, osaledes investeeringukulla tarnes oma volitaja ülesandel, tegutsevad teise isiku nimel ja arvel.

3. jagu**Maksustamise valiku võimalus***Artikkel 348*

Liikmesriigid annavad maksukohustuslastele, kes toodavad investeeringukulda või muudavad kulda investeeringukullaks, õiguse valida sellise investeeringukulla teisele maksukohustuslasele tehtavate tarnete maksustamine, kui sellised tarned oleks muidu artikli 346 alusel maksust vabastatud.

Artikkel 349

1. Liikmesriigid võivad anda maksukohustuslastele, kes oma tegevuse käigus tavaliselt tarnivad kulda tööstuslikuks otstarbeks, õiguse valida artikli 344 lõike 1 punktis 1 määratletud investeeringukulla teisele maksukohustuslasele tarne maksustamine, kui selline tarne oleks muidu artikli 346 alusel maksust vabastatud.

▼B

2. Liikmesriigid võivad lõikes 1 ettenähtud valiku ulatust piirata.

Artikkel 350

Kui tarnija on kasutanud artiklite 348 ja 349 kohast õigust valida maksustamine, annavad liikmesriigid vahendajale õiguse valida artiklis 347 nimetatud teenuste suhtes maksustamine.

*Artikkel 351***▼C1**

Liikmesriigid kehtestavad käesolevas jaos sätestatud valimise õiguse kasutamise üksikasjalikud eeskirjad ja teavitavad nendest komisjoni.

▼B**4. jagu****Tehingud reguleeritud kullaturul***Artikkel 352*

Pärast konsulteerimist käibemaksukomiteega võib iga liikmesriik maksustada käibemaksuga selles liikmesriigis toimuvad teatavad investeeringukullaga seonduvad tehingud, mis tehakse selles liikmesriigis selliste maksukohustuslaste vahel, kes on asjaomase liikmesriigi reguleeritud kullaturu liikmed, või kullaturu liikme ja mõne teise maksukohustuslase vahel, kes ei ole selle turu liige. Liikmesriik ei tohi käibemaksuga maksustada tarnet, mis on teostatud artiklis 138 nimetatud tingimustel, ega investeeringukulla ekspordi.

Artikkel 353

Liikmesriigid, kes artikli 352 kohaselt maksustavad kullaturu liikmetest maksukohustuslaste vahel tehtavaid tehinguid, lubavad lihtsustamise eesmärgil edasi lükata maksu kogumise ja vabastavad maksukohustuslased käibemaksu kohta arvepidamisnõuetest.

5. jagu**Investeeringukullaga kauplejate eriõigused ja -kohustused***Artikkel 354*

Kui maksukohustuslase järgnev investeeringukulla tarne on käesoleva peatüki alusel maksust vabastatud, on maksukohustuslasele õigus maha arvata järgmised summad:

- a) käibemaks, mis kuulub tasumisele või on tasutud investeeringukullalt, mille on talle tarninud isik, kes on kasutanud artiklites 348 ja 349 nimetatud valikuõigust, või mis on talle tarnitud 4. jao kohaselt;
- b) käibemaks, mis kuulub tasumisele või on tasutud talle tarnitud või tema ühendusesiseselt soetatud või imporditud kullalt, mis ei ole investeeringukuld ja mille ta seejärel muudab või laseb muuta investeeringukullaks;

▼B

- c) käibemaks, mis kuulub tasumisele või on tasutud talle osutatud teenustelt, milleks on kulla, sealhulgas investeringukulla kuju, kaalu või puhtusastme muutmine.

Artikkel 355

Maksudkohustuslastel, kes toodavad investeringukulda või muudavad kulda investeringukullaks, on õigus maha arvata käibemaks, mille nad peavad tasuma või on tasunud selle kulla tootmise või muutmisega seotud kaupade tarnetelt ja teenuste osutamistelt, ühendusesisestelt soetamistelt või impordilt nii, nagu oleksid järgnevad, artikli 346 alusel maksustatavad kullatarned maksustatavad.

Artikkel 356

1. Liikmesriigid tagavad, et investeringukullaga kauplejad peavad arvestust vähemalt kõikide märkimisväärsete investeringukullatehingute üle ja säilitavad dokumente, mis võimaldavad tuvastada nendes tehingutes osalenud kliendid.

Kauplejad säilitavad esimeses lõigus nimetatud teavet vähemalt viis aastat.

2. Liikmesriigid võivad esimese lõike nõuete täitmiseks tunnustada samaväärseid kohustusi, mis tulenevad meetmetest, mis on võetud muude ühenduse õigusaktide, nagu näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 1995. aasta direktiivi 2005/60/EÜ (rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta) ⁽¹⁾ alusel.

3. Liikmesriigid võivad ette näha rangemaid kohustusi, eeskätt eriliste arve- või raamatupidamismõuete näol.

*6. PEATÜKK***▼M3**

Mittemaksudkohustuslastele telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ning elektroonilisi teenuseid osutavate mitteasutatud maksudkohustuslaste suhtes kohaldatavad erikorrad

▼B**1. jagu****Üldsätted****▼M3**

⁽¹⁾ EÜT L 309, 25.11.2005, lk 15.

▼ M3*Artikkel 358*

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid, ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist:

1. „telekommunikatsiooniteenused” ja „ringhäälinguteenused” – artikli 58 esimese lõigu punktides a ja b nimetatud teenused;
2. „elektroonilised teenused” ja „elektrooniliselt osutatavad teenused” – artikli 58 esimese lõigu punktis c nimetatud teenused;
3. „tarbimisliikmesriik” – liikmesriik, mida peetakse artikli 58 kohaselt telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektrooniliste teenuste osutamise kohaks;
4. „käibedeklaratsioon” – deklaratsioon, mis sisaldab igas liikmesriigis tasumisele kuuluva maksusumma kindlaksmääramiseks vajalikku teavet.

▼ B**2. jagu**▼ M3

Telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid osutavate maksukohustuslaste, kelle asukoht ei ole ühenduses, suhtes kohaldatav erikord

Artikkel 358a

Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid, ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist:

▼ M16

1. „maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses” – maksukohustuslane, kelle ettevõtte asukoht ega püsiv tegevuskoht ei paikne ühenduse territooriumil;

▼ M3

2. „registreerimisliikmesriik” – liikmesriik, keda maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, teavitab, kui ta hakkab käesoleva jao sätete kohaselt ühenduse territooriumil maksukohustuslasena tegutsema.

Artikkel 359

Liikmesriigid lubavad kasutada käesolevat erikorda maksukohustuslasel, kelle asukoht ei ole ühenduses ja kes osutab telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid liikmesriigis asukohta omavale või seal alalist või peamist elukohta omavale mittemaksukohustuslasele. Käesolevat erikorda kohaldatakse kõikide selliste ühenduses osutatavate teenuste suhtes.

▼ M3*Artikkel 360*

Maksudohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, teavitab oma registreerimisliikmesriiki, kui tema tegevus maksudohustuslasena algab, lõpeb või muutub sel määral, et ei vasta enam käesoleva erikorra tingimustele. Sellekohane teave saadetakse elektrooniliselt.

Artikkel 361

1. Oma maksustatava tegevuse alustamisel esitab maksudohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, registreerimisliikmesriigile järgmise teabe:

- a) nimi;
- b) postiaadress;
- c) elektronpostiaadressid, sealhulgas Interneti veebisaidid;
- d) siseriiklik registreerimisnumber (selle olemasolul);

▼ M16

e) tõend, et isiku ettevõtte asukoht ega püsiv tegevuskoht ei ole ühenduse territooriumil.

▼ M3

2. Maksudohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, teatab registreerimisliikmesriigile kõikidest muudatustest esitatud teabes.

Artikkel 362

Registreerimisliikmesriik omistab maksudohustuslasele, kelle asukoht ei ole ühenduses, individuaalse käibemaksuregistri numbrilise ning teavitab teda sellest elektrooniliselt. Tarbimisliikmesriigid võivad selle registreerimise aluseks olnud andmete põhjal kasutada oma registreerimissüsteeme.

Artikkel 363

Registreerimisliikmesriik arvab maksudohustuslase, kelle asukoht ei ole ühenduses, registrist välja, kui:

- a) maksudohustuslane teatab kõnealusele liikmesriigile, et ei osuta enam telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ega elektroonilisi teenuseid;
- b) võib muul viisil oletada, et tema maksustatav tegevus on lõppenud;
- c) maksudohustuslane ei täida enam käesoleva erikorra kasutamiseks vajalikke tingimusi;

▼ M3

d) maksukohustuslane rikub pidevalt käesoleva erikorra eeskirju.

Artikkel 364

Maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, esitab registreerimisliikmesriigile elektrooniliselt käibedeklaratsiooni iga kalendriaasta kvartali kohta, olenemata sellest, kas telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid on osutatud või mitte. Käibedeklaratsioon esitatakse 20 päeva jooksul pärast deklaratsioonis nimetatud maksustamisperioodi lõppu.

Artikkel 365

Käibedeklaratsioonis märgitakse registreerimisnumber ja iga tarbimisliikmesriigi kohta, kus käibemaks tasumisele kuulub, maksustamisperioodil osutatud telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektrooniliste teenuste käibemaksuta koguväärtus ning kogusumma vastava käibemaksu summa puhul. Samuti märgitakse deklaratsioonis kohaldatavad käibemaksu määrad ja kogu tasumisele kuuluva käibemaksu summa.

▼ B*Artikkel 366***▼ M3**

1. Käibedeklaratsioon koostatakse eurodes.

Liikmesriigid, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, võivad nõuda käibedeklaratsiooni koostamist nende riigi valuutas. Kui teenuseid on osutatud muudes valuutades, kasutab maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, käibedeklaratsiooni koostamisel maksustamisperioodi viimasel päeval kehtinud vahetuskurssi.

▼ B

2. Ümberarvestamisel kasutatakse vahetuskurse, mis Euroopa Keskpank on kõnealuse päeva kohta avaldanud, või kui selle päeva kohta ei ole kurssi avaldatud, siis järgmise avaldamispäeva vahetuskurse.

▼ M3*Artikkel 367*

Maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, tasub käibemaksu käibedeklaratsiooni esitamisel, viidates seejuures vastavale käibedeklaratsioonile, ning hiljemalt enne deklaratsiooni esitamise tähtaja möödumist.

Makse kantakse üle eurodes pangakontole, mille on määranud registreerimisliikmesriik. Liikmesriigid, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, võivad nõuda maksu tasumist pangakontole nende riigi valuutas.

▼ M3*Artikkel 368*

Käesolevat erikorda kasutaval maksukohustuslasel, kelle asukoht ei ole ühenduses, ei ole õigust käesoleva direktiivi artikli 168 alusel käibemaksu maha arvata. Olenemata direktiivi 86/560/EMÜ artikli 1 lõikest 1, tehakse kõnealusele maksukohustuslasele tagasimakse vastavalt nimetatud direktiivile. Direktiivi 86/560/EMÜ artikli 2 lõikeid 2 ja 3 ja artikli 4 lõiget 2 ei kohaldata nende tagasimaksete suhtes, mis on seotud selle erikorraga hõlmatud telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektrooniliste teenustega.

▼ B*Artikkel 369*▼ M3

1. Maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole ühenduses, peab käesoleva erikorraga seotud tehingute üle arvestust. Arvestus peab olema piisavalt üksikasjalik, et tarbimisliikmesriigi maksuhalduril oleks võimalik kontrollida käibedeklaratsiooni õigsust.

▼ B

2. Lõikes 1 nimetatud arvestusandmed tuleb registreerimisliikmesriigile ja tarbimisliikmesriigile nõudmise korral elektrooniliselt kättesaadavaks teha.

Neid andmeid säilitatakse kümme aastat alates tehingu toimumise aasta 31. detsembrist.

▼ M3**3. jagu**

Telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid osutavate maksukohustuslaste, kelle asukoht on ühenduses, aga mitte tarbimisliikmesriigis, suhtes kohaldatav erikord

Artikkel 369a

Käesolevas jaos kasutatakse järgmisi mõisteid, ilma et see piiraks muude ühenduse sätete kohaldamist:

1. „maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis” – maksukohustuslane, kelle ettevõtte asukoht või püsiv tegevuskoht asub ühenduse, kuid mitte tarbimisliikmesriigi territooriumil;
2. „registreerimisliikmesriik” – liikmesriik, mille territooriumil on maksukohustuslase ettevõtte asukoht või, kui tema ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust, siis liikmesriik, kus on tema püsiv tegevuskoht.

▼M3

Kui maksukohustuslase ettevõtte asukoht on väljaspool ühendust, aga tal on ühenduses rohkem kui üks püsiv tegevuskoht, loetakse registreerimisliikmesriigiks seda püsiva tegevuskohaga liikmesriiki, mille kohta maksukohustuslane märgib, et ta kasutab seal käesolevat erikorda. Selline otsus on maksukohustuslase suhtes siduv vastaval kalendriaastal ning kahel sellele järgneval kalendriaastal.

Artikkel 369b

Liikmesriigid lubavad käesolevat erikorda kasutada maksukohustuslasele, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis ja kes osutab telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid liikmesriigis asukohta omavale või seal alalist või peamist elukohta omavale mittemaksukohustuslasele. Käesolevat erikorda kohaldatakse kõikide selliste ühenduses osutavate teenuste suhtes.

Artikkel 369c

Maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, teavitab registreerimisliikmesriiki, kui ta alustab oma käesoleva erikorraga hõlmatud maksustatavat tegevust ning kui ta sellise tegevuse lõpetab või kui ta muudab oma tegevust sellisel viisil, et ta ei vasta enam käesoleva erikorra kasutamise tingimustele. Sellekohane teave saadetakse elektrooniliselt.

Artikkel 369d

Käesolevat erikorda kasutav maksukohustuslane peab käesoleva erikorra raames maksustatavate tehingute läbiviimiseks olema käibemaksukohustuslasena registreeritud ainult registreerimisliikmesriigis. Selleks kasutab liikmesriik individuaalset käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit, mis maksukohustuslasele on juba tema kohustustega seoses siseriikliku süsteemi kohaselt antud.

Tarbimisliikmesriigid võivad selle registreerimise aluseks olnud andmete põhjal kasutada oma registreerimissüsteeme.

Artikkel 369e

Registreerimisliikmesriik arvab maksukohustuslase, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, käesoleva erikorra kasutamisest välja, kui:

- a) maksukohustuslane teatab, et ta ei osuta enam telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid;
- b) võib muul viisil oletada, et tema käesoleva erikorraga hõlmatud maksustatav tegevus on lõppenud;
- c) maksukohustuslane ei täida enam käesoleva erikorra kasutamiseks vajalikke tingimusi;
- d) maksukohustuslane rikub pidevalt käesoleva erikorra eeskirju.

▼ M3*Artikkel 369f*

Maksudohustulane, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, esitab registreerimisliikmesriigile elektrooniliselt käibedeklaratsiooni iga kalendriaasta kvartali kohta, olenemata sellest, kas telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektroonilisi teenuseid on osutatud või mitte. Käibedeklaratsioon esitatakse 20 päeva jooksul pärast deklaratsioonis nimetatud maksustamisperioodi lõppu.

Artikkel 369g

Käibedeklaratsioonis märgitakse artiklis 369d nimetatud registreerimisnumber ja iga tarbimisliikmesriigi kohta, kus käibemaks tasumisele kuulub, maksustamisperioodil osutatud telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektrooniliste teenuste käibemaksuta koguväärtus ning kogusumma vastava käibemaksumäära puhul. Samuti märgitakse deklaratsioonis kohaldatavad käibemaksumäärad ja kogu tasumisele kuuluva käibemaksu summa.

Kui maksudohustulasel on lisaks registreerimisliikmesriigis asuvale püsivale tegevuskohale üks või mitu muud püsivat tegevuskohta, kust osutatakse teenuseid, peab maksudohustulane käibedeklaratsioonis lisaks esimeses lõigus nimetatud teabele märkima iga liikmesriigi kohta, kus tal on tegevuskoht, tarbimisliikmesriigi kaupa eraldi välja tooduna käesoleva erikorraga hõlmatud telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- või elektrooniliste teenuste koguväärtuse koos individuaalse käibemaksudohustulasena registreerimise numbriga või selle asukoha maksuviitenumbriga.

Artikkel 369h

1. Käibedeklaratsioon koostatakse eurodes.

Liikmesriigid, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, võivad nõuda, et käibedeklaratsioon koostataks nende riigi valuutas. Kui teenuseid on osutatud muudes valuutades, kasutab maksudohustulane, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, käibedeklaratsiooni koostamisel maksustamisperioodi viimasel päeval kehtinud vahetuskurssi.

2. Ümberarvestamisel kasutatakse vahetuskursse, mis Euroopa Keskpank on kõnealuse päeva kohta avaldanud, või kui selle päeva kohta ei ole kurssi avaldatud, siis järgmise avaldamispäeva vahetuskursse.

Artikkel 369i

Maksudohustulane, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, tasub käibemaksu käibedeklaratsiooni esitamisel, viidates seejuures vastavale käibedeklaratsioonile, ning hiljemalt enne deklaratsiooni esitamise tähtaja möödumist.

▼M3

Makse kantakse üle eurodes pangakontole, mille on määranud registreerimisliikmesriik. Liikmesriigid, kes ei ole eurot kasutusele võtnud, võivad nõuda maksu tasumist pangakontole nende riigi valuutas.

Artikkel 369j

Käesolevat erikorda kasutaval maksukohustuslasel, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, ei ole õigust oma käesoleva erikorraga hõlmatud maksustatavalt tegevuselt käesoleva direktiivi artikli 168 alusel käibemaksu maha arvata. Olenemata direktiivi 2008/9/EÜ artikli 2 punktist 1 ja artiklist 3, tehakse talle tagasimakse vastavalt nimetatud direktiivile.

Kui käesolevat erikorda kasutav maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, sooritab tarbimisliikmesriigis samuti käesoleva erikorraga mittehõlmatud tegevust, milleks ta peab olema käibemaksukohustuslasena registreeritud, peab ta käesoleva korruga hõlmatud maksustatava tegevusega seotud käibemaksu artikli 250 kohaselt esitavas käibemaksudeklaratsioonis maha arvama.

Artikkel 369k

1. Maksukohustuslane, kelle asukoht ei ole tarbimisliikmesriigis, peab käesoleva erikorraga hõlmatud tehingute üle arvestust. Arvestusandmed peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et tarbimisliikmesriigi maksuhalduril oleks võimalik kontrollida käibedeklaratsiooni õigsust.

2. Lõikes 1 nimetatud arvestusandmed tuleb registreerimisliikmesriigile ja tarbimisliikmesriigile nõudmise korral elektrooniliselt kättesaadavaks teha.

Neid andmeid säilitatakse kümme aastat alates tehingu toimumise aasta 31. detsembrist.

▼B

XIII JAOTIS

ERANDID*1. PEATÜKK**Lõpliku korra kehtestamiseni kohaldatavad erandid***1. jagu****1. jaanuaril 1978 ühendusse kuulunud riikidele kehtestatud erandid***Artikkel 370*

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1978 maksustasid X lisa A osas nimetatud tehinguid, võivad nende maksustamist jätkata.

▼B*Artikkel 371*

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1978 vabastasid maksust X lisa B osas nimetatud tehingud, võivad nende maksust vabastamist jätkata samal kuupäeval igas asjaomases liikmesriigis kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 372

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1978 kohaldasid artikli 179 esimese lõiguga ette nähtud kohese mahaarvamise põhimõttest kõrvalekalduvaid sätteid, võivad nende kohaldamist jätkata.

Artikkel 373

Liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1978 kohaldasid artiklist 28 ja artikli 79 esimese lõigu punktist c kõrvalekalduvaid sätteid, võivad nende kohaldamist jätkata.

Artikkel 374

Erandina artiklitest 169 ja 309 võivad liikmesriigid, kes 1. jaanuaril 1978 vabastasid maksust ilma varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õiguseta artiklis 309 nimetatud reisibüroode teenused, nende maksust vabastamist jätkata. Seda erandit kohaldatakse ka reisija nimel ja arvel tegutsevate reisibüroode suhtes.

2. jagu**Pärast 1. jaanuari 1978 ühendusega ühinenud riikidele kehtestatud erandid***Artikkel 375*

Kreeka võib jätkata X lisa B osa punktides 2, 8, 9, 11 ja 12 nimetatud tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis 1. jaanuaril 1987 kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 376

Hispaania võib jätkata X lisa B osa punktis 2 nimetatud autorite osutatud teenuste ning X lisa B osa punktides 11 ja 12 nimetatud tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis 1. jaanuaril 1993 kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 377

Portugal võib jätkata X lisa B osa punktides 2, 4, 7, 9, 10 ja 13 nimetatud tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis 1. jaanuaril 1989 kehtinud tingimuste kohaselt.

▼B*Artikkel 378*

1. Austria võib jätkata X lisa A osa punktis 2 nimetatud tehingute maksustamist.

2. Austria võib seni, kuni samu maksuvabastusi kohaldatakse ühes liikmesriikidest, kes kuulus ühendusse 31. detsembril 1994, jätkata järgmiste tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt:

a) X lisa B osa punktides 5 ja 9 nimetatud tehingud;

b) koos varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega kõik rahvusvahelise reisijateveo etapid õhu-, mere- või siseveeteid mööda, välja arvatud reisijatevedu Bodeni järvel.

Artikkel 379

1. Soome võib seni, kuni samad tehingud on maksustatavad ühes 31. detsembril 1994 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa A osa punktis 2 nimetatud tehingute maksustamist.

2. Soome võib seni, kuni samu maksuvabastusi kohaldatakse ühes 31. detsembril 1994 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 2 nimetatud autorite, kunstnike ja kunstiteoste esitajate osutatud teenuste ning X lisa B osa punktide 5, 9 ja 10 nimetatud tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 380

Rootsi võib seni, kuni samu maksuvabastusi kohaldatakse ühes 31. detsembril 1994 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 2 nimetatud autorite, kunstnike ja kunstiteoste esitajate osutatud teenuste ning X lisa B osa punktides 1, 9 ja 10 nimetatud tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 381

Tšehhi Vabariik võib seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

▼B*Artikkel 382*

Eesti võib seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 383

Küpros võib jätkata vastavalt selles liikmesriigis selle ühinemiskuupäeval kehtinud tingimustele järgiste tehingute vabastamist:

- a) X lisa B osa punktis 9 nimetatud ehitusmaa võõrandamine kuni 31. detsembrini 2007;
- b) X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvaheline reisijatevedu seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest.

Artikkel 384

Läti võib seni, kuni samu maksuvabastusi kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata järgmiste tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt:

- a) X lisa B osa punktis 2 nimetatud autorite, kunstnike ja kunstiteoste esitajate teenused;
- b) X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvaheline reisijatevedu.

Artikkel 385

Leedu võib seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 386

Ungari võib seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

▼B*Artikkel 387*

Nii kaua kui samu maksuvabastusi kohaldatakse ühes liikmesriikidest, kes kuulus ühendusse 30. aprillil 2004, võib Malta jätkata järgmiste tehingute maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt:

- a) ilma varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega X lisa B osa punktis 8 nimetatud avalik-õiguslike asutuste korraldatav veevarustus;
- b) ilma varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega X lisa B osa punktis 9 nimetatud ehitiste ja ehitusmaa võõrandamine;
- c) koos varasemal etapil tasutud käibemaksu mahaarvamise õigusega X lisa B osa punktis 10 nimetatud riigisisene reisijatevedu, rahvusvaheline reisijatevedu ja reisijate saartevaheline merevedu.

Artikkel 388

Poola võib seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 389

Sloveenia võib seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes ühendusse kuuluvatest liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist selles liikmesriigis 30. aprillil 2004. aastal kehtinud tingimuste kohaselt.

Artikkel 390

Slovakkia võib seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse ühes 30. aprillil 2004 ühendusse kuulunud liikmesriikidest, jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist selles liikmesriigis ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt.

▼M7*Artikkel 390a*

Bulgaaria võib jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist tema ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse veel ühes 31. detsembri 2006. aasta seisuga ELi kuulunud liikmesriikidest.

▼M7*Artikkel 390b*

Rumeenia võib jätkata X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvahelise reisijateveo maksust vabastamist tema ühinemiskuupäeval kehtinud tingimuste kohaselt seni, kuni sama maksuvabastust kohaldatakse veel ühes 31. detsembrini 2006. aasta seisuga ELi kuulunud liikmesriikidest.

▼A1*Artikkel 390c*

Horvaatia võib jätkata vastavalt selles liikmesriigis tema ühinemise kuupäeval kehtinud tingimustele järgmiste tehingute käibemaksust vabastamist:

- a) artikli 135 lõike 1 punktis j ja X lisa B osa punktis 9 osutatud ehitusmaa võõrandamine, sõltumata sellest, kas sellel asuvad ehitised või mitte, kuni 31. detsembrini 2014 (ei ole pikendatav);
- b) X lisa B osa punktis 10 nimetatud rahvusvaheline reisijatevedu, kui sama maksuvabastust kohaldatakse ühes liikmesriikidest, mis kuulus liitu enne Horvaatia ühinemist.

▼B**3. jagu****1. ja 2. jao ühissätted****▼A1***Artikkel 391*

Liikmesriigid, kes vabastavad käibemaksust artiklites 371, 375, 376 või 377, artikli 378 lõikes 2, artikli 379 lõikes 2 või artiklites 380 kuni 390c nimetatud tehingud, võivad anda maksukohustuslastele võimaluse valida nimetatud tehingute maksustamine.

▼B*Artikkel 392*

Liikmesriigid võivad ette näha, et edasimüügi eesmärgil ostetud ehitiste ja ehitusmaa võõrandamisel maksukohustuslase poolt, kellel ei olnud õigust ostu puhul käibemaksu maha arvata, on maksustatav väärtus müügihinna ja ostuhinna vahe.

Artikkel 393

1. Lihtsustamiseks artiklis 402 nimetatud lõplikule korrale üleminekut, vaatab nõukogu komisjoni aruande põhjal uuesti läbi 1. ja 2. jaos ettenähtud eranditega seotud olukorra ning teeb ühehäälselt otsuse vastavalt asutamislepingu artiklile 93 mõnede või kõigi nimetatud erandite kaotamise kohta.

2. Lõpliku korra kohaselt hakatakse reisijatevedu maksustama lähteliikmesriigis ühenduse piires sõidetud osa eest vastavalt üksikasjalikele eeskirjadele, mille sätestab asutamislepingu artikli 93 kohaselt nõukogu.

2. PEATÜKK

Loa alusel kehtestatavad erandid

1. jagu

Meetmed lihtsustamiseks ja maksudest kõrvalehoitudumise või maksustamise vältimise ärahoidmiseks

Artikkel 394

Liikmesriigid, kes kohaldasid 1. jaanuaril 1977 erimeetmeid maksu kogumise menetluse lihtsustamiseks või teatud liiki maksudest kõrvalehoitudumise või maksustamise vältimise ärahoidmiseks, võivad need säilitada juhul, kui nad on neist komisjonile teatanud enne 1. jaanuari 1978, ning tingimusel, et lihtsustamismeetmed on kooskõlas artikli 395 lõike 1 teises lõigus sätestatud nõudega.

Artikkel 395

1. Nõukogu võib ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal anda igale liikmesriigile loa võtta erimeetmed käesoleva direktiivi sätetest erandite tegemiseks eesmärgiga lihtsustada maksu kogumise menetlust või ära hoida teatavat liiki maksudest kõrvalehoitudumist või maksustamise vältimist.

Maksu kogumise menetluse lihtsustamiseks ettenähtud meetmed ei tohi mõjutada liikmesriigi poolt lõpptarbimisetapil kogutava maksutulude summat, välja arvatud tühises ulatuses.

2. Liikmesriik, kes soovib rakendada lõikes 1 nimetatud meetmeid, saadab komisjonile taotluse ja esitab talle kogu vajaliku teabe. Kui komisjon leiab, et tal pole kogu vajalikku teavet, võtab ta kahe kuu jooksul alates taotluse saamisest asjaomase liikmesriigiga ühendust ning täpsustab, millist täiendavat teavet tarvis on.

Kui komisjon on saanud kogu teabe, mida ta taotluse hindamiseks vajalikuks peab, teavitab ta sellest ühe kuu jooksul taotlevat liikmesriiki ning edastab taotluse originaalkeeles teistele liikmesriikidele.

3. Kolme kuu jooksul alates lõike 2 teises lõigus nimetatud teate saatmisest esitab komisjon nõukogule kas asjakohase ettepaneku või, kui ta taotletava erandiga ei nõustu, oma vastuväiteid sisaldava teatise.

4. Lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetlus viiakse igal juhul lõpule kaheksa kuu jooksul alates taotluse laekumisest komisjonile.

▼M18**▼B****2. jagu****Rahvusvahelised lepingud***Artikkel 396*

1. Nõukogu võib ühehäälselt komisjoni ettepaneku põhjal lubada igal liikmesriigil sõlmida kolmanda riigiga või rahvusvahelise organiga lepingu, mis võib sisaldada erandeid käesolevast direktiivist.

2. Lõikes 1 nimetatud lepingut sõlmida sooviv liikmesriik saadab komisjonile taotluse ning esitab talle kogu vajaliku teabe. Kui komisjon leiab, et tal pole kogu vajalikku teavet, võtab ta kahe kuu jooksul alates taotluse saamisest asjaomase liikmesriigiga ühendust ning täpsustab, millist täiendavat teavet tarvis on.

Kui komisjon on saanud kogu teabe, mida ta taotluse hindamiseks vajalikuks peab, teavitab ta sellest ühe kuu jooksul taotlevat liikmesriiki ning edastab taotluse originaalkeeles teistele liikmesriikidele.

3. Kolme kuu jooksul alates lõike 2 teises lõigus nimetatud teate saatmisest esitab komisjon nõukogule kas asjakohase ettepaneku või, kui ta taotletava erandiga ei nõustu, oma vastuväiteid sisaldava teatise.

4. Lõigetes 2 ja 3 sätestatud menetlus viiakse igal juhul lõpule kaheksa kuu jooksul alates taotluse laekumisest komisjonile.

XIV JAOTIS

MUUD SÄTTED*1. PEATÜKK****Rakendusmeetmed****Artikkel 397*

Nõukogu võtab ühehäälselt komisjoni ettepaneku alusel vastu käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed.

▼B

2. PEATÜKK

Käibemaksukomitee*Artikkel 398*

1. Käesolevaga moodustatakse käibemaksu nõuandekomitee, edaspidi “käibemaksukomitee”.

2. Käibemaksukomitee koosneb liikmesriikide ja komisjoni esindajatest.

Komitee eesistujaks on komisjoni esindaja.

Komitee sekretariaadi tööd korraldab komisjon.

3. Käibemaksukomitee võtab vastu oma töökorra.

4. Lisaks punktidele, mille osas tuleb käesoleva direktiivi kohaselt konsulteerida, vaatab käibemaksukomitee läbi küsimused, mille tema eesistuja on tõstatanud kas omal algatusel või liikmesriigi esindaja taotlusel ning mis käsitlevad ühenduse käibemaksusätete kohaldamist.

3. PEATÜKK

Vahetuskurss*Artikkel 399*

Ilma et see piiraks muude erisätete kohaldamist, kasutatakse käesolevas direktiivis ettenähtud eurodes väljendatud summade riigi valuutas väljendamiseks euro vahetuskurssi, mis kehtis 1. jaanuaril 1999. Pärast nimetatud kuupäeva Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriigid kasutavad nende ühinemiskuupäeval kehtinud euro vahetuskurssi.

Artikkel 400

Artiklis 399 nimetatud summade ümberarvestamisel riigi valuutasse on liikmesriikidel õigus ümberarvestamisel saadud summasid üles- või allapoole ümardada kuni 10 protsendi ulatuses.

4. PEATÜKK

Muud maksud, lõivud ja maksed*Artikkel 401*

Ilma et see piiraks ühenduse teiste sätete kohaldamist, ei takista käesoleva direktiivi sätteid liikmesriigil säilitamast või kehtestamast makse kindlustuslepingutele, hasartmängudele ja kihlvedudele, aktsiise, riigilõive ja üldiselt mis tahes makse, lõive ja makseid, mis ei ole käsitatavad kumuleeruvate käibemaksudena, kui nimetatud maksud, lõivud ja maksed ei too liikmesriikidevahelises kaubanduses kaasa formaalsusi piiriületamisel.

▼BXV JAOTIS
LÕPPSÄTTED

1. PEATÜKK

Liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise üleminekukord*Artikkel 402*

1. Käesoleva direktiiviga ettenähtud liikmesriikidevahelise kaubanduse maksustamise kord on ajutine ning asendatakse lõpliku korraga, mille põhimõtte rajaneb kaubatarnete ja teenuste osutamise päritoluliikmesriigis maksustamisel.

2. Pärast artiklis 404 ettenähtud aruande läbivaatamist, olles veendunud, et lõplikule korrale ülemineku tingimused on nõuetekohaselt täidetud, võtab nõukogu asutamislepingu artikli 93 kohaselt vastu lõpliku korra jõustamiseks ning toimimiseks vajalikud sätted.

Artikkel 403

Nõukogu võtab vastu vastavalt asutamislepingu artiklile 93 vajalikud direktiivid, et ühist käibemaksusüsteemi täiendada, ning eelkõige, et piirata järk-järgult või kaotada erandid sellest süsteemist.

Artikkel 404

Iga nelja aasta järel pärast käesoleva direktiivi vastuvõtmist esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule liikmesriikidelt saadud teabe alusel aruande, mis käsitleb ühise käibemaksusüsteemi toimimist liikmesriikides ja eelkõige liikmesriikidevahelise kaubavahetuse maksustamise ülemineku korra toimimist, millele lisatakse vajaduse korral ettepanekud lõpliku korra kohta.

▼C1

2. PEATÜKK

Euroopa Liiduga ühinemisega seostud üleminekusätted**▼B***Artikkel 405*

Käesolevas peatükis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) "ühendus" – artikli 5 punktis 1 määratletud ühenduse territoorium enne uute liikmesriikide ühinemist;
- 2) "uued liikmesriigid" – pärast 1. jaanuari 1995 Euroopa Liiduga ühinenud liikmesriikide territoorium, nagu viimane on iga liikmesriigi kohta määratletud artikli 5 punktis 2;

▼B

- 3) “laienenud ühendus” – artikli 5 punktis 1 määratletud ühenduse territoorium pärast uute liikmesriikide ühinemist.

Artikkel 406

►C1 Sätted, mis kehtisid hetkel, mil kaubad suunati ajutise impordi protseduurile täieliku vabastusega imporditollimaksust või mõnele artiklis 156 nimetatud protseduurile või mõnda artiklis 156 nimetatud olukorda ◀ või nende protseduuridega analoogsele protseduurile või olukorrale uutes liikmesriikides, kehtivad edasi, kuni kaubad pärast ühinemist enam selle protseduuri või olukorra alla ei kuulu, kui järgmised tingimused on täidetud:

- a) kaubad toodi ühendusse või ühesse uutest liikmesriikidest enne ühinemiskuupäeva;
- b) kaubad suunati pärast selle ühendusse või ühesse uutest liikmesriikidest toomist sellele protseduurile või sellesse olukorda;
- c) kaubad kuulusid ühinemiskuupäeval selle protseduuri või olukorra alla.

Artikkel 407

Sätted, mis kehtisid hetkel, mil kaubad tollitransiidiprotseduurile suunati, kehtivad edasi, kuni kaubad enam pärast ühinemiskuupäeva selle protseduuri alla ei kuulu, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) kaubad suunati enne ühinemiskuupäeva tollitransiidiprotseduurile;
- b) kaubad kuulusid ühinemiskuupäeval selle protseduuri alla.

Artikkel 408

1. Järgmisi tehinguid peetakse võrdväärseks kaupade impordiga, kui on tõestatud, et kaubad olid vabas ringluses ühes uutest liikmesriikidest või ühenduses:

- a) kaupade igasugune, isegi eeskirjade vastane, vabastamine ajutise impordi protseduuri alt, millele kaubad suunati enne ühinemist vastavalt artiklis 406 ettenähtud tingimustele;
- b) kaupade igasugune, sealhulgas eeskirjade vastane, vabastamine artiklis 156 nimetatud protseduuri või olukorra alt või nende protseduuridega uutes liikmesriikides analoogse protseduuri või olukorra alt, millele kaubad suunati enne ühinemist vastavalt artiklis 406 ettenähtud tingimustele;

▼B

- c) artiklis 407 nimetatud protseduuri lõpetamine, kui protseduuri on alustatud enne ühinemiskuupäeva uute liikmesriikide territooriumil kaubarneks tasu eest enne seda kuupäeva selle liikmesriigi territooriumil sellena tegutseva maksekohustuslase poolt;
- d) igasugune eeskirjade rikkumine tollitransiidi protseduuri vältel punktis c nimetatud tingimustes.

2. Lisaks lõikes 1 nimetatule käsitatakse kaupade impordina seda, kui maksukohustuslane või mittemaksukohustuslane kasutab liikmesriigi territooriumil kaupu, mis talle tarniti enne ühinemiskuupäeva ühenduse või uute liikmesriikide territooriumil, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) nimetatud kaupade tarne vabastati maksust või vabastati tõenäoliselt maksust artikli 146 lõike 1 punktide a ja b alusel või uutes liikmesriikides analoogse sätte alusel;
- b) kaupu ei imporditud ühesse uutest liikmesriikidest ega ühendusse enne ühinemiskuupäeva.

Artikkel 409

Artikli 408 lõikes 1 nimetatud juhtudel loetakse, et import toimus artikli 61 tähenduses selle liikmesriigi territooriumil, kus kaubad vabastatakse selle protseduuri või olukorra alt, millele ta enne ühinemiskuupäeva suunati.

Artikkel 410

1. Erandina artiklist 71 lõpeb kaupade import artikli 408 tähenduses ilma maksustatava teokoosseisuta, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:

- a) imporditud kaubad lähetatakse või veetakse laienenud ühendusest välja;
- b) ►C1 imporditud kaubad artikli 408 lõike 1 punkti a tähenduses ei ole ◄ veovahend ning see lähetatakse või veetakse tagasi selle ekspordijale liikmesriiki, kust see eksporditi;
- c) imporditud kaubad artikli 408 lõike 1 punkti a tähenduses on veovahend, mis soetati või imporditi enne ühinemiskuupäeva uue liikmesriigi või ühenduse liikmesriigi siseturu üldiste maksutingimuste kohaselt või millele ei kohaldatud ekspordi raames käibemaksuvabastust ega käibemaksutagastust.

▼B

2. Lõike 1 punktis c nimetatud tingimus loetakse täidetuks järgmistel juhtudel:

- a) kui veovahendi esmakordsest kasutusse võtmisest kuni Euroopa Liiduga ühinemiseni on möödunud rohkem kui kaheksa aastat;
- b) kui impordi alusel nõutav maksusumma on tühine.

▼M15

2a. PEATÜKK

Uute sätete kohaldamise üleminekumeetmed

Artikkel 410a

Artikleid 30a, 30b ja 73a kohaldatakse üksnes pärast 31. detsembrist 2018 väljastatud vautšerite suhtes.

Artikkel 410b

Komisjon esitab liikmesriikidelt saadud teabe põhjal hiljemalt 31. detsembriks 2022 Euroopa Parlamendile ja nõukogule hindamisaruande käesoleva direktiivi nende sätete kohaldamise kohta, mis puudutavad vautšerite käsitamist käibemaksuga maksustamisel, pöörates erilist tähelepanu vautšerite määratlusele, käibemaksureeglitele seoses vautšerite maksustamisega turustusahelas ja vautšerite lunastamata jätmisele, ning esitab vajaduse korral sellega koos ettepaneku asjaomaste normide muutmiseks.

▼B

3. PEATÜKK

Ülevõtmine ja jõustumine

Artikkel 411

1. Direktiiv 67/227/EMÜ ja direktiiv 77/388/EMÜ tunnistatakse kehtetuks, ilma et see piiraks liikmesriikide kohustusi seoses nimetatud direktiivide ülevõtmise ja kohaldamise tähtpäevadega, mis on toodud XI lisa B osas.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele tõlgendatakse viidetena käesolevale direktiivile ning loetakse kooskõlas XII lisa vastavustabeliga.

Artikkel 412

1. Liikmesriigid jõustavad artikli 2 lõike 3, artikli 44, artikli 59 lõike 1, artikli 399 ja III lisa punkti 18 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid alates 1. jaanuarist 2008. Nad edastavad nende sätete teksti ning kõnealuste sätete ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

▼B

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 413

Käesolev direktiiv jõustub 1. jaanuaril 2007.

Artikkel 414

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

*I LISA***ARTIKLI 13 LÕIKE 1 KOLMANDAS LÕIGUS NIMETATUD
TEGEVUSALADE LOEND**

- 1) telekommunikatsiooniteenused;
- 2) vee, gaasi, elektri- ja soojusenergia tarne;
- 3) kaubavedu;
- 4) sadama- ja lennujaamateenused;
- 5) reisijatevedu;
- 6) müügiks valmistatud uute kaupade tarne;
- 7) põllumajanduse sekkumisametite tehingud põllumajandustoodetega, mis on tehtud nende toodete turu ühist korraldust käsitlevate määruste kohaselt.
- 8) kaubanduslike messide ja näituste korraldamine;
- 9) ladustamine;
- 10) reklaamibüroode tegevus;
- 11) reisibüroode tegevus.
- 12) oma töötajate kaupluste, kooperatiivide, ettevõtete sööklate ja muude sellelaadsete asutuste pidamine;
- 13) televisiooni- ja raadioorganisatsioonide tegevus, kui see ei ole maksust vabastatud artikli 132 lõike 1 punkti q kohaselt.

▼B

II LISA

▼M3

**ARTIKLI 58 ESIMESE LÕIGU PUNKTIS C OSUTATUD
ELEKTROONILISELT OSUTATAVATE TEENUSTE NÄIDISLOETELU**

▼B

- 1) Veebilehekülgede tarnimine ja majutamine (*hosting*), programmide ja seadmete kaughooldus;
- 2) tarkvara tarne ja ajakohastamine;
- 3) piltide, teksti ja andmete tarne, andmekogude kasutamise võimaldamine;
- 4) muusika, filmide ja mängude, sealhulgas hasart- ja õnnemängude tarne ning poliitika-, kultuuri-, kunsti-, spordi-, teadus- ja meelelahutussaadete tarne;
- 5) kaugõppeteenuste osutamine.

▼B*III LISA***LOEND KAUBATARNETEST JA TEENUSTE OSUTAMISTEST, MILLE SUHTES VÕIB KOHALDADA ARTIKLIS 98 NIMETATUD VÄHENDATUD KÄIBEMAKSUMÄÄRASID**

- 1) Toiduained (sealhulgas joogid, kuid välja arvatud alkohoolsed joogid), sööt; elusloomad, seemned, taimed ja tavapäraselt toiduainete valmistamisel kasutatavad koostisained; tavapäraselt toiduainete täiendamiseks või asendamiseks kasutatavad tooted;
- 2) veevarustus;
- 3) farmaatsiatooted, mida tavapäraselt kasutatakse tervishoiuks, haiguste ärahoidmiseks ning inimeste ja loomade raviks, kaasa arvatud rasestumisvastased vahendid ja naiste hügieenitooted;
- 4) meditsiiniseadmed, abivahendid ja muud selliste tarvikud, mida tavapäraselt kasutatakse puuete leevendamiseks või ravimiseks ja mis on mõeldud puuetega inimeste isiklikuks tarbeks, kaasa arvatud selliste kaupade parandamine, ning ka autode lasteistmete tarne;
- 5) reisijate ja nende pagasi vedu;

▼M19

- 6) raamatute, ajalehtede ja perioodikaväljaannete (sealhulgas brošüürid, teabevoldikud ja muud samalaadsed trükised, lastele mõeldud pildi-, joonistus- ja värvimisraamatud, trükitud või käsikirjalised noodid, maa- ja merekaardid ning muud samalaadsed kaardid) tarne, olenemata sellest, kas need on füüsilisel kandjal, elektrooniliselt levitatud või mõlemat, sealhulgas raamatukogudest laenuks andmine, välja arvatud täielikult või peamiselt reklaamiks mõeldud väljaanded ning väljaanded, mis täielikult või peamiselt koosnevad video- või muusikasisust;

▼B

- 7) etenduste, teatri-, tsirkuse-, laada-, lõbustuspargi-, kontserdi-, muuseumi-, loomaaia-, kino-, näituse- ja muude samalaadsete kultuurisündmuste ja -rajatiste piletid;
- 8) raadio- ja televisioonisaadete vastuvõtmine;
- 9) kirjanike, heliloojate ja esitajate teenused ja neile makstavad autoritasud;
- 10) sotsiaalpoliitika raames pakutavate eluasemete võõrandamine, ehitamine, parandamine ja ümberehitamine;

▼M5

- 10a) eravalduses olevate eluruumide renoveerimine ja remont, välja arvatud materjalid, mis moodustavad olulise osa teenuse väärtusest;
- 10b) aknapesu ja kodumajapidamiste koristamine;

▼B

- 11) tavapäraselt põllumajanduslikus tootmises kasutatavate kaupade tarded ja teenuste osutamine, välja arvatud kapitalikaubad, milleks on näiteks masinad või ehitised;

▼ B

- 12) hotellide ja muude samalaadsete ettevõtete pakutav majutus, sealhulgas puhkuseks pakutav majutus ning laagriplatside ja haagissuvilate parkimis-kohtade üürile andmine;

▼ M5

- 12a) restorani- ja toitlustusteenused, kusjuures on võimalik välistada (alkohoolsete või mittealkohoolsete) jookide tarnimine;

▼ B

- 13) spordiürituste piletid;
- 14) spordirajatiste kasutamine;
- 15) selliste organisatsioonide kaubatarred ja teenuste osutamine, keda liikmesriigid tunnustavad heategevuslikena ja kes tegelevad hoolekande ja sotsiaalkindlustusega, kui need tehingud ei ole artiklite 132, 135 ja 136 alusel maksust vabastatud;
- 16) matusekorraldajate ja krematooriumide teenused ning nendega seotud kaupade tarne;
- 17) ravi- ja hambaraviteenused, samuti kuurortravi, kui sellised teenused ei ole artikli 132 lõike 1 punktide b–e alusel maksust vabastatud;
- 18) teenused, mida osutatakse seoses tänavapuhastuse, prügi ja jäätmete kogumise ja töötlemisega, välja arvatud sellised teenused, mida osutavad artiklis 13 nimetatud organisatsioonid;

▼ M5

- 19) jalgrataste, jalatsite ja nahktoodete ning rõivaste ja kodutekstiili väikesed parandusteenused (sealhulgas parandamine ja ümbertegemine);
  - 20) koduhooldusteenused (näiteks koduabi ja laste, vanurite, haigete või puuetega inimeste hooldamine);
  - 21) juuksuriteenused.
-

▼B

V LISA

ARTIKLI 160 LÕIKES 2 NIMETATUD KAUBAKATEGOORIAD, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE MUUD LADUSTAMISPROTSEDUURI KUI TOLLILADUSTAMINE

	CN-kood	Kaupade kirjeldus
1)	0701	Kartulid
2)	0711 20	Oliivid
3)	0801	Kookospähklid, Brasiilia pähklid ja kašuurpähklid
4)	0802	Muud pähklid
5)	0901 11 00	Kohv, röstimata
	0901 12 00	
6)	0902	Tee
7)	1001–1005	Teravili
	1007–1008	
8)	1006	Töötlemata riis
9)	1201–1207	Terad, õliviljad ja seemned (sealhulgas sojaoad)
10)	1507–1515	Taimerasvad ja -õlid ning nende fraktsioonid, rafineeritud või mitte, kuid keemiliselt modifitseerimata
11)	1701 11	Toorsuhkur
	1701 12	
12)	1801	Kakaooad, terved või purustatud, toored või röstitud
13)	2709	Mineraalõlid (sealhulgas propaan ja butaan; samuti toornaftaõlid)
	2710	
	2711 12	
	2711 13	
14)	Peatükid 28 ja 29	Kemikaalid mahtkaupadena
15)	4001	Kautšuk, algkujul või tahvlite, lehtede või ribadena
	4002	
16)	5101	Vill
17)	7106	Hõbe
18)	7110 11 00	Plaatina (pallaadium, roodium)
	7110 21 00	
	7110 31 00	
19)	7402	Vask
	7403	
	7405	
	7408	
20)	7502	Nikkel

▼B

	CN-kood	Kaupade kirjeldus
21)	7601	Alumiinium
22)	7801	Plii
23)	7901	Tsink
24)	8001	Tina
25)	ex 8112 92	Indium
	ex 8112 99	

*VI LISA***ARTIKLI 199 LÕIKE 1 PUNKTIS D NIMETATUD LOEND
KAUBATARNETEST JA TEENUSTE OSUTAMISTEST**

- 1) Mustmetallide ja värviliste metallide jäätmete, jääkide ning kasutatud materjalide, sealhulgas must- või värviliste metallide või nende sulamite töötlemisel, tootmisel või sulatamisel saadud pooltoodete tarned;
- 2) osaliselt töödeldud must- ja värviliste metallide tarned ja teatavad nendega seotud töötlemisteenused;
- 3) must- ja värvilistest metallidest, nende sulamitest, räbust, tuhast, valtsimisjäätmetest ja metalle või nende sulameid sisaldavatest tööstusjääkidest koosnevate jääkide ja muu ringlussevõtmiseks sobiva materjali tarned ning nende toodete sorteerimise, lõikamise, tükeldamise ja pressimisega seotud teenused;
- 4) vanaraua ja vanametalli, samuti jääkide, lõikmete ja murru ning klaasist, klaasikildudest, paberist, papist, kartongist, kaltsudest, luudest, nahast, kunstnahast, pärgamendist, toornahast, kõõlustest, nõõrist, paelast, köiest või trosist, kummist ja plastikust koosneva kasutatud ja ringlussevõtmiseks sobiva materjali tarned ja teatavad nendega seotud töötlemisteenused;
- 5) käesolevas lisas nimetatud osutatud materjalide tarned pärast töötlemist, mis hõlmab puhastamist, lihvimist, sorteerimist, lõikamist, purustamist, kokkupressimist või plokkideks valamist;
- 6) alusmaterjali töötlemisel saadud jääkide ja jäätmete tarned.

*VII LISA***ARTIKLI 295 LÕIKE 1 PUNKTIS 4 NIMETATUD PÕLLUMAJANDUS-
TOOTMISE TEGEVUSALADE LOEND**

- 1) Põllukultuurid:
  - a) üldine põllumajandus, sealhulgas viinamarjakasvatus;
  - b) puuvilja- (sealhulgas oliivide) ja köögiviljakasvatus, lille- ning ilutaimekasvatus nii avamaal kui ka katmikalal;
  - c) seente ja vürtside kasvatus, seemnete ja istikute kasvatus;
  - d) puukoolide tegevus.
- 2) Maaharimisega seotud loomakasvatus:
  - a) üldine loomakasvatus;
  - b) linnukasvatus;
  - c) küülikukasvatus;
  - d) mesindus;
  - e) siidiussikasvatus;
  - f) teokasvatus.
- 3) Metsandus.
- 4) Kalandus:
  - a) kalapüük magevetes;
  - b) kalakasvatus;
  - c) rannakarplaste, austrite ning muude molluskite ja vähilaadsete kasvatus;
  - d) konnakasvatus.

*VIII LISA***ARTIKLI 295 LÕIKE 1 PUNKTIS 5 NIMETATUD PÕLLUMAJANDUS-
TOOTMISE TEGEVUSALADE NÄIDISLOEND**

- 1) Põllutööd, niitmine, viljapeks, pallimine, saagi kogumine, saagikoristus, sealhulgas külvamine ja istutamine.
- 2) Pakendamine ja turustamiseks ettevalmistamine, näiteks põllumajandustoodete kuivatamine, puhastamine, jahvatamine, desinfitseerimine ja sileerimine.
- 3) Põllumajandustoodete ladustamine.
- 4) Loomade karjatamine, kasvatamine ja nuumamine.
- 5) Tavapäraselt põllumajandus-, metsandus- või kalandusettevõtetes kasutatavate seadmete rendileandmine põllumajanduslikul eesmärgil.
- 6) Tehniline abi.
- 7) Umbrohu- ja kahjuritõrje, tõrjevahendite pihustamine taimedele ja maale.
- 8) Niisutus- ja kuivendusseadmete käitamine.
- 9) Laasimine, puude langetamine ja muud metsandusteenused.

IX LISA

ARTIKLI 311 LÕIKE 1 PUNKTIDES 2, 3 JA 4 NIMETATUD KUNSTITEOSED, KOLLEKTSIOONI- JA ANTIKESEMED

A OSA

Kunstiteosed

- 1) Pildid, kollaažid ja samalaadsed dekoratiivpannood, maalid ja joonistused, mille kunstnik on täielikult käsitsi teostanud, välja arvatud arhitektuursed, tehnilised, tööstusotstarbelised, kaubandusotstarbelised, topograafilised ja muud samalaadsed plaanid ja joonised, käsitsi kaunistatud kaubad, teatridekoratsiooniks, stuudiotauastaks või muuks selliseks otstarbeks maalitud lõuendid (CN-kood 9701).
- 2) Algupärased gravüürid, estambid ja litograafiad, millest on tehtud piiratud arv mustvalgeid või värvilisi tömmiseid, ühelt või mitmelt plaadilt, mille kunstnik on käsitsi valmistanud, sõltumata tema kasutatud tehnikast või materjalist, välja arvatud mehaanilised või fotomehaanilised lähenemised (CN-kood 9702 00 00).
- 3) Algupärased skulptuurid mis tahes materjalist, kui need on täielikult kunstniku loodud; valatised, mida toodetakse kõige rohkem kaheksa eksemplari ja mille valmistamist juhendab skulptor või tema õigusjärglane (CN-kood 9703 00 00); erandkorras võib liikmesriikide määratud juhtudel enne 1. jaanuari 1989 toodetud valatiste puhul ületada kaheksa eksemplari piirangut.
- 4) Seinavaibad (CN-kood 5805 00 00) ja tekstiilseinakatted (CN-kood 6304 00 00), mis on valmistatud käsitsi kunstniku algupärase kavandi järgi, kui kumbagi on toodetud kõige rohkem kaheksa eksemplari.
- 5) Täielikult kunstniku loodud ja signeeritud keraamikaesemed.
- 6) Täielikult käsitsi teostatud emailimistööd vasele, mida on kõige rohkem kaheksa nummerdatud eksemplari ja millel on kunstniku või ateljee signatuur, välja arvatud vääriskivitooted ning hõbesepa- ja kullassepatooted.
- 7) Kunstniku tehtud fotod, millest ta on ise teinud või on tema juhendamisel tehtud mitte rohkem kui 30 signeeritud ja nummerdatud eksemplari, olenevata suurusest ja alusmaterjalist.

B OSA

Kollektsiooniesemed

- 1) Postmargid, maksumargid, tempelmargid, esimese päeva ümbrikud, margiga kaardid või ümbrikud ja muud samalaadsed kaubad, mis on kasutatud või kui kasutamata, siis tingimusel, et need ei ole käibel ega tule käibele (CN-kood 9704 00 00).
- 2) Kollektsioonid ja kollektsiooniesemed zooloogia, botaanika, mineraloogia, anatoomia, ajaloo, arheoloogia, paleontoloogia, etnograafia või numismaatika valdkonnast (CN-kood 9705 00 00).

C OSA

Antiikesemed

Üle saja aasta vanused esemed, mis ei ole kunstiteosed ega kollektsiooniesemed (CN-kood 9706 00 00).

▼B*X LISA***▼A1****LOETELU TEHINGUTEST, MILLE SUHTES KOHALDATAKSE
ARTIKLITES 370 JA 371 NING ARTIKLITES 375 KUNI 390c
NIMETATUD ERANDEID****▼B**

A OSA

Tehingud, mille maksustamist liikmesriigid võivad jätkata

- 1) Hambatehnikute poolt kutsealase tegevuse raames osutatavad teenused ning hambaarstide ja hambatehnikute tarnitavad hambaproteesid.
- 2) Avalik-õiguslike raadio- ja televisiooniorganisatsioonide tegevus, välja arvatud ärilist laadi tegevus.
- 3) Ehitiste või ehitiste osade ning ehitiste aluse maa võõrandamine, välja arvatud artikli 12 lõike 1 punktis a osutatud võõrandamine, mida teostavad maksukohustuslased, kellel oli õigus asjaomase ehitise puhul varasemal etapil tasutud käibemaks maha arvata.
- 4) Artiklis 306 nimetatud reisibüroode teenused ning nende reisibüroode teenused, kes tegutsevad reisija nimel ja arvel, kui tegemist on reisidega väljapoole ühendust.

B OSA

Tehingud, mille suhtes liikmesriigid võivad säilitada maksuvabastuse

- 1) Sissepääs spordiüritustele.
- 2) Autorite, kunstnike, kunstiteoste esitajate, juristide ja teiste vabakutseliste teenused, mis ei ole meditsiini- ja parameeditsiiniteenused, välja arvatud järgmised teenused:
  - a) patentide, kaubamärkide ja muude sarnaste õiguste võõrandamine ning nende õiguste litsentsimine;
  - b) töö materiaalse vallasvaraga, välja arvatud valmistuslepingu alusel maksukohustuslasele tehtav tarne;
  - c) ehitustööde ettevalmistamise ja korraldamisega seotud teenused, näiteks arhitektide ja kohapealset järelevalvet teostavate ettevõtjate teenused;
  - d) ärilist laadi reklaamiteenused;
  - e) kaubavedu ja kaupade ladustamine ning lisateenused;
  - f) materiaalse vallasvara rendileandmine maksukohustuslasele;
  - g) maksukohustuslase personaliga varustamine;
  - h) konsultantide, inseneride, planeerimisbüroode ja muude sarnaste teenuste osutamine, mis kuuluvad teaduse, tehnika või majanduse valdkonda;
  - i) punktides a-h või j nimetatud ametialasest tegevusest või õigusest täielikult või osaliselt hoidumise kohustuse rakendamine;

▼B

- j) lähetajate, maaklerite, kaubaagentide ja muude sõltumatute vahendajate teenused, kui need on seotud kaupade tarne või impordiga, või punktides a-i nimetatud teenuste osutamisega.
- 3) Riiklike postiteenistuste osutatavad telekommunikatsiooniteenused ja nendega seotud kaubatarned.
- 4) Matusekorraldajate ja krematooriumide teenused ning nendega seotud kaubatarned.
- 5) Pimedate isikute või nende töökodade tehtavad tehingud tingimusel, et nende käibemaksust vabastamine ei põhjusta märkimisväärset konkurentsi moonutamist.
- 6) Kaubatarned ja teenuste osutamine sõjaohvrite kalmistute, haudade ja mälestusmärkide ehitamise, rajamise ning hooldamise eest vastutavatele asutustele.
- 7) Haiglate tehtavad tehingud, mis ei kuulu artikli 132 lõike 1 punkti b alla.
- 8) Veevarustus, mida korraldab avalik-õiguslik asutus.
- 9) Ehitiste, ehitiste osade ja ehitiste aluse maa võõrandamine enne esmast kasutuselevõttu, ning artiklis 12 osutatud ehitusmaa võõrandamine.
- 10) Reisijatevedu ja sellega seotud kaupade vedu, näiteks reisijatega kaasas oleva pagasi ja autode vedu, või reisijateveoga seotud teenuste osutamine, kui reisijatevedu on maksust vabastatud.
- 11) Riigiasutuste kasutatavate õhusõidukite, sealhulgas nendes sisalduvate või kasutatavate seadmete tarne, ümberehitamine, remont, hooldus, prahtimine ja rendileandmine.
- 12) Sõjalaevade tarne, ümberehitamine, remont, hooldus, prahtimine ja rendileandmine.
- 13) Artiklis 306 nimetatud reisibüroode teenused ning nende reisibüroode teenused, kes tegutsevad reisija nimel ja arvel, kui tegu on ühendusesiseste reisidega.

▼B*XI LISA*

A OSA

Kehtetuks tunnistatud direktiivid ja nende hilisemad muudatused

- 1) Direktiiv 67/227/EMÜ (EÜT 71, 14.4.1967, lk 1301)
Direktiiv 77/388/EMÜ
- 2) Direktiiv 77/388/EMÜ (EÜT L 145, 13.6.1977, lk 1)
Direktiiv 78/583/EMÜ (EÜT L 194, 19.7.1978, lk 16)
Direktiiv 80/368/EMÜ (EÜT L 90, 3.4.1980, lk 41)
Direktiiv 84/386/EMÜ (EÜT L 208, 3.8.1984, lk 58)
Direktiiv 89/465/EMÜ (EÜT L 226, 3.8.1989, lk 21)
Direktiiv 91/680/EMÜ (EÜT L 376, 31.12.1991, lk 1) (välja arvatud artikkel 2)
Direktiiv 92/77/EMÜ (EÜT L 316, 31.10.1992, lk 1)
Direktiiv 92/111/EMÜ (EÜT L 384, 30.12.1992, lk 47)
Direktiiv 94/4/EÜ (EÜT L 60, 3.3.1994, lk 14) (üksnes artikkel 2)
Direktiiv 94/5/EÜ (EÜT L 60, 3.3.1994, lk 16)
Direktiiv 94/76/EÜ (EÜT L 365, 31.12.94, lk 53)
Direktiiv 95/7/EÜ (EÜT L 102, 5.5.1995, lk 18)
Direktiiv 96/42/EÜ (EÜT L 170, 9.7.1996, lk 34)
Direktiiv 96/95/EÜ (EÜT L 338, 28.12.1996, lk 89)
Direktiiv 98/80/EÜ (EÜT L 281, 17.10.1998, lk 31)
Direktiiv 1999/49/EÜ (EÜT L 139, 2.6.1999, lk 27)
Direktiiv 1999/59/EÜ (EÜT L 162, 26.6.1999, lk 63)
Direktiiv 1999/85/EÜ (EÜT L 277, 28.10.1999, lk 34)
Direktiiv 2000/17/EÜ (EÜT L 84, 5.4.2000, lk 24)
Direktiiv 2000/65/EÜ (EÜT L 269, 21.10.2000, lk 44)
Direktiiv 2001/4/EÜ (EÜT L 22, 24.1.2001, lk 17)
Direktiiv 2001/115/EÜ (EÜT L 15, 17.1.2002, lk 24)
Direktiiv 2002/38/EÜ (EÜT L 128, 15.5.2002, lk 41)
Direktiiv 2002/93/EÜ (EÜT L 331, 7.12.2002, lk 27)
Direktiiv 2003/92/EÜ (ELT L 260, 11.10.2003, lk 8)
Direktiiv 2004/7/EÜ (ELT L 27, 30.1.2004, lk 44)
Direktiiv 2004/15/EÜ (ELT L 52, 21.2.2004, lk 61)
Direktiiv 2004/66/EÜ (ELT L 168, 1.5.2004, lk 35) (üksnes lisa punkt V)
Direktiiv 2005/92/EÜ (ELT L 345, 28.12.2005, lk 19)
Direktiiv 2006/18/EÜ (ELT L 51, 22.2.2006, lk 12)
Direktiiv 2006/58/EÜ (ELT L 174, 28.6.2006, lk 5)

▼C1

- Direktiiv 2006/69/EÜ (ELT L 221, 12.8.2006, lk 9) (üksnes artikkel 1)
Direktiiv 2006/98/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 129) (üksnes lisa punkt 2)

▼ **B**

B OSA

Siseriiklikku õigusse ülevõtmise tähtpäevad

(millele osutatakse artiklis 411)

Direktiiv	Ülevõtmise tähtpäev
Direktiiv 67/227/EMÜ	1. jaanuar 1970
Direktiiv 77/388/EMÜ	1. jaanuar 1978
Direktiiv 78/583/EMÜ	1. jaanuar 1979
Direktiiv 80/368/EMÜ	1. jaanuar 1979
Direktiiv 84/386/EMÜ	1. juuli 1985
Direktiiv 89/465/EMÜ	1. jaanuar 1990
	1. jaanuar 1991
	1. jaanuar 1992
	1. jaanuar 1993
	1. jaanuar 1994 Portugali jaoks
Direktiiv 91/680/EMÜ	1. jaanuar 1993
Direktiiv 92/77/EMÜ	31. detsember 1992
Direktiiv 92/111/EMÜ	1. jaanuar 1993
	1. jaanuar 1994
	1. oktoober 1993 Saksamaa jaoks
Direktiiv 94/4/EÜ	1. aprill 1994
Direktiiv 94/5/EÜ	1. jaanuar 1995
Direktiiv 94/76/EÜ	1. jaanuar 1995
Direktiiv 95/7/EÜ	1. jaanuar 1996
	1. jaanuar 1997 Saksamaa ja Luksemburgi jaoks
Direktiiv 96/42/EÜ	1. jaanuar 1995
Direktiiv 96/95/EÜ	1. jaanuar 1997
Direktiiv 98/80/EÜ	1. jaanuar 2000
Direktiiv 1999/49/EÜ	1. jaanuar 1999
Direktiiv 1999/59/EÜ	1. jaanuar 2000
Direktiiv 1999/85/EÜ	—
Direktiiv 2000/17/EÜ	—
Direktiiv 2000/65/EÜ	31. detsember 2001
Direktiiv 2001/4/EÜ	1. jaanuar 2001
Direktiiv 2001/115/EÜ	1. jaanuar 2004
Direktiiv 2002/38/EÜ	1. juuli 2003
Direktiiv 2002/93/EÜ	—
Direktiiv 2003/92/EÜ	1. jaanuar 2005
Direktiiv 2004/7/EÜ	30. jaanuar 2004
Direktiiv 2004/15/EÜ	—
Direktiiv 2004/66/EÜ	1. mai 2004
Direktiiv 2005/92/EÜ	1. jaanuar 2006
Direktiiv 2006/18/EÜ	—
	1. juuli 2008
Direktiiv 2006/58/EÜ	1. juuli 2008
Direktiiv 2006/69/EÜ	1. jaanuar 2008
Direktiiv 2006/98/EÜ	1. jaanuar 2007.

▼ **C1**

XII LISA

VASTAVUSTABEL

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
Artikli 1 esimene lõik				Artikli 1 lõige 1
Artikli 1 teine ja kolmas lõik				—
Artikli 2 esimene, teine ja kolmas lõik				Artikli 1 lõike 2 esimene, teine ja kolmas lõik
Artiklid 3, 4 ja 6				—
	Artikkel 1			—
	Artikli 2 punkt 1			Artikli 2 lõike 1 punktid a ja c
	Artikli 2 punkt 2			Artikli 2 lõike 1 punkt d
	Artikli 3 lõike 1 esimene taane			Artikli 5 punkt 2
	Artikli 3 lõike 1 teine taane			Artikli 5 punkt 1
	Artikli 3 lõike 1 kolmas taane			Artikli 5 punktid 3 ja 4
	Artikli 3 lõige 2			—
	Artikli 3 lõike 3 esimese lõigu esimene taane			Artikli 6 lõike 2 punktid a ja b
	Artikli 3 lõike 3 esimese lõigu teine taane			Artikli 6 lõike 2 punktid c ja d
	Artikli 3 lõike 3 esimese lõigu kolmas taane			Artikli 6 lõike 2 punktid e, f ja g

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 3 lõike 3 teise lõigu esimene taane			Artikli 6 lõike 1 punkt b
	Artikli 3 lõike 3 teise lõigu teine taane			Artikli 6 lõike 1 punkt c
	Artikli 3 lõike 3 teise lõigu kolmas taane			Artikli 6 lõike 1 punkt a
	Artikli 3 lõike 4 esimese lõigu esimene ja teine taane			Artikli 7 lõige 1
	Artikli 3 lõike 4 teise lõigu esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 7 lõige 2
	Artikli 3 lõige 5			Artikkel 8
	Artikli 4 lõiked 1 ja 2			Artikli 9 lõike 1 esimene ja teine lõik
	Artikli 4 lõike 3 punkti a esimese lõigu esimene lause			Artikli 12 lõike 1 punkt a
	Artikli 4 lõike 3 punkti a esimese lõigu teine lause			Artikli 12 lõike 2 teine lõik
	Artikli 4 lõike 3 punkti a teine lõik			Artikli 12 lõike 2 kolmas lõik
	Artikli 4 lõike 3 punkti a kolmas lõik			Artikli 12 lõike 2 esimene lõik
	Artikli 4 lõike 3 punkti b esimene lõik			Artikli 12 lõike 1 punkt b
	Artikli 4 lõike 3 punkti b teine lõik			Artikli 12 lõige 3

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 4 lõike 4 esimene lõik			Artikkel 10
	Artikli 4 lõike 4 teine ja komas lõik			Artikkel 11 esimene ja teine lõik
	Artikli 4 lõike 5 esimene, teine ja kolmas lõik			Artikli 13 lõike 1 esimene, teine ja kolmas lõik
	Artikli 4 lõike 5 neljas lõik			Artikli 13 lõige 2
	Artikli 5 lõige 1			Artikli 14 lõige 1
	Artikli 5 lõige 2			Artikli 15 lõige 1
	Artikli 5 lõike 3 punktid a, b ja c			Artikli 15 lõike 2 punktid a, b ja c
	Artikli 5 lõike 4 punktid a, b ja c			Artikli 14 lõike 2 punktid a, b ja c
	Artikli 5 lõige 5			Artikli 14 lõige 3
	Artikli 5 lõike 6 esimene ja teine lause			Artikli 16 esimene ja teine lõik
	Artikli 5 lõike 7 punktid a, b ja c			Artikli 18 punktid a, b ja c
	Artikli 5 lõike 8 esimene lause			Artikli 19 esimene lõik
	Artikli 5 lõike 8 teine ja komas lause			Artikli 19 teine lõik
	Artikli 6 lõike 1 esimene lõik			Artikli 24 lõige 1
	Artikli 6 lõike 1 teise lõigu esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 25 punktid a, b ja c

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 6 lõike 2 esimese lõigu punktid a ja b			Artikli 26 lõike 1 punktid a ja b
	Artikli 6 lõike 2 teine lõik			Artikli 26 lõige 2
	Artikli 6 lõige 3			Artikkel 27
	Artikli 6 lõige 4			Artikkel 28
	Artikli 6 lõige 5			Artikkel 29
	Artikli 7 lõike 1 punktid a ja b			Artikli 30 esimene ja teine lõik
	Artikli 7 lõige 2			Artikkel 60
	Artikli 7 lõike 3 esimene ja teine lõik			Artikli 61 esimene ja teine lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkti a esimene lause			Artikli 32 esimene lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkti a teine ja kolmas lause			Artikli 36 esimene ja teine lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkt b			Artikkel 31
	Artikli 8 lõike 1 punkti c esimene lõik			Artikli 37 lõige 1
	Artikli 8 lõike 1 punkti c teise lõigu esimene taane			Artikli 37 lõike 2 esimene lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkti c teise lõigu teine ja kolmas taane			Artikli 37 lõike 2 teine ja kolmas lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkti c kolmas lõik			Artikli 37 lõike 2 neljas lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 8 lõike 1 punkti c neljas lõik			Artikli 37 lõike 3 esimene lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkti c viies lõik			—
	Artikli 8 lõike 1 punkti c kuues lõik			Artikli 37 lõike 3 teine lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkti d esimene ja teine lõik			Artikli 38 lõiked 1 ja 2
	Artikli 8 lõike 1 punkti e esimene lause			Artikli 39 esimene lõik
	Artikli 8 lõike 1 punkti e teine ja kolmas lause			Artikli 39 teine lõik
	Artikli 8 lõige 2			Artikli 32 teine lõik
	Artikli 9 lõige 1			Artikkel 43
	Artikli 9 lõike 2 sissejuhatav lause			—
	Artikli 9 lõike 2 punkt a			Artikkel 45
	Artikli 9 lõike 2 punkt b			Artikkel 46
	Artikli 9 lõike 2 punkti c esimene ja teine taane			Artikli 52 punktid a ja b
	Artikli 9 lõike 2 punkti c kolmas ja neljas taane			Artikli 52 punkt c
▼ <u>C1</u>				
▼ <u>B</u>	Artikli 9 lõike 2 punkti e esimene kuni kuues taane			Artikli 56 lõike 1 punktid a–f

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 9 lõike 2 punkti e seitsmes taane			Artikli 56 lõike 1 punkt l
	Artikli 9 lõike 2 punkti e kaheksas taane			Artikli 56 lõike 1 punkt g
	Artikli 9 lõike 2 punkti e üheksas taane			Artikli 56 lõike 1 punkt h
	Artikli 9 lõike 2 punkti e kümnenda taande esimene lause			Artikli 56 lõike 1 punkt i
	Artikli 9 lõike 2 punkti e kümnenda taande teine lause			Artikli 24 lõige 2
	Artikli 9 lõike 2 punkti e kümnenda taande kolmas lause			Artikli 56 lõike 1 punkt i
	Artikli 9 lõike 2 punkti e üheteistkümnnes ja kaheteistkümnnes taane			Artikli 56 lõike 1 punktid j ja k
	Artikli 9 lõike 2 punkt f			Artikli 57 lõige 1
	Artikli 9 lõige 3			Artikli 58 esimene ja teine lõik
	Artikli 9 lõike 3 punktid a ja b			Artikli 58 esimese lõigu punktid a ja b
	Artikli 9 lõige 4			Artikli 59 lõiked 1 ja 2
	Artikli 10 lõike 1 punktid a ja b			Artikli 62 punktid 1 ja 2
	Artikli 10 lõike 2 esimese lõigu esimene lause			Artikkel 63

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 10 lõike 2 esimese lõigu teine ja kolmas lause			Artikli 64 lõiked 1 ja 2
	Artikli 10 lõike 2 teine lõik			Artikkel 65
	Artikli 10 lõike 2 kolmanda lõigu esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 66 punktid a, b ja c
	Artikli 10 lõike 3 esimese lõigu esimene lause			Artikkel 70
	Artikli 10 lõike 3 esimese lõigu teine lause			Artikli 71 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 10 lõike 3 teine lõik			Artikli 71 lõike 1 teine lõik
	Artikli 10 lõike 3 kolmas lõik			Artikli 71 lõige 2
	Artikli 11 A osa lõike 1 punkt a			Artikkel 73
	Artikli 11 A osa lõike 1 punkt b			Artikkel 74
	Artikli 11 A osa lõike 1 punkt c			Artikkel 75
	Artikli 11 A osa lõike 1 punkt d			Artikkel 77
	Artikli 11 A osa lõike 2 punkt a			Artikli 78 esimese lõigu punkt a
	Artikli 11 A osa lõike 2 punkti b esimene lause			Artikli 78 esimese lõigu punkt b
	Artikli 11 A osa lõike 2 punkti b teine lause			Artikli 78 teine lõik
	Artikli 11 A osa lõike 3 punktid a ja b			Artikli 79 esimese lõigu punktid a ja b Artikli 87 punktid a ja b
	Artikli 11 A osa lõike 3 punkti c esimene lause			Artikli 79 esimese lõigu punkt c

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 11 A osa lõike 3 punkti c teine lause			Artikli 79 teine lõik
	Artikli 11 A osa lõike 4 esimene ja teine lõik			Artikli 81 esimene ja teine lõik
	Artikli 11 A osa lõige 5			Artikkel 82
	Artikli 11 A osa lõike 6 esimese lõigu esimene ja teine lause			Artikli 80 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 11 A osa lõike 6 esimese lõigu kolmas lause			Artikli 80 lõike 1 teine lõik
	Artikli 11 A osa lõike 6 teine lõik			Artikli 80 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 11 A osa lõike 6 kolmas lõik			Artikli 80 lõige 2
	Artikli 11 A osa lõike 6 neljas lõik			►C1 Artikli 80 lõige 3 ◀
	Artikli 11 A osa lõike 7 esimene ja teine lõik			Artikli 72 esimene ja teine lõik
	Artikli 11 B osa lõige 1			Artikkel 85
	Artikli 11 B osa lõike 3 punkt a			Artikli 86 lõike 1 punkt a
	Artikli 11 B osa lõike 3 punkti b esimene lõik			Artikli 86 lõike 1 punkt b
	Artikli 11 B osa lõike 3 punkti b teine lõik			Artikli 86 lõige 2

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 11 B osa lõike 3 punkti b kolmas lõik			Artikli 86 lõike 1 punkt b
	Artikli 11 B osa lõige 4			Artikkel 87
	Artikli 11 B osa lõige 5			Artikkel 88
	Artikli 11 B osa lõike 6 esimene ja teine lõik			Artikli 89 esimene ja teine lõik
	Artikli 11 C osa lõike 1 esimene ja teine lõik			Artikli 90 lõiked 1 ja 2
	Artikli 11 C osa lõike 2 esimene lõik			Artikli 91 lõige 1
	Artikli 11 C osa lõike 2 teise lõigu esimene ja teine lause			Artikli 91 lõike 2 esimene ja teine lõik
	Artikli 11 C osa lõike 3 esimene ja teine taane			Artikli 92 punktid a ja b
	Artikli 12 lõige 1			Artikli 93 esimene lõik
	Artikli 12 lõike 1 punkt a			Artikli 93 teise lõigu punkt a
	Artikli 12 lõike 1 punkt b			Artikli 93 teise lõigu punkt c
	Artikli 12 lõike 2 esimene ja teine taane			Artikli 95 esimene ja teine lõik
	Artikli 12 lõike 3 punkti a esimese lõigu esimene lause			Artikkel 96

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 12 lõike 3 punkti a esimese lõigu teine lause			Artikli 97 lõige 1
	Artikli 12 lõike 3 punkti a teine lõik			Artikli 97 lõige 2
	Artikli 12 lõike 3 punkti a kolmanda lõigu esimene lause			Artikli 98 lõige 1
	Artikli 12 lõike 3 punkti a kolmanda lõigu teine lause			Artikli 98 lõike 2 esimene lõik ►C1 Artikli 99 lõige 1 ◀
	Artikli 12 lõike 3 punkti a neljas lõik			Artikli 98 lõike 2 teine lõik
	Artikli 12 lõike 3 punkti b esimene lause			Artikli 102 esimene lõik
	Artikli 12 lõike 3 punkti b teine, kolmas ja neljas lause			Artikli 102 teine lõik
	Artikli 12 lõike 3 punkti c esimene lõik			Artikli 103 lõige 1
	Artikli 12 lõike 3 punkti c teise lõigu esimene ja teine taane			Artikli 103 lõike 2 punktid a ja b
	Artikli 12 lõike 4 esimene lõik			Artikli 99 lõige 2
	Artikli 12 lõike 4 teise lõigu esimene ja teine lause			Artikli 100 esimene ja teine lõik
	Artikli 12 lõike 4 kolmas lõik			Artikkel 101
	Artikli 12 lõige 5			Artikli 94 lõige 2
	Artikli 12 lõige 6			Artikkel 105

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 13 A osa lõike 1 sissejuhatav lause			Artikkel 131
	Artikli 13 A osa lõike 1 punktid a–n			Artikli 132 lõike 1 punktid a–n
	Artikli 13 A osa lõike 1 punkti o esimene lause			Artikli 132 lõike 1 punkt o
	Artikli 13 A osa lõike 1 punkti o teine lause			Artikli 132 lõige 2
	Artikli 13 A osa lõike 1 punktid p ja q			Artikli 132 lõike 1 punktid p ja q
	Artikli 13 A osa lõike 2 punkti a esimene kuni neljas taane			►C1 Artikli 133 esimese lõigu punktid a–d ◀
	Artikli 13 A osa lõike 2 punkti b esimene ja teine taane			Artikli 134 punktid a ja b
	Artikli 13 B osa sissejuhatav lause			Artikkel 131
	Artikli 13 B osa punkt a			Artikli 135 lõike 1 punkt a
	Artikli 13 B osa punkti b esimene lõik			Artikli 135 lõike 1 punkt 1
	Artikli 13 B osa punkti b esimese lõigu punktid 1–4			Artikli 135 lõike 2 esimese lõigu punktid a–d
	Artikli 13 B osa punkti b teine lõik			Artikli 135 lõike 2 teine lõik
	Artikli 13 B osa punkt c			Artikli 136 punktid a ja b
	Artikli 13 B osa punkt d			—
	Artikli 13 B osa punkt d alapunktid 1–5			Artikli 135 lõike 1 punktid b–f

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	►C1 Artikli 13 B osa punkti d alapunkti 5 esimene ja teine taane ◀			Artikli 135 lõike 1 punkt f
	Artikli 13 B osa punkti d alapunkt 6			Artikli 135 lõike 1 punkt g
	Artikli 13 B osa punktid e–h			Artikli 135 lõike 1 punktid h–k
	Artikli 13 C osa esimese lõigu punkt a			Artikli 137 lõike 1 punkt d
	Artikli 13 C osa esimese lõigu punkt b			Artikli 137 lõike 1 punktid a, b ja c
	Artikli 13 C osa teine lõik			Artikli 137 lõike 2 esimene ja teine lõik
	Artikli 14 lõike 1 sissejuhatav lause			Artikkel 131
	Artikli 14 lõike 1 punkt a			►C1 Artikli 143 punkt a ◀
	Artikli 14 lõike 1 punkti d esimene ja teine lõik			Artikli 143 punktid b ja c
	Artikli 14 lõike 1 punkt e			Artikli 143 punkt e
	Artikli 14 lõike 1 punkti g esimene kuni neljas taane			Artikli 143 punktid f–i
	Artikli 14 lõike 1 punkt h			Artikli 143 punkt j
	Artikli 14 lõike 1 punkt i			Article 144
	Artikli 14 lõike 1 punkt j			Artikli 143 punkt k
	Artikli 14 lõike 1 punkt k			Artikli 143 punkt l
	Artikli 14 lõike 2 esimene lõik			Artikli 145 lõige 1

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 14 lõike 2 teise lõigu esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 145 lõike 2 esimene, teine ja kolmas lõik
	Artikli 14 lõike 2 kolmas lõik			Artikli 145 lõige 3
	Artikli 15 sissejuhatav lause			Artikkel 131
	Artikli 15 punkt 1			Artikli 146 lõike 1 punkt a
	Artikli 15 punkti 2 esimene lõik			Artikli 146 lõike 1 punkt b
	Artikli 15 punkti 2 teise lõigu esimene ja teine taane			Artikli 147 lõike 1 esimese lõigu punktid a ja b
	Artikli 15 punkti 2 teise lõigu kolmanda taande lause esimene pool			Artikli 147 lõike 1 esimese lõigu punkt c
	Artikli 15 punkti 2 teise lõigu kolmanda taande lause teine pool			Artikli 147 lõike 1 teine lõik
	Artikli 15 punkti 2 kolmanda lõigu esimene ja teine taane			Artikli 147 lõike 2 esimene ja teine lõik
	Artikli 15 punkti 2 neljas lõik			Artikli 147 lõike 2 kolmas lõik
	Artikli 15 punkt 3			Artikli 146 lõike 1 punkt d
	Artikli 15 punkti 4 esimese lõigu punktid a ja b			Artikli 148 punkt a
	Artikli 15 punkti 4 esimese lõigu punkt c			Artikli 148 punkt b
	Artikli 15 punkti 4 teise lõigu esimene ja teine lause			Artikli 150 lõiked 1 ja 2
	Artikli 15 punkt 5			Artikli 148 punkt c

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 15 punkt 6			Artikli 148 punkt f
	Artikli 15 punkt 7			Artikli 148 punkt e
	Artikli 15 punkt 8			Artikli 148 punkt d
	Artikli 15 punkt 9			Artikli 148 punkt g
	Artikli 15 punkti 10 esimese lõigu esimene kuni neljas taane			Artikli 151 lõike 1 esimese lõigu punktid a–d
	Artikli 15 punkti 10 teine lõik			Artikli 151 lõike 1 teine lõik
	Artikli 15 punkti 10 kolmas lõik			Artikli 151 lõige 2
	Artikli 15 punkt 11			Artikkel 152
	Artikli 15 punkti 12 esimene lause			Artikli 146 lõike 1 punkt c
	Artikli 15 punkti 12 teine lause			Artikli 146 lõige 2
	Artikli 15 punkt 13			Artikli 146 lõike 1 punkt e
	Artikli 15 punkti 14 esimene ja teine lõik			Artikli 153 esimene ja teine lõik
	Artikli 15 punkt 15			Artikkel 149
	Artikli 16 lõige 1			—
	Artikli 16 lõige 2			Artikli 164 lõige 1
	Artikli 16 lõige 3			Artikkel 166
	Artikli 17 lõige 1			Artikkel 167
	Artikli 17 lõiked 2, 3 ja 4			—

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 17 lõike 5 esimene ja teine lõik			Artikli 173 lõike 1 esimene ja teine lõik
	Artikli 17 lõike 5 kolmanda lõigu punktid a–e			Artikli 173 lõike 2 punktid a–e
	Artikli 17 lõige 6			Artikkel 176
	Artikli 17 lõike 7 esimene ja teine lause			Artikli 177 esimene ja teine lõik
	Artikli 18 lõige 1			—
	Artikli 18 lõike 2 esimene ja teine lõik			Artikli 179 esimene ja teine lõik
	Artikli 18 lõige 3			Artikkel 180
	Artikli 18 lõike 4 esimene ja teine lõik			Artikli 183 esimene ja teine lõik
	Artikli 19 lõike 1 esimese lõigu esimene taane			Artikli 174 lõike 1 esimese lõigu punkt a
	Artikli 19 lõike 1 esimese lõigu teise taande esimene lause			Artikli 174 lõike 1 esimese lõigu punkt b
	Artikli 19 lõike 1 esimese lõigu teise taande teine lause			Artikli 174 lõike 1 teine lõik
	Artikli 19 lõike 1 teine lõik			Artikli 175 lõige 1
	Artikli 19 lõike 2 esimene lause			Artikli 174 lõike 2 punkt a
	Artikli 19 lõike 2 teine lause			►C1 Artikli 174 lõike 2 punktid b ja c ◄

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 19 lõike 2 kolmas lause			Artikli 174 lõige 3
	Artikli 19 lõike 3 esimese lõigu esimene ja teine lause			Artikli 175 lõike 2 esimene lõik
	Artikli 19 lõike 3 esimese lõigu kolmas lause			Artikli 175 lõike 2 teine lõik
	Artikli 19 lõike 3 teine lõik			Artikli 175 lõige 3
	Artikli 20 lõike 1 sissejuhatav lause			Artikkel 186
	Artikli 20 lõike 1 punkt a			Artikkel 184
	Artikli 20 lõike 1 punkti b esimese lause esimene pool			Artikli 185 lõige 1
	Artikli 20 lõike 1 punkti b esimese lause teine pool			Artikli 185 lõike 2 esimene lõik
	Artikli 20 lõike 1 punkti b teine lause			Artikli 185 lõike 2 teine lõik
	Artikli 20 lõike 2 esimese lõigu esimene lause			Artikli 187 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 20 lõike 2 esimese lõigu teine ja kolmas lause			Artikli 187 lõike 2 esimene ja teine lõik
	Artikli 20 lõike 2 teine ja kolmas lõik			Artikli 187 lõike 1 teine ja kolmas lõik
	Artikli 20 lõike 3 esimese lõigu esimene lause			Artikli 188 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 20 lõike 3 esimese lõigu teine lause			Artikli 188 lõike 1 teine ja kolmas lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 20 lõike 3 esimese lõigu kolmas lause			Artikli 188 lõige 2
	Artikli 20 lõike 3 teine lõik			Artikli 188 lõige 2
	Artikli 20 lõike 4 esimese lõigu esimene kuni neljas taane			Artikli 189 punktid a–d
	Artikli 20 lõike 4 teine lõik			Artikkel 190
	Artikli 20 lõige 5			Artikkel 191
	Artikli 20 lõige 6			Artikkel 192
	Artikkel 21			—
	Artikkel 22			—
	Artikkel 22a			Artikkel 249
	Artikli 23 esimene lõik			Artikli 211 esimene lõik Artikkel 260
	Artikli 23 teine lõik			Artikli 211 teine lõik
	Artikli 24 lõige 1			Artikkel 281
	►C1 Artikli 24 lõike 2 sissejuhatav lause ◀			Artikkel 292
	Artikli 24 lõike 2 punkti a esimene lõik			Artikli 284 lõige 1
	Artikli 24 lõike 2 punkti a teine ja kolmas lõik			Artikli 284 lõike 2 esimene ja teine lõik
	Artikli 24 lõike 2 punkti b esimene ja teine lause			Artikli 285 esimene ja teine lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 24 lõike 2 punkt c			Artikkel 286
	Artikli 24 lõike 3 esimene lõik			Artikkel 282
	Artikli 24 lõike 3 teise lõigu esimene lause			Artikli 283 lõige 2
	Artikli 24 lõike 3 teise lõigu teine lause			Artikli 283 lõike 1 punkt a
	Artikli 24 lõike 4 esimene lõik			Artikli 288 esimese lõigu punktid 1–4
	Artikli 24 lõike 4 teine lõik			Artikli 288 teine lõik
	Artikli 24 lõige 5			Artikkel 289
	Artikli 24 lõige 6			Artikkel 290
	Artikli 24 lõige 7			Artikkel 291
	Artikli 24 lõike 8 punktid a, b ja c			Artikli 293 punktid 1, 2 ja 3
	Artikli 24 lõige 9			Artikkel 294
	► <u>C1</u> Artikli 24a esimese lõigu esimene kuni kümnes taane ◀			Artikli 287 punktid 7–16
▼ <u>C1</u>	Artikli 24 teine lõik			—
▼ <u>B</u>	Artikli 25 lõige 1			Artikli 296 lõige 1

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 25 lõike 2 esimene kuni kaheksas taane			Artikli 295 lõike 1 punktid 1–8
	Artikli 25 lõike 3 esimese lõigu esimene lause			Artikli 297 esimese lõigu esimene lause, ja teine lõik
	Artikli 25 lõike 3 esimese lõigu teine lause			Artikli 298 esimene lõik
	Artikli 25 lõike 3 esimese lõigu kolmas lause			Artikkel 299
	Artikli 25 lõike 3 esimese lõigu neljas ja viies lause			Artikli 298 teine lõik
	Artikli 25 lõike 3 teine lõik			Artikli 297 esimese lõigu teine lause
	Artikli 25 lõike 4 esimene lõik			Artikli 272 lõike 1 esimese lõigu punkt e
	Artikli 25 lõiked 5 ja 6			—
	Artikli 25 lõige 7			Artikkel 304
	Artikli 25 lõige 8			Artikli 301 lõige 2
	Artikli 25 lõige 9			Artikli 296 lõige 2
	Artikli 25 lõige 10			Artikli 296 lõige 3
	Artikli 25 lõiked 11 ja 12			—
	Artikli 26 lõike 1 esimene ja teine lause			Artikli 306 lõike 1 esimene ja teine lõik
	Artikli 26 lõike 1 kolmas lause			Artikli 306 lõige 2

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 26 lõike 2 esimene ja teine lause			Artikli 307 esimene ja teine lõik
	Artikli 26 lõike 2 kolmas lause			Artikkel 308
	Artikli 26 lõike 3 esimene ja teine lause			Artikli 309 esimene ja teine lõik
	Artikli 26 lõige 4			Artikkel 310
	Artikli 26a A osa punkti a esimene lõik			Artikli 311 lõike 1 punkt 2
	Artikli 26a A osa punkti a teine lõik			Artikli 311 lõige 2
	Artikli 26a A osa punktid b ja c			Artikli 311 lõike 1 punktid 3 ja 4
	Artikli 26a A osa punkt d			Artikli 311 lõike 1 punkt 1
	Artikli 26a A osa punktid e ja f			Artikli 311 lõike 1 punktid 5 ja 6
	Artikli 26a A osa punkti g sissejuhatav lause			Artikli 311 lõike 1 punkt 7
	Artikli 26a A osa punkti g esimene ja teine taane			Artikli 311 lõige 3
	Artikli 26a B osa lõige 1			Artikli 313 lõige 1
	Artikli 26a B osa lõige 2			Artikkel 314
	►C1 Artikli 26a B osa lõike 2 esimene kuni neljas taane ◀			Artikli 314 punktid a–d

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 26a B osa lõike 3 esimese lõigu esimene ja teine lause			Artikli 315 esimene ja teine lõik
	Artikli 26a B osa lõike 3 teine lõik			►C1 Artikkel 312 ◀
	Artikli 26a B osa lõike 3 teise lõigu esimene ja teine taane			Artikli 312 punktid 1 ja 2
	Artikli 26a B osa lõike 4 esimene lõik			Artikli 316 lõige 1
	Artikli 26a B osa lõike 4 esimese lõigu punktid a, b ja c			Artikli 316 lõike 1 punktid a, b ja c
	Artikli 26a B osa lõike 4 teine lõik			Artikli 316 lõige 2
	Artikli 26a B osa lõike 4 kolmanda lõigu esimene ja teine lause			Artikli 317 esimene ja teine lõik
	Artikli 26a B osa lõige 5			Artikkel 321
	Artikli 26a B osa lõige 6			Artikkel 323
	Artikli 26a B osa lõige 7			Artikkel 322
	Artikli 26a B osa lõike 7 punktid a, b ja c			Artikli 322 punktid a, b ja c
	Artikli 26a B osa lõige 8			Artikkel 324
	Artikli 26a B osa lõige 9			Artikkel 325
	Artikli 26a B osa lõike 10 esimene ja teine lõik			Artikli 318 lõike 1 esimene ja teine lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 26a B osa lõike 10 kolmanda lõigu esimene ja teine taane			Artikli 318 lõike 2 punktid a ja b
	Artikli 26a B osa lõike 10 neljas lõik			►C1 Artikli 318 lõige 3 ◀
	Artikli 26a B osa lõike 11 esimene lõik			►C1 Artikkel 319 ◀
	Artikli 26a B osa lõike 11 teise lõigu punkt a			Artikli 320 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 26a B osa lõike 11 teise lõigu punktid b ja c			Artikli 320 lõike 1 teine lõik
	Artikli 26a B osa lõike 11 kolmas lõik			Artikli 320 lõige 2
	Artikli 26a C osa lõike 1 sissejuhatav lause			Artikli 333 lõige 1 Artikkel 334
	Artikli 26a C osa lõike 1 esimene kuni neljas taane			Artikli 334 punktid a–d
	Artikli 26a C osa lõike 2 esimene ja teine taane			Artikli 336 punktid a ja b
	Artikli 26a C osa lõige 3			Artikkel 337
	Artikli 26a C osa lõike 4 esimese lõigu esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 339 esimese lõigu punktid a, b ja c
	Artikli 26a C osa lõike 4 teine lõik			Artikli 339 teine lõik
	Artikli 26a C osa lõike 5 esimene ja teine lõik			Artikli 340 lõike 1 esimene ja teine lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 26a C osa lõike 5 kolmas lõik			Artikli 340 lõige 2
	Artikli 26a C osa lõike 6 esimese lõigu esimene ja teine taane			►C1 Artikli 338 esimese lõigu punktid a ja b ◀
	Artikli 26a C osa lõike 6 teine lõik			Artikli 338 teine lõik
	Artikli 26a C osa lõige 7			Artikkel 335
	Artikli 26a D osa sissejuhatav lause			—
	Artikli 26a D osa punkt a			Artikli 313 lõige 2 Artikli 333 lõige 2
	Artikli 26a D osa punkt b			Artikli 4 punktid a ja c
	Artikli 26a D osa punkt c			Artikkel 35 Artikli 139 lõike 3 esimene lõik
	Artikli 26b A osa esimese lõigu punkti i esimene lause			Artikli 344 lõike 1 punkt 1
	Artikli 26b A osa esimese lõigu punkti i teine lause			Artikli 344 lõige 2
	Artikli 26b A osa esimese lõigu punkti ii esimene kuni neljas taane			Artikli 344 lõike 1 punkt 2
	Artikli 26b A osa teine lõik			Artikli 344 lõige 3
	Artikli 26b A osa kolmas lõik			Artikkel 345
	Artikli 26b B osa esimene lõik			Artikkel 346
	Artikli 26b B osa teine lõik			Artikkel 347

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 26b C osa esimene lõik			Artikkel 348
	Artikli 26b C osa teise lõigu esimene ja teine lause			Artikli 349 lõiked 1 ja 2
	Artikli 26b C osa kolmas lõik			Artikkel 350
	Artikli 26b C osa neljas lõik			Artikkel 351
	Artikli 26b D osa lõike 1 punktid a, b ja c			Artikli 354 punktid a, b ja c
	Artikli 26b D osa lõige 2			Artikkel 355
	Artikli 26b E osa esimene ja teine lõik			Artikli 356 lõike 1 esimene ja teine lõik
	Artikli 26b E osa kolmas ja neljas lõik			Artikli 356 lõiked 2 ja 3
	Artikli 26b F osa esimene lause			► C1 Artikli 198 lõiked 2 ja 3 ◀
	Artikli 26b F osa teine lause			Artiklid 208 ja 255
	Artikli 26b G osa lõike 1 esimene lõik			Artikkel 352
	Artikli 26b G osa lõike 1 teine lõik			—
	Artikli 26b G osa lõike 2 punkt a			Artikkel 353
	Artikli 26b G osa lõike 2 punkti b esimene ja teine lause			Artikli 198 lõiked 1 ja 3
	Artikli 26c A osa punktid a–e			Artikli 358 punktid 1–5
	Artikli 26c B osa lõige 1			Artikkel 359

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 26c B osa lõike 2 esimene lõik			Artikkel 360
	Artikli 26c B osa lõike 2 teise lõigu esimese lause esimene pool			Artikli 361 lõige 1
	Artikli 26c B osa lõike 2 teise lõigu esimese lause teine pool			Artikli 361 lõike 1 punktid a–e
	Artikli 26c B osa lõike 2 teise lõigu teine lause			Artikli 361 lõige 2
	Artikli 26c B osa lõike 3 esimene ja teine lõik			Artikkel 362
	Artikli 26c B osa lõike 4 punktid a–d			Artikli 363 punktid a–d
	Artikli 26c B osa lõike 5 esimene lõik			Artikkel 364
	Artikli 26c B osa lõike 5 teine lõik			Artikkel 365
	Artikli 26c B osa lõike 6 esimene lause			Artikli 366 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 26c B osa lõike 6 teine ja kolmas lause			Artikli 366 lõike 1 teine lõik
	Artikli 26c B osa lõike 6 neljas lause			Artikli 367 lõige 2
	Artikli 26c B osa lõike 7 esimene lause			Artikli 367 esimene lõik
	Artikli 26c B osa lõike 7 teine ja kolmas lause			Artikli 367 teine lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 26c B osa lõige 8			Artikkel 368
	Artikli 26c B osa lõike 9 esimene lause			Artikli 369 lõige 1
	Artikli 26c B osa lõike 9 teine ja kolmas lause			Artikli 369 lõike 2 esimene ja teine lõik
	Artikli 26c B osa lõige 10			Artikli 204 lõike 1 kolmas lõik
	Artikli 27 lõike 1 esimene ja teine lause			Artikli 395 lõike 1 esimene ja teine lõik
	Artikli 27 lõike 2 esimene ja teine lause			Artikli 395 lõike 2 esimene lõik
	Artikli 27 lõike 2 kolmas lause			Artikli 395 lõike 2 teine lõik
	Artikli 27 lõiked 3 ja 4			Artikli 395 lõiked 3 ja 4
	Artikli 27 lõige 5			Artikkel 394
	Artikli 28 lõiked 1 ja 1a			—
	Artikli 28 lõike 2 sissejuhatav lause			Artikkel 109
	Artikli 28 lõike 2 punkti a esimene lõik			Artikli 110 esimene ja teine lõik
	Artikli 28 lõike 2 punkti a teine lõik			—
	Artikli 28 lõike 2 punkti a kolmanda lõigu esimene lause			Artikli 112 esimene lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28 lõike 2 punkti a kolmanda lõigu teine ja kolmas lause			Artikli 112 teine lõik
	Artikli 28 lõike 2 punkt b			Artikkel 113
	Artikli 28 lõike 2 punkti c esimene ja teine lause			Artikli 114 lõike 1 esimene ja teine lõik
	Artikli 28 lõike 2 punkti c kolmas lause			Artikli 114 lõige 2
	Artikli 28 lõike 2 punkt d			Artikkel 115
	Artikli 28 lõike 2 punkti e esimene ja teine lõik			Artikli 118 esimene ja teine lõik
	Artikli 28 lõike 2 punkt f			Artikkel 120
	Artikli 28 lõike 2 punkt g			—
	Artikli 28 lõike 2 punkti h esimene ja teine lõik			Artikli 121 esimene ja teine lõik
	Artikli 28 lõike 2 punkt i			Artikkel 122
	Artikli 28 lõike 2 punkt j			Artikli 117 lõige 2
	Artikli 28 lõike 2 punkt k			Artikkel 116
	Artikli 28 lõike 3 punkt a			Artikkel 370
	Artikli 28 lõike 3 punkt b			Artikkel 371
	Artikli 28 lõike 3 punkt c			Artikkel 391
	Artikli 28 lõike 3 punkt d			Artikkel 372

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28 lõike 3 punkt e			Artikkel 373
	Artikli 28 lõike 3 punkt f			Artikkel 392
	Artikli 28 lõike 3 punkt g			Artikkel 374
	Artikli 28 lõige 3a			Artikkel 376
	Artikli 28 lõiked 4 ja 5			Artikli 393 lõiked 1 ja 2
	Artikli 28 lõike 6 esimese lõigu esimene lause			Artikli 106 esimene ja teine lõik
	Artikli 28 lõike 6 esimese lõigu teine lause			Artikli 106 kolmas lõik
	Artikli 28 lõike 6 teise lõigu punktid a, b ja c			Artikli 107 esimese lõigu punktid a, b ja c
	Artikli 28 lõike 6 teise lõigu punkt d			Artikli 107 teine lõik
	Artikli 28 lõike 6 kolmas lõik			Artikli 107 teine lõik
	Artikli 28 lõike 6 neljanda lõigu punktid a, b ja c			Artikli 108 punktid a, b ja c
	Artikli 28 lõike 6 viies ja kuues lõik			—
	Artikli 28a lõike 1 sissejuhatav lause			Artikli 2 lõige 1
	Artikli 28a lõike 1 punkti a esimene lõik			Artikli 2 lõike 1 punkti b alapunkt i

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28a lõike 1 punkti a teine lõik			Artikli 3 lõige 1
	Artikli 28a lõike 1 punkti a kolmas lõik			Artikli 3 lõige 3
	Artikli 28a lõike 1 punkt b			Artikli 2 lõike 1 punkti b alapunkt ii
	Artikli 28a lõike 1 punkt c			Artikli 2 lõike 1 punkti b alapunkt iii
	Artikli 28a lõike 1a punkt a			Artikli 3 lõike 1 punkt a
	Artikli 28a lõike 1a punkti b esimese lõigu esimene taane			Artikli 3 lõike 1 punkt b
	Artikli 28a lõike 1a punkti b esimese lõigu teine ja kolmas taane			Artikli 3 lõike 2 esimese lõigu punktid a ja b
	Artikli 28a lõike 1a punkti b teine lõik			Artikli 3 lõike 2 teine lõik
	Artikli 28a lõike 2 sissejuhatav lause			—
	Artikli 28a lõike 2 punkt a			Artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktid i, ii ja iii
	Artikli 28a lõike 2 punkti b esimene lõik			Artikli 2 lõike 2 punkt b
	Artikli 28a lõike 2 punkti b esimese lõigu esimene ja teine taane			Artikli 2 lõike 2 punkti b alapunktid i, ii ja iii
	Artikli 28a lõike 2 punkti b teine lõik			Artikli 2 lõike 2 punkt c

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28a lõike 3 esimene ja teine lõik			Artikli 20 esimene ja teine lõik
	Artikli 28a lõike 4 esimene lõik			Artikli 9 lõige 2
	Artikli 28a lõike 4 teise lõigu esimene taane			Artikli 172 lõike 1 teine lõik
	Artikli 28a lõike 4 teise lõigu teine taane			Artikli 172 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 28a lõike 4 kolmas lõik			Artikli 172 lõige 2
	Artikli 28a lõike 5 punkti b esimene lõik			Artikli 17 lõike 1 esimene lõik
	Artikli 28a lõike 5 punkti b teine lõik			Artikli 17 lõike 1 teine lõik, ja lõike 2 sissejuhatav lause
	Artikli 28a lõike 5 punkti b teise lõigu esimene taane			Artikli 17 lõike 2 punktid a ja b
	Artikli 28a lõike 5 punkti b teise lõigu teine taane			Artikli 17 lõike 2 punkt c
	Artikli 28a lõike 5 punkti b teise lõigu kolmas taane			Artikli 17 lõike 2 punkt e
	Artikli 28a lõike 5 punkti b teise lõigu viies, kuues ja seitsmes taane			Artikli 17 lõike 2 punktid f, g ja h
	Artikli 28a lõike 5 punkti b teise lõigu kaheksas taane			Artikli 17 lõike 2 punkt d
	Artikli 28a lõike 5 punkti b kolmas lõik			Artikli 17 lõige 3

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28a lõike 6 esimene lõik			Artikkel 21
	Artikli 28a lõike 6 teine lõik			Artikkel 22
	Artikli 28a lõige 7			Artikkel 23
	Artikli 28b A osa lõige 1			Artikkel 40
	Artikli 28b A osa lõike 2 esimene ja teine lõik			Artikli 41 esimene ja teine lõik
	Artikli 28b A osa lõike 2 kolmanda lõigu esimene ja teine taane			Artikli 42 punktid a ja b
	Artikli 28b B osa lõike 1 esimese lõigu esimene ja teine taane			Artikli 33 lõike 1 punktid a ja b
	Artikli 28b B osa lõike 1 teine lõik			Artikli 33 lõige 2
	Artikli 28b B osa lõike 2 esimene lõik			Artikli 34 lõike 1 punkt a
	Artikli 28b B osa lõike 2 esimese lõigu esimene ja teine taane			Artikli 34 lõike 1 punktid b ja c
	Artikli 28b B osa lõike 2 teise lõigu esimene ja teine lause			Artikli 34 lõike 2 esimene ja teine lõik
	Artikli 28b B osa lõike 2 kolmanda lõigu esimene lause			Artikli 34 lõige 3
	Artikli 28b B osa lõike 2 kolmanda lõigu teine ja kolmas lause			—
	Artikli 28b B osa lõike 3 esimene ja teine lõik			Artikli 34 lõike 4 esimene ja teine lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28b C osa lõike 1 esimese taande esimene lõik			Artikli 48 esimene lõik
	Artikli 28b C osa lõike 1 esimese taande teine lõik			Artikkel 49
	Artikli 28b C osa lõike 1 teine ja kolmas taane			Artikli 48 teine ja kolmas lõik
	Artikli 28b C osa lõiked 2 ja 3			Artikli 47 esimene ja teine lõik
	Artikli 28b C osa lõige 4			Artikkel 51
	Artikli 28b D osa			Artikkel 53
	Artikli 28b E osa lõike 1 esimene ja teine lõik			Artikli 50 esimene ja teine lõik
	Artikli 28b E osa lõike 2 esimene ja teine lõik			Artikli 54 esimene ja teine lõik
	Artikli 28b E osa lõike 3 esimene ja teine lõik			Artikli 44 esimene ja teine lõik
	Artikli 28b F osa esimene ja teine lõik			Artikli 55 esimene ja teine lõik
	Artikli 28c A osa sissejuhatav lause			Artikkel 131
	Artikli 28c A osa punkti a esimene lõik			Artikli 138 lõige 1
	Artikli 28c A osa punkti a teine lõik			Artikli 139 lõike 1 esimene ja teine lõik
	Artikli 28c A osa punkt b			Artikli 138 lõike 2 punkt a

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28c A osa punkti c esimene lõik			Artikli 138 lõike 2 punkt b
	Artikli 28c A osa punkti c teine lõik			Artikli 139 lõige 2
	Artikli 28c A osa punkt d			Artikli 138 lõike 2 punkt c
	Artikli 28c B osa sissejuhatav lause			Artikkel 131
	Artikli 28c B osa punktid a, b ja c			Artikli 140 punktid a, b ja c
	Artikli 28c C osa			Artikkel 142
	Artikli 28c D osa esimene lõik			Artikli 143 punkt d
	Artikli 28c D osa teine lõik			Artikkel 131
	Artikli 28c E osa punkti 1 esimene taane, mis asendab artikli 16 lõiget 1			
	— lõike 1 esimene lõik			Artikkel 155
	— lõike 1 esimese lõigu punkt A			Artikli 157 lõike 1 punkt a
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punktid a, b ja c			Artikli 156 lõike 1 punktid a, b ja c
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punkti d esimene ja teine taane			Artikli 156 lõike 1 punktid d ja e
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punkti e esimene lõik			Artikli 157 lõike 1 punkt b

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punkti e teise lõigu esimene taane			Article 154
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punkti e teise lõigu teise taande esimene lause			Article 154
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punkti e teise lõigu teise taande teine lause			Artikli 157 lõige 2
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punkti e kolmanda lõigu esimene taane			—
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B esimese lõigu punkti e kolmanda lõigu teine, kolmas ja neljas taane			Artikli 158 lõike 1 punktid a, b ja c
	— lõike 1 esimese lõigu punkti B teine lõik			Artikli 156 lõige 2
	— lõike 1 esimese lõigu punkt C			Artikkel 159
	— lõike 1 esimese lõigu punkti D esimese lõigu punktid a ja b			Artikli 160 lõike 1 punktid a ja b
	— lõike 1 esimese lõigu punkti D teine lõik			Artikli 160 lõige 2
	— lõike 1 esimese lõigu punkti E esimene ja teine taane			Artikli 161 punktid a ja b
	— lõike 1 teine lõik			Artikkel 202
	— lõike 1 kolmas lõik			Artikkel 163

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28c E osa punkti 1 teine taane, millega lisatakse artiklile 16 lõige 1a			
	— lõige 1a			Artikkel 162
	Artikli 28c E osa punkti 2 esimene taane, millega täiendatakse artikli 16 lõiget 2			
	— lõike 2 esimene lõik			Artikli 164 lõige 1
	Artikli 28c E osa punkti 2 teine taane, millega lisatakse artikli 16 lõikele 2 teine ja kolmas lõik			
	— lõike 2 teine lõik			Artikli 164 lõige 2
	— lõike 2 kolmas lõik			Artikkel 165
	Artikli 28c E osa punkti 3 esimene kuni viies taane			Artikli 141 punktid a–e
	Artikli 28d lõike 1 esimene ja teine lause			Artikli 68 esimene ja teine lõik
	Artikli 28d lõiked 2 ja 3			Artikli 69 lõiked 1 ja 2
	Artikli 28d lõike 4 esimene ja teine lõik			Artikli 67 lõiked 1 ja 2
	Artikli 28e lõike 1 esimene lõik			Artikkel 83
	Artikli 28e lõike 1 teise lõigu esimene ja teine lause			Artikli 84 lõiked 1 ja 2
	Artikli 28e lõige 2			Artikkel 76

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28e lõige 3			Artikli 93 teise lõigu punkt b
	Artikli 28e lõige 4			Artikli 94 lõige 1
	Artikli 28f punkt 1, mis asendab artikli 17 lõikeid 2, 3 ja 4			
	— lõike 2 punkt a			Artikli 168 punkt a
	— lõike 2 punkt b			Artikli 168 punkt e
	— lõike 2 punkt c			Artikli 168 punktid b ja d
	— lõike 2 punkt d			Artikli 168 punkt c
	— lõike 3 punktid a, b ja c			►C1 Artikli 169 punktid a, b ja c Artikli 170 punktid a ja b ◀
	— lõike 4 esimese lõigu esimene taane			Artikli 171 lõike 1 esimene lõik
	— lõike 4 esimese lõigu teine taane			Artikli 171 lõike 2 esimene lõik
	— lõike 4 teise lõigu punkt a			Artikli 171 lõike 1 teine lõik
	— lõike 4 teise lõigu punkt b			Artikli 171 lõike 2 teine lõik
	— lõike 4 teise lõigu punkt c			Artikli 171 lõige 3
	Artikli 28f punkt 2, millega asendatakse artikli 18 lõige 1			
	— lõike 1 punkt a			Artikli 178 punkt a
	— lõike 1 punkt b			Artikli 178 punkt e

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 1 punkt c			Artikli 178 punktid b ja d
	— lõike 1 punkt d			Artikli 178 punkt f
	— lõike 1 punkt e			Artikli 178 punkt c
	Artikli 28f punkt 3, millega lisatakse artiklile 18 lõige 3a			
	— lõike 3a lause esimene pool			Artikkel 181
	— lõike 3a lause teine pool			Artikkel 182
	Artikkel 28g, millega asendatakse artikkel 21			
	— lõike 1 punkti a esimene lõik			Artikkel 193
	— lõike 1 punkti a teine lõik			Artikli 194 lõiked 1 ja 2
	— lõike 1 punkt b			Artikkel 196
	— lõike 1 punkti c esimese lõigu esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 197 lõike 1 punktid a, b ja c
	— lõike 1 punkti c teine lõik			Artikli 197 lõige 2
	— lõike 1 punkt d			Artikkel 203
	— lõike 1 punkt e			Artikkel 200
	— lõike 1 punkt f			Artikkel 195
	— lõige 2			—
	— lõike 2 punkti a esimene lause			Artikli 204 lõike 1 esimene lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 2 punkti a teine lause			Artikli 204 lõige 2
	— lõike 2 punkt b			Artikli 204 lõike 1 teine lõik
	— lõike 2 punkti c esimene lõik			Artikli 199 lõike 1 punktid a–g
	— lõike 2 punkti c teine, kolmas ja neljas lõik			Artikli 199 lõiked 2, 3 ja 4
	— lõige 3			Artikkel 205
	— lõige 4			Artikkel 201
	Artikkel 28h, millega asendatakse artikkel 22			
	— lõike 1 punkti a esimene ja teine lause			Artikli 213 lõike 1 esimene ja teine lõik
	— lõike 1 punkt b			Artikli 213 lõige 2
	— lõike 1 punkti c esimese taande esimene lause			Artikli 214 lõike 1 punkt a
	— lõike 1 punkti c esimese taande teine lause			Artikli 214 lõige 2
	— lõike 1 punkti c teine ja kolmas taane			Artikli 214 lõike 1 punktid b ja c
	— lõike 1 punkti d esimene ja teine lause			Artikli 215 esimene ja teine lõik
	— lõike 1 punkt e			Artikkel 216
	— lõike 2 punkt a			Artikkel 242

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 2 punkti b esimene ja teine lõik			Artikli 243 lõiked 1 ja 2
	— lõike 3 punkti a esimese lõigu esimene lause			Artikli 220 punkt 1
	— lõike 3 punkti a esimese lõigu teine lause			Artikli 220 punktid 2 ja 3
	— lõike 3 punkti a teine lõik			Artikli 220 punktid 4 ja 5
	— lõike 3 punkti a kolmanda lõigu esimene ja teine lause			Artikli 221 lõike 1 esimene ja teine lõik
	— lõike 3 punkti a neljas lõik			Artikli 221 lõige 2
	— lõike 3 punkti a viienda lõigu esimene lause			Artikkel 219
	— lõike 3 punkti a viienda lõigu teine lause			Artikkel 228
	— lõike 3 punkti a kuues lõik			Artikkel 222
	— lõike 3 punkti a seitsmes lõik			Artikkel 223
	— lõike 3 punkti a kaheksanda lõigu esimene ja teine lause			Artikli 224 lõiked 1 ja 2
	— lõike 3 punkti a üheksanda lõigu esimene ja teine lause			Artikli 224 lõike 3 esimene lõik
	— lõike 3 punkti a üheksanda lõigu kolmas lause			Artikli 224 lõike 3 teine lõik
	— lõike 3 punkti a kümnes lõik			Artikkel 225

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 3 punkti b esimese lõigu esimene kuni kaheteistkümnes taane			Artikli 226 punktid 1–12
	— lõike 3 punkti b esimese lõigu kolmeteistkümnes taane			Artikli 226 punktid 13 ja 14
	— lõike 3 punkti b esimese lõigu neljateistkümnes taane			Artikli 226 punkt 15
	— lõike 3 punkti b teine lõik			Artikkel 227
	— lõike 3 punkti b kolmas lõik			Artikkel 229
	— lõike 3 punkti b neljas lõik			Artikkel 230
	— lõike 3 punkti b viies lõik			Artikkel 231
	— lõike 3 punkti c esimene lõik			Artikkel 232
	— lõike 3 punkti c teise lõigu sissejuhatav lause			Artikli 233 lõike 1 esimene lõik
	— lõike 3 punkti c teise lõigu esimese taande esimene lause			Artikli 233 lõike 1 esimese lõigu punkt a
	— lõike 3 punkti c teise lõigu esimese taande teine lause			Artikli 233 lõige 2
	— lõike 3 punkti c teise lõigu teise taande esimene lause			Artikli 233 lõike 1 esimese lõigu punkt b
	— lõike 3 punkti c teise lõigu teise taande teine lause			Artikli 233 lõige 3
	— lõike 3 punkti c kolmanda lõigu esimene lause			Artikli 233 lõike 1 teine lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 3 punkti c kolmanda lõigu teine lause			Artikkel 237
	— lõike 3 punkti c neljanda lõigu esimene ja teine lause			Artikkel 234
	— lõike 3 punkti c viies lõik			Artikkel 235
	— lõike 3 punkti c kuues lõik			Artikkel 236
	— lõike 3 punkti d esimene lõik			Artikkel 244
	— lõike 3 punkti d teise lõigu esimene lause			Artikli 245 lõige 1
	— lõike 3 punkti d teise lõigu teine ja kolmas lause			Artikli 245 lõike 2 esimene ja teine lõik
	— lõike 3 punkti d kolmanda lõigu esimene ja teine lause			Artikli 246 esimene ja teine lõik
	— lõike 3 punkti d neljas, viies ja kuues lõik			Artikli 247 lõiked 1, 2 ja 3
	— lõike 3 punkti d seitsmes lõik			Artikkel 248
	— lõike 3 punkti e esimene lõik			Artiklid 217 ja 241
	— lõike 3 punkti e teine lõik			Artikkel 218
	— lõike 4 punkti a esimene ja teine lause			Artikli 252 lõige 1
	— lõike 4 punkti a kolmas ja neljas lause			Artikli 252 lõike 2 esimene ja teine lõik
	— lõike 4 punkti a viies lause			Artikli 250 lõige 2

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 4 punkt b			Artikli 250 lõige 1
	— lõike 4 punkti c esimese taande esimene ja teine lõik			Artikli 251 punktid a ja b
	— lõike 4 punkti c teise taande esimene lõik			Artikli 251 punkt c
	— lõike 4 punkti c teise taande teine lõik			Artikli 251 punktid d ja e
	— lõige 5			Artikkel 206
	— lõike 6 punkti a esimene ja teine lause			Artikli 261 lõige 1
	— lõike 6 punkti a kolmas lause			Artikli 261 lõige 2
	— lõike 6 punkti b esimene lõik			► CI Artikkel 262 ◀
	— lõike 6 punkti b teise lõigu esimene lause			Artikli 263 lõike 1 esimene lõik
	— lõike 6 punkti b teise lõigu teine lause			Artikli 263 lõige 2
	— lõike 6 punkti b kolmanda lõigu esimene ja teine taane			Artikli 264 lõike 1 punktid a ja b
	— lõike 6 punkti b kolmanda lõigu kolmanda taande esimene lause			Artikli 264 lõike 1 punkt d
	— lõike 6 punkti b kolmanda lõigu kolmanda taande teine lause			Artikli 264 lõike 2 esimene lõik
	— lõike 6 punkti b neljanda lõigu esimene taane			Artikli 264 lõike 1 punktid c ja e

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 6 punkti b neljanda lõigu teise taande esimene lause			Artikli 264 lõike 1 punkt f
	— lõike 6 punkti b neljanda lõigu teise taande teine lause			Artikli 264 lõike 2 teine lõik
	— lõike 6 punkti b viienda lõigu esimene ja teine taane			Artikli 265 lõike 1 punktid a ja b
	— lõike 6 punkti b viienda lõigu kolmanda taande esimene lause			Artikli 265 lõike 1 punkt c
	— lõike 6 punkti b viienda lõigu kolmanda taande teine lause			Artikli 265 lõige 2
	— lõike 6 punkti c esimene taane			Artikli 263 lõike 1 teine lõik
	— lõike 6 punkti c teine taane			Artikkel 266
	— lõike 6 punkt d			Artikkel 254
	— lõike 6 punkti e esimene lõik			Artikkel 268
	— lõike 6 punkti e teine lõik			Artikkel 259
	— lõike 7 lause esimene pool			Artikli 207 esimene lõik Artikkel 256 Artikkel 267
	— lõike 7 lause teine pool			Artikli 207 teine lõik
	— lõike 8 esimene ja teine lõik			Artikli 273 esimene ja teine lõik
	— lõike 9 punkti a esimese lõigu esimene taane			Artikli 272 lõike 1 esimese lõigu punkt c

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	— lõike 9 punkti a esimese lõigu teine taane			Artikli 272 lõike 1 esimese lõigu punktid a ja d
	— lõike 9 punkti a esimese lõigu kolmas taane			Artikli 272 lõike 1 esimese lõigu punkt b
	— lõike 9 punkti a teine lõik			Artikli 272 lõike 1 teine lõik
	— lõike 9 punkt b			Artikli 272 lõige 3
	— lõike 9 punkt c			Artikkel 212
	— lõike 9 punkti d esimese lõigu esimene ja teine taane			Artikli 238 lõike 1 punktid a ja b
	— lõike 9 punkti d teise lõigu esimene kuni neljas taane			Artikli 238 lõike 2 punktid a–d
	— lõike 9 punkti d kolmas lõik			Artikli 238 lõige 3
	— lõike 9 punkti e esimene lõik			Artikkel 239
	— lõike 9 punkti e teise lõigu esimene ja teine taane			Artikli 240 punktid 1 ja 2
	— lõige 10			Artiklid 209 ja 257
	— lõige 11			Artiklid 210 ja 258
	— lõike 12 sissejuhatav lause			Artikkel 269
	— lõike 12 punkti a esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 270 punktid a, b ja c
	— lõike 12 punkti b esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 271 punktid a, b ja c

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikkel 28i, millega lisatakse artikli 24 lõikele 3 kolmas lõik			
	— lõike 3 kolmas lõik			Artikli 283 lõike 1 punktid b ja c
	Artikli 28j punkt 1, millega lisatakse artikli 25 lõikele 4 teine lõik			
	— lõike 4 teine lõik			Artikli 272 lõige 2
	Artikli 28j punkt 2, millega asendatakse artikli 25 lõiked 5 ja 6			
	— lõike 5 esimese lõigu punktid a, b ja c			Artikli 300 punktid 1, 2 ja 3
	— lõike 5 teine lõik			Artikkel 302
	— lõike 6 punkti a esimese lõigu esimene lause			Artikli 301 lõige 1
	— lõike 6 punkti a esimese lõigu teine lause			Artikli 303 lõige 1
	— lõike 6 punkti a teise lõigu esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 303 lõike 2 punktid a, b ja c
	— lõike 6 punkti a kolmas lõik			Artikli 303 lõige 3
	— lõike 6 punkt b			Artikli 301 lõige 1
	Artikli 28j punkt 3, millega lisatakse artikli 25 lõikele 9 teine lõik			
	— lõike 9 teine lõik			Artikkel 305

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28k punkti 1 esimene lõik			—
	Artikli 28k punkti 1 teise lõigu punkt a			Artikli 158 lõige 3
	Artikli 28k punkti 1 teise lõigu punktid b ja c			—
	Artikli 28k punktid 2, 3 ja 4			—
	Artikli 28k punkt 5			Artikli 158 lõige 2
	Artikli 28l esimene lõik			—
	Artikli 28l teine ja kolmas lõik			Artikli 402 lõiked 1 ja 2
	Artikli 28l neljas lõik			—
	Artikkel 28m			Artikli 399 esimene lõik
	Artikkel 28n			—
	Artikli 28o lõike 1 sissejuhatav lause			Artikli 326 esimene lõik
	Artikli 28o lõike 1 punkti a esimene lause			Artikli 327 lõiked 1 ja 3
	Artikli 28o lõike 1 punkti a teine lause			Artikli 327 lõige 2
	Artikli 28o lõike 1 punkt b			Artikkel 328
	Artikli 28o lõike 1 punkti c esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 329 punktid a, b ja c

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28o lõike 1 punkti d esimene ja teine lõik			Artikli 330 esimene ja teine lõik
	Artikli 28o lõike 1 punkt e			Artikkel 332
	Artikli 28o lõike 1 punkt f			Artikkel 331
	Artikli 28o lõike 1 punkt g			Artikli 4 punkt b
	Artikli 28o lõike 1 punkt h			Artikkel 35 Artikli 139 lõike 3 teine lõik
	Artikli 28o lõige 2			Artikli 326 teine lõik
	Artikli 28o lõige 3			Artikkel 341
	Artikli 28o lõige 4			—
	Artikli 28p lõike 1 esimene, teine ja kolmas taane			Artikli 405 punktid 1, 2 ja 3
	Artikli 28p lõige 2			Artikkel 406
	Artikli 28p lõike 3 esimese lõigu esimene ja teine taane			Artikli 407 punktid a ja b
	Artikli 28p lõike 3 teine lõik			—
	Artikli 28p lõike 4 punktid a–d			Artikli 408 lõike 1 punktid a–d
	Artikli 28p lõike 5 esimene ja teine taane			Artikli 408 lõike 2 punktid a ja b

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 28p lõige 6			Artikkel 409
	Artikli 28p lõike 7 esimese lõigu punktid a, b ja c			Artikli 410 lõike 1 punktid a, b ja c
	Artikli 28p lõike 7 teise lõigu esimene taane			—
	Artikli 28p lõike 7 teise lõigu teine ja kolmas taane			Artikli 410 lõike 2 punktid a ja b
	Artikli 29 lõiked 1–4			Artikli 398 lõiked 1–4
	Artikkel 29a			Artikkel 397
	Artikli 30 lõige 1			Artikli 396 lõige 1
	Artikli 30 lõike 2 esimene ja teine lause			Artikli 396 lõike 2 esimene lõik
	Artikli 30 lõike 2 kolmas lause			Artikli 396 lõike 2 teine lõik
	Artikli 30 lõiked 3 ja 4			Artikli 396 lõiked 3 ja 4
	Artikli 31 lõige 1			—
	Artikli 31 lõige 2			Artikkel 400
	Artikli 33 lõige 1			Artikkel 401
	Artikli 33 lõige 2			Artikli 2 lõige 3
	Artikli 33a lõike 1 sissejuhatav lause			Artikkel 274
	Artikli 33a lõike 1 punkt a			Artikkel 275

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	Artikli 33a lõike 1 punkt b			Artikkel 276
	Artikli 33a lõike 1 punkt c			Artikkel 277
	Artikli 33a lõike 2 sissejuhatav lause			Artikkel 278
	Artikli 33a lõike 2 punkt a			Artikkel 279
	Artikli 33a lõike 2 punkt b			Artikkel 280
	Artikkel 34			Artikkel 404
	Artikkel 35			Artikkel 403
	Artiklid 36 ja 37			—
	Artikkel 38			Artikkel 414
	A lisa punkti I alapunktid 1 ja 2			VII lisa punkti 1 alapunktid a ja b
	A lisa punkti I alapunkt 3			► C1 VII lisa punkti 1 alapunktid c ja d ◀
	A lisa punkti II alapunktid 1–6			VII lisa punkti 2 alapunktid a–f
	A lisa punktid III ja IV			VII lisa punktid 3 ja 4
	A lisa punkti IV alapunktid 1–4			VII lisa punkti 4 alapunktid a–d
	A lisa punkt V			Artikli 295 lõige 2
	B lisa sissejuhatav lause			Artikli 295 lõike 1 punkt 5
	B lisa esimene kuni üheksas taane			VIII lisa punktid 1–9
	C lisa			—

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	D lisa punktid 1–13			I lisa punktid 1–13
	E lisa punkt 2			X lisa A osa punkt 1
	E lisa punkt 7			X lisa A osa punkt 2
	E lisa punkt 11			X lisa A osa punkt 3
	E lisa punkt 15			X lisa A osa punkt 4
	F lisa punkt 1			X lisa B osa punkt 1
	F lisa punkt 2			X lisa B osa punkti 2 alapunktid a–j
	F lisa punktid 5–8			X lisa B osa punktid 3–6
	F lisa punkt 10			X lisa B osa punkt 7
	F lisa punkt 12			X lisa B osa punkt 8
	F lisa punkt 16			X lisa B osa punkt 9
	F lisa punkti 17 esimene ja teine lõik			X lisa B osa punkt 10
	F lisa punkt 23			X lisa B osa punkt 11
	F lisa punkt 25			X lisa B osa punkt 12
	F lisa punkt 27			X lisa B osa punkt 13
	G lisa lõiked 1 ja 2			Artikkel 391
	H lisa esimene lõik			Artikli 98 lõige 3
	H lisa teise lõigu sissejuhatav lause			—
	H lisa teise lõigu punktid 1–6			III lisa punktid 1–6

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
	H lisa teise lõigu punkti 7 esimene ja teine lõik			III lisa punktid 7 ja 8
	H lisa teise lõigu punktid 8–17			III lisa punktid 9–18
	I lisa sissejuhatav lause			—
	I lisa punkti a esimene kuni seitsmes taane			IX lisa A osa punktid 1–7
▼ <u>C1</u>				
▼ <u>B</u>	I lisa punkti b esimene ja teine taane			IX lisa B osa punktid 1 ja 2
	I lisa punkt c			IX lisa C osa
	J lisa sissejuhatav lause			V lisa sissejuhatav lause
	J lisa			V lisa punktid 1–25
	K lisa punkti 1 esimene, teine ja kolmas taane			IV lisa punkti 1 alapunktid a, b ja c
	K lisa punktid 2–5			IV lisa punktid 2–5
	L lisa esimese lõigu punktid 1–5			II lisa punktid 1–5
	L lisa teine lõik			Artikli 56 lõige 2
	M lisa punktid a–f			► <u>C1</u> VI lisa punktid 1–6 ◀
		Direktiivi 89/465/EMÜ artikli 1 punkti 1 teine lõik		Artikli 133 teine lõik
		Direktiivi 94/5/EÜ artikkel 2		Artikkel 342
		Direktiivi 94/5/EÜ artikli 3 esimene ja teine lause		Artikli 343 esimene ja teine lõik

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
		Direktiivi 2002/38/EÜ artikkel 4		Artikli 56 lõige 3 Artikli 57 lõige 2 Artikkel 357
		Direktiivi 2002/38/EÜ artikkel 5		—
			Kreeka ühinemisakti VIII lisa II osa punkti 2 alapunkt a	Artikli 287 punkt 1
			Kreeka ühinemisakti VIII lisa II osa punkti 2 alapunkt b	Artikkel 375
			Hispaania ja Portugali ühinemisakti XXXII lisa IV osa punkti 3 alapunkti a esimene ja teine taane	Artikli 287 punktid 2 ja 3
			Hispaania ja Portugali ühinemisakti XXXII lisa IV osa punkti 3 alapunkti b esimene lõik	Artikkel 377
			Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti b esimene lõik	Artikkel 104
			Austria, Soome ja Rootsi ühinemisakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti c esimene lõik	Artikli 287 punkt 4

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti f esimene lõik	Artikli 117 lõige 1
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti g esimene lõik	Artikkel 119
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti h esimese lõigu esimene ja teine taane	Artikli 378 lõige 1
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti i esimese lõigu esimene taane	—
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti i esimese lõigu teine ja kolmas taane	Artikli 378 lõike 2 punktid a ja b
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkt j	Artikli 287 punkt 5
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti 1 esimene lõik	Artikli 111 punkt a

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti m esimene lõik	Artikli 379 lõige 1
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti n esimese lõigu esimene ja teine taane	Artikli 379 lõige 2
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti x esimene taane	Artikkel 253
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti x teine taane	Artikli 287 punkt 6
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti z esimene lõik	Artikli 111 punkt b
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti XV lisa IX osa punkti 2 alapunkti aa esimese lõigu esimene ja teine taane	Artikkel 380
			Austria, Soome ja Rootsi ühine- misakti Ahvenamaad puudutav protokoll nr 2	Artikli 6 lõike 1 punkt d

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
			Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovaki Vabariigi 2003. aasta ühinemisakti V ►C1 lisa lõike 5 ◄ punkti 1 alapunkt a	Artikkel 123
			2003. aasta ühinemisakti V ►C1 lisa lõike 5 ◄ punkti 1 alapunkt b	Artikkel 381
			2003. aasta ühinemisakti VI ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 alapunkt a	Artikkel 124
			2003. aasta ühinemisakti VI ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 alapunkt b	Artikkel 382
			2003. aasta ühinemisakti VII ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 esimene ja teine lõik	Artikli 125 lõiked 1 ja 2
			2003. aasta ühinemisakti VII ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 kolmas lõik	—
			2003. aasta ühinemisakti VII ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 neljas lõik	Artikli 383 punkt a
			2003. aasta ühinemisakti VII ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 viies lõik	—

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
			2003. aasta ühinemisakti VII ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 kuues lõik	Artikli 383 punkt b
			2003. aasta ühinemisakti VIII lisa 7. peatüki punkti 1 alapunkt a	—
			2003. aasta ühinemisakti VIII ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 alapunkti b teine lõik	Artikli 384 punkt a
			2003. aasta ühinemisakti VIII ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 alapunkti b kolmas lõik	Artikli 384 punkt b
			2003. aasta ühinemisakti IX ►C1 lisa lõike 8 ◄ punkt 1	Artikkel 385
			2003. aasta ühinemisakti X ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 alapunktid a, i ja ii	Artikli 126 punktid a ja b
			2003. aasta ühinemisakti X ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 1 alapunkt c	Artikkel 386
			2003. aasta ühinemisakti XI ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkt 1	Artikkel 127
			2003. aasta ühinemisakti XI ►C1 lisa lõike 5 ◄ punkti 2 alapunkt a	Artikli 387 punkt c
			2003. aasta ühinemisakti XI ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 2 alapunkt b	Artikli 387 punkt a

▼B

Direktiiv 67/227/EMÜ	Direktiiv 77/388/EMÜ	Muutvad direktiivid	Muud õigusaktid	Käesolev direktiiv
			2003. aasta ühinemisakti XI ►C1 lisa lõike 7 ◄ punkti 2 alapunkt c	Artikli 387 punkt b
			2003. aasta ühinemisakti XII ►C1 lisa lõike 9 ◄ punkti 1 alapunkt a	Artikli 128 lõiked 1 ja 2
			2003. aasta ühinemisakti XII ►C1 lisa lõike 9 ◄ punkti 1 alapunkt b	Artikli 128 lõiked 3, 4 ja 5
			2003. aasta ühinemisakti XII ►C1 lisa lõike 9 ◄ punkt 2	Artikkel 388
			2003. aasta ühinemisakti XIII ►C1 lisa lõike 9 ◄ punkti 1 alapunkt a	Artikli 129 lõiked 1 ja 2
			2003. aasta ühinemisakti XIII ►C1 lisa lõike 9 ◄ punkti 1 alapunkt b	Artikkel 389
			2003. aasta ühinemisakti ►C1 XIV lisa lõike 7 esimene lõik ◄	Artikli 130 punktid a ja b
			2003. aasta ühinemisakti ►C1 XIV lisa lõike 7 teine lõik ◄	—
			2003. aasta ühinemisakti ►C1 XIV lisa lõike 7 kolmas lõik ◄	Artikkel 390